PO-

coll. complet

32a

CANADA

NATIONAL LIBRARY
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

WELD'S
REIZEN
DOOR DE
STAATEN
VAN
NOORD-
AMERIKA.
I.

Z E N

DE

T E N

N

MERIKA.

PO-

coll. complet

32a

CANAD

NATIONAL
BIBLIOTHÈQUE

REIZEN

DOOR DE

STAATEN

VAN

NOORD-AMERIKA.

REIZEN

DOOR DE

STAATEN

VAN

NOORD-AMERIKA,

EN DE

PROVINTIËN

VAN

OPPER- EN NEDER-CANADA;

IN DE JAAREN 1795, 1796 EN 1797.

ONDERNOMEN DOOR

ISAÄC WELD, JUNIOR.

NAAR DEN DERDEN DRUK.

UIT HET ENGELSCH VERTAALD

DOOR

S. VAN HOEK,
Predikant te *Aalburg* en *Heesbeen*.

MET PLAATEN EN KAARTEN.

IN DRIE DEELEN.

EERSTE DEEL.

IN DEN HAAGE, BIJ
J. C. LEEUWESTIJN,
MDCCCI.

IX

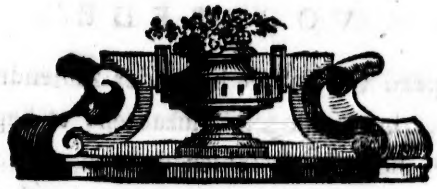

VOORREDE

VAN DEN

SCHRIJVER.

In een tijdſtip, dat het oorlog deszelfs ontzettende verwoestingen en ſlagen aan de ſchoonſte en vrugtbaarſte deelen van *Europa* deed gevoelen, dat de *Anarchie* zich, met de ſchrikbaarendſte gevolgen, ſpoedig van Volk tot Volk ſcheen te zullen uitbreiden, en dat de dikke onweerswolken, die zich boven mijn Va-

derland (*) in het bijzonder zamendrongen, het onmogelijk maakten, te bepaalen, hoe ras misschien deze of gene van deszelfs Inwoonërs zich kon genoodzaakt zien, zijne toevlugt en veiligheid te zoeken in een vreemd Land, vond ik mij aangespoord, om de *Atlantische* zee overtesteeken, ten einde, met mijne eigene oogen, het waare of valsche der meenigvuldige verhaalen, aangaande den bloeiënden en gelukkigen toestand der Verëenigde Staaten van *Amerika*, te onderzoeken, en mij te verzekeren, of een of ander gedeelte van dezelven, in geval eener aanstaande landsverhuizinge, eene verkiezelijke en aangenaame verblijfplaats zou kunnen opleveren. In *Amerika* aangeland, doorreisde ik, bijna geheel, de Staaten van *Pensylvaniën*, *Delaware*, *Marijland*, *Virginiën*, *New-Jersey*,

(*) *Ierland.*

ſey, en *New-York*: vervolgends ging ik naar de beide *Canada's*, begeerig zijnde, om, ook van den ſtaat dezer Provintiën, gelijke kennis te neemen, en mij, door mijne eigene waarneemingen, te verzekeren, in hoe verre de tegenwoordige toeſtand van de Ingezetenen der *Britſche* Bezittingen in *Amerika* beter of erger is, dan die van het Volk in de Staaten, die thands het *Engelſche* juk hebben afgeſchud, maar die, te vooren, met dezelven Leden waren van hetzelfde uitgeſtrekte Rijk.

Geduurende mijne reis, had ik geheel geen voorneemen, om het verhaal daarvan, door den druk, aan het Algemeen bekend te maaken; maar, bij mijne terugkoomst, bevindende, dat het grootſte deel mijner ontmoetingen en waarneemingen mijnen Vrienden geheel vreemd en nieuw was, en mij geneigd vinden-

de, om te gelooven, dat het dit niet minder, en te gelijk niet geheel onäangenaam voor het Publiek zijn zoude, beſloot ik eindelijk, het zelve ter perſe te geeven, in die nederige hoop, dat, zo hetzelve al niet aan alle Leezers voldoen, noch voor allen onderhoudende genoeg zijn mogt, het dit egter voor zommigen, en, te gelijk, voor hun, die, in het vervolg, deze reis onderneemen willen, van eenig nut zijn zou.

Schijnt het mogelijk den eenen of anderen, dat ik te ſcherp over de *Amerikaanen* en de *Amerikaanſche* zeden ſpreek, en oordeel, dan verzoek ik ernſtig, dat men dit geenszins aan een te haastig vooröordeel, of eene blinde partijdigheid voor alles, dat in *Europa* gevonden wordt, toeſchrijve! Ik ſtak de *Atlantiſche* zee over, ten ſterkſte voor-

in-

ingenomen ten voordeele van het Land en Volk, dat ik wilde bezoeken; en, keerde ik met geheel andere en ſtrijdige gevoelens terug, de oorzaak daarvan was niets anders, dan eene bedaarde en onbevooröordeelde nauwkeurige waarneeming van 't gene het geval, op de plaats, en in het Land zelve, aan mijne aandacht opleverde.

Een gevoelvol Bewonderaar van de ſchoonheden der Natuure zijnde, kon het niet miſſen, of het voortreffelijke dier Landſtreeken, door welken ik paſſeerde, moest mijne aandacht trekken, en mijne oplettendheid gaande maaken. In het werk zelve vindt men eenige gezigten van 't gene mij, vóór den Leezer, het merkwaardigst ſcheen, en die ik, op de plaats zelve, geteekend heb, uitgezonderd egter dat van *Mount Vernon*, het verblijf van den Generaal WASHING-

HINGTON, dat ik aan eenen bekwaamen Vriend, dien ik in *Amerika* ontmoette, ſchuldig ben, en dat van *Bethlehem*. Ik heb nog verſcheidene andere gezigten onder mij berustende; maar ik oordeelde het raadzaamer, eenige weinigen, die wel uitgevoerd zijn, in dit werk te voegen, dan wel eene groote meenigte, die, of, door eene mindere uitvoering in het graveeren, niet aan het oog des Publieks voldoen, of den prijs van het werk voor zommigen, die het nu kunnen leezen, te zeer verhoogd hebben zouden. Over de gelijkheid dezer teekeningen met het Origineele, kunnen alleen die genen oordeelen, die het laatſte met hunne eigene oogen gezien hebben. Ten aanziene van den Waterval van *Niagara* moet men egter aanmerken, dat, in Gezigten, die op zulk eene kleene ſchaal geteekend zijn, niemand eene volkoomen duidelijke ſchets

van

van deszelfs verbaazende en treffende grootheid verwagten kan. De drie onderſcheidene plaaten (*), die men daarvan in dit werk vindt, heb ik in hetzelve doen plaatzen, alleen in die hoop, dat dezelven eenigzins zullen bijdraagen, om den Leezer een algemeen denkbeeld te geeven van de geſteldheid en het gezigt van dezen ontzettenden waterval.

Eindelijk eer de Leezer voordgaa, de volgende bladzijden te leezen, bid ik hem nog, in het oog te houden, dat dezelven het werk zijn van eenen zeer jeugdigen Schrijver, ongewoon veel opteſtellen, vooräl voor de pers en voor het Algemeen. Dit is de eerſtemaal, dat ik iets van mijnen arbeid onder het oog des Publieks breng, en dus verzoek ik nederig, dat deze mijne

(*) Deze komen in het tweede Deel.

ne eerſte pooging met eene edelmoedige toegeevendheid ontfangen, en niet te ſtreng, over derzelver talrijke onvolkoomenheden, beöordeeld, of gegispt worde!

Dublin den 20 December 1798.

IN-

INHOUD

VAN HET

EERSTE DEEL.

EERSTE BRIEF.

Aankoomst van den Schrijver op de kust van Amerika. — Boomen, het eerst zigtbaar voorwerp. — Beſchrijving van de Baai en de Rivier de Delaware. — De Paſſagiers, naar Philadelphiä moetende, mogen niet aan land koomen, zoo lang zij niet, door de Officieren van gezondheid, onderzogt zijn. — Aankoomst van den Schrijver te Philadelphiä. — Ongunſtig voorkoomen der Stad van de waterzijde. — Plan van deze Stad. —

Kaal-

Kaaiën. — Openlijke en bijzondere Gebouwen. — Berigt en aanmerkingen omtrent het Hospitaal en de Gevangenis. . . . . bladz. 1.

TWEEDE BRIEF.

Volkrijkheid van Philadelphiä. — Berigt wegens de Inwoonërs, derzelver character en zeden. — Bijzondere uitſpanningen. — De Amerikaanen verliezen hunne tanden vroegtijdig. — Toneelvermaaken eerst onlangs toegelaaten. — Kwaakers. — Openlijke gehoorgeevingen van den Preſident. — Plaatzen van openbaare Godsdienſtoeffening. — Rijdtuigen te Philadelphiä in gebruik. — Herbergen, hoedanig in Amerika ingerigt. — Moeilijkheid, om Dienstboden te bekoomen. — Character der laagere Clasſis des Volks in Amerika. . . . . bladz. 27.

DERDE BRIEF.

Reis naar Baltimore. — Beſchrijving van het Land rondöm Philadelphiä. —

Vlot-

Vlottende bruggen over de Schuijlkill, hoedanig zamengeſteld. — Molens in Brandy-wine-Kreek. — Verbetering in het bouwen der Koornmolens in Amerika. — Beſchrijving van de Stad Welmington. — Houtene Huizen (Log Houſes). — *Slegte geſteldheid der wegen. — Schoone gezigten; hoedanig bij de Amerikaanen beſchouwd. — Herbergen. — De Susquehannah Rivier. — De Stad Baltimore. — Ontwerp van deze Stad. — Haven. — Openlijke en bijzondere Gebouwen. — Inwoonërs. — Het land tusſchen Baltimore en Washington. — Affchuwelijke wegen.* . . . . . bladz. 42.

VIERDE BRIEF.

Stichting van de Stad Washington. — Door zommige Staaten niet zeer gereedlijk toegeſtaan. — De keuze van de plaats aan den Generaal WASHINGTON *gelaaten. — Omſtandigheden, welken, bij de verkiezing van deze plaats, in overweeging moesten genomen worden. — De plaats, waar dezelve gebouwd*

bouwd is, ligt in het midden van alle de Staaten. — Zij is daarteboven buitengemeen gunstig gelegen voor den Koophandel. — Aart van den Koophandel in dit Land. — Beknopte beſchouwing van de voornaamſte handelſteden in den Verëenigden Staat. — Derzelver welvaart hangt af van den Koophandel. — Beſchrijving van de Rivier Patowmac. — Derzelver betrekking en gemeenſchap met de andere Rivieren. — Verbaazende uitgeſtrektheid der gemeenſchap van de Stad Washington met alle andere plaatzen te water. — Plaatzen, welken meest geſchikt ſchijnen, om onmiddellijk den handel op Washington te drijven. — Gelegenheid van Washington. — Plan van deze Stad. — Openlijke Gebouwen, zommigen reeds voltooid, anderen pas begonnen. — Preſidents Huis. — Het Hotel. — Steenen en andere bouwſtoffen, in den omtrek, voorhanden. — Bijzondere huizen, en tegenwoordige Inwoonërs der Stad. — Onderſcheidene gisſingen omtrent de toekoomſtige grootte der Stad Washington.

ton. — Beletzelen tegens derzelver aanwas in den weg geworpen. — Wat hier van de oorzaak is. . bladz. 67.

VIJFDE BRIEF.

Beſchrijving van Alexandriä. — Mount Vernon, de verblijfplaats van den Generaal WASHINGTON. *— Moeilijkheid om den weg derwaards door de bosſchen te vinden. — Beſchrijving van Mount Vernon, en deszelfs gezigten. — Beſchrijving van het huis, en de Landerijën van den Generaal. — Slaaven te Mount Vernon. — Gedagten daar over. — Bijzonder perzoon te Mount Vernon, om de Vreemdlingen optewagten. —— Terugreize naar Washington.* . . . bladz. 123.

ZESDE BRIEF.

Aankoomst te Philadelphiä. — Aanmerkingen over de lugtsgeſteldheid der Middenſtaaten. — Publieke Rijdtuigen, door de ſlegtheid van den weg tusſchen Baltimore en Philadelphiä,

verhinderd, de reis te vervoorderen. — De Schuijver verlaat Baltimore geduurende de vorst. — Ontmoet eenige Amerikaanſche Reizigers op weg. — Derzelver zorgvuldige toebereiding bij het vertrekken uit de herberg. — Aankoomst aan de oevers van de Susquehannah. — Paſſagie over deze rivier bij vorst. — Gevaarlijke toeſtand der Reizigers. — Amerikaanſche Reizigers in de Herberg aan de overzijde van de rivier. — Derzelver luidrugtige twisten. . bladz. 132.

ZEVENDE BRIEF.

Philadelphiä is veel aangenaamer in den winter dan in eenig ander jaargetijde. — Viering van den geboortedag des Generaals WASHINGTON *in deze Stad. — Berigten aangaande den perzoon, en het character van dezen man. — Onvergenoegdheid der Amerikaanen over zijn gedrag als Preſident. — De geest van onvergenoegdheid is zeer gemeen bij dit Volk.* bl. 142.

AGT-

AGTSTE BRIEF.

Buitengewoone zagtheid van den winter van 1795–96. — Vertrek naar Lancaster. — Tolweg tusſchen deze plaats en Philadelphiä. — Hoofdzaaklijke beſchouwing van den Staat van Penſylvaniën. — Beſchrijving van de Landhoeven tusſchen Lancaster en Philadelphiä. — Armoedig leven der Landlieden, veel ellendiger, dan dat der Engelſchen. — Slegte Herbergen op dezen weg. — Rijdtuigen en Voerlieden. — Gewoonten van de laatſten. — Beſchrijving van de Stad Lancaster, onlangs bepaald tot den zetel van het Beſtuur van dezen Staat. — Manufactuuren, welken daar gevonden worden. — Getrokkene Geweeren. — Groote handigheid der Amerikaanen bij het gebruiken van dezelven. — Anecdote van twee Virginiſche Soldaaten, behoorende tot een Regiment dus gewapend. . bladz. 150.

NEGENDE BRIEF.

Groot aantal Duitſchers in den omtrek van Jork en Lancaster. — Wijze, op welke dezelven worden overgebragt. — Handel in blanke Slaaven. — Wreedheid, die er meenigmaal plaats heeft, bij het aanbrengen van dezelven. — Character der Duitſche Ingezetenen zeer verſchillende van dat der Amerikaanen. — Paſſage van de Susquehannah tuſſchen Jork en Lancaster. — Schoone gezigten langs de rivier. — Beſchrijving van Jork. — Gerechtshoven aldaar. — Stelzel van Rechtspleeging te Penſylvaniën. . . . . . bladz. 164.

TIENDE BRIEF.

Beſchrijving van het land omſtreeks Jork. — De aart van den grond aan beide zijden van de Blauwe Bergen. — Frederic-Town. — Verändering, welke men bij de Ingezetenen en het land vindt, wanneer men nader aan zee koomt. — Meenigte

van

van Slaaven. — Voornaame Tobaksteelt. — Nieuwsgierigheid van het Volk in de Herbergen. — Aanmerkingen daaröver. —— Beſchrijving van de groote watervallen op de Rivier de Patowmac. — George-Town. — Het land tuſſchen deze plaats en Hoe's Ferrij. — Vergiftige wijnſtokken. — Port Tobacco. — Armoedig voorkoomen van het land in den omtrek van Hoe's Ferrij. — Zorgloosheid omtrent de Slaaven. — Gevaarlijke paſſage over de Patowmac. — Oesters in versch water. — Aanlanding op eene verlaatene plaats aan de kust van Virginiën. — Groote herbergzaamheid der Virginiërs. . . bladz. 180.

ELFDE BRIEF.

Beſchrijving van de Noordlijke landëngte (Northern Neck) van Virginiën. — Allerëerst bevolkt door de Engelſchen. — Overgebleevene huizen, door dezelven gebouwd. — Onderſcheid van ſtaat onder de Ingezetenen. — Land bebouwd door Negers. — Toeſtand der

Slaaven. — Derzelver lot erger in de beide Carolina's. — Land uitgeput door het kweeken van tobak. — Wijze, hoe men de tobak voordteelt, en toebereidt. — Huizen in Virginiën. — Die van hout worden het meest geacht. — Mindere Clasſis van Volk in Virginiën. — Derzelver ongezond voorkoomen. . . . bladz. 199.

TWAALFDE BRIEF.

De Stad Tappahannock. — De Rivier Rappahannock. — Haaiën in dezelve. — Het land in den omtrek van Urbanna — Brand zeer gewoon in de bosſchen. — Wijze, op welke men deszelfs vernielende voordgangen ſtuit. — Manier, om den terpentijn uit de boomen te trekken. — Gloucester. — York-Town. — Overblijfzelen van de Veſtingwerken, aldaar aangelegd, geduurende het Amerikaanſche Oorlog. — Huizen door de bomben vernield nog aanweezig. — Holen op den oever van de rivier. — Williämsburgh. — Standbeeld van Lord BOTTETOURT. —

Col-

Collegie van WILLIAM *en* MARIJ. —
Toeſtand van de Studenten. . bladz. 216.

DERTIENDE BRIEF.

Hampton. — *Veer te Norfolk.* — *Gevaar in het paſſeeren der talrijke Veeren in Virginiën.* — *Norfolk.* — *Wetten van Virginiën, ſchadelijk voor het belang van den Koophandel.* — *Straaten te Norfolk eng en vuil.* — *Geele Koorts aldaar.* — *Aanmerkingen over deze ziekte.* — *Verſchrikkelijke partijzugt onder de Ingezetenen.* — *Gering getal van Kerken in Virginiën.* — *Verſcheidenen zijn geheel vervallen.* — *Bijzondere begraafplaatzen.* . . . . bladz. 231.

VEERTIENDE BRIEF.

Beſchrijving van het moeras Dismal Swamp. — *Wilde menſchen, welken men aldaar vindt.* — *Beeren, Wolven, enz.* — *Het land tuſſchen dit moeras, en Richmond.* — *Wijze, op*

welke men Pik en Teer maakt. — *Schraale grond.* — *Ellendige Herbergen.* — *Brood van Indiäansch koorn.* — *Moeilijkheid, om voeder voor de paarden te bekoomen.* — *Petersburgh.* — *Harddraaverijën aldaar.* — *Beſchrijving der Virginiſche Paarden.* — *Manier van Paardrijden in Amerika.* — *Beſchrijving van Richmond, de Hoofdſtad van Virginiën.* — *Zonderlinge bruggen over de rivier de James.* — *Staatshuis.* — *Watervallen op de rivier de James.* — *Het dobbelen zeer gemeen in Richmond.* — *Twistzugt onder de mindere Clasſis van Volk.* — *Deszelfs wijze van vegten.* — Gouging. . bladz. 245.

VIJFTIENDE BRIEF.

Beſchrijving van Virginiën tusſchen Richmond en de Bergen. — *Geur van de bloemen en heestergewasſen in de bosſchen.* — *Gezang van het gevogelte.* — *Vogels van Virginiën.* — *Spot-vogel.* — *Blauwe Vogel.* — *Roode Vogel, enz.* — *Bijzonder geluid*

der

der Kikvorſchen. — Columbiä. — Magazijnen aldaar. — Vuurige vliegen in de bosſchen. — Groene Bronnen. — Ellendig onthaal aldaar. — Moeilijkheid, om den weg te vinden door de bosſchen. — Slangen. — Ratelſlang. — Koperſlang. — Zwarte ſlang. — Zuid-westlijke, of groene Bergen. — Grond van dezelven. — Schaden door de ſtroomen van de bergen afkoomende veroorzaakt. — Gezondheid van het climaat. — Groote ſchoonheid van het Landvolk. — Renteniers hier van hunne bezitting leevende. — Monticello, de verblijfplaats van den Heere JEFFERSON. *— Wijnſtokken. — Aanmerkingen over de culture der druiven, en het maaken van wijn.* . . . . bladz. 266.

ZESTIENDE BRIEF.

Land tusſchen de Zuid-westlijke en Blauwe Bergen. — Kooper- en Yzermijnen. — Lijnchburgh. — New-London. — Arſenaal aldaar. — Beſchrij-

ſchrijving van den weg over de Blauwe Bergen. — De Piek van de Otter, de grootſte hoogte van deze Bergen. — Veränderſtelde hoogte, die zeer overdreeven is. — Aantal Duitſche Kolonisten aan gene zijde der Blauwe Bergen. — Zonderling contrast tusſchen het land en de Ingezetenen aan de eene en de andere zijde dezer Bergen. — De Klander. — De Hesſiſche Vlieg. — Het Graafſchap Bottetourt. — Grond van hetzelve. — Gezondheid van het lugtsgeſtel. — Medicinaale Bronnen, zeer veel bezogt. . . . bladz. 283.

ZEVENTIENDE BRIEF.

Beſchrijving van de beroemde Rotsbrug, en eene onmeetlijke ſpelonk. — Beſchrijving van de Vallei van Shenandoah. — Derzelver Inwoonërs meestal Duitſchers. — Grond en Lugtsgeſteldheid. — Aanmerkingen over de Landsdouw in Amerika. — Wijze om de boomen te vellen. — Gemeene

weg

weg te Kentuckij agter de Blauwe Bergen, welke meest gebruikt wordt — Onbeschoftheid, en nieuwsgierigheid van het Volk. — Lexington. — Staunton. — Militaire eertitels zeer gewoon in Amerika. — Oorzaak daarvan. — Winchester. . bladz. 303.

AGTTIENDE BRIEF.

Beschrijving van den loop der Rivieren de Patowmac en de Shenandoah door eene opening in de Blauwe Bergen. — Aanmerkingen op het verhaal van den Heere JEFFERSON, *omtrent dit onderwerp. — Hoofdzaaklijk berigt omtrent Marijland. — Aankoomst te Philadelphiä. — Aanmerkingen op de lugtsgesteldheid in den Verëenigden Staat. — Gesteldheid der Stad Philadelphiä geduurende de hitte van den zomer. — Moeilijkheid, om boter, melk, vleesch, visch enz. goed te houden. — Algemeen gebruik van Ys. — Winden. — Invloed van de-*

zel-

zelven op den ſtaat van het weder in Amerika. . . . . bladz. 328.

NEGENTIENDE BRIEF.

Onäangenaamheid van, zonder gezelſchap, in Amerika te reizen. —— *Ontmoeting van twee Engelſchen.* — *Vertrek met dezelven naar Canada.* — *Beſchrijving van het land tuſſchen Philadelphiä en New-York.* — *Briſtol.* — *Trenton.* — *Princeton.* — *Hooge School aldaar.* — *Beſchrijving van dezelve.* — *Brunswick.* — *Watervallen van de Poſaik.* — *Kopermijn.* — *Zonderlinge ontdekking van dezelve.* — *New-York.* — *Beſchrijving van deze Stad.* — *Character en zeden van derzelver Inwoonërs.* — *Spoedig vertrek van den Schrijver van daar, uit hoofde van de koortzen.* — *Vaart op de Noord-Rivier van New-York naar Albanij.* — *Groote ſchoonheid van de Noord-Rivier.* — *West-Punt.* — *Highlands.* — *Rukwinden, welken men, bij het paſſeeren van dezelven,*

gewoonlijk gevoelt. — *Albanij.* — *Beſchrijving van de Stad en derzelver Inwoonërs.* — *Viering van den* 4den *Julij.* —— *Jaarlijksch Feest van de onäfhangelijkheid van Amerika.* . . . . . bladz. 350.

TWINTIGSTE BRIEF.

Vertrek van Albanij. — *Moeilijkheid om een rijdtuig te huuren.* — *Aankoomst te Cohoz* — *Beſchrijving van den fraaiën waterval van de rivier de Mohawk aldaar.* — *Stil water.* — *Saratoga.* — *Weinige werken, die aldaar zijn overgebleeven.* — *Mineraale Bronnen bij Saratoga.* — *Fort Edward.* — M. Crea *aldaar wreed door de Indiäanen vermoord.* — *Fort Anne.* — *Slegte weg derwaards.* — *Aanmerkingen over de Amerikaanſche Boſſchen.* — *Slegte paarden.* — *Moeilijkheid, om verder te koomen.* — *Aankoomst te Skonesborough.* —— *Schriklijk plaagen der Musquitoes.* — *Bijzondere beſchrijving van dit Inſect.*

ſect. — *Groot gevaar, dat derzelver ſteeken zoms veröorzaakt.* — *Best hulpmiddel.* . . . . bladz. 374.

BERIGT voor den BINDER.

Postwagens in *Amerika*, tegen over bladz. 35.
Platte grond van de Stad Washington. — 110.
Gezigt van Mount Vernon, de verblijfplaats van den Generaal Washington. — 124.
Gezigt van de natuurlijke Rotsbrug in *Virginiën*. . . . . — 304.
Gezigt op de Hudsons-Rivier. . — 366.
Gezigt van den Waterval van *Cohoz*. — 376.

REIZEN

DOOR DE

STAATEN

VAN

NOORD-AMERIKA.

EERSTE BRIEF.

Aankoomst van den Schrijver op de kust van Amerika. — Boomen, het eerst zigtbaar voorwerp. — Beſchrijving van de Baai en de Rivier de Delaware. — De Paſsagiers, naar Philadelphiä moetende, mogen niet aan land koomen, zoo lang zij niet, door de Officieren van gezondheid, onderzogt zijn. — Aankoomst van den Schrijver te Philadelphiä. — Ongunſtig voorkoomen der Stad van de waterzijde. — Plan van deze Stad. — Kaaiën. — Openlijke en bijzondere Gebouwen. — Berigt, en aanmerkingen omtrent het Hospitaal en de Gevangenis.

Philadelphiä, November 1795.

Onze overtogt over de *Atlantiſche* Zee was uiterst onäangenaam. Het weder was, voor

het grootſte gedeelte, ſlegt en ongunſtig; en de ſtilten en hevige tegenwinden vertraagden onzen voordgang naar het Westen zoo meenigvuldig, dat wij, niet voor den negen en vijftigſten dag, na dat wij *Ierland* verlaaten hadden, de *Amerikaanſche* Kust ontdekten. Ik zal niet onderneemen, de vreugde te beſchrijven, welke het gezigt van het land onder alle de Reizigers verſpreidde; een gezigt, dat op eenmaal het oog bevrijdt van het eentoonig en verdrietig aanſchouwen van lugt en water, en het vrolijkst vooruitzigt geeft op eene ſpoedige verlosſing uit den benauwenden omtrek, binnen welken men in een kleen koopvaardijſchip is opgeſlooten. Wanneer men zelve eene lange reis gedaan heeft, dan kan men zich gemaklijk voorſtellen, hoedanig onze blijdſchap moet geweest zijn.

De eerſte voorwerpen, welken het oog, bij het naderen van de *Amerikaanſche* Kust, ten zuiden van *New-York*, ontdekt, zijn de toppen van boomen, met welken de geheele oever, tot aan den kant der zee, bedekt is. Dezen hebben, op eenen afſtand, het voorkoomen van kleene Eilanden; maar, wanneer men nader koomt, verëenigen zij zich: de hooge bosſchen ſchijnen allengs uit den Oceäan voordte-

koo-

koomen, en vertoonen zich eindelijk, in al hunnen luister, aan het aanſchouwend oog. Het land, dat wij ontdekten, was zeer nabij de Baai van de *Delaware*, en des voormiddags zeilden wij, tusſchen de beide uithoeken, *Henlopen* en *Maij*, welken het inkoomen der Baaië beſchermen, door. De afſtand tusſchen deze beide uithoeken is ſlegts agttien mijlen; maar binnen dezelven breidt de Baai zich uit tot de breedte van dertig mijlen. Meer binnenwaards wordt dezelve langzaamerhand enger, tot dat zij zich, bij *Bombaay Hook*, zeven mijlen van de *Atlantiſche* Zee, in de Rivier van denzelfden naam verliest. De Rivier de *Delaware* is, ter dezer plaatze, zes mijlen breed. By *Reedy-Island*, twintig mijlen hooger, vermindert zij tot de helft dezer breedte, en, bij *Philadelphiä*, honderd en twintig mijlen van de zee, is zij ſlegts ééne mijl breed.

De oevers der Baaië, en der Riviere de *Delaware* zijn, tot op eenen aanmerkelijken afſtand van de zee, laag, en, even gelijk de kust, overäl bedekt met een zeer groot bosch, uitgezonderd op eenige weinige plaatzen, waar deze bosſchen, door uitgeſtrekte moerasſen, worden afgebroken. Niets kon egter aangenaamer zijn, dan de verrukkende gezigten, met

welken wij ons verlustigden, terwijl wij *Philadelphiä* naderden. Het geboomte had thands zijne bladeren nog niet verlooren, en het ſchoone rood en geel, waar mede de Herfst die der Eiken en Populieren geverwd had, vertoonden zich ſierlijk vermengd met het donker groen der verhevene Pijnboomen, terwijl de kristalle oppervlakte der, traag langs den oever ſtroomende, Riviere de verſchillende koleuren der voorwerpen, welken het ſtrand verſieren, terugkaatſte, en het afbeeldzel van eene meenigte ſchepen van onderſcheidene grootte, welken men, zoo ver het oog kon reiken, langzaam met den vloed zag voorddrijven, aan het gezigt vertoonde. Naar maate men *Philadelphiä* meer nadert, worden de oevers der Riviere hooger, en zijn aan de linkerzijde, waar men minder bosſchen heeft, en dezelven meer open zijn, bezaaid met ontelbaare nette landhoeven, dorpen en vlekken, en, op zommige plaatzen, tot aan het water bebouwd. Aan de rechtehand heeft men de oevers van *New-Jerſey*, welken tot na bij de ſtad, met een zeer digt bosch bezet zijn.

Gemeenlijk bereiken de ſchepen, wanneer de wind gunstig is, *Philadelphiä* in vier en twintig uuren; maar ongelukkig ging dezelve lig-

liggen, toen wij de Rivier inliepen, zoo dat wij geheel van den vloed afhingen, welke hier flegts omtrent drie mijlen in het uur aflegt. Ziende dat de reis naar de Stad dus doende waarſchijnlijk verdrietig zoude worden, ware ik gaarne, ver beneden dezelve, aan land gegaan; maar dit wilde de Schipper geenszins gedoogen. De wetten van *Penſylvaniën*, vastgeſteld bij gelegenheid en ten gevolge van de verſchrikkelijke peſt, welke, ten jaare 1793, in de Hoofdſtad woedde, leggen elken Kapitein van een Schip, dat naar deze haven beſtemd is, eene zeer zwaare boete op, wanneer hij toelaat, dat iemand van zijn boord, het zij Matroos of Paſſagier, in eenig gedeelte van den Staat, aan land gaat, eer het Schip behoorelijk door de Officieren van gezondheid is onderzogt; en, indien iemand dit doet in weerwil van den Schipper, wordt hij veröordeeld tot eene langduurige gevangenis. Daar deze wet aan boord van een of ander Schip, naar eene der havens van *Penſylvaniën* beſtemd, onbekend zou kunnen zijn, daar zijn de Lootzen verpligt dezelve aan de Schippers van alle aankoomende ſchepen bekend te maaken, en hun daar van een exëmplaar te geeven, ten welken einde zij dezen altijd bij zich hebben. De Offi-

cier van gezondheid, die een bekwaam Geneesheer is, houdt zijn verblijf aan het Fort *Mifflin*, vier mijlen beneden *Philadelphiä*, waar de Staat eene kleene bezetting houdt. Men zendt altijd een boot van het Schip naar den wal, om hem aftehaalen. Na bijna negen weeken op den Oceäan te hebben omgezworven, kon er zeker niets verdrietiger en pijnigender wezen, dan, in het gezigt van het ftrand, nog geene vrijheid te hebben om aan land te mogen gaan.

Wanneer men *Philadelphiä* van de waterzijde nadert, ziet men het niet verder, dan op eenen afftand van drie mijlen: tot zoo ver is het, door een' hoek lands met boomen bezet, voor het gezigt verborgen. Zoo ras men dezen is voorbijgezeild, ontdekt het zich onverwagt aan het oog, en op dezen afftand vertoont het zich buitengemeen wel; maar, nader bijkoomende, dan maakt het eene flegte vertooning, daar men, van deze zijde, niets te zien krijgt, dan eene verwarde meenigte, digt op een gedrongene, pakhuizen van hout, waar van de voornaamften gebouwd zijn op de vlakte van eenen, door kunst gemaakten, grond, — en Kaaiën opgeworpen tot op eenen verren afftand in de Rivier. Deze Kaaiën zijn van

eene

eene vierkante gedaante, en van hout gemaakt, ſteeken in allerleië rigtingen uit, en zijn uitneemende geſchikt tot het gemaklijk laaden van Schepen, kunnende de grootſte Koopvaarders digt langs dezelven liggen. Agter deze Kaaiën, en evenlijnig met de Rivier loopt de *Water-Street*. Deze is gewoonlijk de eerſte ſtraat, welke men doorgaat, wanneer men zoo geland is; en deze is zeker niet zeer geſchikt, om den vreemdelingen een gunſtig denkbeeld inteboezemen van de zindelijkheid en het gemak der openlijke ſtraaten van *Philadelphiä*. Dezelve is niet meer dan dertig voeten breed; en onmiddellijk agter de huizen aan de zijde, die het verst van het water is, verheft zich eene groote hoogte, welke men wil de oude oever der Riviere te zijn, en door welke de lugt zeer omſlooten wordt. Voegt hier bij, dat zomwijlen zoodanig eene ſtank, veröorzaakt door de meenigte vuils en onreins, welke men, deels op de ſtraat laat liggen, deels in de onbewoonde ledige huizen, welken er verſcheidene in deze ſtraat zijn, aantreft, alhier plaats heeft, dat het waarlijk ondraagelijk en gevaarlijk is, door dezelve te gaan. Het was hier, dat de kwaadäartige Geelekoorts, welke, in 1793, zulke verſchrikkelijke ver-

woestingen aanregtte, zich alleröerst openbaarde; en in het algemeen heeft men opgemerkt, dat de lugt, welke men hier inädemt, geduurende het warme jaargetijde, hoogst ſchadelijk en ongezond is. Het is zeker te verwonderen, dat de Ingezetenen, na zoo veel geleeden te hebben van eene ziekte, welke hier haaren oorſprong heeft, geen meer acht geeven op de zuiverheid en het ſchoonhouden van deze ſtraat; te meer, wanneer men daar bij in het oog houdt, dat de wegen, in de overige gedeeltens der Stad, even zoo zeer uitmunten door de zindelijkheid, die overäl in dezelven plaats heeft, als deze aanmerkelijk is door zijne morſigheid.

Bij den aanvang had men de Stad *Philadelphiä* aangelegd op den vlakken grond der hoogte agter de *Water-Street*; en het was het oogmerk van derzelver eerſten Stichter, dat er geene huizen aan den voet dezer hoogte tuſſchen dezen en het water, zouden gebouwd worden; maar, daar er geene wet was, welke dit ſtellig verbood, verleidde het gemaklijke dezer gelegenheid al vroeg veele menſchen, om hier hunne huizen te timmeren; en nu nadert men jaarlijks meer en meer aan, en vernauwt men de Rivier, door nieuwe Kaaiën verder in dezel-

zelve aanteleggen. Dit is geenszins het eenige, waarin men van het oorſpronglijke plan, waar naar de Stad zou worden aangelegd, is afgeweeken. De grond voor dezelve beſtemd, had de gedaante van een langwerpig vierkant, twee mijlen lang, zich uitſtrekkende van de Rivier de *Schuijlkill* tot aan de *Delaware*, en ééne mijl breed. Ingevolge dit ontwerp had men begonnen de huizen te bouwen aan de zijde van de *Delaware*; maar, in plaats van zich van hier naar de *Schuijlkill* uittebreiden, heeft de loop van het bouwen zich geheel tot ééne zijde bepaald. De huizen ſtrekken zich omtrent twee mijlen uit, digt langs de *Delaware*, alleen met eene kleene rigting van niet meer dan eene halve mijl naar de zijde van de *Schuijlkill*. Dit moet men toeſchrijven aan de meerdere grootheid en belangrijkheid der eerſte boven de laatſte. Alle de huizen, buiten de grensſcheiding van het eerſte ontwerp, het langwerpig vierkant, gebouwd, worden genoemd *Huizen van vrijheid*, om dat het rechtsgebied der Gemeente zich geenszins tot dat gedeelte der Stad uitſtrekt. Hier zijn de ſtraaten zeer ongeregeld aangelegd; maar in de Stad zelve doorſnijden zij allen elkanderen, overëenkoomſtig het eerſte plan, in regte

hoeken. De voornaamſte ſtraat is honderd voet breed; de overigen zijn onderſcheiden van vijftig tot tagtig voeten. Dezelven zijn allen vrij wel geplaveid met keiſteenen in het midden, en aan beide zijden met roode klinkers tot gemak der voetgangers.

De huizen binnen den omtrek der Stad zijn, voor het grootſte gedeelte gebouwd van klinkers: eenige weinigen alleen zijn van hout.

In het oude gedeelte der Stad zijn dezelven, in het algemeen, kleen, ruuw, en ongerieflijk; maar onder de genen, die laater geſticht zijn, vindt men er veelen, die lugtig, vrolijk en gemaklijk zijn.

Er zijn egter in de geheele Stad maar twee of drie huizen, welken, uit hoofde van hunne grootte en bouwörde, de aandacht bijzonder bezig houden; en egter ontdekt men, zelfs in het ontwerp en den aanleg van dezen, zeer weinig ſchoons. Het ruimſte en merkwaardigſte van dezen ſtaat in de *Chesnut-Street;* maar is, tot dus verre, nog niet voltooid. Voor het tegenwoordige gelijkt het een zeer groote hoop van rooden ſteen en bleek blauw marmer, welken deszelfs ſchoonheid en eenvouwigheid voorſpellen. Dit trotsch Gebouw heeft, naar het algemeen zeggen, reeds meer, dan vijftig dui-

duizend guinees, gekost, en ſtrekt ten bewijze van de ſteeds toeneemende weelde der Stad *Philadelphia*.

Wat de openlijke Gebouwen betreft; dezen zijn allen groote hoopen rooden ſteen, zonder eenigen ſmaak opëengeſtapeld, verſierd met dezelfde zoort van blauw marmer, waar van wij reeds geſproken hebben, welken zeer kwalijk bij elkänderen voegen, en waarin men geheel geene bouworde aantreft. Wij zonderen in de daad egter hier van uit, de nieuwe Bank der Verëenigde Staaten, en de Presbyteriaanſche Kerk in de *High-Street*. De voorgevel van het laatſte pronkt met een fraai Balcon, ondersteund door zes pilaaren van *Korinthiſche* orde; maar deszelfs ſtand is voor het oog zeer ongunſtig, uit hoofde van het Markthuis, dat het midden der ſtraat voor het zelve geheel inneemt. De Huizen, welken, na deze beide, de meeste aandacht verdienen, zijn het Staaten Huis, het Preſidents Huis, het Hospitaal, het Werkhuis, en de Gevangenis.

Het Staaten Huis is gelegen in de *Chesnut-Street*; en, wanneer men in aanmerking neemt, dat, toen dit getimmerd wierd, er niet meer dan drie en vijftig jaaren verloopen waren zedert men op die plaats, waar nu de Stad ſtaat, de

de eerſte hut bouwde, dan verrascht en verwondert ons deszelfs bouwörde. Het zelve is geſchikt ten gebruike voor de Wetgeevende Vergaderingen van den Staat. In dit gebouw heeft men het Congres, en de Stadszaalen. In het eerſte vergadert het Congres der Verëenigde Staaten tot het afdoen zijner verrigtingen. De zaal voor de Vertegenwoordigers van het Laagerhuis is omtrent zestig voet lang, en zeer eenvouwig ingerigt. Aan het eene einde van dezelve heeft men eene Gallerij, welke voor eenen iegelijken openſtaat, zijnde de ingang der trap naar dezelve aan de openlijke ſtraat. Het vertrek van den Raad is eene verdieping hooger, en in eenen meer verhevenen ſmaak verſierd, dan dat van het Laagerhuis. De Hoven van Juſtitie, zoo wel het Opperſte Hof der Verëenigde Staaten, als dat van *Penſylvaniën*, en der Stad vergaderen in de Stadszaal.

Het Preſidentshuis, zoo als het genoemd wordt, was geſticht tot een verblijf voor den Preſident, eer men in overweeging genomen had, om den zetel van het Bondgenootſchaplijk Beſtuur, van *Philadelphiä* naar elders, te verplaatzen. Het eerſte plan van dit Gebouw was ontworpen door eenen bijzonderen Landëige-

naar

naar in den omtrek van *Philadelphia*, en had, zoo als men zegt, zeer veel verdienſten; dan de Gevolmagtigden uit de Burgerij, welken gelast waren, om dit ontwerp in overweeging te neemen, en het opzigt over het bouwen te hebben, begrijpende hetzelve te kunnen verbeteren, veränderden de orde der verdiepingen, plaatzende de benedenſten boven, en de bovenſten beneden, zoo dat de pilaaren, met welken het verſierd is, en die op den grondſlag ſteunen moesten, in de lugt ſchijnen opgehangen te zijn. Dezelfde Gevolmagtigden bepaalden daarteboven, dat de vengſters der voornaamſte vertrekken, in plaats van het uitzigt te hebben op een ruim plein voor het huis, zoo als het eerst ontwerp medebragt, nu integendeel op de kleene agterplaatzen der nabuurige wooningen uitzien. Dit Gebouw is nog niet voltooid; en, indien het oogenblik, dat de zetel van het Bewind naar de Bondgenootſchaplijke Stad *Washington* zal verplaatst worden, zoo nabij is, dan is het hoogst waarſchijnlijk, dat het nimmer door den Preſident zal bewoond worden. Het is nog niet beſlist, waartoe men het nu zal beſtemmen. Zommigen gelooven, dat het zal geſchikt worden tot een Stads-Hotel; anderen, dat het dienen zal

tot

tot een verblijf voor den Gouverneur van den Staat. Tot dit laatſte zou hetzelve intuſſchen alleröngeſchiktst zijn, daar het inkoomen van den Gouverneur zoo gering en van zoo weinig aanbelangs is, dat hetzelve niet genoegzaam zoude zijn, om hem eenen ſtaat te doen houden, geëvenredigd aan een verblijf van ſlegts één vierde der grootte van dit Gebouw.

Het Hospitaal kan, wat betreft deszelfs lugtigheid, deszelfs geſchiktheid ter behandelinge der zieken en zwakken, en de zuiverheid, welke overäl in hetzelve heerscht, niet overtroffen worden door eene eenige ſtichting van dezen aart in de geheele Waereld. Het plan van dit Gebouw heeft de gedaante van de letter H. Er is, voor het tegenwoordige, nog niet meer voltooid dan eene vleugel, en een gedeelte van het middenſte; doch het overige wordt, met ijver, voordgezet. Hetzelve heeft twee verdiepingen, van welken de benedenſte geheel beſtaat uit kleene vertrekjens voor krankzinnigen. Allerleië perzoonen, naar ziel of ligchaam ongeſteld, worden in dit huis opgenomen, alleen de zulken uitgezonderd, welken eenige beſmettelijke of kwaadäartige ziekten hebben: dezen ontfangen egter, buiten hunne kosten, den raad der hier aangeſtelde Geneesheeren,

en

en worden, op denzelfden voet, uit de Apotheek van dit Hospitaal, van de noodige geneesmiddelen verzorgd.

In den jaare 1793 wierd het vrugtgeevende fonds van dit Geſticht geſchat op £ 17,065; en dit zonder het rekenen van nog eenige goederen, welken, voor het tegenwoordige nog niets opbrengen. In dat zelfde jaar ſtond de Wetgeevende Vergadering aan hetzelve toe eene ſom van £ 10,000, ter vergrooting van het Gebouw, en het bijvoegen van eene plaats voor Kraamvrouwen, en eene andere voor Vondelingen. De jaarlijkſche giften voor hetzelve van bijzondere perzoonen zijn zeer aanmerkelijk. Zij, die eene bepaalde ſom geeven, hebben het recht om Beſtuurers te verkiezen, welken twaalf in getal zijn, en jaarlijks benoemd worden. Deze Beſtuurers ſtellen zes van de ervaarenſte Wondheelers en Geneesmeesters der Stad aan, om hier de zieken te verzorgen; en daarteboven hebben een Chirurgijn, en een Apothekar hun beſtendig verblijf in het Hospitaal zelve. Zedert het jaar 1756, wanneer hetzelve geſticht is, tot aan het jaar 1793 ingeſlooten, heeft men bijna negen duizend Lijders in hetzelve aangenomen, van welken er over de zes duizend herſteld of geneezen zijn.

Dit

Dit Gebouw ſtaat binnen de Stad, maar is meer, dan een vierde mijle, van alle andere gebouwen verwijderd. Binnen deszelfs omtrek heeft men ruime wandelplaatzen ten dienſte van zulke zieken, die aanvanglijk herſtellen.

Niet ver van dit Hospitaal, in dezelfde buurt, maar meer verwijderd van de huizen der Stad, vindt men het Werkhuis (*Bettering Houſe*), waar over het opzigt aan de Verzorgers der Armen is aanbevolen. Dit is een zeer ruim en groot Gebouw van ſteen, voorzien van uitgeſtrekte wandelplaatzen en tuinen. De Armen uit de Stad en derzelver nabuurſchap worden hier van werk verzorgd, en behoorelijk gehuisvest en geſpijzigd. Geduurende het ſtrenge jaargetijde neemen veele oude en behoeftige menſchen hunne toevlugt tot deze plaats, welke zij wederöm verlaaten, zoo ras de Lente aankoomt. Terwijl zij hier hun verblijf houden, ſtaan zij onder zeer weinig dwangs, en kunnen uit- en ingaan naar hun welgevallen: het eenige, dat men van hun vordert, is, dat zij zich behoorelijk gedraagen. De onkosten van deze Stichting worden gevonden uit eene belasting, die op de Stad gelegd wordt.

De Gevangenis is een uitgeſtrekt Gebouw van gewoonen ſteen, van vooren honderd voet breed.

breed. Volgends het nieuwe plan is hetzelve voorzien van eenzaame hokken; ook zijn alle de vertrekken verwulfd, om, daar door, het gevaar van brand voortekoomen. Agter dit huis heeft men groote opene plaatzen, die door hooge muuren omringd en verzekerd zijn. Deze Gevangenis is beter ingerigt, dan, mogelijk, eenige andere op den geheelen Aardbodem. Naar de nieuwe ſtrafwetten van *Penſylvaniën* onlangs afgekondigd, worden geene misdaaden met den dood geſtraft, dan alleen moorden van den eerſten rang, door welken men verſtaat, moorden, die voorbedagt en met opzet geſchieden, of die begaan worden, met oogmerk, om vrouwen te verkrachten, te ſteelen, of eene of andere zoortgelijke misdaad te begunſtigen. Elke andere wandaad wordt geſtraft met eene eenzaame opſluiting voor eenen bepaalden tijd, overëenkomſtig derzelver aart en aanbelang. Misſchien zal men tegens deze wijze van ſtraffen eenige bedenkingen en zwaarigheden inbrengen, als of deze, voor een bijzonder perzoon, niet ſtreng genoeg ware om daar mede eene afſchuwelijke misdaad te boeten, en, daar dezelve niet openlijk wordt uitgeöeffend, niet voldoende, om kwalijk gezinde menſchen in de Maatſchappij, van het bedrijven van zulke wandaaden, die

aan de geſtrengheid der wetten onderworpen zijn, afteſchrikken; maar, bij een nader onderzoek, zal men bevinden, dat dezelve zeer ſtreng is; en, voor zoo ver men, uit de ervaaring, welke de Staat van *Penſylvaniën*, tot hier toe, hier van gehad heeft, een beſluit mag opmaaken, ſchijnt dezelve veel beter geſchikt ter beteugeling van het buitenſpoorig Gemeen, dan eenige andere. Het is buiten kijf, dat, indien eenige ſtraf in ſtaat is, om de losbandige meenigte in vrees te houden, die des doods waarſchijnlijk meer dan eenige andere deze uitwerking hebben moet; maar deze ſtraf houdt meeſtäl op zoo beängſtigende en verſchrikkelijk te zijn, zoo ras dezelve meermaalen wordt uitgeöeffend, zoo dat men bevindt, dat in zulke ſtreeken, bij voorbeeld *Engeland*, waar dezelve meenigmaal plaats heeft, de heilzaame gevolgen, welken men billijk daar van verwagten zoude, geheel verlooren gaan. De ongelukkige, die, tot ſtraf van zijne ontelbaar gepleegde misdaaden, veröordeeld is, om zijn leven te verliezen, ziet, met eene ſchijnbaare onverſchilligheid, het oogenblik te gemoet, waarin hij in de eeuwigheid zal worden weggeſtooten: zijne makkers, hem omringende, beklaagen hem alleen, om dat hij zoo ſpoedig

en

en onverwagt in den loop zijner misdaaden, door de Juſtitie, geſtuit is; of, is hij niet te zeer in zijne boosheid verhard, om eenige wroegingen te hebben, en gevoelt hij al het ijsſelijke van het hem dreigend lot, dan beijveren zij zich, om zijnen geest wederöm optebeuren, en zijne vrees te verbannen, dikwils door de troostende herïnnering, dat de ſmarten, welken hem aanſtaande zijn, ſlegts ſmarten zijn van één oogenblik, 't welk zij bevestigen door het ſpoedig uitëinde van dezen of genen, van wiens ſchandelijken dood hij, misſchien weinige weeken te vooren, zelve getuige was. Er verloopt in *Engeland* nauwlijks ééne maand, in welke niet herhaalde ſtraföeffeningen plaats hebben; en intuſschen zal men, onder de Vagebonden, welken dit land veröntrusten en doorkruiſen, er nauwlijks éénen aantreffen, die niet eenen van zijnsgelijken heeft zien ophangen. Er is niemand, of hij weet, hoe weinig nuts zoodanige ſtrafoeffeningen hebben. Maar, in het donker en eenzaame opgeſlooten, gevoelt de Gevangene honderdmaal daags eene ſmart erger, dan de dood. Geheel aan zich zelven overgelaaten, niets hebbende, dat zijne aandacht eenigzins zou kunnen afleiden, vermoeit hij zich

te vergeefsch, om de ijsſelijkheden en verſchrikkingen van zich te verwijderen, welken zijnen geest onöphoudelijk veröntrusten. Hoe verſtokt iemand ook zij in het kwaad, in zulk eenen toeſtand, vindt het berouw ſpoedig ingang in zijn hart.

Dan de wetten van *Penſylvaniën*, deze ſtraf van gevangenis vastſtellende, bedoelden niet ſlegts het boeten van gepleegde misdaaden, en het ſtellen van een ſchrikverwekkend voorbeeld voor het buitenſpoorig Gemeen, maar beöogden ook nog een ander einde, 't welk, bij ſlegts weinige ſtrafwetboeken, wordt in aanmerking genomen; te weeten, het verbeteren van den Misdaadiger. Alle de ſchikkingen en inrigtingen in deze gevangenis zijn geregeld en berekend, om deze verbetering, zoo ras mogelijk, te wege te brengen, zoo dat deze Stichting veel meer den naam van een Boethuis, dan dien van eene Gevangenis, waardig is. Zoo ras een Misdaadiger herwaards gebragt is, wordt hij verpligt zich te waſſchen; daar op ſcheert men hem het hair af, en, indien hij niet behoorelijk gekleed is, voorziet men hem van een zuiver gewaad. Dit gedaan zijnde wordt hij opgeſlooten in een eenzaam afgezonderd hok, omtrent negen voet lang

lang en vier voet breed, waar hij blijft, beroofd van het gezigt van eenig leevend ſchepzel, uitgezonderd den Cipier, die hem het volſtrekt noodige voor zijn beſtaan bezorgen moet, maar wien het verbooden is, onder eenig voorwendzel, hoedanig ook, met hem te ſpreeken, dan alleen in de uiterſte noodzaaklijkheid. Indien de Gevangene tegenſpartelig, of de misdaad, om welke hij wordt opgeſlooten, belangrijk is, dan plaatst men hem in een hok, waar hij zelfs het daglicht mist. Dit is de zwaarſte ſtraf, die men hem kan aandoen.

Tweemaal in de week wordt deze Gevangenis onderzogt, door twaalf perzoonen, welken tot dit einde zijn aangeſteld, en jaarlijks uit de Burgerij van *Philadelphiä* verkoozen worden. Zonder eenig bezwaar vindt men de zoodanigen, welken dezen laſtigen post vrijwillig en gereedlijk op zich neemen, zonder daarvoor eenige belooning te genieten, of daarvan eenig voordeel te trekken. Zij verdeelen zich in eenige Committées, welken beurtlings, voor eenen bepaalden tijd, voor hunne rekening hebben, alle de deelen der gevangenis te bezoeken, en van dit hun onderzoek een ontwikkeld berigt te geeven aan de Op-

zieners, welken geregeld, op vastgeſtelde tijden, bijëenkoomen. Het is volgends dit berigt van het Committé, dat deze Opzigters oordeelen, en, met toeſtemming van den Rechter, omtrent elken gevangenen in het bijzonder bepaalen, hoedanig hij, geduurende den tijd zijner gevangenisſe, moet behandeld worden. Deze behandeling is verſchillende naar maate van de misdaad, en het volgend gedrag en berouw van den ſchuldigen. De ſtrengſte ſtraf, welke men hem kan aandoen, acht men, hem, geheel afgezonderd, in een donker hok zonder eenig licht optesluiten. Daar op volgt de eenzaame opſluiting in eene plaats, waar het hem vergund wordt, het daglicht te zien. De derde ſtraf is dezelfde als de zoo even gezegde, maar voor den Gevangenen geleenigd, door de vrijheid van zich met eenig werk te mogen bezig houden. De gemaatigdſte is eindelijk het werken in het gezelſchap van anderen.

De Gevangenen zijn verpligt, zich tweemaal in de week te baaden, waartoe, binnen den omtrek der Gevangenisſe, geſchikte plaatzen gevonden worden; als mede om van linnen, waar van zij geregeld verzorgd worden, te verwisſelen. Zij, die eenzaam en afgezonderd.

derd zitten opgeſlooten, krijgen geen ander voedzel, dan brood en water; maar aan hun, die werken, vergunt men vleeschnat, ſoep, podding, en dergelijken: vleesch wordt, alleen tweemaal in de week, en ſlegts in eene geringe hoeveelheid, uitgedeeld. Hunne drank is enkel water, en, onder geen voorwendzel, hoedanig het ook zij, is het geöorloofd, eenigen anderen in de Gevangenis intebrengen. De ondervinding heeft doen zien, dat deze levenswijze den Gevangenen genoegzaame krachten geeft, tot den, hun opgelegden, arbeid, terwijl eene ruimere en weelderige alleen diènen zoude, om hen minder buigzaam en onderworpen te doen zijn. Zij, die arbeiden, worden, indien de gelegenheid dezer plaatze het toelaat, bij voorkeur aan zoodanig handwerk, of zulk eenen arbeid geſteld, als zij reeds te vooren oeffenden: hebben zij geheel geen ambacht geleerd, dan vindt men ſpoedig iets, waartoe zij geſchikt zijn. Er is eene bijzondere kamer voor Schoenmaakers, eene andere voor Kleermaakers, eene derde voor Timmerlieden, en zoo vervolgends; en op de plaatzen vindt men Steenhouwers, Smits, Spijkermaakers, enz.

Deze Gevangenis heeft, wanneer men de

gevangenhokken, welken aan een afgelegen gedeelte van het Gebouw gevonden worden, daar van uitzondert, het voorkoomen van een groot werkhuis. Overäl heerſchen in het zelve goede orde en welvoeglijkheid; en het oog van den aanſchouwer wordt hier nooit getroffen, door het gezigt van zulke morſige en affchuwelijke gedaantens, als men aanhoudende in onze gevangenisſen aantreft: ook is het er zoo verre van daan, dat hij, die deze plaats bezoekt, voor eenige beleediging zou behoeven te vreezen, dat hij integendeel, offchoon de onderſcheidene gedeeltens doorkruizende, egter nauwlijks wordt opgemerkt. Het is den Gevangenen niet geöorloofd, buiten noodzaaklijkheid, tegen elkänderen te ſpreeken; ook mogen zij niet lagchen, zingen, of het geringſte geraas maaken. Er is een Opziener, die er ſteeds het oog op houdt, dat elk naarſtig aan zijn werk blijve; en, bij de minſte ongehoorzaamheid tegens eenige vastgeſtelde inrigting, wordt de ſchuldige onmiddellijk opgeſlooten in een donker hok, daar hij geen ander voedzel krijgt, dan water en brood, zoo lang, tot dat hij tot betaamelijk bezef van zijnen pligt terug keert; doch de vrees, welke allen, die deze ſtraf eenmaal ondergaan hebben,

ben, voor dezelve gevoelen, maakt, dat het zelden noodig is, dezelve aan denzelfden perzoon te herhaalen.

De Vrouwen zijn geheel afgezonderd van de mansperzoonen, en worden aan zoodanige bezigheden en arbeid gesteld, als voor heure kunne voegzaam is. Zij, die arbeiden, eeten allen met elkänderen in een ruim vertrek, en woonen des zondags geregeld den Godsdienst bij, welke hier altijd gezet op dien dag geöeffend wordt. De Kapellaan is verpligt, van tijd tot tijd, met de Gevangenen omtegaan, en er zich op toeteleggen, om hun verstand te verlichten, en hunne grondbeginzelen te verbeteren. De Opzieners doen daarteboven, wanneer zij de Gevangenis bezoeken, het zelfde, zoo dat de Gevangene, wanneer hij ontslaagen wordt, deze plaats verlaat, als 't ware, als een geheel nieuw mensch: men heeft hem gewend aan werkzaamheid, en hem met goede en heilzaame lessen bekend gemaakt. Behalven dit draagt men nog de grootste zorg, om hem, op het oogenblik van zijn ontslag, van behoorelijk werk te voorzien. Niemand mag, volgends de wetten dezer Gevangenis, dezelve bezien, zonder verlof der Opzigters. Voor het overige is de gezondheid der Gevangenen

een voornaam voorwerp van de waakzaame en zorgvuldige aandacht van het Beſtuur dezes huizes: voor de zieken heeft men bijzondere, daar toe geſchikte, vertrekken, waar dezelven, door deskundigen behoorlijk verzorgd worden.

Den langſten tijd van gevangenis bepaalt de wet voor Vrouwenſchenders: in dat geval kan dezelve niet minder dan tien, maar ook niet meer dan een en twintig jaaren zijn. Voor hoogverraad is dezelve vastgeſteld op niet minder dan zes, en niet meer dan twaalf jaaren. In elk Graaffchap van geheel *Penſijlvaniën* vindt men gevangenisſen; maar, tot nog toe, is er geene van dezelven zoodanig ingerigt, als deze, welke wij hier beſchreeven hebben. Het gebeurt niet zelden dat er, uit andere deelen van den Staat, Misdaadigers naar hier gezonden worden, om hunne ſtraf, in de gevangenis van *Philadelphiä*, te ontfangen.

Deze Gevangenis wordt zoo wel beſtuurd, dat dezelve, wel verre van den Staat tot last en kosten te zijn, integendeel een aanmerkelijk voordeel aan dezen oplevert.

*

TWEE-

TWEEDE BRIEF.

Volkrijkheid van Philadelphiä. — Berigt wegens de Inwooners, derzelver character en zeden. — Bijzondere uitſpanningen. — De Amerikaanen verliezen hunne tanden vroegtijdig. — Tooneelvermaaken eerst onlangs toegelaaten. — Kwaakers. — Openlijke gehoorgeevingen van den Preſident. — Plaatzen van openbaare Godsdienſtöeffening. — Rijtuigen te Philadelphiä in gebruik. — Herbergen, hoedanig in Amerika ingerigt. — Moeiëlijkheid om Dienſtboden te bekoomen. — Character der laagere Claſſis des Volks in Amerika.

Philadelphia, November.

Philadelphiä bevatte, volgends de begrooting, ten jaare 1790, gedaan, twee en veertig duizend Inwooners; maar de natuurlijke vermeerdering der bevolkinge, en de toevloed van Vreemdelingen doen vermoeden, dat dit getal thands, niettegenſtaande de verwoestingen, welken de Geele-Koorts, in het jaar 1793, aan-

aanrigtte, en die vier duizend menſchen wegſleepte, bijna vijftig duizend zielen beloopen zal. De Inwooners zijn *Engelſchen*, *Ieren*, *Schotten*, *Duitſchers*, *Franſchen* en geborene *Amerikaanen*, afkoomſtig uit geſlachten van deze onderſcheidene Volkeren; en dezen maaken de voornaamſte meenigte uit. Bijna allen houden zich bezig met eenigen koophandel of eenig werk; er zijn er ſlegts eenige weinigen, welken, zonder het oeffenen van eenig openlijk beroep, van de bezittingen leeven, welken zij zelven verkreegen hebben; en zelfs dezen zijn niet ledig, noch verwaarloozen de vermeerdering hunner goederen, maar zoeken, zoo veel mogelijk, hun voordeel te doen met het verkoopen van 't gene zij bezitten, en het weder aankoopen van andere bezittingen op voordeeligere voorwaarden. Het zou bezwaarlijk zijn, in het geheele Land één Landeigenaar te vinden, die zich niet bezig hield met het koopen en verkoopen van land, dat men als een tak van koophandel in *Amerika* kan aanmerken.

In eene groote Stad, zoo als *Philadelphiä*, waar men menſchen, uit zoo veele onderſcheidene en verſchillende gewesten der Aarde, bijeenvergaderd vindt, kan het niet misſen, of er

er moet een zeer groot onderſcheid plaats hebben in de zeden en gewoonten der Inwooners. Het is egter zeer algemeen opgemerkt, niet alleen door Vreemdelingen, maar zelfs door Ingezetenen uit andere deelen van den Verëenigden Staat, dat de Inwooners van *Philadelphiä* zeer onvriendlijk en onherbergzaam zijn omtrent Buitenlanders. Onder de lieden van den eerſten rang in deze Stad ontdekken zich hoogmoed, ſnorkerij en verwaandheid; en het ſchijnt, als of niets hen gelukkiger zou kunnen maaken, dan het inſtellen van eenen adelijken ſtand, die hen, wettig, zoo ver boven hunne medeburgers verhief, als zij nu reeds, in hunne verbeelding, boven dezelven waanen verheven te zijn. Het Volk openbaart in het algemeen, even als vreesden zij altijd eenen kwaaden aanſlag tegens hunne belangen, eene koelheid en agterhoudendheid, welken de genen, die hen koomen bezoeken, beleedigen en huiverig maaken. In hunne bijzondere Gezelſchappen heerscht er eene droefgeestigheid, welke nooit eenige vrolijkheid of leevendigheid toelaat; en het is geheel niet ongewoon, in de vermaaklijkſte huizen een groot gezelſchap van twintig tot dertig perzoonen aantetreffen, in de rondte van het vertrek zittende, en zich met

gee-

geene andere uitſpanning bezig houdende, dan het geſprek, dat meeſtäl beſtaat in een zagt gefluister tuſſchen de genen, die naast elkänderen zitten. Het gezelſchap koomt tuſſchen zes en zeven uuren in den avondſtond bijéén; met zeer veel toeſtels en plegtigheids wordt er thee omgediend; en, om tien uuren, wanneer de meesten vermoeid zijn, van zoo lang werkloos geweest te zijn, keert elk naar zijn eigen huis terug. Offchoon zij niet geheel onbekend zijn met de Muzyk, het Spel, en het Danzen, hebben zij egter in de eerſte, tot hier toe, weinig voordering gemaakt; maar in het laatſte, dat hun begunstigd en geliefkoosd vermaak ſchijnt te zijn, munten zij uit.

De Vrouwen zijn, in het algemeen, zeer ſchoon en bevallig, zoo lang zij jong zijn; maar, zoo ras zij ſlegts eenige weinige kinderen hebben, verliezen zij alle heure ſchoonheid: heure koleur verdwijnt, de tanden beginnen uittevallen, en zij ſchijnen nauwlijks dezelfde menſchen te zijn. Zeer zeldzaam is het, eene vrouw aantetreffen van veertig jaaren, en moeder van verſcheidene kinderen, van welke men zeggen kan, dat zij ſchoon is. Het ſpoedig verliezen der tanden is eene omſtandigheid, die de aandacht der Geneesheeren ge-

getrokken heeft. De geborene *Amerikaanen*, beide mans en vrouwen, misſen dezelven meeſtäl reeds in eenen jeugdigen ouderdom. Zommigen ſchrijven dit toe aan de groote en ſchielijke afwisſelingen van het weêr, van hette tot koude, welken men hier dikwils ondergaat; maar de Negers, die aan dezelfde veränderingen zijn blootgeſteld, hebben tanden, welker witheid en ſchoonheid men bewonderen moet, en de *Indiäanen*, die nog meer, dan een dezer beide, de verſchillende lugtsgeſteldheid gevoelen, bewaaren de hunnen tot in eenen goeden ouderdom. Anderen leggen de ſchuld hiervan, op het onmaatig gebruik, 't welk men van konfituuren maakt. Het is waar, dat de *Amerikaanen* in de Stad buitenſpoorig zijn in het gebruiken van deze lekkernij, maar zoo is het niet op het land, waar het Volk geene geleegenheid heeft, om dezelve te bekoomen; en egter ook hier verliezen mans en vrouwen, en vooräl deze laatſten, hunne tanden zeer vroeg. Hoogstwaarſchijnlijk moet men de oorzaak van deze bijzonderheid zoeken, in het zeer algemeen nuttigen van gezoutene ſpijzen. In *Amerika* leeft het Volk, vooräl ten platten lande, bijna het geheele jaar, van gezouten ſpek, en gezouten visch.

Het

Het is ſlegts zedert eenige weinige jaaren, zedert het jaar 1779, dat men in *Philadelphia* begonnen heeft, eenige openlijke vermaaken te gedoogen. In vroegere tijden verzettede de oude Gemeente, welke meeſtal uit Kwaakers, en het minst welgezinde Volk der Stad beſtaat, zich altijd tegens het aanleggen van behoorlijke Gebouwen van dezen aart. Thands egter heeft men er twee Tooneelen en een Amphitheäter. Weinig of geen gebruik maakt men van het oude Tooneel, dat een gebouw is van hout, van zeer weinig aanbelang. Het nieuwe is gebouwd van ſteen, en van binnen zeer net verſierd; maar deszelfs grootte is niet geëvenredigd aan het getal der inwooners van de Stad. Eene haatlijke gewoonte heeft hier plaats, naamlijk, het rooken van tabak, 't welk zoms zoo ſterk gedaan wordt, dat zij, die dezen damp niet verdraagen kunnen, genoodzaakt zijn, heentegaan. Aan het Volk in het parterre brengt men wijn en bier, even gelijk in eene herberg. Meest alle de Acteurs krijgt men, ſlegts eenige weinigen uitgezonderd, uit *Engeland* en *Ierland;* doch geenen derzelver munten uit door hunne bekwaamheden: men kan hen gelijk ſtellen met de Tooneelſpeelers, welken men gewoonlijk in de kleene Landſteden

den van *Engeland* aantreft. Het Amphitheäter is gebouwd van hout. Hier vermaakt men zich met paardrijden, en andere oeffeningen, gelijk aan die van *Astleij*. Geduurende den winter worden er, om de veertien dagen, danspartijën gegeeven, en nu en dan heeft men openlijke Concerten.

In den zomer vertrekken zij, die daar toe gelegenheid hebben, naar hunne landhuizen en buitengoederen in den omtrek der Stad; en als dan houden alle openlijke en bijzondere vermaaken op. Het is de winter, die voor deze uitſpanningen de beste gelegenheid oplevert, daar als dan het Congres vergaderd is, en de werkzaamheden van den koophandel, de vaart op de rivier, door het ijs, geſtremt zijnde, daaräan geene verhinderi g toebrengen.

De Preſident koomt gewoonlijk te *Philadelphiä* voor de opening van het Congres, en blijſt aldaar, tot dat deszelfs zittingen zijn afgeloopen. Terwijl hij in de Stad is, geeft hij, eens in de week, openlijk gehoor, des agtermiddags tusſchen twee en drie uuren. Hier verſchijnt hij altijd in een plegtig gewaad, en de vreemde Gezanten volgen, zoo als men verwagt, daarin zijn voorbeeld, uitgezonderd

die van *Frankrijk*, die er zijn werk van maakt, om altijd te koomen *en dishabillé*, om het niet érger te noemen. Allen anderen perzoonen ſtaat het vrij, er zoo te verſchijnen, als zij het gevoeglijkst oordeelen. Mevrouw WASHINGTON houdt ook, eens in de week, *Aſſemblée*. Bij deze gelegenheid plaatzen de Dames zich met veel plegtigheids rond het vertrek, en worden met thee, koffij, enz. bediend. (*a*)

Philadelphiä is de voornaame verplijfplaats der Kwaakers in *Amerika;* maar derzelver getal is voor het tegenwoordige, in vergelijking met dat der overige Burgers, niet meer zoo groot, als het te vooren was: thands maaken zij ſlegts omtrent een vierde der Inwooners uit. Dit moet men niet toeſchrijven aan eene vermindering van het aantal dezer menſchen: inte-

(*a*) Ik heb niet vernomen, of de tegenwoordige Preſident ook, even gelijk de voorige, dit openlijk gehoor geeft. De Democratiſche Partij maakte, geduurende het bewind van den Generaal WASHINGTON, zeer veele zwarigheden tegen dit gebruik, inbrengende, dat het zelve geheel ſtrijdig is met den aart van een Republikeinsch Beſtuur, en verderflijk voor de gelijkheid, die onder alle rangen van Burgers behoort plaats te hebben. *Aanm. van den Schrijver.*

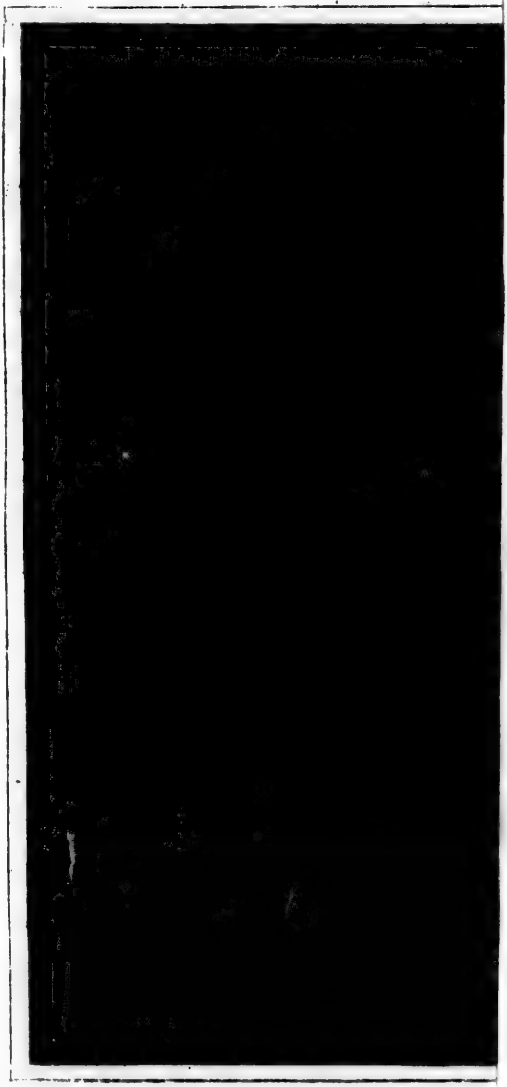

tegendeel zij zijn, van tijd tot tijd, zeer toegenomen; maar aan den grooten toevloed van lieden van allerleië godsdienſtige gezindheid naar deze Stad. De *Kwaakers* hebben hier vijf plaatzen voor hunne openlijke godsdienſtoeffening: de *Presbijteriäanen* en *Disſidenten* zes; de *Engelſche Episcopaalen* drie, de *Duitſche Luterſchen* twee; de *Roomſche Katholieken* vier, en de *Zweedſche Lutheraanen*, de *Moraviſche Broeders*, de *Doopsgezinden*, de *Algemeene Doopsgezinden*, de *Methodisten*, en de *Jooden* elk ééne.

De Rijdtuigen, van welken men zich te *Philadelphiä* bedient, en die, voor het grootſte gedeelte, in deze Stad gemaakt worden, zijn Koetzen, Wagens, Chaizen, *Coächees*, en ligte Wagens. De Rijdtuigen van eenige weinige bijzondere Perzoonen zijn buitengemeen trotsch en pragtig; egter ziet men in veelen geenszins die netheid en keurigheid, welken men zou durven verwagten bij een Volk, dat zoo begeerig is, om de gebruiken van *Engeland* natevolgen, en aanhoudende uit dat Land modellen ontfangt. De *Coächee* is, zoo als het mij voorkoomt, een rijdtuig bijzonder aan *Amerika* eigen. Het ligchaam van dezelve is eenigzins langer, dan dat van eene koets, maar,

Amerikaansch

Noordkaansche Post-wagen.

voor het overige, van dezelfde gedaante. Van vooren is het geheel open, en de Voerman zit op eene bank, onder het verhemelte van het Rijdtuig. Er zijn in hetzelve twee zitbanken voor de Reizigers, die allen met het aangezigt naar de paarden gekeerd zitten. Het verhemelte wordt ondersteund door ligte stijlen, welken op de hoeken staan. Aan beide zijden van de portieren is het, boven de paneelen, geheel open; maar, tegens de ongemakken van slegt weer, voorzien van gordijnen, welken neergelaaten, en vastgemaakt worden aan knoopen, die aan de buitenzijde geplaatst zijn. Behalven dezen is er nog een leder gordijn, dat, wanneer men het goedvindt, den Voerman van de Reizigers afzondert.

De ligte Wagens zijn van hetzelfde maakzel, en geschikt, om van vier tot twaalf personen te kunnen bevatten. Het eenig onderscheid, tusschen deze ligte wagens en de *Coächees*, is, dat de laatste beter gemaakt zijn, verniste paneelen, en aan beide zijden portieren hebben. Deze laatsten vindt men niet aan de ligte wagens, maar de Passagiers zijn genoodzaakt, zoo goed zij kunnen, over de bank van den Voerman heenteklouteren. Dit zoort

van

van Rijdtuigen wordt in *Amerika* vrij algemeen tot reizen gebezigd.

De behandeling in de Herbergen (*Taverns*, met welken naam zij allen beſtempelen) is in *Philadelphiä*, even gelijk, met weinige uitzondering, in het geheele land, zeer flegt. De inrigting in dezelven is, bijna overäl, gelijk; en men ontfangt de Reizigers alöm op dezelfde wijze. Bij het inkoomen vindt men den Hospes in een vertrek, dat aan alle de huisgenooten gemeen, en het eenige is, geſchikt, om te ontbijten en het avond- en- middagmaal te houden. De vreemdlingen, die in huis zijn, zetten zich onder elkänderen aan tafel, en eeten te zamen; en overäl, uitgezonderd in de groote Steden, maakt het huisgezin, daarteboven, een gedeelte van het aanzittend gezelſchap uit. Het gebeurt zeer zelden, dat men in de Herbergen, zelfs in de Steden, een bijzonder vertrek kan krijgen; en het is niet dan met weerzin en moeite, dat zij eenen Reiziger zijn ontbijt of zijnen maaltijd afzonderlijk geeven. Men moet zeer vergenoegd zijn, wanneer men eene ſlaapkamer kan bekoomen, waar flegts één bed is; maar dit vindt men niet overäl, en zij, die in het land omreizen, moeten zich veeltijds een vertrek laaten welgevallen, waar nauwlijks

plaats genoeg is, om tusschen de bedsteden doortegaan. (*b*) Reizigers, die zich eenigen tijd in de groote Steden ophouden, neemen gewoonlijk hun intrek in bijzondere kosthuizen, welken men in meenigte aantreft; maar het is altijd zeer moeielijk, een gemeubileerd verblijf te vinden, wanneer men niet te gelijk daar eet.

In alle de Herbergen, zoo wel in de Stad, als op het Land, maar vooräl in de laatsten, wordt men zeer slegt bediend. Het is ook indedaad in het algemeen, uitgezonderd in de zuidlijke gedeeltens van den staat, waar men een groot aantal Negers heeft, allerbezwaarlijkst, Dienstboden van eenig belang te bekoomen. Verre de meesten, welken men te *Philadelphiä* aantreft, zijn *Europeäanen*, die hun

(*b*) Op mijne reize, met de publieke wagen, naar *Baltimore*, eenen nagt te *Elkton* vertoevende, was het, bij het afklimmen, ziende, dat er, op deze pleisterplaats, zoo veele Reizigers waren, mijne eerste vraag aan den Hospes, waar wij zouden slaapen, en welk gerief zijne wooning aanbood. Hij scheen zeer verwonderd en getroffen over zulk eene vraag, en zeide mij, met eene veelbeteekenende houding, dat ik niet noodig had, mij daar over te bekommeren, daar hij, in *elk* zijner vertrekken, ten minsten *elf* bedden had. *Aanm. van den Schrijver.*

hun Vaderland verlaaten hebben; en ook dezen blijven, in het algemeen, in dezen ſtaat van dienſtbaarheid ſlegts zoo lang, tot dat zij een weinig gelds hebben overgewonnen en bijeengeſpaard: als dan verlaaten zij gewoonlijk hunne meesters, en volgen de, aan het menschlijk hart zoo natuurlijk eigene, drift op, om onäfhangelijk te leeven, iets, waartoe elk, indien hij ſlegts naarſtig en oppaſſende is, in *Amerika* zeer gemaklijk geraaken kan. De weinigen, die langer in de dienſtbaarheid volharden, worden daartoe alleen aangeſpoord door den onmaatigen loon, welken men hun geeft. Wat betreft de *Amerikaanen;* onder dezen vindt men er geen, ten zij iemand van het ſlegtſt character en gedrag, die zich bij eenen anderen verhuuren zal: allen beſchouwen dit als iets, dat alleen voor Negers geſchikt en voegzaam is; en zelfs dezen zijn, in *Penſylvaniën*, en in de overige Staaten, waar men poogingen gedaan heeft, om langzaamerhand de Slavernij afteſchaffen, door de Kwaakers geleerd, zich zelven, in alle opzigten, aantemerken, als met hunne blanke broeders gelijk ſtaande, en er op toeteleggen, om dezen, door een onbeſchaamd en ſtout gedrag, natebootzen, en natevolgen. In dit opzigt is er

geen onderſcheid tusſchen de mans en de vrouwen.

Ik moet hier opmerken, dat men, onder de laage Clasſis des Volks in de Verëenigde Staaten in het algemeen, en bijzonder onder die van *Philadelphiä*, een gebrek aan beſchaafdheid en eene onbeſchoftheid ontdekt, welken de aandacht van bijna elken Vreemdling treffen en zijne verwondering gaande maaken. Men denke egter niet, dat ik deze aanmerking alleen maak, om dat men in *Amerika* niet dien eerbied, en die oplettendheid aan perzoonen van rang bewijst, welken wij zien, dat het Gemeen, in *Engeland* en *Ierland*, gewoonlijk aan hun betoont, die boven hen verheven zijn: neen! ik beklaag en veröordeel alleen het gebrek aan burgerlijke beleefdheid, welke tusſchen de menſchen onder elkänderen, hoedanig hunne toeſtand ook zij, zoo zeer noodzaaklijk en zoo begeerlijk is; en die geenszins ſtrijdt, noch met de wetten der natuure, noch met den geest van echte vrijheid, zoo als men zien kan in het gedrag der wilde *Indiäanen*, die de bosſchen van dit uitgeſtrekt Land bewoonen, en, onder alle menſchen, de vrijſten, en onäfhanglijkſten zijn. In de Verëenigde Staaten geeft het Gemeene Volk u integendeel, op de beleefdſte

en

en beſcheidenſte vraagen, een ruuw en barsch andwoord, en beleedigt eenen iegelijken, die het voorkoomen heeft, van boven hen verheven te zijn, alleen om daarmede te toonen, dat zij zich zelven met hem volkoomen gelijk ſtellen, en niets beneden hem achten. Ten geenen prijze kan men eenige beleefdheid van hun verkrijgen: zij ſchijnen te begrijpen, dat dit onbeſtaanbaar is met vrijheid, en er geen ander middel is, om den Vreemdling te overtuigen, dat hij in een land van vrijheid is, dan hem trotsch en beleedigende te behandelen.

DERDE BRIEF.

Reis naar Baltimore. — Beſchrijving van het land rondöm Philadelphiä. — Vlottende bruggen over de Schuijlkill, hoedanig zamengeſteld. — Molens in de Brandij-wine Kreek. — Verbetering in het bouwen der Koornmolens in Amerika. — Beſchrijving van de Stad Welmington. — Houtene Huizen (Log Houſes). — *Slegte geſteldheid der wegen. — Schoone gezigten: hoedanig bij de Amerikaanen beſchouwd. — Herbergen. — De Susquehannah Rivier. — De Stad Baltimore. — Ontwerp van deze Stad. — Haven. — Openlijke en bijzondere Gebouwen. — Inwooners. — Het land tusſchen Baltimore en Washington. — Affchuwelijke wegen.*

Washington, November.

Op den 16 November verliet ik *Philadelphiä*, en vertrok naar *Baltimore*. Het eenige middel, waar van de Reizigers, die geen eigen rijdtuig, of geene eigene paarden bij zich hebben,

ben, zich hier kunnen bedienen, om van de eene plaats naar de andere te koomen, is de gewoone postwagen. Men kan te *Philadelphiä* wel een afzonderlijk rijdtuig krijgen, om naar *Baltimore* gebragt te worden, voor welk men egter altijd eene groote ſom betaalen moet; maar men kent er het gebruik niet, om, van postplaats tot postplaats, rijdtuigen te huuren.

De omtrek buiten *Philadelphiä* is zeer wel aangelegd en bebouwd, en men vindt er eene groote meenigte fraaië landhuizen; maar deszelfs voorkoomen is al te naakt, zijnde bijna geheel ontbloot van boomen, welken men, zonder eenige barmhartigheid, heeft omgehakt, zoo om te branden, als om meer lands ter beploeging te kunnen aanwinnen: zelfs ziet men hier geene heggen, wijl men in het denkbeeld is, dat dezen het land, waar zij wasſen, berooven moeten. De heiningen zijn allen van gewoone paalen en traliën, welken eene zoort van palisſaden uitmaaken, of van eene hoekige en puntige gedaante. De laatſten worden gemaakt van paalen, ruuw uit boomen gehakt, omtrent agt of negen voet lang, en horizontaal op elkänderen geſtapeld, even gelijk de ſluitboomen van eene poort. Dan, elke rij paalen wordt, in plaats van in eene regte lijn

met

met die, welke naast aan dezelve is, in eene andere rigting gelegd, zoo dat dezelven eenen hoek maaken, groot genoeg, om de einden der paalen van de eene rij op die der beide anderen, die aan dezelve sluiten, vast te doen rusten. Daar deze heiningen, door derzelver slangswijze gedaante, ten minsten zesmaal zoo veel gronds beslaan, als eene gewoone van regtopstaande paalen, en daarteboven ongelijk veel meer houts verëischen, worden dezelven thands weinig meer gebruikt op plaatzen, waar het land en het hout tot eenen hoogen prijs gesteegen zijn, zoo als dit, al spoedig, het geval is, in den omtrek van groote Steden.

De weg van *Philadelphiä* naar *Baltimore* loopt over de benedenste der drie vlottende bruggen, welken men, in den omtrek van *Philadelphiä*, over de Rivier de *Schuijlkill* gelegd heeft. Het oog wordt verrukt door de schoonheid der gezigten, welken men hier aantreft, wanneer men deze rivier overtrekt, die, ter dezer plaatze, omtrent drie en zestig roeden (twee honderd en vijftig *yards*) breed is. Derzelver oevers zijn aan beide zijden hoog, en leveren, tot op eenen afstand van verscheidene mijlen naar boven, de schoonste gelegenheid op, tot het aanleggen van buitenplaatzen.

Eene

Eene fraaië, in den *Engelſchen* ſmaak aangelegd, ontmoet men, zoo ras men de Rivier over is, even boven de brug. Digt bij dezelve heeft men publieke tuinen en wandelwegen, en eene herberg, in welke men verſcheidene goede vertrekken aantreft. Het is herwaards dat de Burgers van *Philadelphiä* zich, geduurende den zomer, in meenigte begeeven, en vermaaken.

Tot het maaken der vlottende bruggen, bedient men zich van zwaare boomen, welken men dwars in het water legt, en met kettingen aan elkänderen voegt. Op deze boomen legt men weder, in de lengte, ſterke balken, en dezen worden overdekt met planken, welken men daar op vastſpijkert, om dus doende eenen effen en gemakkelijken weg over dezelven te hebben. Ter beveiliginge zijn er aan wederzijde leuningen geplaatst. Wanneer er zwaare rijdtuigen over deze bruggen koomen, dan zakken dezelven eenige weinige duimen beneden de opervlakte des waters; doch hier bij loopt men geen het minſte gevaar. Om dezelven in eene regte rigting over de Rivier te doen blijven, heeft men, op zekere afſtanden, ankers en kettingen geplaatst; ook zijn derzelver beide einden aan de oevers nauwkeurig

rig en ſterk vastgemaakt. Op die plaats van de Rivier, waar de ſtroom zijnen loop meest heeft, en het diepst is, zijn deze bruggen zoodanig ingerigt, dat er een gedeelte derzelver, naar welgevallen, kan worden weggenomen, om, daar door, den Schepen eene vrijë doorvaart te geeven. Dikwils worden deze bruggen zeer beſchadigd, en zomwijlen, bij het eindigen van den winter, door den geweldigen ſtroom, geheel weggeſleept en vernield; vooräl wanneer het gebeurt, dat er veel ijs in de Rivier gaat. Ziet men dit gevaar voor uit, en wordt men niet te ſchielijk, en onverwagt door den vloed overvallen, dan tragt men zich hier tegen te beveiligen, door alle de kettingen, met welken deze bruggen op de plaats zijn vastgemaakt, lostemaaken, en dezelven in hun geheel met den ſtroom te laaten afdrijven, tot aan eenen geſchikten oord des oevers, waar men dezelven op het land trekt, en in veiligheid brengt.

De *Schuijlkill* overgetrokken zijnde, bevindt men zich in een land, waar de akkerbouw in eenen goeden ſtaat ſchijnt, en de heuvelen en bosſchen eene aangenaame verſcheidenheid aan het oog opleveren. De eerſte Stad van eenig aanbelang, welke men ontmoet, is *Chester*, vijf-

vijftien mijlen van *Philadelphiä*. Deze Stad bevat omtrent zestig wooningen, en is, daar door, merkwaardig, dat de eerſte Vergadering der Kolonie hier haare zitting hield. Uit den omtrek van deze plaats heeft men een ruim gezigt op de Rivier de *Delaware*.

Eer men te *Wilmington* koomt, omtrent eene halve mijl aan deze zijde der Stad, ontmoet men de *Brandij-wine Kreek*. Deze is aanmerkelijk en bekend door haare molens, welken, ten getale van niet minder dan dertien, op eenen kleenen afſtand van elkänderen, aan derzelver oevers gebouwd zijn. Het water ſtort, even boven de brug, welke over deze Rivier ligt, met een verbaazend geweld neder op een bed van rotzen, en, met zeer weinig onkosten, zou men hier gelegenheid kunnen vinden en maaken, tot het aanleggen van driemaal zoo veele molens, dan er thands gevonden worden. Vaartuigen, met duizend ſchepel koorns bevragt, kunnen tot digt bij dezelven naderen, en worden, door middel van zeker werktuig, met weinig moeite gelaaden en ontlaaden. Zommigen dezer molens zijn geſchikt tot het maalen van koorn, anderen tot het zaagen van hout, en nog anderen tot dat van ſteen.

De

De voorderingen, welken men, in *Amerika*, in het bouwen en aanleggen van Koornmolens gemaakt heeft, zijn zeer groot. De voornaamſte daarvan beſtaat in een nieuw gebruik, dat men maakt van de ſchroef (*the ſcrew*), en het invoeren van een werktuig, dat men *Elevators* noemt. De ſchroef is gemaakt van kleene dunne ſtukjens hout, omtrent drie duim lang, en twee duim breed, in eene ſpiraale lijn, in een cylinder vastgemaakt. Deze ſchroef ſtelt men in eene horizontaale rigting, zoo dat zij, om haare ſpil omdraaiënde, het koorn, of meel, van het eene einde van den bak naar het andere, werpt. Bij voorbeeld, men plaatst dusdanig eene ſchoef in den bak, welke het meel ontfangt, zoo ras het uit den ſteen koomt; deze werpt het meel, tot op den afſtand van zes of agt voet, in eenen anderen bak, uit welken het, zonder dat men er de hand aan uitſteekt, door middel van de *Elevators*, wordt overgebragt tot in het bovenſte van den molen. Deze *Elevators* zijn zamengeſteld uit een aantal kleene emmertjens, van de grootte van een theekopjen, vastgemaakt aan eenen langen band, welke om twee raden loopt, waar van het een in het bovenſte, het ander in het benedenſte gedeelte van den molen geplaatst is.

De-

Deze band om deze raden loopende, ſcheppen de gezegde emmertjens het koorn, of meel uit den bak, die beneden is, voeren hetzelve tot in het bovenſte van den molen, en ontlasten zich daar zelven, zoo ras zij over het daar geplaatſte rad heen loopen. Men beſluit deze *Elevators* binnen vierkante buizen of pijpen van hout, deels om dezelven voor ſtof te beveiligen, deels om te verhinderen, dat zij, geduurende hunne werking, aan het eene of andere haaken. Deze twee eenvouwige uitvindingen maaken het onnoodig de handen te gebruiken, van dat het koorn op den molen koomt, tot dat het geheel gereed is, om in den zak gedaan te worden.

Wilmington is de hoofdſtad van den Staat van *Delaware*, en bevat omtrent zes honderd huizen, meeſtäl van ſteen. De ſtraaten zijn hier aangelegd naar een plan, eenigzins gelijk aan dat van *Philadelphiä*. Deze plaats heeft niets merkwaardigs, en het land in derzelver omtrek, dat zeer vlak is, levert niets op, dat het oog eenigzins zou kunnen vermaaken. *Elkton*, een-en-twintig mijlen verder, en de eerſte Stad in *Marijland*, beſtaat uit omtrent negentig huizen, allen van geen het minſte aanbelang, en zonder eenige orde gebouwd. Dit

is eene zeer morſige en onäangenaame plaats. In dezen omtrek ontmoette ik de eerſte huizen van hout (*Log houſes*): die, welken ik, tot dus ver, gezien had, waren van klinkers of van ſteen, of geheel anders zamengeſteld, met houtene raamen, en van buiten met planken overdekt.

Deze huizen zijn, in een land, waar men overvloed van hout heeft, beter koop dan eenige anderen; ook bedient men zich, in *Amerika*, in het algemeen van dezelven, wanneer er eene nieuwe volkplanting wordt aangelegd. De wanden beſtaan uit juist vierkant gehakte ſtammen van boomen, horizontaal de een op den anderen gelegd, welker einden beurtlings op elkänderen rusten, en in elkänderen gevoegd worden, terwijl men de openingen tusſchen dezelven toeſmeert. Het dak wordt gedekt met planken, of met kleene ſtukken hout in de gedaante van dakpannen of leiën; en van dezen bedient men zich bijna overäl in *Amerika* tot dit einde. Deze wooningen zijn zeker niet fraaij; maar, wanneer zij wel gebouwd zijn, zijn zij warm en aangenaam, en kunnen eenen geruimen tijd ſtaan.

In deze ſtreeken teelt men eene groote meenigte tarw en indiäansch koorn, waartoe de grond

grond hier zeer geſchikt is. Dan de beste en meest bebouwde landen liggen op eenigen afſtand van den gemeenen weg, die meestäl over dorre en bergächtige plaatzen, welken men *ridges* noemt, heenloopt, zoo dat men dezen niet te zien krijgt. De reden, dat men, tot het aanleggen der openlijke wegen, den voorrang gegeeven heeft aan deze dorre en bergachtige ſtreeken boven de vlakkere en effene oorden des lands, is, om dat men bevonden heeft, dat dezelven in genen langer beſtand zijn en goed blijven dan in dezen; iets, 't welk men in *Marijland* altijd in het oog houdt; wijl men zich hier, wanneer de weg eens is aangelegd, geheel geene verdere moeite geeft, om denzelven te onderhouden, of te verbeteren. In het algemeen zijn de wegen hier veel ſlegter, dan in eenig ander gedeelte van den Verëenigden Staat; ja dezelven zijn hier zoo ſlegt, dat, op den weg tuſschen *Elkton* en het Veer, waar men over de *Susquehannah* gaat, de Voerman telkens verpligt was, de Paſsagiers in het rijdtuig te verzoeken, om zich, nu aan de eene, dan wederom aan de andere zijde van den wagen, overtegeeven, ten einde dus het omſtorten in de diepe ſpooren, welken men hier in meenigte aantreft, voorte-

koomen. *Nu, Mijne Heeren! aan de rechte zijde!* roept hij, en terſtond ſteeken alle de Reizigers hunne hoofden en het halve ligchaam aan die zijde uit den wagen, om dezen, dus doende, in évenwigt te houden. Een oogenblik er na roept hij: *nu aan de linkerzijde!* en ook dit geſchiedt weder terſtond. Op eenen weg van zes mijlen waren wij ten minſte twaalfmaal verpligt, deze zonderlinge voorzorg te gebruiken.

De eenige verbetering, welke zomwijlen aan deze wegen gedaan wordt, beſtaat daarin, dat men de diepe ſpooren aanvult met haagedoorne takken, of jonge boomen, welken men met aarde bedekt; en ook dit geſchiedt ſlegts alleen dan, wanneer deze wegen door het midden van koornäkkers en bebouwde landen loopen. De wegen in de bosſchen worden geenszins verbeterd noch herſteld; maar men baant zich eene nieuwe opening door het omhakken der boomen; en dit noemt men, eenen nieuwen weg aanleggen. Het is in *Marijland* geheel niet vreemd, te zien, dat een weg zich verdeelt in zes of zeven onderſcheidene ſpooren, welken weder allen op één uitkoomen, en naar dezelfde plaats leiden. Deze bijzonderheid maakt niet zelden de vreemdelingen, welken dienäangaan-

gaande onkundig zijn, zeer verlegen, daar zij niet weeten, welk ſpoor zij volgen moeten. De vaardigheid en bekwaamheid, met welken de voerlieden der rijdtuigen hunne paarden, langs deze nieuwe wegen, die overäl met ſtompen van boomen bezet zijn, mennen, zijn bewonderenswaardig; en egter zijn zij, naar het uitwendige te oordeelen, de onbekwaamſten en flegtſten, welken men zich kan voorſtellen. Het is meer door het onderſcheiden geluid en geraas, 't welk zij maaken, dan door behulp der leizeelen, dat zij hunne paarden beſtuuren.

Charleston is flegts eenige weinige mijlen van *Elkton* gelegen. Men telt aldaar niet meer dan omtrent twintig huizen, welker meeste Inwooners zich op de haaringvisſcherij toeleggen. Het land omſtreeks deze plaats levert aan het oog eene aangenaame verſcheidenheid van hoogtens en laagtens; doch, daar de grond hier zeer flegt en onvrugtbaar is, heeft men nog weinige ſtreeken bebouwd, of daar toe in gereedheid gebragt, zoo dat, op veele plaatzen, de wegen, door onäfgebrokene bosſchen van vier en vijf mijlen uitgeſtrektheid, heenloopen. De onderſcheidenheid der voorwerpen voor het oog, en het land in dezen omtrek zijn hoogst belangrijk. Op de toppen der heuvels heeft

men eene ontelbaare meenigte der trotschſte en uitgeſtrektſte gezigten, welken de *Cheſapeak* baai, en de rivier de *Susquehannah* ons aanbieden; en nauwlijks paſeert men eene valleie of dal, zonder in het digtst van het bosch het water eener kleene kreek of beekjen aantetreffen, dat, over de randen der rotzen heenſtortende, den ſchoonſten en treffendſten waterval oplevert. In het algemeen beſchouwen de *Amerikaanen* met verwondering den reiziger, die eenig genoegen vindt in het doortrekken van zoodanige ſtreeken: het gezigt van een ſtuk koornland of eenen vrugtbaaren moestuin geeft hun meer genoegen dan dat der boschachtigſte en romaneskſte oorden. Zij hebben eenen onverwinnelijken afkeer van alles, wat boom is; en, wanneer zij eene nieuwe volkplanting zullen aanleggen, hakken zij dezelven allen, zonder eenige uitzondering, om: niet één wordt er geſpaard, maar allen hebben hetzelfde lot, en deelen in de algemeene verwoesting. Het ſchijnt zeker vreemd, dat men, in een land, waar de brandende ſtraalen der zon zoo ſterk zijn, niet eenige boomen in den omtrek der huizen en wooningen laat ſtaan blijven, ten einde, in derzelver ſchaduw eenige verädeming te vinden tegens de drukkende en af-

afmattende hitte van den zomer. Meermaal gaf ik mijne verwondering over deze zonderlinge gewoonte te kennen; maar men andwoordde mij in het algemeen, dat men geene boomen in de nabijheid der huizen kon laaten, zonder dezen, daar door, aan zeer veel gevaars bloot te ſtellen. Het ſchijnt, dat de boomen in de bosſchen van *Amerika*, in vergelijking met derzelver verbaazende hoogte, zeer weinig houts in den grond hebben, zoo dat, wanneer men twee of drie volwasſenen op zich zelven ſtaan laat, en dezen, door het uitroeiën der andere rondöm dezelven ſtaanden, de voorige beſchutting misſen, de eerſte ſtorm genoeg is, om dezelven omtewerpen. Dit zou egter geenszins het geval zijn met boomen van eene mindere grootte, welken men, zonder eenig gevaar, zou kunnen laaten ſtaan, en die, al zeer ſchielijk, eene verkwikkende ſchaduw zouden opleveren, indien de *Amerikaanen* konden goedvinden, om dezelven te ſpaaren. Maar de hoofdzaak is, dat, de oppervlakte van het land geheel met boomen overdekt zijnde, het gezigt zoodanig door dezelven verzadigd wordt, dat het Volk in het algemeen daarvan een' afkeer heeft. De grond kan geenszins bebouwd worden, noch genoegzaame vrugten tot onder-

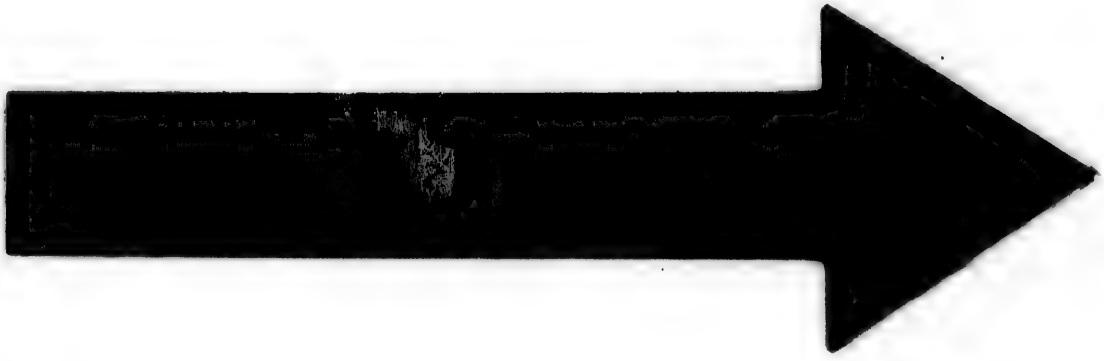

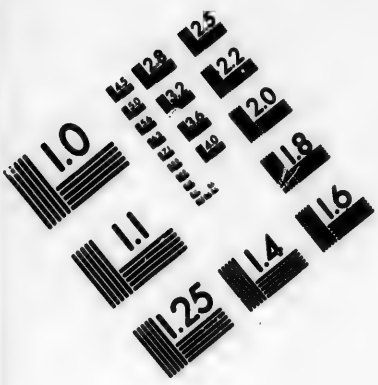

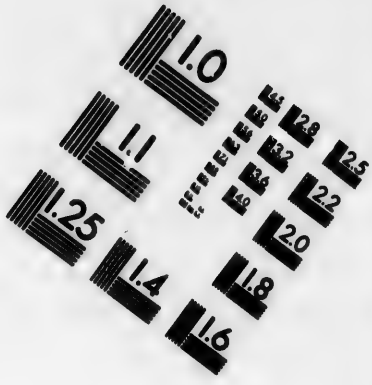

IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)

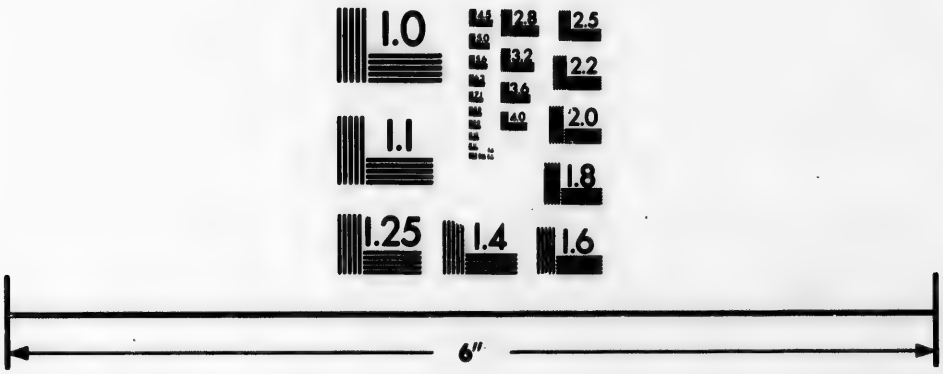

Photographic Sciences Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

houd der Inwooners opleveren, zoo lang de boomen niet zijn omgehakt. Men beſchouwt dezelven als hoogst ſchadelijk, en hij, die het grootst getal kan uitroeiën, en zijne akkers en velden, in den omtrek zijner wooningen, het meest van dezelven ontbloot en zuivert, wordt onder de ijverigſte, en voor den Staat meest nuttigſte Ingezetenen gerekend. (*c*)

Alle tien of twaalf mijlen vindt men, op dezen weg, herbergen, welken allen van hout getimmerd zijn; meeſtäl in dezelfde gedaante, en met een voorportaal zoo lang als het geheele huis. Weinigen van deze herbergen hebben eenig uithangbord, en zijn alleen van de andere huizen te onderkennen aan de meenigte van geſchriften op de wanden naast de deur aangeplakt. Zij ontleenen heuren naam, niet van de uithangborden, maar van den perzoon, die dezelven bewoont; zoo als *Jones's*, *Brown's* &c. &c. In allen heerscht dezelfde orde, en heeft dezelfde gewoonte plaats. Elke

(*c*) Ik heb *Amerikaanen*, op de barste plaatzen der noordweste kusten van *Ierland* landende, de grootſte verwondering en het grootst genoegen hooren betuigen over de ſchoonheid, en den goeden ſtaat des lands. *Hoe vrij van boomen! waarlijk niet één!* riepen zij uit. *Aanmerk. van den Schrijver.*

ke herberg heeft zijne vastgeſtelde uuren voor het ontbijt, het middag- en avondmaal. Koomt een Reiziger eenige oogenblikken voor dezen bepaalden tijd, te vergeefsch zal hij om eenige ſpijs, of eenen maaltijd voor zich afzonderlijk vraagen: met geduld moet hij het beſtemde tijdſtip afwagten, en als dan kan hij, met de overige gasten, die in huis zijn, aanzitten. Bij het ontbijt heerscht er, in het algemeen, een groote overvloed. Men heeft op het zelve, thee, koffij, verſcheidene zoorten van brood, koud gezouten vleesch, en, vrij algemeen, gebraaden ſneeden oſſenvleesch (*beef ſteaks*), geſtoofde visch, en dergelijken; (*d*) ook betaalt men voor het ontbijt omtrent even zoo veel, als voor het middagmaal.

Dit gedeelte van *Marijland* is overvloedig in eene zoort van IJzer-erts, van welken het ijzer zeer geſchikt is, om geſmolten en gegooten te worden. Deze Erts ligt, in laagen, zoo nabij de oppervlakte der aarde, dat men niet

(*d*) De Vrouw van het huis zit overäl aan het bovenëinde der tafel, om thee te ſchenken, of wordt daarin, bij het ontbijt en des avonds, door eene Dienſtmeid vervangen; en, in veele herbergen ten platten lande, zit het geheele huisgezin met de gasten mede aan tafel aan, om te eeten. *Aanmerk. van den Schrijver.*

niet noodig heeft, diep te graaven, om denzelven te vinden. Digt bij *Charleston* heeft men eene kleene Geſchutgieterij. Het werktuig, waarmede men het Kanon boort, wordt door het water in beweeging gebragt. Terwijl ik hier voorbijkwam, was men bezig met het maaken van vier-en-twintig ponders, van welken er, elke week, twee vervaardigd worden. Het ijzer, 't welk men hier toe gebruikt, is buitengemeen taai; en het gebeurt maar zelden, dat er, bij het proefneemen, eenige ſtukken bersten.

Op den weg naar *Baltimore* gaat men over de Rivier, de *Susquehannah*, op een veer, vijf mijlen boven de plaats, waar zij zig ontlast in de *Cheſapeak*. Hier ter plaatze is deze Rivier omtrent vijf-vierde eener mijle breed, en diep genoeg voor alle Schepen. De oevers zijn hoog en met digte bosſchen bezet, en het land is heerlijk en ſchilderachtig. Digt bij het veer, waar men overvaart, ligt eene kleene Stad, *Havre de Grace* genoemd, uit omtrent veertig huizen beſtaande. In het verleedene jaar gaf men aan het Congres een verzoekſchrift over, om van deze Stad eene haven te maaken, maar tot nog toe is hier nog zeer weinig koophandel: jaarlijks wordt er ſlegts

ſlegts een enkel ſchip in de nabuurſchap gebouwd. Van hier tot aan *Baltimore* is het land buitengemeen ſchraal: de grond beſtaat uit een geel grof zand, vermengd met kleij; en de wegen zijn affchuwelijk.

Men rekent het getal der Ingezetenen van *Baltimore* op omtrent zestien duizend zielen, en, offchoon deze geenszins de Hoofdſtad is van den Staat, is zij egter de grootſte van *Marijland*, en, na *Philadelphiä* en *New-York*, de voornaamſte handelplaats van *Noord-Amerika*. Het ontwerp van deze Stad is eenigzins gelijk aan dat van *Philadelphiä*: de meeſte ſtraaten doorſnijden elkänderen in regte hoeken. De voornaamſte ſtraat, welke bijna oost en west loopt, is omtrent tagtig voet breed: de overigen zijn van veertig tot zestig voet. Zommigen van deze ſtraaten zijn niet geplaveid, zoo dat, wanneer het ſterk regent, dezelven nauwlijks te gebruiken zijn, wijl de grond, uit eene ſtijve geele kleij beſtaande, het water lang tegenhoudt, eer het doorzakt. Aan de zuidzijde van de Stad heeft men eene haven, gemeenlijk genoemd de *Baſon*, hebbende omtrent negen voet waters, en wijd genoeg om tweeduizend Koopvaardijſchepen te bevatten. Langs dezelve heeft men, de geheele lengte der Stad,

Kaai-

Kaaiën en Pakhuizen aangelegd; maar, daar de Schepen eenen bijzonderen gunſtigen wind noodig hebben, om uit deze haven te koomen, ankeren de meeſten, welken naar *Baltimore* beſtemd zijn, in eene haven, die gemaakt wordt door eenen uithoek lands nabij den ingang van het *Baſon*, gewoonlijk genoemd *Fell's Point*. Ook hier heeft men Kaaiën gemaakt, langs welken Schepen van zeshonderd ton volkoomen veilig en gerust liggen kunnen. Zeer veele perzoonen hebben zich op dezen uithoek neergezet, ten einde digt bij de Schepen te zijn; zoo dat men hier reeds meer dan zeven honderd huizen telt, en verſcheidene geregelde ſtraaten en een ruim marktplein aantreft. Deze huizen worden, in het algemeen geſproken, aangemerkt als een gedeelte van *Baltimore*; maar, naar het uitwendig voorkoomen, vormen zij eene geheel afzonderlijke Stad, daar zij meer dan eene mijl van het andere gedeelte derzelver verwijderd zijn. Wanneer er, in den omtrek, van *Fell's Point* en *Baltimore* geſproken wordt, is het altijd als van twee verſchillende en van elkänderen onderſcheidene plaatzen. *Fell's Point* is in het bijzonder de verblijfplaats der zeevaarenden, en der jongſte deelgenooten der Handelhuizen, wel-

welken zich hier ophouden, om op het bevragten en ontlaaden der Schepen het oog te hebben.

Het grootst aantal huizen van bijzondere perzoonen te *Baltimore* is gebouwd van ſteen; egter zijn er veelen, inzonderheid aan den buitenkant der Stad, van hout. In zommigen van de nieuwe ſtraaten vindt men er eenigen, welken het voorkoomen hebben van wel aangelegd en ingerigt te zijn; maar in het algemeen zijn dezelven kleen, bedompt, en ongerieflijk. Wat de openlijke Gebouwen aangaat; nauwlijks treft men er één aan, dat waardig is genoemd te worden, of eenige aandacht verdient. Kerken en plaatzen van openbaare Godsdienſtoeffening zijn er hier tien: de *Episcopaalen*, de *Presbyteriäanen*, de *Duitſche Lutherſchen*, de *Duitſche Calvinisten*, de *Gereformeerden* van deze Natie, (*e*) de *Nicollieten* of nieuwe *Kwaakers*, de *Doopsgezinden*, en de *Roomsch-Catholieken* hebben er ieder eene, en de *Methodis-*

(*e*) Offchoon het mij onbekend is, dat men in Duitschland onderſcheid maakt tusſchen *Calvinisten* en *Gereformeerden*, en dezen als twee verſchillende Godsdienstes-Genootſchappen aanmerkt, heb ik dit egter zoo gelaaten, als het door den Schrijver in het oorſpronglijke wordt opgegeeven. *De Vertaaler.*

dísten twee. Die der *Presbyteriäanen*, welke eerst onlangs gebouwd is, is, niet alleen onder dezen, maar onder alle de gebouwen der Stad de fraaiſte. Dezelve is van ſteen, en aan den voorgevel verſierd met een balcon, ondersteund door zes ſteene pilaaren.

Er zijn, in deze Stad, niet minder dan drie openlijke Banken; en het getal van banknooten, welken dezen in omloop hebben, is zoo groot, dat daar door die van geld bijna geheel ophoudt. Zommigen dezer banknooten hebben ſlegts de waarde van een Dollar, en worden, daar dezelven veel ligter en gemaklijker zijn dan zilver, in het algemeen voorgetrokken. Het goud is hier zeer ſchaars, zoo dat ik hetzelve, geduurende de twee maanden, welken ik in *Marijland* doorbragt, nauwlijks ergends aantrof.

De *Engelſchen*, *Ieren*, *Schotten* en *Franſchen* maaken het grootst getal uit onder de Ingezetenen van *Baltimore*. De *Ieren* ſchijnen het talrijkst te zijn, en veelen van de voornaamſte Kooplieden der Stad behooren tot deze Natie. Zedert het oorlog zijn hier veele *Franſchen*, zoo uit *Frankrijk* als van de *Weſtindiſche* Eilanden, aangekoomen, en hebben zich hier gevéstigd. Alle de Ingezetenen, eenige

ge weinigen uitgezonderd, houden zich onledig met den koophandel, welke hunne geſtadige bezigheid is. In het algemeen zijn zij zeer eenvouwig, onder elkänderen gemeenzaam, en jegens vreemdlingen vriendlijk en gastvrij. De kaarten en het danzen zijn hunne begunstigde vermaaken, zoo welin de bijzondere bijëenkoomſten, als in de openlijke gezelſchappen, welken om de veertien dagen gehouden worden. Men heeft hier twee ſchouwburgen, op welken, nu en dan, eenige ſtukken vertoond worden. De oudſte van dezen, welke op den weg naar *Fell's Point* ſtaat, is de ſlegtſte, en ſchijnt weinig meer dan een hoop losſe, ſlegt zamengevoegde planken. Zedert eenen geruimen tijd had men dezen geheel laaten vervallen, maar onlangs is dezelve eenigzins herſteld en verbeterd, ten dienſte van eenen troep Franſche Toneelſpeelers, de eenige, van welke ik ooit in dit Land gehoord heb. *Baltimore* heeft, even gelijk *Philadelphiä*, zeer veel geleden door de geele koorts; ook is het hier in het algemeen, geduurende den herfst, zeer ongezond, zoo dat zij, die dit doen kunnen, meeſtäl in dit jaargetijde hun verblijf houden op hunne landhuizen in den omtrek, welken, voor het groot-

grootſte gedeelte, zeer aangenaam gelegen zijn.

Van *Baltimore* tot aan *Washington*, zijnde een afſtand van veertig mijlen, vertoont het land zeer weinig vrugtbaarheids. Op zommige plaatzen beſtaat de grond uit eene geele klei, vermengd met grof zand; op anderen is dezelve zeer zandig. In den omtrek der kreeken, en tuſſchen de bergen en heuvels vindt men egter zommige plaatzen, *Bottoms* genoemd, die eene zwarte en vrugtbaare aarde bevatten. De boomen, welken hier wasſen, zijn van eene verbaazende grootte en zeer ſchoon, terwijl zij integendeel, in de zandige ſtreeken, zeer kleen en dun zijn. Nooit zag ik, in mijn geheele leven, ergends zulke ſlegte wegen, als die, welken door deze gronden (*Bottoms*) loopen. Terwijl ik eenen dezer wegen, in de nabijheid van den oorſprong van eenen der takken van de *Patuxent* Rivier paſſeerde, na dat het, eenige weinige dagen te vooren, zeer ſterk geregend had, zonk het rijdtuig, waarin ik zat, tot aan de aſſen in den modder. Op het oogenblik, dat ik wanhoopte, mij zelven, zonder hulp van anderen, uit deze onaangenaame omſtandigheid te redden, maakte mijn paard, dat zeer ſterk was, en zich belem-

lemmerd voelde, eene geweldige beweeging, waar door het zijne voorpooten los kreeg, zich zelf verloste, het rijdtuig uit het ſlijk trok, en mij van mijne verlegenheid en angst bevrijdde. Naderhand wierd ik onderrigt, dat den Generaal WASHINGTON, eenigen tijd te vooren, naar het Congres gaande, het zelfde ongeluk, op die zelfde plaats, getroffen had. Deszelfs rijdtuig was zoo diep in den ſlijk gezonken, dat men zich genoodzaakt gevonden had, om, in de nabuurige huizen, touwen en handboomen te haalen, ten einde het zelve te ligten en uit den modder te trekken. Over zommigen van deze gronden (*Bottoms*), welken in hunnen natuurtijken ſtand volſtrekt onbruikbaar zijn, heeft men zekere beddingen, hier *Cauſewaijs* genoemd, gemaakt, beſtaande uit dikke, digt nevens den anderen, dwars over den weg gelegde boomen. Deze beddingen léveren, voor eenen korten tijd, eenen goeden en gemaklijken weg op; maar duuren niet lang, daar dezelven, al ſpoedig, dieper in den modder zakken, of onder het gewigt der rijdtuigen breeken. In dezen toeſtand, en bij zoo veele beletzelen, is het hoogst gevaarlijk voor iemand, die aan deze wegen niet gewoon is, om zelven een rijdtuig te mennen.

De bruggen over de rivieren, met losliggende planken gedekt zijnde, zijn even zoo slegt als deze beddingen op de wegen, en trillen en schudden, wanneer er een rijdtuig over gaat. Het is te bewonderen, dat de Wetgeevende Magt van *Marijland* zoo werkloos is, en geene poogingen aanwendt ter verbeteringe van dezen weg, welke egter een van de voornaamste wegen in dezen Staat is: hij doorloopt denzelven van het Noorden tot het Zuiden, en is de gewoone landweg naar de Stad *Washington*.

*

VIERDE BRIEF.

Stichting van de Stad Washington. — Door zommige Staaten niet zeer gereedlijk toegeſtaan. — De keuze van de plaats aan den Generaal WASHINGTON *gelaaten. — Omſtandigheden, welken, bij de verkiezing van deze plaats, in overweeging moesten genomen worden. — De plaats, waar dezelve gebouwd is, is in het midden van alle de Staaten. — Zij is daarteboven buitengemeen gunstig gelegen voor den Koophandel. — Aart van den Koophandel in dit Land. — Beknopte beſchouwing van de voornaamſte handelſteden in den Verëenigden Staat. — Derzelver welvaart hangt af van den Koophandel. — Beſchrijving van de Rivier Patowmac. — Derzelver betrekking en gemeenſchap met de andere Rivieren. — Verbaazende uitgeſtrektheid der gemeenſchap van de Stad Washington met alle andere plaatzen te water. — Plaatzen, welken meest geſchikt ſchijnen, om onmiddellijk den handel op Washington te drijven. — Gelegen-*

heid van Washington. — Plan van deze Stad. — Openlijke Gebouwen, zommigen reeds voltooid, anderen pas begonnen. — Preſidents Huis. — Het Hotel. — Steenen en andere bouwſtoffen, in den omtrek voorhanden. — Bijzondere huizen, en tegenwoordige Inwooners der Stad. — Onderſcheidene gisſingen omtrent de toekoomſtige grootte der Stad Washington. — Beletzelen tegens derzelver aanwas in den weg geworpen. — Wat hiervan de oorzaak is.

Washington, November.

De Stad *Washington*, anders ook genoemd de Stad van het Bondgenootſchap, wierd geſticht ten jaare 1792. en opzetlijk beſtemd tot de Hoofdplaats van den Verëenigden Staat, en den zetel van het Bondgenootſchaplijk Beſtuur, zullende het Congres aldaar, in het Jaar 1800, voor de eerſtemaal bijëenkoomen.

Daar de ſtichting van deze Stad de aandacht van meest alle de Volkeren van *Europa* gaande gemaakt heeft, en de gevoelens over dit belangrijk onderwerp zoo zeer uit een loopen, zal ik u, in de volgende bladen, een beknopt berigt geeven van derzelver eerſte opkoomst en verderen voordgang.

Kort

Kort na het eindigen van het *Amerikaanſche* Oorlog, omſingelde eene verbaazende meenigte Linietroepen of Krijgsvolk van *Penſylvaniën*, met de wapenen in de hand, de zaal, in welke het Congres te *Philadelphiä* vergaderd was, en vorderde, onder de ſterkſte bedreigingen, het onmiddellijk daarſtellen van een fonds, genoegzaam ter voldoeninge van de groote agterſtallen, welken zij, wegens hunne beweezene diensten, nog te vorderen hadden. De leden, veröntwaardigd en bekommerd over zoodanig een geweld, beſlooten onmiddellijk eenen Staat te verlaaten, waar zij, in plaats van eene behoorlijke en genoegzaame beſcherming te genieten, integendeel aan beleedigingen waren blootgeſteld: zij vergaderden aanſtond te *New York*, waar de zitting geëindigd wierd. Eenigen tijd hier na, wierd er, in het Congres, ſterk aangedrongen op het bepaalen van eene vastgeſtelde plaats tot het bijëenkoomen der Wetgeevende Magt, en dus tot den zetel van het algemeen Beſtuur. Deze plaats zou alleen en volkoomen onderworpen zijn aan de wetten en ſchikkingen van het Congres, zoodanig, dat de Leden der Vergadering, voor het toekoomende, ten aanziene van hunne bijzondere perſooneele veiligheid en de vrijheid

hunner werkzaamheden, geenszins zouden afhangen van de goede of kwaade Politie van eenen of anderen bijzonderen Staat. Dan dit was niet het eenige, dat het Congres aanſpoorde tot het verkiezen van eene Vergaderplaats voor de Wetgevende Magt, geheel onafhanglijk van eenigen bijzonderen Staat: het volgende verſterkte de Leden in dit denkbeeld. Niettegenſtaande de onderſcheidene Staaten van *Amerika*, door zekere banden, onderling vereenigd zijn, heerscht er egter tusſchen dezelven een geest van jalouſie en mededinging. Zoo ras een of ander bijzondere Staat, bij voorkeur, beſtemd wierd tot den zetel van het Algemeen Beſtuur, en daar door eenen zekeren voorrang verkreeg boven de anderen, moest dit noodzaaklijk eene oorzaak worden tot nijd en afgunst bij alle de overigen.

In het algemeen erkende men de ſchadelijke gevolgen, welken dit moest hebben, en de noodzaaklijkheid, om den Staat in zijn geheel en verëenigd te houden: men was dus overtuigd, hoe noodig het was, de grootſte voorzorg te gebruiken ter verhindering van alle beginzelen en bronnen van jalouſie, welken, ten eenigen tijde, eene ſcheuring of verwijdering tusſchen de onderſcheidene Staate

zou-

den kunnen veröorzaaken. En eindelijk, het was volſtrekt noodzaaklijk, den zetel van het Beſtuur op eene bepaalde plaats te vestigen, ten einde dus de ongemakken, welken, met het geduurig verplaatzen der werkzaamheden en Archiven van het Publiek Bewind, onvermijdelijk vergezeld gaan, voortekoomen.

Niettegenſtaande dit ontwerp hoogst voordeelig ſcheen voor het welzijn van den Verëenigden Staat in het algemeen, was het egter niet dan na de omwenteling, door welke de tegenwoordige foederaale Conſtitutie gevestigd wierd, dat alle de Staaten hierin toeſtemden. In het bijzonder verzettede *Penſylvaniën*, bewust, dat zij de voornaamſte Staat, en in het middenpunt gelegen was, en dus hoop hebbende, dat, indien dit nieuw ontwerp geenszins tot ſtand kwam, de zetel van het Beſtuur bij haar zou geplaatst worden, zich allerſterkst tegens dit plan. Eindelijk bewilligde zij egter daarin; maar niet dan onder uitdruklijke voorwaarde, dat het Congres zijne zittingen te *Philadelphiä* zoude blijven houden, tot zoo lang, dat de nieuwe Stad geheel gereed zoude zijn, om het algemeen Bewind binnen haare muuren te ontfangen. Men vleidde zich, dat er zoo veele zwaarigheden tegens

de verplaatzing van het Gouvernement zouden in den weg koomen, en men zoo veele moeilijkheden in de uitvoering van dit ontwerp zou aantreffen, dat men eindelijk hetzelve geheel zou agter wege laaten. Het wierd aan het verlicht oordeel van den Generaal WASHINGTON, destijds Preſident, overgelaaten, de beste plaats, tot het aanleggen van deze nieuwe foederaale Stad, uittekiezen en te bepaalen. Deze verkoos, na een rijp en bedaard overleg, daartoe eenen oord aan de boorden van de Rivier *Patowmac*, welke door de natuur beſtemd ſcheen, niet ſlegts tot het vestigen van eene groote Stad, maar in het bijzonder tot den zetel der Hoofdſtad van den Verëenigden Staat.

Bij de verkiezing van deze plaats moest men twee voornaame zaaken in het oog houden. Vóoreerst, dat dezelve, zoo veel mogelijk, gelegen ware in het midden van alle de Staaten. Ten tweede, dat dezelve voordeelig ware voor den Koophandel, zonder welken men geenszins verwagten kon, dat deze Stad, door grootheid, volkrijkheid en welvaart, zou uitmunten, terwijl men egter vermoeden moest, dat het Volk des Verëenigden Staats hoost begeerig zoude zijn, dat deszelfs Hoofdſtad zoo luisterrijk ware, als eenigzins zijn konde. De-

ze beide voornaame verëischten zijn gelukkig verëenigd in die plaats, welke men heeft uitgekoozen.

De noordlijkſte en zuidlijkſte grenzen van den Verëenigden Staat liggen op de Noorderbreedte van 46 en 31 graaden. De nieuwe Stad ligt op 38 graaden 35 minuuten Noorderbreedte, zoo dat dezelve, op 23 minuuten na, op eenen gelijken afſtand van de beide uiterſte grenzen verwijderd is. In geen gedeelte van *Noord-Amerika* vindt men eene haven zoo ver westwaards gelegen, dan alleen in de bezittingen van *Engeland* aan de Rivier *St Lawrence*, zijnde dezelve niet minder dan twee honderd en tagtig mijlen van zee. Men zou zeker eene plaats nog meer in het middenpunt der Staaten hebben kunnen uitkiezen, wanneer men deze verder Westwaards had willen zoeken; maar dan zou men zich hebben moeten bepaalen tot eenen oord landwaards in gelegen, en dit zou voor den handel hoogst ſchadelijk geweest zijn. De volkrijkheid en grootte van alle de Steden van *Amerika* zijn, tot dus verre, altijd geëvenredigd geweest aan derzelver Koophandel; vooräl aan dien, welken zij drijven met de westlijke Volkplantingen. Deze handel beſtaat voornaamlijk, in deze,

meer landwaards in woonende, Ingezetenen te voorzien van zoodanige vreemde koopgoederen en manufactuuren, welken zij, tot hier toe, niet voordeelig oordeelen, zelven te vervaardigen. Het is niet te vermoeden, dat hierin nog in veele jaaren eenige verändering zal koomen, zoo lang het land op eenen laagen prijs blijft, en men hun deze goederen, op gemaatigde voorwaarden, kan toezenden.

De goederen, welken hier het meest in trek zijn, en gevraagd worden, zijn IJzerwerk, Laaken, gedrukt Katoen, Kouſen, Hoeden, Aardenwerk, enz. uit *Engeland;* Koffij, Rum en Zuiker, (*e*) uit de *Westindiën;* en Thee, gemeen Neteldoek, en fijn Katoen uit de *Oostindiën.* In ruiling hier tegen zenden deze landwaards in gelegene Inwooners de onderſcheidene voordbrengzels, welken hun Land oplevert: Tarw, Meel, Bonten, Huiden, Rijst, Indigo, Tabak, Pik, Teer, enz. Het is deshalven zeer duidelijk, dat de beste gelegenheid voor eene Koopſtad zijn moet, en aan eene groote bevaarbaare Rivier, door welke zij gemeen-

(*e*) Men zendt weinig Suiker ver landwaards in, wijl men dezelve, tot veel minderen prijs, uit eenen zekeren boom verkrijgt. *Aanm. van den Schrijver.*

meenſchap heeft met de Zee, en dus met vreemde Volkeren kan handeldrijven, en op eene plaats, waar zij, door eene gemaklijke Vaart binnen in het land, den toegang heeft tot de verafgelegene oorden. Geene der Landſteden, ver van de Rivieren en de Zee gelegen, heeft, tot nog toe, veel luisters of grootheids, — *Lancaster*, de grootſte van geheel *Amerika*, bevat ſlegts negen honderd huizen; en dit is omtrent eens zoo veel dan in eenige andere Landſtad gevonden wordt, en zelfs de Zeeſteden, welker gelegenheid heur niet toelaat, om te gelijk met het Binnenland gemeenſchap te hebben, zijn in eenen kwijnenden toeſtand. De waarheid van dit gezegde zal ons terſtond blijken, wanneer wij ſlegts een vlugtig oog vestigen op de voornaamſte Steden van den Verëenigden Staat.

Om met *Boston* te beginnen, de grootſte Stad ten noorden van *New-York*, en eene van de oudſten in den Verëenigden Staat. Deze heeft eene ſchoone haven, en derzelver Ingezetenen zijn altijd beroemd geweest wegens derzelver naarſtigheid en onderneemendheid; en egter is zij thands, zoo wel ten aanziene van haare Volkrijkheid, als ten opzigte van haaren Koophandel, veel minder dan *Baltimore*, welke, voor dertig jaaren, niets meer was, dan

dan de verblijfplaats van eenige weinige Vischers. De eenige reden hier van is daarin te zoeken, dat er, in den omtrek van *Boston*, geene ééne Rivier is, bevaarbaar verder dan op den afstand van zeven mijlen, en dat de westlijke deelen van den Staat van *Massachusets*, van welken *Boston* de Hoofdstad is, veel gemaklijker en beter koop alle hunne noodwendigheden langs de *noorder-rivier* krijgen kunnen, dan wanneer dezelven hun te land uit *Boston* worden toegezonden. Nimmer kan *Boston*, met eenige mogelijkheid, tot dien luister en die grootheid koomen, voor welke andere Steden, door heuren binnenlandschen handel, geschikt en vatbaar zijn. Juist dit is ook de oorzaak, dat geenen der Zeehavens, of andere Steden van *Rhode Island* en *Connecticut* zeer toeneemen, of zich boven het middenmaatige verheffen. *Newport*, de voornaamste Stad van *Rhode Island*, en het meest geroemd onder alle de Zeehavens van *Amerika*, is thands geheel vervallen. Men telt in dezelve omtrent duizend huizen, terwijl geene der andere Steden tusschen *Boston* en *New-York* er meer dan vijfhonderd bevat.

Nu koomen wij tot *New-York*, welke alle de voordeelen bezit van eene schoone haven, en

en eene groote bevaarbaare rivier, die haar een vrijën handel opent met de binnenſte gedeeltens van het Land. En hier vinden wij eene bloeiënde Stad, bevattende veertig duizend Inwooners, (*f*) welker getal aanhoudende, boven alle begrooting, toeneemt. De *Noord* of *Hudſon* Rivier, aan welker mond *New-York* gelegen is, kan, van daar tot honderd en dertig mijlen naar binnen, door groote Schepen bevaaren worden: Sloepen van tagtig ton gaan tot *Albany;* en kleene Vaartuigen nog veel verder. Omtrent negen mijlen boven *Albany* valt de Rivier *Mohawk* in de *Hudſon*, waar door er eene gemeenſchap geöpend is tusſchen de *Wood-Creek*, het Meir *Oneida* en de Rivier *Oswego* met het Meir *Ontario*. Op deze vaart heeft men veele onkosten, 't welk egter niet verhinderd, dat dezelve zeer veel gebruikt wordt, en er veele booten gehouden worden, tot het vervoeren der koopgoederen, wanneer het jaargetijde niet al te droog is. In langduurige droogten is het water hier dikwerf zoo laag, dat zelfs ledige vaartuigen geens-

(*f*) Men mag, in den Verëenigden Staat, veilig op zes Inwooners in elk huis rekenen. *Aanmerk. van den Schrijver.*

geenszins vlooten kunnen: deze beletzelen kunnen en zullen egter, ten eenigen tijde, door kunst worden uit den weggeruimd. De Rivier *Oswego* vereenigt zich, eer zij zich in het Meir *Ontario* ontlast, met de Rivier *Seneka*, welke vervolgends den toegang geeft tot de Meiren *Caijuga*, *Seneka*, en *Canadaqua*. Het Meir *Seneka*, het grootſte van deze drie, is omtrent veertig mijlen lang; en er wordt aanhoudende een vaartuig van zeventig ton op hetzelve gebruikt. De oevers van deze Meiren zijn meer bevolkt, dan de overige gedeelten van het aanliggende land; doch de bevolking van dat gedeelte, dat tuſſchen de Rivieren *Geneſee* en *Hudſon* gelegen is, en omtrent twee honderd en vijftig mijlen uitgeſtrektheid heeft, neemt verbaazende toe. Dit geheele Land, zoo wel ten westen als ten oosten van de *Hudſon* Rivier, in zich bevattende, de uitgeſtrekte gedeelten van de Staaten van *Maſſachuſets* en *Connecticut*, en dus den geheelen Staat van *Vermont*, wordt voorzien van *Europeeſche* manufactuuren en *Weſtindiſche* producten langs den weg van *New-York*; wel niet onmiddelijk door deze plaats zelve; maar door *Albanij*, *Hudſon*, en andere Steden aan de *North-Rivier* gelegen, welken op *New-York* handelen, en

zoo-

zoogenaamde ſtapelplaatzen zijn voor de Koopgoederen, welken naar het binnenſte des lands gezonden of van daar gebragt worden. *Albanij* heeft zeker nu begonnen, zelve goederen uit de *Westindiën* aantevoeren; maar haare voornaamſte handel is nog altijd op *New-York*.

Niets is meer geſchikt, om ons de groote voordeelen te doen zien, welken de handel op de westlijke deelen dezes Lands aan eene Stad opleveren, dan de ſchielijke voorſpoed dezer Stapelplaatzen aan de *North-Rivier*. Te *Albanij* neemt het getal der huizen even zoo zeer toe, als te *New-York*: men telt er aldaar thands over de elf honderd; en in de Stad *Hudſon*, welke eerst ten jaare 1783 is aangelegd, telt men nu reeds meer dan drie honderd en twintig wooningen. Deze Stad is gelegen op den oostlijken oever van de *North-Rivier*, en drijft door middel van deze, en het Meir *Champlain* handel met *Montreäl* in *Canada*.

Met onze beſchouwing der Steden zuidwaards voordgaande, ontmoeten wij in *New-Jerſeij*, *Amboij*, gelegen aan den oorſprong van de baai *Raritan*, eene der voornaamſten in den Verëenigden Staat. De Wetgeevende Magt heeft, behalven de voordeelen dezer ſchoone ge-

gelegenheid, nog daarteboven de grootſte beloften gedaan aan zoodanige Kooplieden, welken zich hier wilden neerzetten; dan, niette genſtaande dit alles, blijft deze Stad ten naastenbij in dienzelfden toeſtand, in welken zij was ten tijde der omwenteling: zij beſtaat uit niet meer, dan ſlegts zestig huizen.

New-Brunswick, aan de Rivier *Raritan*, omtrent vijftien mijlen boven de plaats, waar zij zich ontlast in de baai van denzelfden naam, heeft wel eenigen inlandſchen handel met de aangrenzende landſtreek; maar het grootſte gedeelte van *New Jerſeij* ontfangt egter zijne vreemde benoodigdheden en goederen, deels uit *New-York*, deels uit *Philadelphiä*, twee Steden allergunſtigst gelegen, om het zelve van alles te voorzien. Er zijn omtrent twee honderd huizen te *New-Brunswick*, en bijna even zooveel te *Trenton*, de Hoofdſtad van den Staat, aan de *Delaware*.

Philadelphiä, de grootſte Stad des Verëenigden Staats, is, buiten kijf, haaren luister en voorrang ſchuldig aan haaren uitgeſtrekten handel binnenslands. Aan de eene zijde wordt zij beſproeid door de Rivier de *Delaware*, welke bevaarbaar is, met Sloepen, tot op dertig mijlen afſtands boven de Stad, en, in

boo-

booten van agt of negen ton, honderd mijlen verder; en, aan den anderen kant, door de *Schuijlkill*, bevaarbaar tot op negentig mijlen afſtands, zulke plaatzen alleen uitgezonderd, waar men watervallen heeft. Het Land aan deze Rivieren gelegen maakt egter ſlegts een kleen gedeelte uit van 't gene, waaröp *Philadelphiä* handelt. Men zendt de goederen naar *Harrisburgh*, eene Stad aan de *Susquehannah*; en van hier worden zij, yerder deze Rivier op, vervoerd, en door het geheele omliggende land verſpreid. Den oostlijken arm van de *Susquehannah* kan men bevaaren, tot op twee honderd en vijftig mijlen boven *Harrisburgh*. Deze plaats, welke, ten jaare 1786, nauwlijks den naam van een Dorp mogt draagen, bevat thands meer dan drie honderd huizen. *Philadelphiä* drijft daarteboven te land handel op de westlijke gedeeltens van *Penſylvaniën*, zelfs met *Pittsburg*, aan de boorden van de *Ohio*, met het binnenſte van *Virginiën*, en, 't gene te verwonderen is, met *Kentucky*, zeven honderd mijlen afſtands van hetzelve.

Met dit alles heeft egter *Philadelphiä* geenen uitſluitenden Koophandel op *Virginiën* en *Kentucky*: *Baltimore*, meer ten zuiden liggende, heeft daarin een aanmerkelijk, zo niet het groot-

ſte, deel; en hier aan heeft deze haare ſpoedige opkoomst, en haare groote meerderheid boven *Annapolis*, de Hoofdſtad van *Marijland*, te danken. Niettegenſtaande deze laatſte eene goede haven heeft, en, reeds voor het jaar 1694, het voorrecht bezat, van eene vrijë haven te zijn, vindt men thands aldaar bijna geheel geenen handel meer. *Baltimore*, meer in het midden van het Land gelegen, heeft dezen, van tijd tot tijd, van daar, en aan zich getrokken. Deze laatſte voorziet bijna geheel *Marijland* met *Europeeſche* waaren. Van den grooten bloei dezer plaatze zal ik hier niets meer zeggen, wijl ik daar van reeds geſproken heb.

Daar ik, in het vervolg, gelegenheid zal hebben, om meer opzetlijk van de *Patowmac* Rivier, en de Steden, aan derzelver oevers gelegen, te ſpreken, gaa ik nu over tot de andere Steden van *Virginiën*. Wat betreft *Virginiën*: hoe zeer wij moeten toeſtemmen, dat de onſtaatkundige wetten, (*g*) welken in dezen Staat zijn vastgeſteld, een aanmerkelijk nadeel aan den Koophandel hebben toegebragt, en deszelfs

(*g*) Zie eenige aanmerkingen over dit onderwerp in den XIII. Brief.

zelfs Ingezetenen altijd meer genegen geweest zijn tot den akkerbouw dan tot den handel, zoo dat de Steden van dezen Staat, van welken zommigen eene zeer voordeelige ligging hebben, nooit tot dien trap van hoogte geklommen zijn, tot welken zij zouden gefteegen zijn, indien dezelven door eene andere zoort van menfchen waren bewoond geweest, en er andere wetten in dezelven hadden plaats gehad, wij zien egter altijd, dat de meest bloeiendften der Steden van dezen Staat die genen zijn, welken voor de zee meest open liggen, en te gelijk de beste gelegenheid hebben, om gemeenfchap te houden met de meer westlijk gelegene ftreeken. Bij voorbeeld *Tappahannock* of *Hobb's Hole* aan de Rivier *Rappahannock*: deze Stad wierd gefticht ten gelijken tijde met *Philadelphiä; Fredericksburgh*, daarëntegen, eerst verfcheidene jaaren laater, aan dezelfde Rivier, ter dier plaatfe, waar deze voor Zeefchepen bruikbaar is: het gevolg hiervan is, dat *Fredericksburgh*, meer in het midden des lands gelegen, thands viermaal zoo groot is, en viermaal zoo veele Inwooners bevat dan *Hobb's Hole*.

De Rivier van *York* is geheel niet gelegen, noch gunftig voor den bloei van eene aanzien-

lijke Stad, wijl dezelve te nabij is, aan de ééne zijde, aan de Rivier *James*, en, aan den anderen kant, aan de *Rappahannock;* ook beſtaat de grootſte Stad aan derzelver oevers, zijnde *York*, alleen uit zeventig huizen.

Williämsburgh was eertijds de Hoofdſtad van den Staat van *Virginiën*, en bevat omtrent vier honderd huizen; maar, in plaats van toeteneemen, gaat dezelve integendeel ten gronde, en verſcheidene huizen ſtaan thands geheel ledig: een duidelijk en overtuigend bewijs van haare afgelegenheid van Zee. Er is geen bevaarbaar water in derzelver omtrek nader, dan op den afſtand van eene en eene halve mijl, en dit is nog ſlegts eene kleene kreek, welke zich in de Rivier *James* ontlast. *Richmond*, 't welk thands de Hoofdſtad is van dezen Staat, is, daarëntegen, zeer ſpoedig in grootte en volkrijkheid toegenomen, wijl dezelve aan eene groote bevaarbaare Rivier gelegen is: zij is egter, daar geene Schepen, meer dan zeven voet diep gaande, tot aan dezelve kunnen naderen, niets meer dan eene ſtapelplaats, waar de goederen naar en van het Binnenland doorpasſeeren.

De voornaamſte Stad van Koophandel in *Virginiën* is *Norfolk*. Deze Stad heeft eene goede haven, en is, door de Rivier *James*, aan

aan welker mond zij gelegen is, zeer geſchikt tot den handel met de binnenſte deelen van het Land. Behalven dit, heeft zij eenen aanzienlijken handel te land met de westlijke gedeeltens van *Noord Carolina*, wijl men in dezen Staat geheel geene Steden van eenig belang aantreft. De ingangen van de Rivieren, welken dezen Staat bevogtigen, zijn allen belemmerd door rotzen en zandbanken, op geenen van welken men ooit meer dan elf voet waters vindt, terwijl daarteboven de verändering der zanden de vaart langs zommigen van dezelven zeer gevaarlijk maakt.

Wilmington, 't welk de grootſte handelplaats is van *Noord Carolina*, bevat ſlegts twee honderd en vijftig huizen. Ter bevoordering van Koophandel in dezen Staat, heeft men thands begonnen, een Kanaal te graaven door eene uitgeſtrekte moeras, van *Norfolk* af tot de baai van *Albemarle*. Door middel van de Rivieren, welken zich in deze baai ontlasten, zoekt men eene gemeenſchap te water te openen, met de verſtäfgelegene plaatzen van den Staat. Voeg hier bij, dat *Norfolk*, door derzelver nabijheid aan het moeras (*Dismal Swamp*), zeer geſchikt is, om de markten in de *Weſtïndiën* van grove waaren te voorzien, ten beteren prijze, dan eenige andere Stad in

den

den Verëenigden Staat dit zou kunnen doen. Ook is het hieräan dat men de zonderlinge ſnelheid, met welke zij, niettegenſtaande de nadeelen der wetten, onder welken zij zugt, en die aan den handel zoo zeer ſchadelijk zijn, moet toeſchrijven. Men rekent thands het getal der huizen in deze Stad op meer dan vijfhonderd, welken allen zedert de laatſte twintig jaaren gebouwd zijn, daar in het jaar 1776, deze Stad, op orde van Lord DUNMORE, destijds Koninglijk Gouverneur van *Virginiën*, geheel verwoest wierd.

De meeste Rivieren van *Zuid Carolina* zijn, veeläl op dezelfde wijze als die van *Noord Carolina*, zeer belemmerd, en gevaarlijk aan derzelver ingangen, *Charleston* egter uitgezonderd, dat eene veilige en gemaklijke haven heeft. Door dit voordeel is deze Stad in het bezit van bijna den geheelen Koophandel op den Staat, in welken zij gelegen is, en van een voornaam gedeelte van dien op *Noord Carolina*. Het gevolg hier van is, dat zij in rang, als de vierde Koopſtad van den Verëenigden Staat, wordt aangemerkt. Zij ligt aan den mond van de beide Rivieren, *Cooper* en *Ashleij*, welken bevaarbaar zijn, maar ſlegts tot op eenen korten afſtand van de Zee. Men heeft egter het voor-

voorneemen, om een Kanaal te graaven, van de *Cooper* Rivier tot in de *Santee*, zijnde een wijd en bevaarbaar water, 't welk zich verre landwaardsin uitſtrekt. Niet lang verleeden is *Charleston* ongelukkig, door eenen hevigen brand, bijna geheel verwoest; maar men is ijverig bezig, om hetzelve wederöm optebouwen, en het is hoogst waarſchijnlijk, dat zij, binnen weinige jaaren, veel grooter zijn zal, dan zij ooit te vooren geweest is.

Het gene ik, tot dus verre, gezegd heb, is genoeg, om te doen zien, dat de Steden van den Verëenigden Staat heuren voorſpoed ſchuldig zijn aan haaren Koophandel, bijzonder aan dien, welken zij drijven met het binnenſte gedeelte des Lands; en dat die Steden, welken tot dezen binnenlandſchen handel het best gelegen zijn, dezen ook het gemaklijkst voeren, en daarvan het grootſte voordeel trekken.

Nu is het tijd, om meer bijzonder te overweegen, in hoe verre de gelegenheid der Bondgenootſchaplijke Stad voor derzelver Koophandel voordeelig is. Om dit te doen, is het noodig, dat wij vooräf opgeeven den loop van de Rivier de *Patowmac*, aan welker boorden zij gelegen is, en die der andere Rivieren, met welken deze gemeenſchap heeft.

De *Patowmac* neemt haaren oorſprong ten noordwesten van de bergen van *Alleghanij*, en valt, na eenen afſtand van ruim vier honderd mijlen, in verſcheidene rigtingen, te hebben doorgeloopen, in de *Cheſapeak* Baai. Ter plaatſe, waar zij zich met deze Baai verëenigt, is zij zeven en eene halve mijl breed; omtrent dertig mijlen hooger, aan de *Nominij* Baai, vier en eene halve; te *Aquia*, drie; te *Hallowing-Point*, eene en eene halve; en te *Alexandriä*, en van daar tot aan de Bondgenootſchaplijke Stad, eene en eene vierde. Haare diepte is, aan derzelver ingang, zeven vademen; te *St. George's Island*, vijf; te *Alexändriä*, vier; en, van daar tot aan *Washington*, zeven mijlen verder, drie.

De vaart op deze Rivier, van de *Cheſapeak* Baai tot aan de Stad, zijnde honderd en veertig mijlen afſtands, is bijzonder veilig, en zoo gemaklijk, dat een Schipper, die ſlegts eenige gewoone bekwaamheid bezit, en maar eens dit vaarwater bevaaren heeft, gerust een Schip, zelfs twaalf voet diep gaande, langs het zelve kan inbrengen, zonder dat hij de hulp van eenen Loots noodig heeft. Niet eene Rivier van *Amerika*, van de *St Lawrence* tot aan de *Miſſiſſippi*, levert ons eene Vaart zoo geheel

be-

bevrijd van alle gevaaren. De *Patowmac* ontfangt, in derzelver loop, verſcheidene groote ſtroomen, van welken de voornaamſte, bij de Stad *Washington*, in dezelve valt. Deze wordt genaamd de oostlijke arm van de *Patowmac*, maar verdient nauwlijks dezen naam, daar hij zich niet verder dan dertig mijlen landwaards in uitſtrekt. Aan den ingang is dezelve omtrent even zoo wijd als de voornaamſte arm van deze Rivier, en, op verſcheidene plaatzen digt bij de Stad, dertig voet diep. Duizenden van Schepen kunnen hier liggen, veilig tegens alle gevaar van overſtroomingen en het geweld van ijs, zelfs bij het eindigen van den ſtrengſten winter. Het blijkt dus, dat de Bondgenootſchaplijke Stad in het bezit is van eene der wezenlijkſte verëischten, om eene Stad van naam en van aanbelang te worden; te weeten, eene goede haven, die eene gemaklijke gemeenſchap heeft met den Oceäan; terwijl wij verder zullen zien, dat zij zeer gelegen is, om haaren handel uittebreiden tot in de binnenſte gedeeltens van het Land.

Het water van de *Patowmac* behoudt omtrent dezelfde diepte, welke het heeft onder de muuren der Stad, tot op eene mijl afſtands hooger op; maar hier ontmoet men, in het

midden van de Rivier, eene groote klip, aan welker beide zijden, tusſchen deze rotzen en de oevers het vaarwater door zandbanken belemmerd wordt. Men zegt wel, dat er tusſchen deze klippen en het ſtrand een diep vaarwater gevonden wordt; maar het zelve is zoo bezet, dat het hoogst gevaarlijk zoude zijn, het zelve met een groot ſchip te bevaaren. De vaart is egter, voor mindere Schepen, zeer veilig tot aan de kleene watervallen, vijf mijlen hooger op. Hier heeft men een Kanaal gegraaven, twee mijlen en eene halve lang, zijnde de lengte dezer kleene watervallen, welk Kanaal, voor booten, eene vrijë vaart opent, tot aan de groote watervallen, zeven mijlen verder gelegen. De val van het water is, ter dezer plaatze, zes en zeventig voet in vijf vierde eener mijle; maar men heeft, behalven dit, ondernomen, alhier een ander Kanaal te graaven, waarvan reeds een gedeelte voltooid is, terwijl men allen ijver aanwendt, om het overige ſpoedig ten einde te brengen. (*h*)

Van hier tot aan het Fort *Cumberland*, honderd

(*h*) Eene verdere beſchrijving dezer watervallen zal men in den XXXI. Brief aantreffen.

derd en negentig mijlen boven de Stad *Washington*, is de Rivier geheel open en vrij, en wordt onöphoudelijk door eene meenigte booten ginds en herwaards bevaaren. Verder op is dezelve, op verſcheidene plaatzen, zeer belemmerd, maar kan egter bevaarbaar gemaakt worden; en het is zeker, dat dit ten eerſten zal ondernomen worden, zoo ras de Compagnie, welke tot dit einde is opgerigt, de noodige geldmiddelen daartoe zal bijëenhebben. Van de plaats, tot welke men weet, dat de *Patowmac* zoodanig kan gemaakt worden, tot aan de Rivier de *Cheat*, heeft men ſlegts eene landengtevan zeven en dertig mijlen. De laatstgenoemde Rivier is wel, voor het tegenwoordige, niet verder te bevaaren, dan tot op vijftig mijlen van derzelver mond, maar kan dit egter, voor booten, gemaakt worden tot aan die plaats, van waar ik zeide, dat haare afſtand te land van de *Patowmac*, zoo ver ook deze bevaarbaar kan worden, niet verder is dan zeven en dertig mijlen. Deze landëngte zal men zeker, daar toch de dingen, alleen door vergelijking, groot of kleen zijn, niet aanmerken als eene gewigtige verhindering bij eenen inlandſchen handel, die zich meer dan twee duizend en zeven honderd mijlen ver uitſtrekt,

van

van welken twee duizend honderd drie en tagtig te water kunnen geſchieden. De Rivier de *Cheat* is, bij haaren ingang, twee honderd yards breed, en valt in de *Monongahela*, welke loopt tot aan *Pittsburgh*, waar zij de *Alleghanij* ontfangt. Met deze verëenigd, vormt zij de *Ohio*, welke, na eenen afſtand van elf honderd drie en tagtig mijlen te hebben doorgeloopen, in welken loop zij vier en twintig andere aanmerklijke Rivieren, waarvan zommigen, bij derzelver ingang, zes honderd yards wijd, en tot honderd mijlen landwaards in bevaarbaar zijn, in haaren ſchoot ontfangt, zich ontlast in de *Misſisſippi*.

Vestigen wij ons oog op de vaart, en de gemeenſchap der Bondgenootſchaplijke Stad met het land ten Noorden, dan zal de verbaazende uitgeſtrektheid hiervan ons nog veel meer verwonderen. De Rivier de *Alleghanij*, van *Pittsburgh* tot aan de *French-Creek* en verder, opvaarende, koomt men aan het Fort *le Boeuf*. Deze plaats is omtrent vijftien mijlen van *Presqu' Isle*, eene Stad gelegen aan het Meir *Erie*, hebbende eene haven zeer geſchikt voor Schepen, negen voet diep gaande. In dit zelfde Meir kan men ook koomen langs de Rivier, de *Great Miami* genoemd, welke vijf hon-

honderd en vijftig mijlen beneden *Pittsburgh*, in de *Ohio* valt. Van de *Great Miami* tot aan de *Sanduskij* Rivier, welke zich in het Meir *Erie* ontlast, is er flegts eene landëngte van negen mijlen. Het is egter zeer waarfchijnlijk, dat, welke gemeenfchap en betrekking tusfchen de Meiren en de Bondgenootfchaplijke Stad er ook mogen plaats grijpen, de vaart langs de Rivier de *Alleghanij* en de *French-Creek* altijd boven die langs de *Miami* zal verkoozen worden; wijl men in het laatfte geval, vijf honderd en vijftig mijlen ver, tegens den ftroom van de *Ohio* zou moeten opvaaren, 't gene zeker in aanmerking moet genomen worden.

Het Meir *Erie* heeft drie honderd mijlen in de lengte, en negentig in de breedte, en eene vrijë gemeenfchap met de Meiren *Huron*, en *Michigan*. *Huron* is meer dan duizend mijlen in den omtrek; het laatfte is iets kleener. Verfcheidene groote Rivieren ontlasten zich in deze Meiren, na, in verfchillende rigtingen, eene verbaazende uitgeftrektheid lands bevogtigd te hebben. Zommigen van deze Rivieren verëenigen zich bijna met anderen, welken eenen volftrekt verfchillenden loop hebben, op eene zonderlinge wijze. Bij voorbeeld: na de Meiren *Erie*, *St. Clair* en *Machi-*

chigan, tot aan de punt van de *Puan's* Baai gepasseerd te zijn, koomt men aan de Rivier *Fox*. Van hier is er slegts drie mijlen afstands te land van de *Ouisconsing* Rivier, welke zich in de *Missisippi* ontlast; en, tegen den winter, wanneer het water hoog is, en de Rivieren buiten haare oevers treeden, gebeurt het niet zelden, dat men van de *Fox* in de *Ouisconsing* kan koomen, zonder dat men noodig heeft uit het vaartuig te gaan. Men kan dus, eene landëngte van ten hoogste drie mijlen uitgezonderd, den geheelen weg van *Presqu' Isle* aan het Meir *Erie* tot aan *New-Orleans* aan den mond van de *Missisippi*, zijnde bijna vier duizend mijlen, te water afleggen.

Het zou een vermoeiënd en eindeloos werk zijn, de gemeenschap, welke de Stad *Washington* te water, en langs de rivieren met het Binnenland heeft, in derzelver geheele uitgestrektheid en tallooze onderscheidene rigtingen te beschrijven. Aan de eene zijde heeft zij die, door eene landëngte van negen mijlen bij de watervallen van *Niagara*, met het meir *Ontario*, en de *St. Lawrence*; en aan den anderen kant, door eene veel kortere bij die van *St. Marij*, met de oevers van het meir *Superior*. In dit laatste, 't welk ten weinigste vijf-

vijftien honderd mijlen in zijnen omtrek heeft, ontlasten zich niet minder dan veertig rivieren; en, boven het zelve, ſtrekt de gemeenſchap te water zich verſcheidene honderd mijlen verder uit, langs het meir de *Woods*, tot aan het meir *Winnipeg*, dat veel grooter is dan het meir *Superior*.

Met dit alles moet men, vooronderſteld al eens, dat de uitgeſtrekte landen aan deze meiren en rivieren gelegen, nu reeds bevolkt waren, zich niet verbeelden, dat, uit hoofde van hunne gemeenſchap met de *Patowmac*, *Washington* noodzaaklijk de eenige ſtapel- en markt-plaats van derzelver verſchillende voordbrengzels zijn zoude. Er zijn verſcheidene Zeehavens, met welken de Ingezetenen buiten twijffel, naar maate van de onderſcheidene ligging hunnes lands, handelen zouden: *Quebec* aan de rivier *St. Lawrence*, *New-York*, van waar men, zoo als wij gezien hebben, eene gemaklijke gemeenſchap heeft met het meir *Ontario*, en *New Orleans* aan den mond van de *Misſiſſippi*, 't welk, bij de laatſte onderhandeling met *Spanjen*, voor eene vrijë haven verklaard is, zouden zekerlijk in dezen handel deel hebben. De Bondgenootſchaplijke Stad zou egter op verre na hiervan geenszins zijn uitgeſlooten.

Laat

Laat ons zien, welk aandeel zij daarin vermoedelijk zal hebben!

Aan de oevers van de *Patowmac* heeft men reeds twee Steden, beide in de nabuurſchap van *Washington: George Town*, omtrent twee honderd en vijftig huizen bevattende, en *Alexandriä*, uit een dubbel getal beſtaande. De eerſte is gelegen omtrent eene mijl boven de Bondgenootſchaplijke Stad, ten naastenbij tegenöver de rots, van welke wij geſproken hebben; de andere ligt zeven mijlen beneden dezelve. Reeds zendt men eene verbaazende meenigte der voordbrengzels van het Binnenland, langs de *Patowmac*, naar deze beide Steden, en de Inwooners van hetzelve beginnen zich ook reeds, in ruiling tegens hunne waaren, van daar, althands voor een gedeelte, te voorzien van die vreemde goederen, welken zij voor hun gebruik noodig hebben. Men heeft, uit dezen hoofde, willen beweeren, dat deze beide plaatzen, thands reeds in het bezit zijnde van den binnenlandſchen handel, ongetwijfeld het voornaamſte gedeelte van denzelven, tot zeer veel nadeel voor *Washington*, bij aanhoudendheid aan zich zouden trekken. Het is zeker, dat, daar deze beide Steden het zelfde voordeel eener gunſtige ligging hebben

als

als de Bondgenootſchaplijke Stad, de belangen dezer drie plaatzen ongetwijfeld, geduurende eenigen tijd, onderling tegens elkänderen moeten inloopen; maar het is te gelijk niet minder zeker, dat eenige weinige jaaren genoeg zullen zijn, om *Washington* over haare mededingſters volkoomen te doen zegevieren.

George Town kan de vreemde goederen, welken zij aan de Ingezetenen van het Binnenland zendt, niet anders dan uit de tweede hand ontfangen; te weeten, van *Baltimore*, en *Philadelphiä*. *Alexandriä* haalt wel haare goederen onmiddellijk uit *Europa* zelve; maar ſlegts voor een zeer kleen gedeelte: meer dan twee derde van 't gene zij naar het Binnenland verzendt, ontfangt zij op dezelfde wijze als die van *George Town*. Daar te boven vindt men, in geene dezer beide plaatzen, eenige Kooplieden van aanmerkelijke middelen, en de beide Banken, van welken er eene in iedere dezer Steden is opgeregt, bezitten geene genoegzaame fondſen, om hen behoorlijk te kunnen ondersteunen. Het tegendeel van dit alles zal te *Washington* plaats hebben. Rijke Kooplieden ſtaan gereed, om derwaards heen te gaan, en, zoo ras de zetel van het Bewind hier ter plaatze zal gevestigd zijn, zal men, buiten twijfel,

gelijktijdig de nationaale Bank, of ten minſte eenen aanmerkelijken tak van dezelve derwaards overbrengen. Dit laatſte is alleen genoeg, om de Ingezetenen van deze Stad geheel over die van *Alexandriä* en *George Town* te doen zegepraalen. Voeg hierbij, dat beide deze Steden gelegen zijn onder het rechtsgebied van *Columbiä*, dat is, binnen het diſtrict van tien mijlen rondöm de Bondgenootſchaplijke Stad, welk diſtrict aan geene andere wetten en ſchikkingen dan alleen aan die van het Congres zal onderworpen zijn, — en het zeker te vermoeden is, dat dit Congres aan de Ingezetenen der Stad, in welke hetzelve zijne zitting houdt, voorrechten en aanmoedigingen zal toeſtaan en geeven, welken het aan hun, die zich naar elders onder zijn diſtrict begeeven, zal weigeren. *Alexandriä* en *George Town* mogen dan met de Bondgenootſchaplijke Stad om den voorrang twisten, zoo lang deze laatſte nog in haare kindschheid is; maar het is geheel niet te vermoeden, dat zij dit bij aanhoudendheid zullen kunnen doen. Den toekoomſtigen handel van *Washington* mag men zich dus voorſtellen, even als of er nooit eene andere Stad in derzelver nabuurſchap beſtaan had.

Men

Men kan het zeker als beweezen aanmerken, dat de geheele landſtreek aan de *Patowmac* en de rivieren, welken zich in deze ontlasten, gelegen, zich, ten aanzien van haaren koophandel, alleen tot de Stad *Washington* bepaalen zal. Bij het opgeeven van den loop der *Patowmac* heb ik geenszins alle de Rivieren, welken in dezelve vallen, opgeteld: de kaart van dit land in de hand neemende, zullen wij ons daarvan een beter en nauwkeuriger denkbeeld kunnen vormen. De *Shènandoah*, zijnde de langſte rivier, is wel voor het tegenwoordige niet bevaarbaar; maar de Compagnie, die aangeſteld is, om de vaart op de *Patowmac* te verbeteren, heeft, na eene nauwkeurige opneeming van dezelve, verklaard, dat zij zoodanig kan gemaakt worden, tot op honderd mijlen van haaren ingang: dit zou zijn tot op eenen kleenen afſtand van *Staunton*, 't welk gelegen is agter de blauwe bergen, aan den grooten weg van *Kentuckij* en den nieuwen Staat van *Tenesſee* naar de Stad *Philadelphiä*. *Frankfort*, de Hoofdſtad van den Staat van *Kentuckij*, is omtrent agt honderd, en *Knoxville*, de Hoofdſtad van *Tenesſee*, zeven honderd en agt en twintig mijlen van *Philadelphiä*. Beide deze Steden ontfangen uit de

laatſte, over land, 't gene zij van vreemde waaren noodig hebben. Onderſteld nu, dat de vaart op de *Shenandoah* in orde gebragt en voltooid ware, zou men, derzelver loop en dien van de *Patowmac* volgende, vier honderd zes en dertig mijlen minder te land hebben, om de goederen van en naar *Washington* te vervoeren, dan om dit te doen naar *Philadelphiä;* en dit kan men zich gemaklijk voorſtellen, dat den geheelen handel, buiten twijfel, naar de eerſte plaats zou overbrengen. Is niet te vermoeden, dat de beide westlijke Staaten, *Kentuckij* en *Tenesſee*, in het toekoomende liever met *New Orleäns*, dan met eene der genoemde plaatzen zullen handelen? Dit willen wij nu onderzoeken.

Wij hebben reeds gezien, dat men, langs de rivieren de *Cheat* en de *Monongahela*, kan koomen tot aan *Pittsburgh*, zijnde een afſtand van omtrent vier honderd en vijftig mijlen van *Washington.* Op dezen weg vindt men ſlegts eene landëngte, tusſchen de boorden van de *Patowmac* en die der *Cheat*, van zeven mijlen; en deze is de langſte: misſchien zijn er nog twee of drie anderen; maar dezen zijn van zeer weinig aanbelang. Het is duidelijk beweezen, dat de Kooplieden van *Pittsburgh* hun-

hunne goederen van *New-York*, langs de rivieren *Hudſon* en *Mohawk*, tot aan *Oswego*, en van daar, over de meiren *Ontariö* en *Erie*, en langs de rivier *Alleghanij*, tot aan *Pittsburgh* kunnen krijgen, voor een derde van 't gene het hun kost, om dezelven, over land, van *Philadelphiä* te doen koomen; en egter verkiezen zij het laatſte, wijl het vervoeren der goederen van *New-York* zeer onzeker is: zomwijlen worden dezelven verlooren, of zijn bedorven, of blijven maanden lang, na men dezelven verwagt had, op weg.

Tuſschen de Rivieren *Hudſon* en *Mohawk*, vindt men eene landëngte van tien mijlen of daarömtrent; en, eer men te *Oswego* koomt, ontmoet men nog twee of drie anderen. Op deze laatſte plaats moeten de goederen worden ingeſcheept in vaartuigen, die geſchikt zijn, om met dezelven de Meiren, op welken zij aan ſtormen en tegenwinden zijn blootgeſteld, te bevaaren. Bij de watervallen van *Nigara* heeft men wederöm eene landëngte van omtrent negen mijlen; en hier moeten de goederen andermaal op het Meir *Erie*, in andere ſchepen, worden overgelaaden. Te *Presqu'Isle* gekoomen zijnde, worden dezelven weder over eene landëngte vervoerd, ten einde in booten, van wel-

ken men zich op de rivier de *Alleghanij* bedient, te worden ingeſcheept, en verder verzonden. De geheele afſtand van *New-York* tot aan *Pittsburgh* beloopt omtrent agt honderd mijlen, terwijl die van de Bondgenootſchaplijke Stad tot aan deze laatſte plaats niet veel meer bedraagt dan de helft. Wanneer deshalven de kooplieden van *Pittsburgh* hunne goederen van *New-York* kunnen laaten koomen, voor een derde van 't gene zij betaalen, voor het vervoeren van dezelven van *Philadelphiä*, dan bedraagen deze kosten niet meer dan één zesde van deze zom, wanneer zij dezelven van *Washington* ontfangen: gevolglijk is het zeker, dat zij zich van dezen laatſten weg bedienen zullen; te meer, daar men op dezen niet te vreezen heeft, dat de verzending der goederen door ſtormen of tegenwinden zal vertraagd worden.

De Ingezetenen van *Pittsburgh* en der westlijke ſtreeken, langs de oevers van de *Ohio*, ontfangen hunne benoodigdheden van *Philadelphiä* en *Baltimore*, maar zenden de voordbrengzels van hunnen grond, welker vervoering over land te omſlagtig en te kostbaar zoude zijn, langs de *Ohio* en de *Misſiſſippi*, naar *New-Orleäns*. De afſtand van *Pittsburgh* tot aan *New-Orleäns* is twee duizend honderd drie en tagtig mij-

mijlen. Om dezen weg afteleggen, heeft men, den ſtroom afvaarende, agt en twintig dagen, maar, tegens den ſtroom opkoomende, twee a drie maanden tijds noodig. Het laatſte is hoogst moeilijk en verveelende, waaröm men ook zeer zelden ziet, dat de vaartuigen, welken van *Pittsburgh* de rivier afvaaren, derwaards weder terugkeeren: meeſtal worden dezelven, te *New-Orleäns* koomende, geſleeten, en het hout daarvan verkogt. Deze vaartuigen worden met de minst mogelijke kosten gebouwd, en zoo, dat zij ſlegts geſchikt zijn, om den ſtroom af te vaaren. Het ſcheepsvolk keert, op de gevoeglijkſte wijze, welke zij vinden kunnen, wederöm terug: gewoonlijk vaaren zij mede met ſchepen, welken van *New-Orleäns* naar de Zuidlijke Staaten beſtemd zijn, en gaan dan van daar verder te land naar huis. Zoo ras nu de gemeenſchap tuſſchen de *Ohiö* en de *Patowmac* geöpend is, is het niet te vermoeden, dat de Ingezetenen van *Pittsburgh* en derzelver nabuurſchap zullen voordgaan, hunne voordbrengzels te vervoeren naar *New-Orleäns*, vanwaar zij niets wederöm kunnen terug brengen; zij zullen natuurlijk hunne goederen naar de Bondgenootſchaplijke Stad verzenden, vanwaar zij wederom alle hunne benoodigdheden kunnen krijgen,

en welke zoo veel nader bij hen gelegen is, dat, wanneer de ſcheepvaart geheel in orde gebragt is, zij derwaards gaan, en van daar terug koomen kunnen in denzelfden tijd, welken men anders gewoonlijk beſteeden moet, om te *New-Orleäns* te koomen.

Dan, gelijk het van het belang is der Ingezetenen van de ſtreeken aan de *Ohiö* en derzelver oevers, in de nabijheid van *Pittsburgh* gelegen, op de Bondgenootſchaplijke Stad handel te drijven, even zoo hebben zij, welken nader aan den mond dezer riviere woonen, er geen minder belang bij, om zich, in hunnen koophandel, tot *New-Orleäns* te bepaalen, daar deze Rivier, de *Ohiö*, niet minder dan elf honderd drie en tagtig mijlen lengte heeft. De afſtand alleen zal egter niet beſliſſen, hoe ver naar beneden op deze Rivier eene handelgemeenſchap met de Hoofdſtad van den Verëenigden Staat zal onderhouden worden: andere omſtandigheden zullen daartoe het heure bijdraagen. Dit zal afhangen, deels van den aftrek, welken een of ander bijzonder artikel van koophandel zal hebben; deels van de geſteldheid der onderſcheidene jaargetijden, daar, op zekere bepaalde tijden, de Rivieren de *Miſſiſſippi* en de *Ohiö* buiten haare oevers treedende dit een gewigtig onderſcheid maakt in den

den tijd, welken men noodig heeft, om dezelven op- of aftevaaren. De overſtroomingen van de *Misſisſippi* worden veröorzaakt door het ſmelten der ontzettende ſneeuw- en ijshoopen, welken, geduurende den winter, in de noordlijke ſtreeken, die deze Rivier doorkruist, worden opëengeſtapeld, en zijn zeer geregeld, beginnende in de maand van Maart, en eindigende in die van Julij. Die van de *Ohiö* hebben plaats tusſchen Kersmis en Maij; maar zijn niet zoo geregeld, noch zoo ſterk als die van de *Misſisſippi*, daar het water dikwijls, in den loop van dit jaargetijde, bij afwisſeling rijst en valt. Deze overſtroomingen zijn heuren oorſprong ſchuldig, zoo wel aan de hevige ſtortregens in het begin van den winter, als aan het ontdooiën van het ijs.

De *Misſisſippi* heeft eenen zeer bogtigen en krommen loop (*); en bij elke kromte ontmoet men

(*) Eenige *Canadiërs*, in het jaar 1722, de rivier afvaarende, kwamen aan eene plaats, waar de kromte zoo groot was, dat, niettegenſtaande de afſtand van den eenen oever der riviere tot den anderen, over land, misſchien niet meer dan twee honderd Ijards bedroeg, men egter te water veertig mijlen moest afleggen, om op dezelfde hoogte te koomen. Uit vermaak groeven zij eene doorſnijding dwars door het land, om deze beide plaatzen met elkande-

men eene tegenſtrijdige rigting, of terugloo-ping van derzelver water. Deze terugloopingen zijn altijd het ſterkst geduurende de overſtroomingen; gevolglijk is het dan veel minder moeilijk, de rivier optevaaren. Op de *Ohiö* is het juist geheel het tegendeel: hier vindt men geene terugloopingen van het water, zoo dat de overſtroomingen wel de vaart naar beneden gemaklijker, maar ook die naar boven des te ongemaklijker en moeilijker maaken.

Onderſteld egter dat het jaargetijde even voordeelig voor de vaart op de *Miſſiſſippi* is, als voor die op de *Ohiö*, 't gene wel eens op denzelfden tijd gebeurt, dan is *Louisville* in *Kentucklj* de plaats, door welke de lijn zoude loopen, die, zoo nabij mogelijk, dat gedeelte des lands, 't welk natuurlijk met *Washington* het meest verbonden is, zou affcheiden van dat, 't welk

aan

ren te vereenigen, en de gezegde kromte afteſnijden; en, daar de grond in den omtrek der *Miſſiſſippi* even zoo week als vrugtbaar, en de aandrang van het water in deze rivier zeer ſterk is, baande het laatſte zich ſpoedig, door deze doorſnijding, eenen genoegzaamen weg, van welken deze *Canadiërs* zich bedienden. Men noemt deze plaats *Pointé-Coupée*. Er zijn meer zoodanige kromtens in deze rivier, maar geene die zoo groot is. *Aanmerk. van den Schrijver.*

aan *New-Orleäns* behoort. Er zijn, in het gunſtigſte jaargetijde, twintig dagen noodig, om van *Louisville* naar *New-Orleäns* te koomen, en veertig om van daar weder terugtekeeren: in het geheel dus zestig dagen. Van de watervallen in de *Ohïo*, bij welken *Louisville* gelegen is, tot aan *Pittsburgh*, is de afſtand zeven honderd en drie mijlen, zoo dat men, dertig mijlen op eenen dag afleggende, 't welk eene maatige berekening is, vier-en-twintig dagen zoude noodig hebben, voor de reis derwaards. Van *Pittsburgh* tot aan de *Patowmac* zijn honderd en zestig mijlen tegens den ſtroom op, welken, op dezelfde wijze berekend, en de landëngtens, die men pasſeeren moet, in aanmerking genomen, nog zeven dagen reizens zullen wegneemen. Op de *Patowmac* heeft men nog twee honderd en negentig mijlen den ſtroom af, welken, zestig mijlen voor eenen dag gerekend, nog vijf dagen uitmaaken, zijnde dus in het geheel voor de reis naar *Washington* vijf-en-dertig dagen. Wanneer men nu den tijd tot de terugreis van daar, in dezelfde evenredigheid, dat is op dertig mijlen daags tegens den ſtroom op, en zestig mijlen met den ſtroom af, bepaalt, dan zullen daar toe vijf-en-twintig dagen gevorderd worden, welken, bij de voorige vijf-

en-

en-twintig dagen gevoegd, in het geheel zestig dagen uitmaaken. De reis van *Louisville* naar *Washington* of naar *New-Orleans*, en van deze beide plaatzen derwaards weder terug, zal deshalven, ten aanziene van den tijd, welken men daartoe noodig heeft, volkoomen gelijk zijn. Men kan dus veilig besluiten, dat, indien de voordbrengzels van het land even zoo zeer te *Washington* als te *New-Orleäns* gezogt worden, waaräan men geene reden heeft te twijfelen, die van dat gedeelte des Lands, 't welk aan de *Ohiö*, en de rivieren, die zich in deze ontlasten, beneden *Louisville* en *Kentuckij* gelegen is, geheel naar *Washington* zullen verzonden worden. Dit gedeelte des Lands heeft zeven honderd mijlen in de lengte, en van één tot twee honderd mijlen in de breedte. Voeg hier bij, dat het geheele land in den omtrek van de *Alleghanij*, en der ſtroomen, welken in deze uitloopen, als mede een voornaam gedeelte van dat, dat aan het Meir *Erie* bij *Presqu'Isle* gelegen is, noodzaaklijk uit de Bondgenootſchaplijke Stad moeten verzorgd worden, en, ten aanziene van den koophandel, natuurlijk tot deze betrekking hebben.

Wanneer men nu in aanmerking neemt de uitgeſtrektheid van het land, waarmede de Bondge-

genootſchaplijke Stad dus te water gemeenſchap heeft; wanneer men daar bij overweegt, dat dit land, door de vrugtbaarheid van zijnen grond, in ſtaat is, om meer dan driemaal zoo veele Inwooners te voeden, dan er thands in den geheelen Verëenigden Staat gevonden worden, en dat deszelfs bevolking, in dezen tijd, veel ſpoediger toeneemt, dan in eenig ander gedeelte der Nieuwe Waereld, dan heeft men alle redenen, om te denken, dat, zoo ras de ſcheepvaart zal in orde gebragt zijn, *Washington* zeer ſchielijk zal toeneemen, en, indien de zaaken van den Verëenigden Staat zoo voorſpoedig blijven voordgaan, als dezelven thands doen, den geheelen handel van het Westen aan zich zal trekken, en met de grootſte ſteden der Oude Waereld om den roem der grootheid en des luisters dingen.

De Stad is gelegen op eenen hoek lands, waar de oostlijke en westlijke armen der *Patowmac* in elkänderen loopen. Deze hoek is, te gelijk met het omliggende land, te zamen tien mijlen uitmaakende, door de Staaten van *Marijland* en *Virginiën* aan het Congres afgeſtaan. De grond, op welken de Stad gebouwd is, behoorde aan bijzondere perſoonen, welken zeer gereedlijk de helft daar van aan het Congres

gres afſtonden, wel bewust zijnde, dat de waarde van het gene hun overbleef zoodanig vermeerderen zoude, dat dit hen genoegzaam zoude ſchadeloos ſtellen; en met grond verwagt men, dat de verkoop van dat gedeelte, 't welk dus ter beſchikking van het Congres gelaaten is, genoeg zal opbrengen, om de kosten tot het ſtichten der publieke gebouwen, het graaven van waterleidingen door de Stad, en het plaveiën en verlichten der ſtraaten, daar uit te kunnen voldoen.

Het plan der Stad is ontworpen door een' *Franschman*, met naame L'ENFANT, en is zeer wel berekend naar de grootte en uitgeſtrektheid van het Land, (zijnde twaalf honderd mijlen in de lengte, en duizend in de breedte,) waarvan zij de Hoofdſtad zijn moet. De plaats, welke reeds voor dezelve is afgemeeten, bevat niet minder dan veertien mijlen in den omtrek. De ſtraaten loopen allen van het noorden naar het zuiden, en van het oosten naar het westen; dan, om de gelijkheid, welke uit deze inrigting noodzaaklijk zou moeten voordvloeiën, daar alle de ſtraaten zich dus in regte hoeken doorſnijden, voortekoomen, heeft men, in onderſcheidene deelen der Stad, eene meenigte andere ſtraaten aangelegd, welken dezelven in

eene

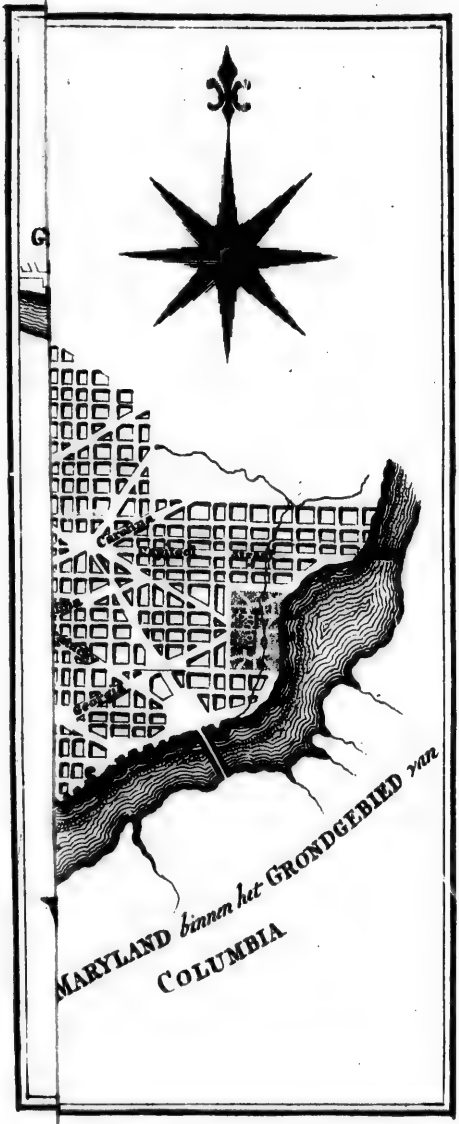
MARYLAND binnen het GRONDGEBIED van
COLUMBIA

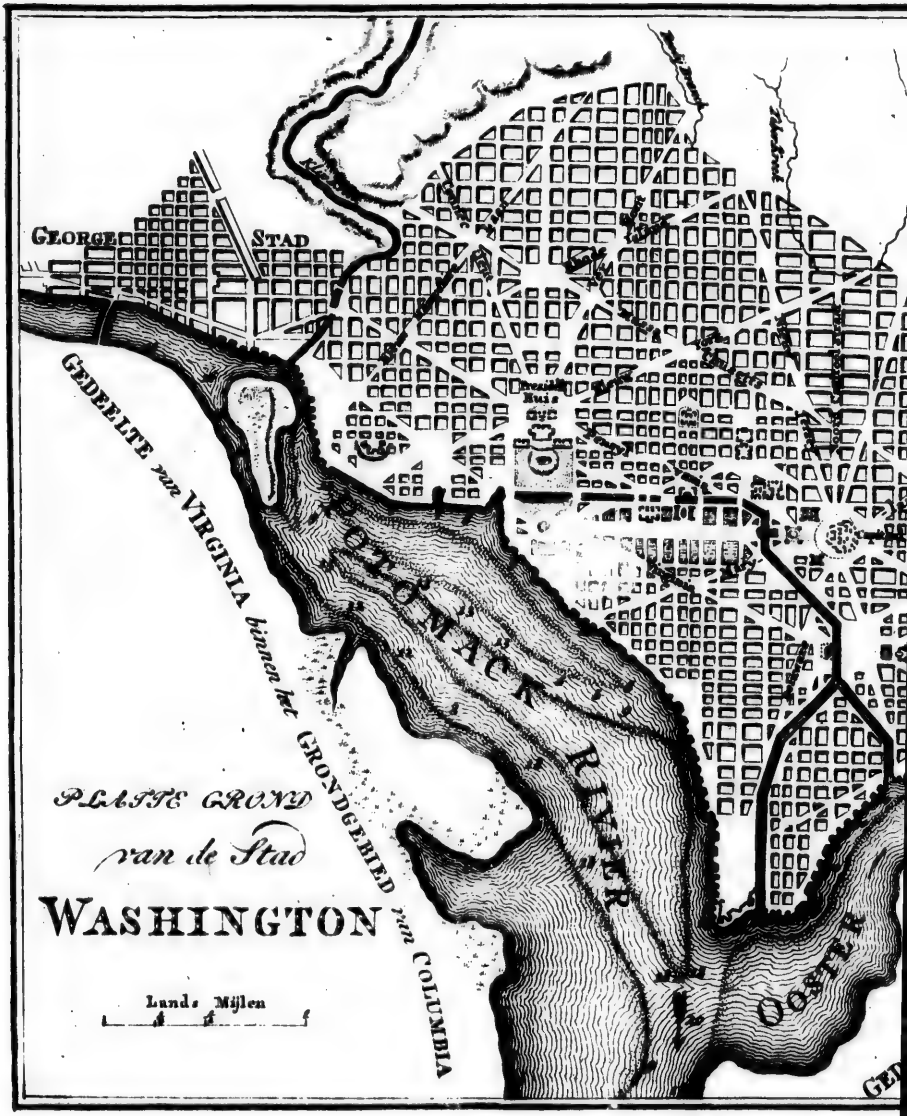
GEORGE
STAD
GEDEELTE van VIRGINIA binnen het GRONDGEBIED van COLUMBIA
POTOMACK RIVER
PLATTE GROND
van de Stad
WASHINGTON
Lands Mijlen
OOSTER

ARM
OOSTER
GEDEELTE van MARYLAND binnen het GRONDGEBIED van COLUMBIA

eene diagonale linie doorkruisſen; en, waar dezen dit doen, zal men ruime opene plaatzen hebben. De breedte der ſtraaten, die zich in regte hoeken doorſnijden, zijn van negentig tot honderd, de dwarsſtraaten honderd en zestig voet breed. Deze laatſten draagen elk in het bijzonder den naam van eenen der Verëenigde Staaten, en zijn voorzien van een ruim plein, geſchikt tot eene plaats voor ſtandbeelden, kolommen enz., die zulk een Staat, in het vervolg, zou kunnen goedvinden opterigten ter gedagtenis van beroemde perſoonen, welken zich aan het Vaderland verdienstlijk gemaakt hebben. Op eene kleene hoogte ten westen van het Kapitool zal men, ter eere van den Generaal WASHINGTON, zoodanig een ſtandbeeld te paard oprigten.

Het Kapitool is gebouwd op de verhevenſte plaats, en na genoeg in het midden der Stad. Van deze hoogte heeft men een volkoomen duidelijk gezigt op alle de deelen van dezelve, en over het geheele omliggende land. In dit gebouw zullen verſcheidene ruime vertrekken voor het Congres gemaakt, en de voornaamſte kamers van de Uitvoerende Magt des Bewinds en der Hoven van Rechtspleeging geplaatst worden. Het plan, waar naar de bouwing van dit Ka-

Kapitool begonnen is, is grootsch en uitgeſtrekt; en men berekent de kosten, welken daaräan zullen moeten beſteed worden, op een millioen dollars, zijnde tweemaal honderd vijfen-twintig duizend Ponden Sterling.

Het huis, beſtemd tot de verblijfplaats van den Preſident, ligt, ten noord-westen van het Kapitool, op den afſtand van omtrent anderhalve mijl. Hetzelve is gelegen op eene hoogte niet ver van de *Patowmac*, en heeft een zeer aangenaam uitzigt op deze rivier, en de rijke en vrugtbaare landſtreek agter dezelve. Honderd akkers gronds, bij dit gebouw, tusſchen hetzelve en de rivier, gelegen, zijn beſtemd tot eenen lusttuin. Ten zuiden van dezen tuin zal er een ruim perk of maliebaan worden aangelegd, welk zich in eene oostlijke rigting van de rivier naar het Kapitool zal uitſtrekken. De gebouwen aan beide de zijden van dit perk zullen allen zeer fraai zijn; en men is voorneemens, zommigen van dezelven te beſtemmen en interigten tot verblijfplaatzen voor de Gezanten van vreemde Mogenheden, enz. Op den oever van den oostlijken arm der *Patowmac* heeft men eene ruime plaats uitgekoozen tot een Hospitaal voor de Zeelieden, en de noodige tuinen voor hetzelve. Verſcheidene andere gedeelten

zijn

zijn beſtemd tot Kerken, Schouwburgen, enz. De grond binnen den omtrek der Stad is aangenaam golvende (*undulated*,) — indien ik mij van dit woord durve bedienen! — maar nergends verhefd [illegible] ich zoo veel, dat dit als vermoeiënde [illegible] kunnen worden aangemerkt. De aarde beſtaat uit eene geelachtige kleij, vermengd met grof zand. Er zijn in de Stad verſcheidene uitneemende fonteinen, en, op de meeste plaatzen, kan men zich, door het graaven van putten, zeer gemaklijk van water voorzien. Ook zijn er twee riviertjens, welken door de Stad loopen: *Reedij-Branch*, en *Tiber-Creek* (*). De bron, aan welke het laatſte zijnen oorſprong ſchuldig is, ligt tweehonderd zes-en-dertig voet boven het waterpas der riviere. Vol-

(*) Bij het vergunnen van het bezit van onbebouwde gronden aan dezen of genen perſoon, gewoonlijk genoemd de *location* van land, is het gebruiklijk, aan onderſcheidene plaatzen, en zoo ook aan Kreeken en Rivieren, bijzondere naamen te geeven. Bij de eerſte *location* van den grond nu bepaald tot de plaats der Bondgenootſchaplijke Stad, gaf men aan deze Kreek den naam *Tiber-Creek*, en aan dien, op welken het Kapitool ſtaat, den naam *Romen*. Deze anecdote is door veelen bijgebragt als een zeker voorteeken van de aanſtaande grootheid en luister van deze Stad, welke, als 't ware, een tweede *Romen* zijn zoude. *Aanm. van den Schrijver.*

Volgends den inhoud der openlijk afgekondigde bepaalingen, was men verpligt, alle de huizen van ſteen of van klinkers te bouwen, de muuren dertig voet hoog te maaken, en dezelven in eene gelijke rigting met de ſtraat aanteleggen, zoo egter, dat het den bouwer vrij ſtond, in dezelfde linie met de naaſtſtaande huizen te blijven, of zich daarvan te verwijderen, en voor zijne wooning eenige ruimte tusſchen deze en de ſtraat te laaten. Niettegenſtaande deze bepaalingen vindt men egter een aantal huizen, welken van hout getimmerd zijn; dan de eigenaars dezer wooningen kunnen dezelven geenszins als beſtendig aanmerken: zij zijn ſlegts voor eene bepaalden tijd toegeſtaan, en zullen, bij het en.igen van dezen, worden afgebroken. Drie Commisſarisſen, door den Preſident aangeſteld, en door den Staat bezoldigd, houden beſtendig hun verblijf in de Stad, ten einde het oog te hebben op de openlijke en andere gebouwen, en alles, wat tot de Stad betrekking heeft, te regelen.

De eenige openlijke gebouwen, met welker ſtichting men, tot nog toe, een begin gemaakt heeft, zijn het Preſidents Huis, het Kapitool, en een zeer groot Hotel. Het eerſte, 't welk van buiten bijna voltooid is, is twee verdiepingen

gen hoog, en van hardſteen gebouwd. Het voornaamſte vertrek in hetzelve heeft eene ovaal ronde gedaante. Dit gebouw is, buiten tegenſpraak, het ſchoonſte, dat men in den Vereenigden Staat aantreft, en deszelfs bouwörde moet zeker het Volk, dat nooit iets ſchoonërs gezien heeft, verbaazen, maar kan geen nauwkeurig onderzoek doorſtaan. Veelen keuren in hetzelve af, dat het te groot en te luisterrijk is, om het verblijf te zijn van eenig perzoon in eene Republiek; en, waarlijk! het is beſpottelijk, dusdanig eene wooning te beſtemmen voor eenen man, wiens geheele inkoomen, jaarlijks, niet meer bedraagt dan vijf duizend zeshonderd en vijf-en-twintig Ponden Sterling; en dit in een Land, waar de levenswijze ongelijk kostbaarër en duurër is, dan zelfs te *London*.

Het Hotel is een ruim gebouw van klinkers, verſierd met ſteen. Hetzelve ſtaat tusſchen het Preſidents Huis en het Kapitool. In het begin van het jaar 1796, toen ik hetzelve het laatst zag, was het reeds onder dak, en beijverde men zich zeer, om het ſpoedig te voltooien. Het is niets minder dan ſchoon. Op dien zelfden tijd was men met het Kapitool nog niet veel meer gevoorderd, dan dat de fondamenten gelegd waren.

Het ſteen, waar van men zich voor het Preſidents Huis bediend heeft, en 't welk men tot alle openlijke Gebouwen gebruiken zal, ſchijnt zeer gelijk aan dat, 't welk te *Portland* in *Engeland* gevonden wordt; egter is hetzelve, volgends 't gene een ſteenhouwer, die dikwils, in *Engeland*, dit *Portland's*-ſteen beärbeid had, mij onderrigtte, veel beter dan het laatſte, daar het even zoo ſchoon kan gepolijst worden als marmer, en geenszins door den regen of de vorst beſchadigd wordt. Aan de Oevers der *Patowmac* vindt men verbaazende groeven van deze zoort van ſteen: ook vindt men hier veele zoorten van gemeen marmer; en op verſcheidene plaatzen van de Rivier treft men eene meenigte van zeer goede leiën, ſtraatſteenen, en ſteenkalk aan.

De bijzondere huizen zijn allen zeer eenvouwige gebouwen: de meesten zijn getimmerd alleen met vooruitzigt op voordeel, en ſtaan tot nog toe ledig. Het grootst'aantal van dezelven op ééne plaats vindt men te *Green-Leafs-Point*, aan den oever van den voornaamſten arm der *Patowmac*, even boven de plaats, waar de oostlijke tak derzelver zich met dezen verëenigt. Veelen hebben deze plaats als de geſchiktſte tot den koophandel beſchouwd; doch anderen ver-

verkiezen den oever des oostlijken arms, zoo om dat deszelfs haven beter is, als om de meerdere diepte van het water digt bij het ſtrand. Er zijn nog verſcheidene andere verkieslijke plaatzen, maar de keuze daarvan is, voor het tegenwoordige, nog niets meer dan beſpiegeling. Zommigen bouwen in den omtrek van het Kapitool, als de geſchiktſte plaats tot het verblijf der leden van het Congres; anderen in de nabijheid van het Preſidents Huis; en nog anderen verkiezen het westlijk gedeelte der Stad, om nader bij *George-Town* te zijn, wijl zij oordeelen, dat, daar de koophandel reeds in deze plaats gevestigd is, het van daar zal zijn, dat dezelve naar de nieuwe Stad zal moeten worden overgebragt. Indien alle de huizen, welken men nu reeds gebouwd heeft, bij elkanderen, op ééne plaats ſtonden, zouden dezelven eene vrij aanzienlijke vertooning maaken; maar verſpreid, zoo als dezelven zijn, en zoo ver van elkanderen verwijderd, leveren zij nauwlijks eenig bewijs van eene Stad op. Uitgezonderd de ſtraaten, de dwarswegen en een kleen gedeelte gronds in den omtrek der publieke gebouwen, is al het overige, voor het tegenwoordige, nog met boomen bedekt. Verpligt te zijn, een digt bosch van één of twee

mijlen doortegaan, om aan het naastbijgelegene huis te koomen, en dit in dezelfde Stad, is zeker eene bijzonderheid, van welke ik geloof, dat men nergends derzelver gelijk zal aantreffen.

In de lente van het jaar 1796 beliep het getal der inwooners van deze Stad op omtrent vijf duizend, daar onder begreepen de werklieden, welken ver weg het grootſte aantal uitmaaken. Ook paſeeren hier aanhoudende zeer veele vreemdlingen, welken door de meenigte en grootſche voorwerpen, die zich hier aan hunne beſchouwing aanbieden, derwaards gelokt worden.

Bij 't gene ik over dit onderwerp reeds gezegd heb, moet ik alleen nog aanmerken, dat, niettegenſtaande al 't gene men reeds aan deze Stad gedaan, en de verbaazende ſommen gelds, welken men aan dezelve beſteed heeft, er egter nog veele Ingezetenen ten noorden van de *Patowmac*, en vooräl te *Philadelphiä* zijn, welken zich aanhoudende, tegens het verplaatzen van den zetel des Beſtuurs derwaards, aankanten, en alles, wat in hun vermogen is, aanwenden, om den voordgang van het bouwen der Stad tegentegaan, en te verhinderen, dat het Congres, op den bepaalden tijd, aldaar

za-

zamenkoome. In het voorjaar van 1796, wanneer ik hier het laatst was, had men volſtrekt gebrek aan geld tot het bouwen van het Kapitool: de publieke gronden waren tot eenen zeer laagen prijs; en de Commisſarisſen wilden dezelven geenszins verkoopen. Ingevolge hier van wendden dezen zich aan het Congres, verzoekende, dat hetzelve eene geldleening van driemaal honderd duizend dollars wilden guarandeeren, zonder welken zij onmogelijk met den bouw der publieke werken konden voordgaan, ten ware zij de openlijke gronden, tot groot nadeel en de uiterſte ſchande der Stad, verkogten. Zoo groot was egter de tegenſtand, dat men dit verzoekſchrift verſcheidene weeken op tafel liet liggen, zonder op hetzelve eenige acht te geeven; en nog zou men aan dit verzoek niet voldaan hebben, indien niet een groot aantal Ingezetenen, welken, bij den voordgang van het bouwen dezer Stad, zeer veel belangs hadden, zich bij de leden van het Congres vervoegd, en de ſterkſte poogingen aangewend hadden, om hen tot het geeven hunner toeſtemminge overtehaalen.

Zij, die zich tegens het bouwen der Bondgenootſchaplijke Stad verzetten, beweeren, dat dezelve nimmer eene Stad van eenig aanbelang

kan worden, en dat zij, die het tegendeel gelooven, misleid zijn door de voorſtellen van eenige weinige enthuſiasten. Zij gaan zelfs zoo ver, van ſtaande te houden, dat de Ingezetenen van het oostlijk gedeelte van den Verëenigden Staat geenszins zullen gedoogen, dat de zetel van het Algemeen Beſtuur zoo ver van hun verwijderd worde, en het Congres op eene plaats vergadere, weinig beter dan eene wildernis, waar men geene de minſte kennis kan hebben van 't gene den koophandel betreft. Eindelijk voegen zij er bij, dat, indien het Beſtuur zich van *Philadelphiä* verwijdert, dit noodzaaklijk eene ſcheuring tusſchen de onderſcheidene gedeelten van den Verëenigden Staat ten gevolge zal hebben. Dit zijn gewoonlijk de voorwendzels, van welken men zich bedient, en is de taal, welke men voert; maar de waare reden dezer tegenkanting is eigenlijk gelegen in dien geest van jalouſie en afgunst, door welken zwakke en laage zielen zich veeläl zeer gereedlijk in den koophandel beheerſchen laaten, wanneer derzelver eigene belangen met die van anderen ſtrijdig zijn. Deze menſchen bedoelen niets anders dan *Washington*, in derzelver kindschheid, te ſmoozen, wijl zij vooruitzien, dat, wanneer eenmaal

maal de zetel des Bewinds in dezelve zal zijn overgebragt, deze plaats ſpoedig alle anderen in bloei en welvaaren zal overtreffen, en een groot deel van dien handel aan zich trekken, die, voor het tegenwoordige, te *Philadelphiä*, *Baltimore* en *New-York* gevestigd is. Het zou egter belagchlijk zijn, te gelooven, dat dit den welvaart dezer laatſte Steden benadeelen zoude: integendeel, offchoon zij een gedeelte van dien handel, in welks bezit zij thands zijn, verliezen zullen, zal egter de toeneemende bevolking van dat deel des Lands, met 't welk zij natuurlijk in betrekking ſtaan, en 't welk zij van het noodige voorzien moeten, zoodanig zijn, dat haar koophandel, daar door, na de vestiging der Bondgenootſchaplijke Stad, ongelijk grooter en uitgeſtrekter zijn zal, dan dezelve ooit te vooren was.

Verre weg de grootſte meenigte des Volks in den Verëenigden Staat is egter zeer begeerig, dat de zetel van het Beſtuur verplaatst worde, en er is weinig reden, om te vermoeden, dat deze verplaatſing niet, op den bepaalden tijd, geſchieden zal. De misnoegdheid, tot welke een tegengeſteld beſluit aanleiding zou geeven, zou gewis in het Zuiden van den Staat de onäangenaamſte gevolgen heb-

ben; en, zo al niet eene geheele ſcheuring tuſſchen die van het Zuiden en die van het Noorden veröorzaaken, ten minſte die eensgezindheid, welke, tot hier toe, tuſſchen deze beide deelen plaats had, ſtooren.

VIJF-

VIJFDE BRIEF.

Beſchrijving van Alexandriä. — Mount Vernon, de verblijfplaats van den Generaal WASHINGTON. — *Moeilijkheid om den weg derwaards door de boſchen te vinden. — Beſchrijving van Mount Vernon, en deszelfs verſchillende gezigten. — Beſchrijving van het huis, en de landerijën van den Generaal. — Slaaven te Mount Vernon. — Gedagten daaröver. — Bijzonder perzoon te Mount Vernon, om de vreemdlingen optewagten. — Terugreize naar Washington.*

Washington, December.

Van *Washington* ging ik naar *Alexandriä*, zeven mijlen laager aan deze rivier gelegen, en eene der ſchoonſte Steden van den Verëenigden Staat. De huizen zijn hier meestäl van ſteen, en veelen zelfs zeer fraai gebouwd. De ſtraaten doorſnijden allen elkänderen in regte hoeken, en zijn zeer gemaklijk, en wel gepla-

plavcid. Negen mijlen beneden deze plaats, op den oever der *Patowmac* ziet men *Mount Vernon*, het verblijf van den Generaal WASHINGTON. De weg van *Alexandriä* naar hetzelve is egter, over land, veel verder, uit hoofde van de meenigte kreeken, welken zich in de *Patowmac* uitſtorten, en die men, niet dan op eenigen afſtand van de rivier, pasſeeren kan.

Tot op de hoogte van vier of vijf mijlen van deze plaats heeft men zeer zwaare bosſchen ſtaan laaten. De wegen door deze bosſchen zijn zeer ſlegt, en doorſnijden elkänderen in zoo veele onderſcheidene rigtingen, dat het hoogst moeilijk is, den rechten te vinden. Ik vertrok van *Alexandriä* met iemand, die zich liet voorſtaan, dezen weg volkoomen te kennen, en, indien dit zoo geweest ware, dan hadden wij tijds genoeg gehad, om voor den avond te *Mount Vernon* te koomen, maar nu overviel ons de duisternis terwijl wij omtrent midden in het bosch omdoolden. Wij ontdekten geen voetſtap van eenig menschlijk wezen, om ons te recht te helpen, en maakten reeds gereedheid, om den nagt in ons rijdtuig doortebrengen, wanneer wij eindelijk gelukkig, op eenigen afſtand van ons, een licht,

tus-

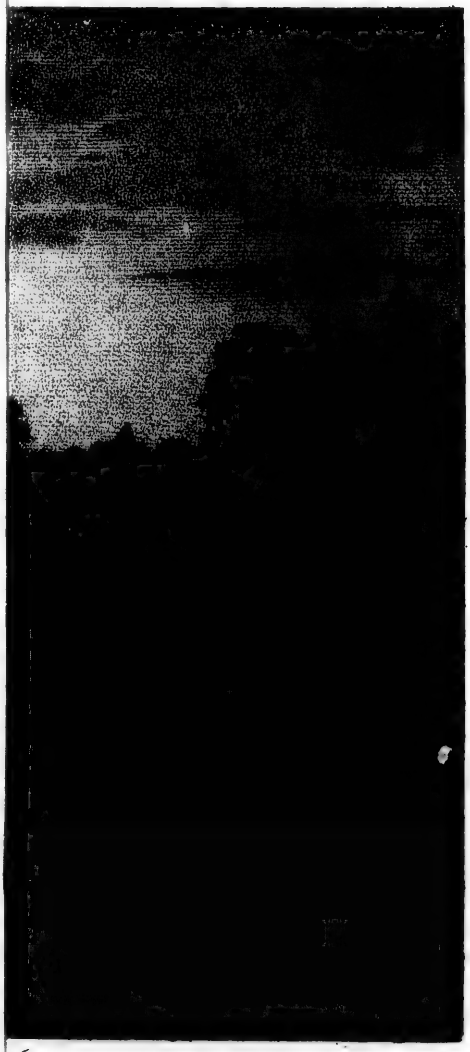

Generaal Washington.

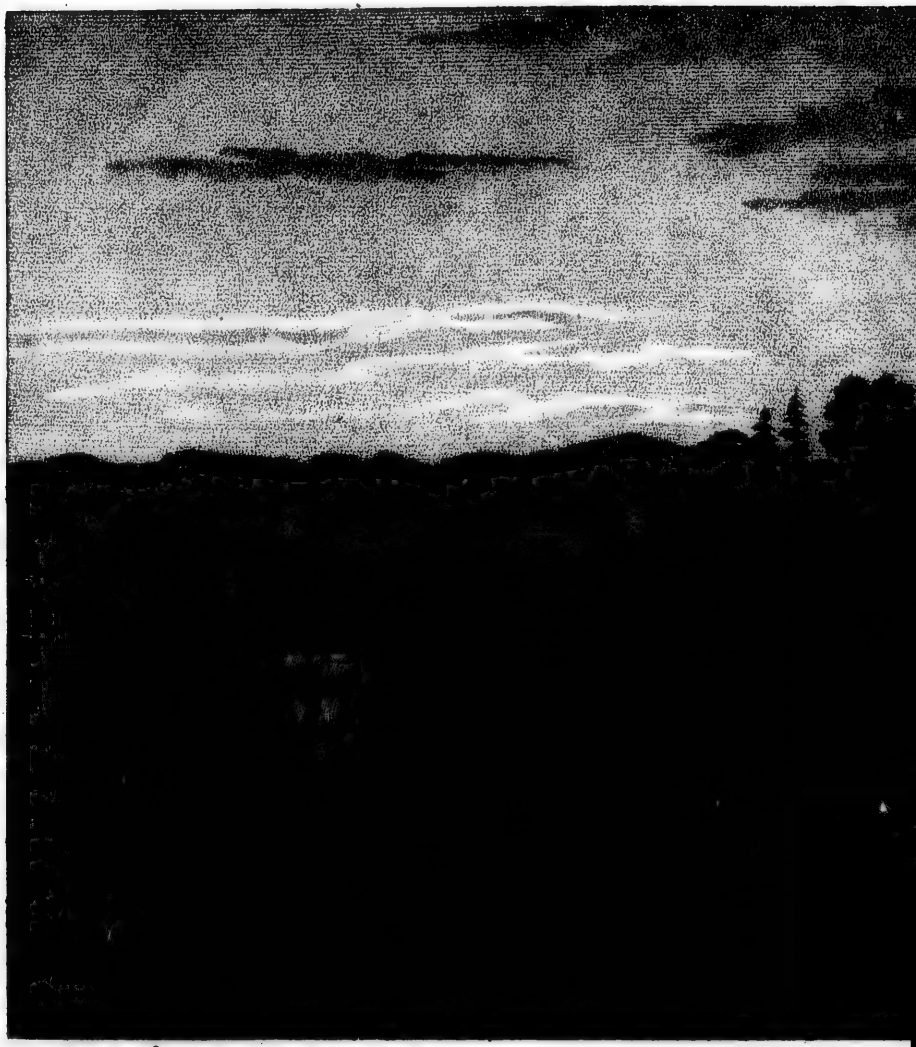

Gezicht van Mount Vernon, het Land-verblyf

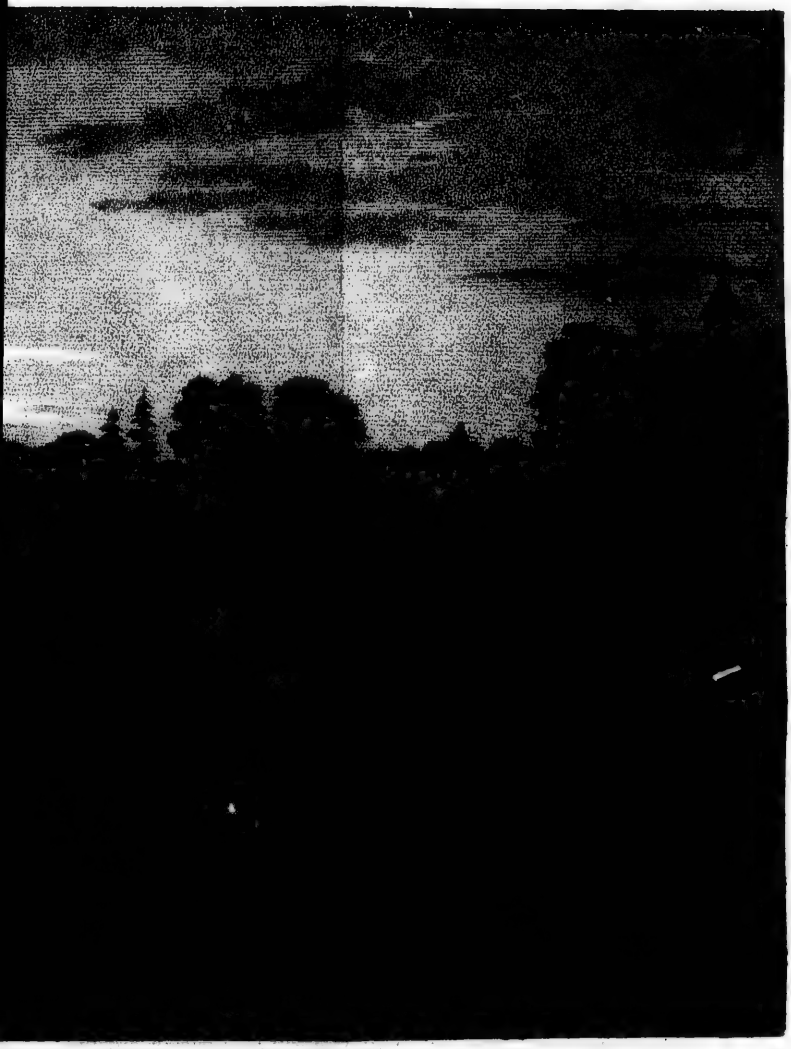

Land-verblyf van Generaal Washington.

tusſchen de boomen door zagen flikkeren. Het was van eene kleene boerenwooning, de eenige op dezen weg in den omtrek van verſcheidene mijlen. Op dit licht aangaande, kwamen wij, deels in het rijdtuig, deels te voet, aan dit huis, waar wij eenen Neger tot leidsman huurden, die ons, in omtrent één uur, op de plaats onzer beſtemming bragt. Den volgenden morgen ſprak ik eenen reiziger, die, een paar dagen te vooren, van 's morgens tien tot des namiddags vier uuren te paard had doorgebragt, zonder met mogelijkheid den rechten weg te kunnen vinden, niettegenſtaande hij zich, al dezen tijd, niet verder dan op den afſtand van drie of vier mijlen van de plaats, waar hij henen wilde, bevonden had.

Mount Vernon is eene hoogte van den oever der *Patowmac*, welke oever zich hier plotsling twee honderd voet boven het waterpas dezer riviere verheft. Deze rivier heeft, eer men ter dezer plaatſe koomt, eene breedte van drie mijlen, en, aan de andere zijde, vormt zij eene baai van omtrent gelijke breedte, welke zich, tot op eenen aanmerkelijken afſtand, landwaardsin uitſtrekt. In den eerſten opſlag ſchijnt het, als of deze baai de eigenlijke loop der riviere is; doch deze wendt zich, omtrent twee

of

of drie mijlen boven het huis, zeer ſchielijk naar de linkerzijde, waar men dezelve ſpoedig uit het oog verliest. Benedenwaards aan de rechte hand heeft men een gezigt van dezelve tot op den afſtand van twaalf mijlen. De oever van *Marijland*, aan de overzijde, levert eene verrukkelijke vertooning van verſchillende kleene heuvels, welken meeſtal met bosſchen bedekt zijn. Op zommige plaatzen ontdekt men egter eenige ſtukken lands, die bebouwd zijn, en eenige landhuizen. Het geheel geeft een ſchoon en aangenaam verſchiet.

Het huis, 't welk op eene plaats, omtrent zestig yards beneden het hoogst van dezen berg, gebouwd is, is van hout, zoodanig bewerkt en geverwd, dat het naar gehouwen ſteen gelijkt. De agterzijde ziet op de rivier, en is verſierd met eene gaanderij van zes-en-negentig voet lang, en ondersteund door agt pilaaren. De voorgevel is zeer eenvouwig, en heeft, op eenigen afſtand, een vrij goed voorkoomen. Het Woonhuis is in het midden van het Gebouw, en heeft gemeenſchap met de vleugels aan beide zijden van het zelve, door bedekte wegen, welken eene kromme rigting hebben. Agter deze vleugels heeft men, aan de eene zijde, de verſchillende vertrekken voor de dienst-

dienstboden, de keuken, enz. als mede het bouwhuis; en, aan de andere zijde, de hutten der SLAAVEN (*).

Voor

(*) Deze hutten maaken een gedeelte uit van de gebouwen, welken het eerst in het oog vallen, zoo ras men te *Mount Vernon* koomt; en het is niet zonder ontroering en met het grootſte leedweezen, dat de vreemdling, die met genoegen de onſchatbaare weldaaden der vrijheid bewonderde, deze gedenkteekenen der ſlaavernij aanſchouwt, terwijl hij de wooning nadert van hem, die, in de vrijmaaking van zijn Vaderland, zulk een aanmerkelijk deel nam, en zulk eene luisterrijke rol ſpeelde. Gelukkig zou het geweest zijn, indien hij, die het Hoofd en de Aanvoerêr was van eene Natie, die, voor haare vrijheid en onäfhanglijkheid, de wapenen opvattede, en aan de geheele waereld verklaarde, „ dat alle menſchen gelijk geboren worden, „ en dat zij allen, uit de hand van hunnen Schepper, „ zekere onvervreemdbaare rechten ontfangen hebben, „ onder welken de voornaamſten zijn, het leven, de „ vrijheid, en de bevoordering van hun eigen wel„ zijn," —— gelukkig zou het geweest zijn, indien deze man de eerſte had kunnen zijn, om alle baatzugtige inzigten aan eene zijde te ſtellen, zijnen eigenen Slaaven vrijheid te ſchenken, en dus dat Volk, voor het welk hij zich in de bresſe geſteld had, te overtuigen, dat het hun pligt was, om, hunne eigene onäfhanglijkheid gevestigd hebbende, nu ook de vrijheid te geeven aan die genen, welken zij zelven gekluisterd hielden!

Dan

Voor het huis heeft men, de geheele breedte van hetzelve, een groot plein, omringd door

Dan wij moeten zeker onderſtellen, dat gewigtige zwaarigheden de uitvoering hiervan verhinderd hebben, daar het anders hoogst vermoedelijk is, dat de Generaal WASHINGTON, buiten twijfel, niet zou hebben nagelaaten, zijnen medeburgeren zulk een grootsch en roemwaardig voorbeeld te geeven. Misſchien oordeelde hij het voor het algemeen welzijn beter, dat de eerſte ſtap tot het vrijmaaken der Slaaven door de Wetgeevende Vergadering zelve gedaan wierd. Of misſchien was er genoegzaame reden, om te vreezen, dat het vrijlaaten van zijne eigene Slaaven aanleiding zou geeven tot oproer bij de zulken, die hunne vrijheid nog niet bekoomen hadden; iets 't welk in een Land, waar het getal der Slaaven dat der Vrijën zeer verre overtreft, zeker de gedugtſte gevolgen zou kunnen hebben.

Hoe dit ook zij, het ſchijnt niet, dat men, tot dus verre, bij eenige bijzondere perzoonen, of bij de Wetgeevende Vergadering van *Virginiën* eenige poogingen gedaan, of eenige middelen in het werk geſteld heeft, om de Slaavernij te vernietigen. In *Marijland* heeft men daartoe ook nog geene ſtappen gedaan, en nog veel minder in de meer zuidlijke Staaten; maar in *Penſylvaniën* en de overigen heeft men eenige wetten gemaakt, ter trapswijze affchaffing van dezelve. In de daad, het getal der Slaaven in deze Staaten was zeer gering, en dus waren deze maatregels zeer gemaklijk in werking te brengen; maar in de anderen zou dit zeker moeilijker zijn, en meer aanmerking verdienen. Intus-

door een laan, beplant met boomen, met grof zand bedekt, en, aan beide zijden, door heggen, van de boerderij en den tuin afgefcheiden. Wat den tuin betreft; deze gelijkt volkoomen een kweekhof, en toont, even gelijk al het overige, dat men zich meer heeft toegelegd op het voordeelige, dan wel op het vermaaklijke. Den grond agter het Huis heeft men, even gelijk dien voor hetzelve, tot een groot plein, en de fchuinfche helling van den Berg aan de zijde var

tusfchen, daar dit plan, 't welk men ten aanziene van een kleen getal gevolgd heeft, zoo wel gelukt is, waarom zou men hetzelve niet omtrent eene grootere meenigte kunnen beproeven? Is hetzelve niet voldoende; ik kan nog niet anders onderftellen, dan dat het zoodanig kan veränderd en gewijzigd worden, dat het, op de vrijmaaking van die veel ongelukkigen, welken, in de Zuidlijke deelen van het Land, onder de Slaavernij zugten, kan toepasfelijk zijn, zonder dat derzelver getal daarăan immer eenige verhindering zou toebrengen.

Hoe het zij, men kan niet twijfelen, of er zal ten eenigen tijde, in den Verëenigden Staat, een einde koomen aan de Slaavernij. De Negers zullen niet altijd doof blijven voor de ftem, die elk tot vrijheid roept; en, indien derzelver baatzugtige Onderdrukkers blijven weigeren, om hen van dit drukkend juk te ontflaan, zullen zij zelven zich eenmaal, op de gedugtfte wijze, vrijmaaken. *Aanmerk. van den Schrijver.*

van de rivier tot eene diergaarde aangelegd

De vertrekken in dit Gebouw zijn allen zeer kleen, uitgezonderd één, 't welk, na het eindigen van het oorlog, getimmerd, en tot eene zaal voor groote gezelschappen bestemd is. Overäl ziet men niets dan zeer eenvouwig huisraad, en op verscheidene plaatzen is dezelve reeds in stukken gevallen. In de daad, de gezette zorg, welke de Generaal WASHINGTON aan de belangen van het Algemeen ten koste legde, verpligtte hem, om, meestäl, zijn verblijf te *Philadelphiä* te houden; en hierdoor heeft *Mount Vernon* gevolglijk zeer veel geleeden. Het Huis en alle de overige gebouwen zijn onherstelbaar; en het oudste gedeelte van hetzelve is zoodanig vervallen, dat men mij verzekerd heeft, dat de Generaal berouw had, van hetzelve niet ten eerste geheel ter nedergeworpen, en een nieuw getimmerd te hebben, liever dan bij het oude eenige bijvoegzels te maaken. De grond in den omtrek wordt bebouwd; maar de voornaamste Landhoeven vindt men op den afstand van twee of drie mijlen.

Daar de meeste Vreemdlingen, welken in *Amerika* reizen, er belang in stellen, en zich beijveren, om *Mount Vernon* te bezigtigen, is er een bijzonder perzoon aangesteld, wiens eenig

eenig werk het is, geduurende de afweezendheid van den Generaal WASHINGTON, de Vreemdlingen te ontfangen en optewagten. Oogenbliklijk na onze aankoomst droeg men de grootfte zorg voor onze paarden, bragt men voor ons bedden in gereedheid, en onthaalde men ons op een heerlijk avondmaal, voorzien van allerleië zoorten van wijnen, enz.

Het jaargetijde te ver verloopen zijnde, om het Land verder te zien, ging ik niet wijder in *Virginiën*, dan tot aan *Mount Vernon*, en keerde van daar terug naar *Washington*.

ZESDE BRIEF.

Aankoomst te Philadelphiä. — Aanmerkingen over de lugts-geſteldheid der Middenſtaaten. — Publieke Rijdtuigen, door de ſlegtheid van den weg tuſſchen Baltimore en Philadelphiä, verhinderd, de reis te vervoorderen. — De Schrijver verlaat Baltimore geduurende de vorst. — Ontmoet eenige Amerikaanſche Reizigers op weg. — Derzelver zorgvuldige toebereiding bij het vertrekken uit de herberg. — Aankoomst aan de oevers van de Susquehannah. — Paſſage over deze rivier bij vorst. — Gevaarlijke toeſtand der Reizigers. — Amerikaanſche Reizigers in de Herberg aan de overzijde van de rivier. — Derzelver luidrugtige twisten.

Philadelphiä, Februarij.

Na dat ik eenige weeken te *Washington*, *George Town*, en *Baltimore* had doorgebragt, vertrok ik naar deze Stad, waar ik, voor vier dagen, ben aangekoomen.

De

De maanden October en November zijn de aangenaamſten van het geheele jaar in de Midden-, en- Zuidlijke-Staaten: de veränderingen van weder zijn als dan veel zeldzaamer, de lugt is gewoonlijk zagt, en de hemel helder. Geduurende dit jaar was de geſteldheid der lugt zoo gemaatigd, dat wij, onder het middagmaal, met genoegen de vengſters openzetten, om verſche lugt te ſcheppen, niettegenſtaande wij in de tweede week van December waren. Dit was egter geheel iets ongewoons.

Voor het einde van December hadden wij, in *Marijland*, eenige weinige koude dagen, en, geduurende de maand Januarij, viel er twee of driemaal ſneeuw; maar, voor het grootſte gedeelte, was het weder zeer zagt tot omtrent de laatſte dagen van Januarij, wanneer wij eenen ſcherpen noordwesten wind kreegen. De ſtrengheid en ſcherpte van dezen wind in den winter zijn verbaazende, en overtreft alles van dezen aart, wat wij in *Engeland* kennen. Wanneer deze, geduurende de wintermaanden, waait, dan gaat dezelve onmiddenlijk vergezeld met vorst. Ditmaal was dezelve zoo ſterk, dat de *Susquehannah* en de *Delaware* binnen drie dagen geheel bevroozen waren. Er viel te gelijk zoo veel ſneeuw, dat dezelve

bijna twee voet hoog op den grond liggen bleef; en alles voorſpelde ons eenen langduurigen en ſtrengen winter. Dan, eer vijf dagen verloopen waren, veränderde de wind, en de dooi was zoo ſchielijk, dat, op den tweeden dag, de ſneeuw reeds geheel geſmolten, en er geen ſpoor van de vorst meer te zien was, dan alleen in de rivieren, waar nog groote ſtukken ijs afdreeven.

Omſtreeks het midden van December kwam ik te *Baltimore;* doch ik wierd afgeſchrikt om naar *Philadelphiä* te gaan, eer de vorst begon, uit hoofde van de ſlegtheid der wegen, welken, thands in zulk eenen ſtaat waren, dat zelfs de publieke wagens, geduurende tien of twaalf dagen, genoodzaakt waren, het verder rijden te ſtaaken. De vorst deed dezelven ſpoedig opdroogen, en zoo goed zijn, als in het midden van den zomer. Ik vertrok, toen dezelve het ſtrengst was; en des anderen daags, na dat ik *Baltimore* verlaaten had, ſtond de Thermometer van FARENHEIT, in den uchtend-ſtond, op zeven graaden; het laagst waaröp ik denzelven, geduurende dezen geheelen winter, gezien had.

In de Herberg, waar ik, den eerſten nagt na mijn vertrek, mijn verblijf nam, vond ik ver-

verſcheidene Reizigers, met welken ik, den volgenden morgen, voor wij op reis gingen, het ontbijt nam. De *Amerikaanſche* Reizigers namen, volgends hunne gewoonte, elk, eer zij vertrokken, eenen hartlijken dronk *Eggnog*, zijnde een zamenmengzel van verſche melk, eiëren, rum, en zuiker, onder een geklopt. Vervolgends, om niet weinig tot last van anderen te zijn, voorzagen zij zich zelven, tegens de ſtrengheid van het weder, van rokken en dikke mantels over elkänderen aangetrokken; trokken wolle ſokken en wijde broeken over hunne laarzen, en wolle wanten over hunne handſchoenen aan, en bedekten zich de ooren en den mond met zijdene neusdoeken zoodanig, dat men niets dan de oogen en den neus zien kon. Het ſtrekte mij en mijnen Reisgenoot, een jong mensch, eerst onlangs uit de *West-Indiën* gekoomen, en die mij zedert *Baltimore* vergezelde, niet weinig tot vermaak, de buitengewoone voorzorg te zien, welke zij gebruikten, om zich dusdanig intewikkelen, terwijl wij beide niets anders noodig hadden, dan onze gewoone kleeding. Het ſchijnt met dat al, in het algemeen, te zijn opgemerkt, dat Vreemdlingen, zelfs die uit de *West-Indiën* koomen, en dus aan geene nijpende koude gewoon

zijn, in het eerſte jaar van hun verblijf in *Amerika*, minder van de ſtrengheid des winters te lijden hebben, dan de blanke Inboorlingen van dit Land zelven. Allen, welken wij, op den weg ontmoetten, waren meeſtäl op dezelfde wijze ingebakerd, als de Reizigers, met welken wij ontbeeten, en hadden zijdene doeken om hunne hoofden gewonden, met welken zij zich de ooren en den mond bedekten.

Omtrent op het midden van den dag kwamen wij aan de *Susquehannah;* en, zoo als wij ons hadden voorgeſteld, het te zullen vinden, de rivier was overdekt met ijs. Nu was de groote vraag, hoe wij dezelve zouden paſſeeren. Het volk aan het Veerhuis was van oordeel, dat het ijs niet overäl ſterk genoeg zoude zijn, om ons te kunnen draagen; en, op hetzelfde oogenblik, geloofden en zeiden zij, dat hetzelve, digt aan de oevers, te dik was, dan dat het mogelijk zoude zijn, om, voor het aankoomen van den nagt, eenen behoorlijken doorgang door hetzelve te breeken. Daar er intuſſchen eene meenigte Reizigers, met voorneemen om de rivier te paſſeeren, waren bijëengekoomen, en dezen geen' luſt hadden, om, tot aan den volgenden morgen, wanneer men meende, dat het ijs overäl ſterk genoeg zoude zijn, in het veer-

veerhuis te vertoeven, wierd het volk eindelijk overgehaald, en alles in gereedheid gebragt, om met geweld door het ijs te breeken.

De Pasſagiers waren omtrent twaalf in getal, benevens vier paarden. De Schippers beſtonden in zeven zwarten: drie van welken zich op de voorſteven van het vaartuig plaatſten, voorzien van zwaare knodſen, met welken zij het ijs aan ſtukken ſloegen, terwijl de overigen, met behulp van lange met ijzer beſlagene ſtokken, den boot voortduuwden. Het werk van hun, die op de boeg ſtonden, was zoo zwaar en moeilijk, dat de overigen verpligt waren, hen, elke tien minuuten, aftelosſen, en te verpoozen. Na verloop van een half uur, waren hunne handen, armen, aangezigten en hoeden overdekt met eene dikke korst van ijs, veröorzaakt door het water, 't welk, bij het aanhoudende ſlaan met hunne knodſen, op dezelven ſpattede. Daar het ijs bevonden wierd, veel dikker te zijn, dan men zich had voorgeſteld, waren er reeds twee uuren verloopen, eer wij de helft van den afſtand hadden doorgebroken: de knodſen waren geheel aan ſtukken, en de Schippers afgemat. Dezen het vaartuig op eene plaats, waar het ijs eene aanmerklijke dikte had, een paar minuuten hebbende laaten ſtil

liggen, was hetzelve, in dit oogenblik, zoodanig vastgevroozen, dat alle de verëenigde poogingen der Schippers en der Pasſagiers niet genoegzaam waren, om hetzelve lostemaaken. In dezen onäangenaamen toeſtand hield men raad: het was volſtrekt onmogelijk, zich voorwaards of agterwaards te beweegen; de boot was eene halve mijl van den oever verwijderd; niemand durfde het waagen, om over het ijs naar den wal te gaan; en den geheelen nagt in het vaartuig te blijven, was onvermijdelijk de dood. Gelukkig had ik een paar piſtoolen bij mij, en, met dezen eenige weinige zeinſchoten gedaan hebbende, maakte dit de aandacht van het volk aan den oever gaande, welken daaröp een kleen vaartuig, zijnde een ligte boot met eenen platten bodem, afzonden, om ons ter hulpe te koomen. Het oogmerk hiervan was egter niet, om ons één voor één aftehaalen, en wederöm aan het land terug te brengen, maar om ons bijteſtaan, ten einde de overzijde te kunnen bereiken. Men plaatſte dezen boot voor den boeg van het groote vaartuig, en, twee of drie man in denzelven geſtapt zijnde, waggelden dezen zoo lang van de eene naar de andere zijde met denzelven, tot het ijs voor ons genoegzaam gebroken was, om te kunnen volgen.

gen. Nu was de boot weder in het water, en de Schippers zich, zoo veel mogelijk, agter in denzelven begeevende, deeden zij, daar door, den ſteven ver boven het ijs oprijzen, wanneer zij het vaartuig wederöm, door middel van bootshaaken, op hetzelve trokken, en dus, omtrent even gelijk te vooren, waggelende, zeer gemaklijk eene doorvaart openden. Op deze wijze gingen wij voord, en, na verloop van drie uuren en tien minuuten, ſtapten wij aan wal, juist geſtemd om de genoegens van een goed vuur en eenen goeden maaltijd te genieten. Het volk in de Herberg had ons zien overkoomen, en gevolglijk gereedheid gemaakt, om ons te ontfangen. Elk oordeelde nu, dezen dag ver genoeg gereisd, en ongemaks genoeg geleeden te hebben; en dus beſlooten wij allen, om tot den volgenden morgen alhier te vertoeven.

In de Herbergen in *Amerika*, zoo als ik reeds te vooren heb gezegd, worden alle de Reizigers en Vreemdlingen in eene kamer ontfangen, waar zij zich, elk zoo goed hij kan, behelpen moeten. Het gezelſchap beſtond thands uit dertien perzoonen, onder welken zich eenige Rechtsgeleerden uit *Virginiën* en de zuidlijke Staaten, als mede een Rechter van het

Hoo-

Hooge Gerechtshof bevonden, welken, tegen de aanſtaande zittingen der Vergaderingen, naar *Philadelphiä* reisden. Ik wierd egter niet eer gewaar, wie dezen waren, dan na dat ik hun gezelſchap verlaaten had. De menſchen van dezen rang in *Amerika* zijn zoo eenvouwig, zoo wel in hun voorkoomen als in hun gedrag, dat een Vreemdling niet zou kunnen vermoeden, in gezelſchap te zijn van lieden van zoo veel belangs, als dezen, in de daad, in dit Land zijn. Behalven dezen waren er nog twee of drie nabuurige Landpagters, welken zeer boersch, onkundig en onbeſchaafd waren. Het is voor een dozijn *Amerikaanen* nauwlijks mogelijk bij elkanderen te zijn, zonder over publieke zaaken te ſpreeken en te twisten; en het Tractaat met *Engeland*, dat nu juist geſlooten was, gaf hun thands gelegenheid tot eenen langen en hevigen woordenſtrijd. De Landhoevenaars dagten daar over op hunne wijze, en rammelden, eenen geruimen tijd, onder elkänderen; de Rechtsgeleerden en de Rechter waren van een tegengeſteld gevoelen; en beurtlings ſtond men op, om zijnen tegenſpreeker, met al de welſpreekendheid, die men kon bijbrengen, te andwoorden. Geene van beide de partijën kon de andere overtuigen of eenigzins van gevoelen doen veränderen,

ren, en dit luidrugtig geſchil hield aan tot laat in den nagt. Eindelijk vertrokken alle de ſpreekers, recht vermoeid zijnde, niet naar bijzondere kaamers, maar naar het algemeen vertrek, waar men vijf of zes bedſteden had, in welken zij zich, bij paaren, nederlegden. Hier verleevendigde zich het geſprek weder op nieuw, en wierd, met even zoo veel hevigheid als te vooren, voordgezet, tot dat eindelijk de ſlaap hunne oogen niet alleen, maar ook hunnen mond ſloot. Zonder dit, of indien zij ſlaapende hadden kunnen ſpreeken, zou het geſprek, geloof ik, tot den morgenſtond geduurd hebben.

Dank aan onze gelukſtar! mijn Vriend en ik kreegen het eenige vertrek in het geheele huis, waar ſlegts twee bedſteden waren. Den volgenden morgen verliet ik de oevers van de *Susquehannah*, en bereikte, den dag daaräan, *Philadelphiä*.

*

ZE-

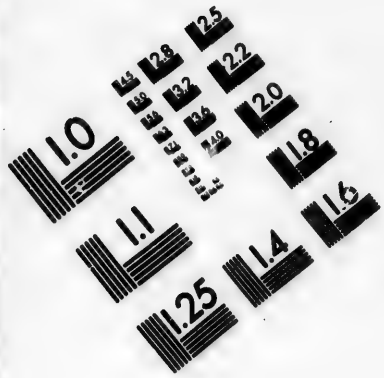

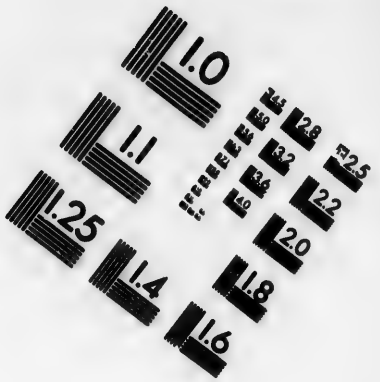

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

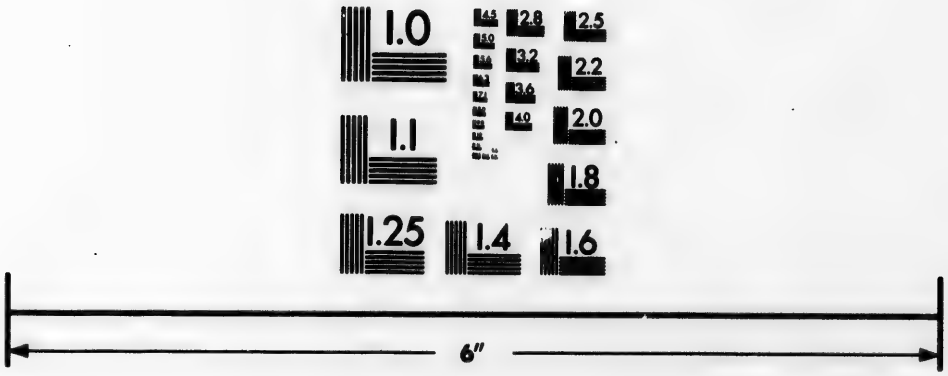

Photographic Sciences Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

2.5
2.2
2.0
1.8
1.0

ZEVENDE BRIEF.

Philadelphiä is veel aangenaamer in den winter, dan in eenig ander jaargetijde. — Viering van den geboortedag des Generaals WASHINGTON *in deze Stad. — Berigten aangaande den perzoon en het character van dezen man. — Onvergenoegdheid der Amerikaanen over zijn gedrag als Preſident. — De geest van onvergenoegdheid is zeer gemeen bij dit Volk.*

Philadelphiä, Februarij.

Philadelphiä maakt voor het tegenwoordige eene geheel andere vertooning, dan toen ik in de maand November aldaar aanlandde. Het Congres, de Vergadering van Staat, en het Hooge Bondgenoorſchaplijke Hof zijn thands vergaderd. De Stad is vol vreemdlingen; de Schouwburgen en Theäters zijn geöpend, en er hebben allerleië openlijke en bijzondere vermaaken plaats. De geboortedag van den Generaal WASHINGTON, welke voor weinige dagen

gen inviel, was een dag van buitengemeen vermaak voor de geheele Stad (*). Alle perzoonen

(*) Op dezen dag eindigde de Generaal WASHINGTON zijn vier-en-zestigſte jaar. Dan, offchoon hij niet zieklijk, noch ongeſteld is, ſchijnt hij egter ongelijk veel ouder. De ontelbaare moeilijkheden en het verdriet, welken hem, in zijne onderſcheidene openlijke verrigtingen, vergezeld hebben, hebben zijn geſtel gevoelig verzwakt, en hem een oudächtig voorkoomen gegeeven. Er is egter een zeer merklijk onderſcheid in zijn gelaat, wanneer men hem in het particulier ſpreekt, of wanneer hij in het openbaar verſchijnt. In het laatſte geval verbetert de kunst bij hem de gebreken, die de tijd veröorzaakt heeft, en ſchijnt hij veele jaaren jonger.

Weinige menſchen ontmoeten dezen man, zoo beroemd wegens zijn verſtand en zijne zedigheid, en wiens naam met zoo veel roems tot de Nakoomelingſchap zal worden overgebragt, zonder te gelijk eene zekere maate van eerbied en vrees te gevoelen; en, wel verre van daar, dat deze aandoeningen, bij eenen meer gemeenzaamen omgang met hem, verminderen zouden, zijn zijn perzoon en gedrag integendeel juist geſchikt, om dezen te vermeerderen. Er is iets zeer ſtuursch in zijn voorkoomen, en in zijn gedrag is hij ongemeen agterhoudende. Ik heb Officiers geſproken, welken, geduurende het *Amerikaanſche* Oorlog, onmiddenlijk onder zijne orders gediend hadden, en die mij zeiden, dat zij hem nooit, zoo lang zij bij hem geweest waren, hadden zien lagchen. Nooit heeft iemand met hem verëenigd geweest door de banden van eene wederkeerige en onbe-

dwon-

nen van eenigen rang, de *Kwaakers* alleen uitgezonderd, achtten zich verpligt, den Generaal,

dwongene vriendſchap, en ſlegts eenige weinigen kunnen zich beroemen, dat zij op eenen vrijën en gemeenzaamen voet met hem geleefd hebben.

Hij is omtrent vijf voet en elf duim lang; heeft eene volle borst, en zijne leden, offchoon eer ſchraal dan vet, zijn welgemaakt en ſterk geſpierd. Even gelijk de meesten van zijne Landlieden, heeft hij een kleen hoofd. Zijne oogen zijn ligt grijs van koleur, en, in betrekking tot de lengte van zijn aangezigt, is zijn neus lang. De Heer STEWART, beroemd portraitſchilder, verhaalde mij, dat er, in het gelaat van den Generaal WASHINGTON, trekken waren, welken hij nooit bij eenig ander mensch had waargenomen: bij voorbeeld, de holligheid van het oog was veel grooter, en het bovenſte gedeelte van den neus breeder, dan hij ooit bij iemand gezien had. Alle de trekken, welken hij had opgemerkt, zeide hij, getuigden van de hevigſte en ontembaarſte driften, zoo dat hij geloofde, dat, indien de Generaal WASHINGTON in de bosſchen ware geboren geworden, hij het wreedſte ſchepzel onder de wilde ſtammen zou geweest zijn. In dit geval gaf de Heer STEWART een bewijs van zijne groote oplettendheid, en zijne gegronde bedreevenheid in de menschlijke gelaatkunde; want, offchoon de Generaal WASHINGTON geroemd wordt wegens zijne zagtheid en bedaardheid in de verſchillende gevaarlijke omſtandigheden, in welken hij zich zoo dikwils bevond, verzekeren egter zij, die het langst en het gemeenzaamst met hem hebben omgegaan, dat zijn cha-

rac-

raal, op dezen dag, een bezoek te geeven. Des morgens om elf uuren was hij reeds gereed, om

racter natuurlijk wreed, woedende en toornig is; maar dat, even gelijk Socrates, zijn oordeel, en zijn onbepaald vermogen over zich zelven, hem, in het oog der waereld, als een geheel ander man hebben doen voorkoomen. Hij ſpreekt altijd met groote omzigtigheid, en zomwijlen ſtaat hij in twijfel omtrent een woord; maar dit is altijd, om zoodanig een te vinden, dat best geſchikt is, om zijne meening uittedrukken. Met vreemdlingen ſpreekende, bepaalt zich het onderhoud meesäl bij *Amerika*, en, indien zij op eenige plaats van aanbelang geweest zijn, is zijn geſprek openhartig, en bijzonder belangrijk, wijl hij met alle de deelen van dit Land volkoomen nauwkeurig bekend is. In zijn gedrag, bij zijne gehoorgeeving des morgens, is hij veel vrijër en openhartiger, dan in zijn bijzonder verkeer, en in zijnen omgang met vrouwen ongelijk meer, dan in dien met mannen.

De Generaal Washington geeft geene openlijke gastmaalen, dan die, tot welken zijne diplomatique betrekkingen aanleiding geeven, of die zich bepaalen tot eenige weinige familiën, op welken Mevrouw Washington bijzondere betrekking heeft. Vreemdlingen, met welken hij over den landbouw, of over eenig ander onderwerp begeert te ſpreeken, worden zoms op thee gevraagd. Veelen ſchrijven dit toe aan zijne zugt tot zuinigheid; maar men zou dit met meer billijkheid aan zijne voorzigtigheid en zijn vooruitzigt op het toekoomende toekennen. Ik heb reeds te vooren opgemerkt,

om hen te ontfangen, en deze gehoorgeeving duurde tot des namiddags om drie uuren. Het Gezelſchap der *Cincinnati*, de Geestlijkheid, de Officiers van het krijgsvolk, en verſcheidene andere Corpora van Burgers gingen, elk afzonder-

dat de bezolding van den Preſident zeer gering, en gevolglijk volſtrekt ontoereikende is, om eene luisterrijke en ruime levenswijze te houden. Indien nu de tegenwoordige Preſident veele en rijke maaltijden en andere feesten gaf, zou men dit waarſchijnlijk ook van zijne Opvolgers verwagten, welken intusſchen, indien hunne eigene bezittingen niet groot waren, daartoe buiten ſtaat, en dus aan veele onäangenaame aanmerkingen, over het nalaaten van het gene door hunne Voorzaaten geſchied, en het Volk gewoon geworden was, blootgeſteld zouden zijn. Het is derhalven hoogst waarſchijnlijk, dat de Generaal WASHINGTON zich om deze redenen onthoudt; te meer, daar hij, in zijne bijzondere betrekking te *Mount Vernon*, alle Vreemdlingen met luister en herbergzaamheid ontfangt.

De onbaatzugtigheid van den Generaal WASHINGTON is der geheele waereld reeds genoegzaam bekend. Het is opmerkelijk, en ſtrekt hem tot eenen eeuwigen roem, dat hij, geduurende zijn Preſidentſchap, nooit iemand van zijn geſlagt tot eenigen post van vertrouwen, of van rijke belooning benoemd heeft, njettegenſtaande er veelen onder zijn, dat mannen van verſtand zijn, en geſchikt, om de meest belangrijke posten van het Beſtuur waarteneemen. *Aanmerk. van den Schrijver.*

derlijk, hunne opwagting maaken, en de Vreemde Gezanten deeden dit in hunne pragtigſte kleeding en rijkſte equipagiën. Er waren twee groote vertrekken in gereedheid gebragt, om alle deze perzoonen te ontfangen. De vengſters van een dezer vertrekken, welken op de ſtraat uitzagen, waren van buiten opgepropt met aanſchouwers. Op het buffet had men gebak en wijn geplaatst, waarvan de koomenden gebruik konden maaken. Nooit zag ik te vooren zulk eene vergenoegdheid in de houding van den Generaal WASHINGTON dan op dezen dag; maar hoe zou het hem mogelijk hebben kunnen zijn, om ongevoelig te blijven, bij zoo veele bewijzen van achting en genegenheid, als men hem, op dezen dag in het bijzonder, betoonde?

De Dames der Stad, niet minder oplettende, maakten heure opwagting bij Mevrouw WASHINGTON, welke haar ontfing in eene zaal op de eerſte verdieping. De meeste mannen, hunne pligtpleeging bij den Generaal afgelegd hebbende, deeden dit vervolgends ook bij deszelfs Echtgenoote. Een openlijk Bal, en Soupé beſlooten de vermaaken van dezen dag.

Er was geene ééne Stad van eenig aanbelang in den geheelen Verëenigden Staat, waar

niet een of ander gezelſchap plaats had, ter viering van deze plegtigheid. Hoe zonderling dit ook ſchijne, er zijn egter menſchen op het Land, zelfs *Amerikaanen*, die, niettegenſtaande zij zelven de eerſten zijn, om die Staatsgeſteldheid, welke zij aan de wijsheid en dapperheid van dezen man te danken hebben, aan andere Volkeren aanteprijzen, egter zoo ongevoelig voor zijne verdienſten, of zoo zeer van alle edele gewaarwordingen ontbloot zijn, dat zij weigeren kunnen, deel te neemen aan den lof en het verëeren van die talenten, aan welken zij zoo veel ſchuldig zijn. In de daad deze verkeerdheid en ondankbaarheid gaan zoo ver, dat ik zelve meermaalen verſcheidene perzoonen, in alle andere opzigten achtingswaardig, ontmoet heb, welken volſtrekt weigerden, hem de geringe beleefdheid te bewijzen, van, na het middagmaal, op zijne gezondheid te drinken. Het is waar, dat zij hun gedrag eenigzins zoeken te veröntſchuldigen, door voortewenden, dat zij alleen tegens hem, als Preſident van den Verëenigden Staat, en niet als Generaal WASHINGTON, misnoegd zijn; doch dit is ſlegts eene gezogte uitvlugt, met welke zij gedwongen zijn zich te behelpen, om daar mede hunne handelwijze eenigszins van ondankbaarheid vrijtepleiten.

ten. Geduurende het oorlog, waren er verſcheidenen, en niet maar Loyalisten alleen, welken hunne uiterſte poogingen aanwendden, om hem te verwijderen van een Beſtuur, waarin hij zich zelven zoo roemwaardig onderſcheidde. Het is de geest van onvergenoegdheid, die eenen voornaamen trek uitmaakt in het character der *Amerikaanen*, als een Volk beſchouwd, en die thands die zelfde kwaadwilligheid ten voorſchijne brengt, welke hij te vooren veröorzaakte. Ik geloof zeker, dat, al waren hunne belangen, door een' uit den hemel gezondenen perzoon beſtuurd, deszelfs daaden egter, wel verre van eene algemeene goedkeuring wegtedraagen, integendeel bij veelen, als bedrieglijk en ſchelmächtig, zouden beſchouwd worden.

*

AGTSTE BRIEF.

Buitengewoone zagtheid van den winter van 1795–96. —— Vertrek naar Lancaster. — Tolweg tusſchen deze plaats en Philadelphiä. — Hoofdzaaklijke beſchouwing van den Staat van Penſylvaniën. — Beſchrijving van de landhoeven tusſchen Lancaster en Philadelphiä. — Armoedig leven der Landlieden, veel ellendiger dan dat der Engelſchen. — Slegte Herbergen op dezen weg. — Rijdtuigen en Voerlieden. — Gewoonten van de laatſten. — Beſchrijving van de Stad Lancaster, onlangs bepaald tot den zetel van het Beſtuur van dezen Staat. — Manufactuuren, welken daar gevonden worden. —— Getrokkene geweeren. — Groote handigheid der Amerikaanen bij het gebruiken van dezelven. —— Anecdote van twee Virginiſche Soldaaten, behoorende tot een Regiment dus gewapend.

Lancaster, Maart.

Deze winter is een geweest van de zagtſten en gemaatigdſten, welken men ooit in dit Land ge-

gehad heeft. Geduurende de laatst afgeloopene maand hadden wij twee of driemaal ſneeuw; maar geene van beide de reizen bleef dezelve twee dagen op den grond liggen. In de eerſte week van deze maand begon het ſterk te vriezen, en viel de ſneeuw tot de hoogte van zes of zeven duim; maar, op den derden dag, kreegen wij eenen ſchielijken dooi, zoo dat dezelve ſpoedig verdween; en zedert is het weder ongemeen zagt en gemaatigd gebleeven. Het jaargetijde zoo ſchoon, en zoo gunſtig om te reizen zijnde, zettede ik mij te paard, en vertrok naar deze plaats, waar ik gisteren avond, ten einde van twee dagreizens, ben aangekoomen. Van hier is mijn oogmerk, verder naar het zuiden te gaan, om daar de aannaderende lente aantetreffen.

De weg tuſchen *Philadelphiä* en *Lancaster* is onlangs geheel verbeterd, en er worden thands op denzelven eenige tollen ingevorderd, ten einde de onkosten goed te maaken voor deszelfs onderhoud, waarvan het opzigt aan een daartoe benoemd gezelſchap is toebetrouwd. Zoo ras deze tollen meer opbrengen dan vijftien percent van het kapitaal, 't welk, tot onderhoud van dezen weg, aan dit gezelſchap is toegeſtaan, dan is hetzelve, door eene acte

van het Wetgeevend Ligchaam verpligt, dezelven te verminderen. Dit is de eerſte onderneeming, om eenen tolweg in *Penſylvaniën* aanteleggen. In het algemeen vindt dezelve egter geenen bijval, vooräl niet bij de Voorlieden, welken dezen weg in meenigte paſſeeren, om zich van het binnenſte van dezen Staat naar *Philadelphiä* te begeeven.

De Staat van *Penſylvaniën* heeft, ten naaste bij, de gedaante van een langwerpig vierkant, welks grootſte lengte zich van het Oosten naar het Westen uitſtrekt. Dit langwerpig vierkant wordt doorſneeden, van het Noord-Oosten naar het Zuid-Westen, door verſcheidene ketens bergen van omtrent honderd mijlen breedte. De dalen tusſchen deze bergketens bevatten eene vrugtbaare zwartächtige aarde; ook is de grond, in de Zuid-West en Noord-Oost hoeken, aan den buitenkant der bergen zeer goed. Tot dus verre zijn de Noordlijke gedeelten van dezen Staat nog zeer ſpaarzaam bewoond; maar, naar het Zuiden, is de geheele ſtreek van *Philadelphiä* tot aan *Pittsburg* zeer wel bevolkt. De Zuid-Oostlijke hoek, die gelegen is tusſchen de bergen en de rivier de *Delaware*, en door welken de tolweg loopt naar *Lancaster*, is het volkrijkſte gedeelte van dezen Staat. Het land

aan

aan beide zijden van dezen weg levert eene aangenaame verſcheidenheid op van bergen en dalen. De landbouw bepaalt zich voornaamlijk tot de laatſten, als zijnde het vrugtbaarst, terwijl de eerſten meestäl met bosſchen bedekt zijn, en eene ſchitterende en bekoorende vertooning maaken. Hoe verder men zich van *Philadelphiä* verwijdert, hoe het land vrugtbaarër en ſchoonër wordt.

Op den geheelen weg van deze Stad tot aan *Lancaster* vindt men nergends twee wooningen bij elkänderen ſtaan, uitgezonderd op eene kleene plaats genaamd *Downing's Town*, welke omtrent halfweg gelegen is. Zoo ver het oog kan reiken ziet men egter eene meenigte boerenhuizen, overäl door het land verſpreid. Deze huizen zijn, voor het grootſte gedeelte, gebouwd van ſteen, en omtrent zoo goed als die, welken men gewoonlijk, in de meest bebouwde ſtreeken van *Engeland*, bij bouwhoeven van vijftig *acres* groot, aantreft. De Landbouwerijën bij deze huizen behoorende beſtaan uit omtrent twee honderd *acres* lands, en zijn, eene enkele uitgezonderd, het eigendom van hem, die dezelven bebouwt. In de bebouwde ſtreeken van *Penſylvaniën* zijn de Landhoeven zelden grooter dan drie honderd *acres*;

maar naar het Noorden, waar het minder volkrijk is, bezitten enkele perzoonen zoms eene verbaazende uitgeſtrektheid gronds, met welke zij hun voordeel doen. Digt bij deze huizen heeft men, in het algemeen, eenen boomgaard van perſiken- of appelboomen. Van de vrugt der eerſten maaken zij brandewijn, en van de laatſten cijder; ook heeft men de gewoonte, om deze perſiken en appelen, na dezelven in ſtukken geſneeden te hebben, in de zon te droogen, welken dan, op deze wijze gedroogd, het geheele jaar kunnen goed blijven. Men gebruikt dezelven in taarten en puddingen, maar zij hebben eenen zeer ſcherpen ſmaak, en maar zelden iets van den natuurlijken geur der vrugt. De perſiken zijn, zelfs wanneer zij op het best zijn, van weinig aanbelang, zijnde kleen en droog. Nergends at ik in dit land eenigen, die men zeggen kon, goed te zijn, ten ware zij in eenen tuin waren voordgekweekt. Men wil, dat de lugtsgeſteldheid zoodanig veränderd is, dat dezelven thands niet, gelijk te vooren, tot rijpheid koomen: in April en Maij zijn de nagtvorſten, welken, in vroegere tijden, volſtrekt onbekend waren, zeer gewoon, en bederven meenigmaal de perſiken geheel. Tuinen vindt men op het platte land van *Pen-*

ſyl-

ſylvaniën zeer ſpaarzaam, wijl de Landbouwers oordeelen, dat dezen geen voordeel geeven, gevenredigd aan den arbeid, welke daaräan noodig is: in den omtrek der Steden zijn dezelven egter zeer gemeen, en de groenten, welken daarin geteeld worden, zijn zoo goed, als eenigen van die zoort in de waereld, uitgezonderd de aardäppelen (*potatoes*), die eenen aardachtigen en onäangenaamen ſmaak hebben.

Offchoon het Zuid-Oostlijk gedeelte van den Staat van *Penſylvaniën* beter bebouwd is, dan eenig ander van geheel *Amerika*, is egter de ſtaat van den landbouw, over het geheel, zeer flegt. Ik durf het, in de daad, waagen, om ſtaande te houden, dat de Boeren alhier niet meer op hunne twee honderd *acres* teelen, dan een bekwaam Landman in *Norfolk*, *Suffolk* of *Eſſex*, of in eenig ander wel gecultiveerd gedeelte van *Engeland* op zijne vijftig *acres* goed land zou doen; ook leeft de Landman, die in *Engeland* vijftig *acres* bouwland beteelt of verhuurt, in alle opzigten, veel aangenaamer dan hij, die, in *Penſylvaniën*, of in eenigen anderen der Middenſtaaten, twee honderd *acres* in eigendom bezit: deszelfs huis is ongelijk beter gemeubileerd, en deszelfs tafel veel beter voorzien. Ik weet nauwlijks te bepaalen, of men het

het aan hunne zugt om geld te vergaderen, of aan hunne wezenlijke onverſchilligheid omtrent eene aangenaamere levenswijze moet toeſchrijven, dat de Landlieden in *Amerika* niet beter leeven: misſchien is het, in zommige opzigten, aan beide toetekennen. Hoe het zij, dit is zeker, dat zij zeer zober en ellendig leeven.

De Herbergen in dit gedeelte van het land worden door Landlieden gehouden, en zijn allen vrij flegt. Wanneer een Reiziger eenige weinige eiëren, met een kleen ſtukjen ſpek, kan krijgen, dan behoort hij zeer vergenoegd te zijn: het is twintig tegens één, dat men eenig versch of gezouten vleesch heeft, dan alleen ſpek. De groenten zijn daarteboven zeer ſchaars; en, wanneer men er nog eenigen krijgt, dan beſtaan dezelven uit raapen, of uit het loof van raapen, gekookt even gelijk ſpinagie. Het brood is zwaar en zuur, niettegenſtaande de bloem, welke zij gebruiken, zoo ſchoon en goed is, als eenige zijn kan. De oorzaak hiervan ligt in hunne wijze van toebereiding: zij doen hetzelve reizen door iets, dat zij *Sots* noemen, zijnde hop in water gekookt.

De Reiziger zou zich te vergeefsch belooven, aan deze Herbergen iemand te zullen aantreffen,

fen, om zijn paard aanteneemen, en hetzelve te voederen en te verzorgen. Indien men geenen knegt op reis bij zich heeft, zal men meest altijd genoodzaakt zijn, om dingen van dezen aart zelve te doen. En, in de daad, daar, waar men nog zommige bedienden houdt, om de Reizigers optepasſen, zoo als in eenige Herbergen het geval is, zijn dezelven zoo ſtug en onvriendlijk, dat men veel liever beſluiten zou, alles zelve te doen, dan hun om hulp te vraagen. Zij ſchijnen altijd in twijfel te ſtaan, of zij, 't gene men hun vraagt, doen zullen of niet, en met zich zelven te overleggen of het niet te zeer beneden de gelijkheid is, eens anders paard aanteneemen, — en niet een veel aangenaamer gevoel geeft, een *Gentleman* zijnen mantel te zien afdoen, om zijn eigen paard te bezorgen. Het geld is niet in ſtaat, om hun van gedrag te doen veränderen. Tot geenen prijs kan men, zoo als ik reeds te vooren zeide, in *Amerika* eenige beleefdheid verkrijgen; en egter ſteekt het Volk uw geld met de grootſte greetigheid in den zak; maar zonder er u voor te bedanken. Onder alle leevende ſchepzelen op den geheelen aardbodem zijn de *Amerikaanen* de baatzugtigſten en gierigſten.

Het is bijna onmogelijk, eene mijl op dezen weg

weg voordtereizen, zonder een aantal wagens te ontmoeten, die van de binnenſte deelen van dezen Staat naar *Philadelphiä* gaan, of van deze plaats derwaards terugkeeren. Deze wagens zijn gemeenlijk beſpannen met vier of vijf paarden, van welken er vier, twee aan twee, gekoppeld zijn. Deze rijdtuigen zijn zwaar, de paarden kleen, en de Voerlieden wreed, zoo dat, bijna altijd, in elk geſpan een paard blind of kreupel is. De *Penſylvaniërs* zijn bekend wegens de ſlegte en weinige zorg, die zij voor hunne paarden draagen. Nimmer zetten de Voerlieden hunne paarden bij nagt op ſtal, ten ware het weder hoogst onſtuimig en guur is; en, in dat geval, plaatzen zij dezelven ſlegts onder eene groote loots, welke men, tot dat einde, gewoonlijk bij elke Herberg aantreft. De Markt, of *High-Street* te *Philadelphiä*, zijnde die ſtraat, door welke dit volk in de Stad koomt, is altijd opgepropt met wagens en paarden, welken men den geheelen nagt daar ſtaan laat. Een geest van zuinigheid is de oorzaak van dit gedrag der Voerlieden: zij beſchouwen de onkosten, om de paarden op ſtal te zetten, als eene onnoodige en te groote uitgaave. Het voeder voor deze ongelukkige beesten wordt altijd op den wagen medegevoerd;

en,

en, op het oogenblik, dat men ſtil houdt, worden dezelven uitgeſpannen, en, zoo warm als zij zijn, gevoederd; waartoe men eenen wijden bak bij zich heeft, die ten dien einde met ijzere pinnen aan den disſelboom van den wagen wordt vastgemaakt. Bij zulk eene behandeling is het zeer natuurlijk, dat meer dan de helft dezer dieren ras geheel bedorven zijn.

Lancaster is de grootſte binnenlandſche Stad in *Noord-Amerika*, en bevat, behalven zes Kerken, een Gerechtshof, en eene Gevangenis, omtrent negen honderd huizen, meestäl van ſteen of klinkers gebouwd. Van de Kerken hebben de *Duitſche Lutherſchen*, de *Duitſche Calvinisten*, de *Moraviërs*, de *Engelſche Episcopaalen*, en de *Roomsch Katholieken* er elk eene. De ſtraaten in deze ſtad zijn geregeld aangelegd, en doorſnijden elkänderen kruislings in regte hoeken.

De Wetgeevende Magt heeft eene acte uitgevaardigd, uit kracht van welke het Beſtuur van dezen Staat, van *Philadelphiä* naar deze Stad, zal verplaatst worden, en de Vergadering van Staat aldaar in 1797. bijëenkoomen. Deze omſtandigheid zal, buiten twijfel, voor *Lancaster* hoogst voordeelig zijn. De *Philadelphiërs*, welken over dezen maatregel zeer onver-

vergenoegd zijn, ſpreeken daarömtrent meeſtäl op dezelfde wijze, als zij zich thands uitlaaten over de verplaatzing van het Bondgenootſchaplijk Beſtuur, en beweeren, dat hetzelve weder naar *Philadelphiä* zal moeten worden teruggebragt; maar het is volkoomen duidelijk, dat de noodzaaklijkheid vordert, om den zetel van het Wetgeevende Bewind, zoo veel mogelijk, in het midden van elken Staat te plaatzen; en, dat, indien er nog eens wederöm hierin eenige verandering plaats had, dit alleen zijn zou, om dezen zetel des Beſtuurs nog verder van *Philadelphiä* te verwijderen. Om deze zelfde reden koomt de Vergadering van *Virginiën* thands te *Richmond*, in plaats van te *Williämsburgh*, en die van *New-York* te *Albany*, in plaats van in de Stad *New-York*, bijëen.

Verſcheidene zoorten van goederen worden er te *Lancaster* door de Duitſche werklieden, welken zich aldaar hebben nedergezet, vervaardigd, die egter, meeſtäl, alleen in deze Stad en in den omtrek gezogt worden. Hiervan moeten evenwel de getrokkene geweeren worden uitgezonderd, welken, offchoon niet zoo fraai als die uit *Engeland* koomen, egter bij de Jaagers meer geächt, en door geheel *Amerika* verzonden worden.

De

De getrokkene Geweeren, welken in *Amerika* gewoonlijk gebruikt worden, zijn ten naasten bij zoo lang als een Musket, en ſchieten loode kogels van dertig tot zestig in één pond. Zommige Jaagers verkiezen die van het kleenst caliber, om dat dezen minder buskruits behoeven; anderen de zwaarëren, om dat de wond, die door dezen gemaakt wordt zekerër doodlijk is. Met dit alles is de wond, welke de kogel van dusdanig een geweer veröorzaakt, altijd zeer gevaarlijk. Daar het binnenſte dezer loopen gegroefd is, en deze groeven van het eene einde tot het andere in eene ſpirale rigting loopen, moet natuurlijk de kogel, zoo ras hij uit deze geweeren koomt, eene, om zijne eigene as, wentelende beweeging hebben, en, op deze wijze, voordgaande, het vleesch van het dier, dat gewond wordt, op eene verſchriklijke wijze verſcheuren. Men bedient zich tot het laaden van deze Busſen van het beste zoort van kruit, en, na dat men hiervan eene behoorlijke hoeveelheid in het geweer gedaan heeft, wikkelt men den kogel in een linnen lapjen, dat van buiten wel geſmeerd is, en drijft denzelven met geweld in den loop. Het vet, en de linnen lapjens, *Patches* genoemd, heeft men in eene kleene holligheid of kastjen

onder in de kolf van het geweer. De beste Busſen zijn voorzien van twee haanen, van welken de een, afgetrokken wordende, den anderen ſpant, dat is, de veer zoodanig ſtelt, dat deze, bij de ligtſte aanraaking, terſtond afſpringt. Daarteboven heeft men aan deze geweeren, langs den loop, twee viſiers, zoo fijn als die van een gezigtkundig werktuig. Een bekwaam Schutter is zeker, van met deze Busſen, op den afſtand van honderd *yards*, een voorwerp te treffen, niet grooter dan een kroon.

Twee Soldaaten, behoorende tot een Regiment Busſchieters van *Virginiën*, waarvan, geduurende het oorlog, een groot gedeelte in deze Stad lag, hadden zulk een vertrouwen op elkanders bekwaamheid en handigheid, dat de een een ſtuk houts, niet grooter dan negen duimen in het vierkant, tusſchen zijne kniën wilde houden, terwijl de andere daaröp, op den afſtand van honderd *yards*, met eenen kogel zou ſchieten. Dit deeden zij, tot vermaak der Inwooners, beurtlings, zoo dikwils men hen daartoe verzogt. Verſcheidene Ingezetenen van *Lancaster* kunnen voor de waarheid van dit verhaal inſtaan. Indien ik u egter alles ſchreef, wat ik van de bekwaamheid dezer Schutters gehoord heb,

heb, zoudt gij buiten twijfel oordeelen, dat dit Volk aan de grootſte leugens verſlaafd is: een getrokken geweer ſchiet niet gewis, op eenen afſtand van meer dan honderd *yards*.

*

NEGENDE BRIEF.

Groot aantal Duitſchers in den omtrek van Jork en Lancaster. — Wijze, op welke dezelven worden overgebragt. — Handel in blanke Slaaven. — Wreedheid, die er meenigmaal plaats heeft, bij het aanbrengen van dezelven. — Character der Duitſche Ingezetenen zeer verſchillende van dat der Amerikaanen. — Paſſage van de Susquehannah tusſchen Jork en Lancaster. — Schoone gezigten langs de rivier. — Beſchrijving van Jork. — Gerechtshoven aldaar. — Stelzel van Rechtspleeging te Penſylvaniën.

Jork, Maart.

Gisteren kwam ik alhier, zijnde omtrent twintig mijlen afſtands van *Lancaster*. De Ingezetenen van deze Stad, zoo wel als die van *Lancaster* en het omliggende land, beſtaan voornaamlijk uit *Hollanders* en *Duitſchers*, welken hun Vaderland verlaaten hebben, en derzelver afſtammelingen. Jaarlijks koomt er een groot aan-

aantal van deze Vreemdlingen in *Amerika* aan, en het invoeren van dezelven maakt eenen aanmerklijken tak van koophandel uit. De meesten worden uit de *Hanſe-Steden* en van *Rotterdam* derwaards gevoerd. De ſchepen vertrekken van *Amerika* naar deze plaatzen, gelaaden met onderſcheidene zoorten van voordbrengzels: aldaar aangekoomen, neemen zij zoo veelen van deze Natie in, als de Schippers kunnen verlokken, om hun geboorteland vaarwel te zeggen, zonder dat zij, voor het transport, eenig geld vorderen. Bij hunne aankoomst in *Amerika* maaken zij dit, in de openlijke nieuwstijdingen, bekend, en geeven berigt van het getal der genen, die zij hebben medegebragt, en der onderſcheidene handwerken welken dezen oeffenen: ſmits, kleermaakers, timmerlieden, enz. Zij, die de zoodanigen noodig hebben, vervoegen zich daaröp in meenigte aan het ſchip, waar dan deze arme *Duitſchers* aan den hoogſten bieder verkogt worden, terwijl de Schipper of Reeder van het ſchip het geld daarvan in den zak (*) ſteekt.

Het

(*) Duizenden van menſchen wierden, voor het oorlog met *Frankrijk*, op dezelfde wijze, uit het *Noorden* van *Ierland* overgevoerd. *Aanmerk. van den Schrijver.*

Het ontbreekt niet aan voorbeelden van de ſchandelijkſte en ontzettendſte wreedheid in het voeren van dezen handel, welken men gewoonlijk noemt: „*den witten Slaavenhandel.*" Slegts één zal ik daarvan melden. Terwijl, ten jaare 1793, de geele koorts in *Philadelphia* woedde, en de meeste Schippers, in dien tijd, de Stad niet verder durfden naderen, dan tot aan *Fort Miffin*, vier mijlen beneden dezelve, kwam er een Koopvaardijſchip op de rivier, welks Schipper, hoorende, dat de beſmetting van zulk eene kwaadaartige natuur was, dat men, tot geenen prijs, een genoegzaam getal oppaſſers voor de zieken bekoomen kon, daarop het edelmoedig en menschlievend beſluit nam, om dit gebrek, door zijne Paſſagiers, te doen vervullen. Ingevolge hiervan zeilde hij de rivier op tot aan de Stad, en kondigde zijne laading ten verkoope aan: „ eenige gezonde „ bedienden, meeſtal tuſſchen de zeventien en „ agttien jaar oud, zijn zoo even aangekoo„ men, — derzelver tijd zal bepaald worden „ aan boord." Gij begrijpt ligt, dat alles zeer ſpoedig verkogt was. Deze anecdote wierd mij verhaald door iemand, die het origineel berigt van aankondiging onder zich berustende had.

Wanneer ik u verhaal, dat deze ongelukkigen,

gen, op deze wijze, verkogt worden, moet gij niet begrijpen, dat dit voor altijd is: het is flegts voor twee, drie, vier, of vijf jaaren, naar maate van derzelver bijzondere verdienften. Een goed ambachtsman, die een of ander handwerk verftaat, dat in *Amerika* meest gezogt wordt, en waarvoor men weinige per zoonen aantreft, behoeft zoo lang niet te dienen als een enkel arbeider, die niets anders geleerd heeft, dan dit: men geeft meer gelds voor zijnen tijd, en de onkosten van zijn transport zijn niet grooter dan die van elk anderen. Geduurende hunne dienstbaarheid zijn deze menfchen onderworpen, om, naar de grilligheid hunner meesters, wederöm aan anderen verkogt te worden; ook zijn zij even zoo afhanglijk als de zwarte Slaaven. Wanneer zij onderneemen weg te loopen, en men hen wederkrijgt, mogen zij, even gelijk gaauwdieven, in de gevangenis geworpen worden. De wetten betrekkelijk de *Redemptioners* — zoo noemt men hen, die, op de gezegde wijze, zijn overgevoerd — zijn gegrond op die, welken, voor de omwenteling, tegens de *Engelfche* misdaadigers gemaakt waren, en zijn zeer ftreng.

De *Duitfchers* zijn vreedzaam, maatig, en naarftig, en de beste en achtbaarfte burgers.

In het algemeen zetten zij zich, in een groot aantal, bij elkänderen in ééne plaats neder, en behouden dus, zoo als men kan nagaan, zeer veele gebruiken en zeden van hun moederland, zoo wel als hunne eigene taal. Te *Lancaster* en in den omtrek van deze Stad is het *Hoogduitsch* de gewoone en heerschende taal, en veele menschen aldaar verstaan volstrekt geene andere. Van deze *Duitschers* vindt men er ook eenigen onder de beste Landbouwers in den Vereenigden Staat; maar dezen treft men zelden aan, dan op zulke plaatzen, waar het land zeer goed is. Overäl, waar zij zich neerzetten, bouwen zij Kerken, en zijn zeer nauwgezet in de waarneeming der pligten van hunnen Godsdienst. In deze en eene meenigte andere opzigten verschillen de *Duitschers* en derzelver Nakoomelingen zeer veel van de *Amerikaanen*, dat is, van de Afstammelingen der *Engelschen*, *Schotten*, *Ieren*, en andere Natiën, welken, geduurende verscheidene geslagten, alhier gewoond, en zich onder één gemengd hebbende, thands maar één Volk uitmaaken, welks zeden en kleeding meestal dezelfden zijn.

De *Duitschers* zijn een werkzaam Volk, geheel ingenomen met hunne eigene bezigheden, en volstrekt onverschillig omtrent die van alle an-

anderen. Geen vreemdling behoeft bedugt te zijn, dat zij hem, wanneer hij door hunne Volkplantingen trekt, immer, door hunne nieuwsgierigheid, of met nietsbeduidende vraagen, zullen lastig vallen. Geheel anders is dit bij de *Amerikaanen:* (*) hier moet de Reiziger overal zeggen, wie hij is, van waar hij koomt, werwaards hij reist, en wat zijne bezigheid is: geen oogenblik laat men hem met rust, zoo lang hij niet, op deze en eene meenigte even zoo belangrijke vraagen, aan hunne nieuwsgierigheid voldaan heeft. Koomt hij in eene herberg, dan is hij verpligt, wil hij zich in geenen twist zien ingewikkeld, om elken nieuw inkoomenden, op dezelfde wijze, te woord te ſtaan, en te voldoen; vooräl, wanneer zij beſpeuren, dat hij geen Inboorling is, dat zij zeer ſpoedig en met weinig moeite ontdekken.

Deze *Duitſchers* bekommeren zich ook weinig over de Staatszaaken van dit hun land: zij verkiezen hunne Vertegenwoordigers voor het Con-

(*) Wanneer ik, hier en op de volgende bladzijden, van de *Amerikaanen* ſpreek, dan verſtaa ik, daar door, de laagere en mindere clasſis des Volks, de zulken, als men in de binnendeelen van *Penſylvaniën* ontmoet. *Aanmerk. van den Schrijver.*

Congres en de Vergaderingen van Staat, en, vergenoegd, dat het Volk, over het geheel, bekwaame mannen verkoozen heeft, vertrouwen zij, dat dezen de belangen van het Algemeen op de beste wijze behartigen, en onderwerpen zich geduldig aan derzelver uitſpraaken. Zij eerbiedigen hunne Staatsregeling, bewust, dat zij onder dezelve gelukkig zijn, en geene begeerte uittende, om die veränderd te zien. De *Amerikaanen* handelen integendeel geheel anders: eeuwig hebben zij op de publieke maatregels het een of ander aftewijzen; altijd is er iets, dat in hun oog verkeerd is, en nooit geeven zij eenig blijk van recht vergenoegd te zijn. Zoo ras er eene zaak van gewigt bij het Congres behandeld wordt, ſchijnen zij de bekwaamheden en de oprechtheid van de genen, die zij verkoozen, te wantrouwen, en vergaderen zelven in hunne Steden of Diſtricten, waar zij, in eigen perzoon, de zaak overweegen en beöordeelen; waaröp zij dan hunne bevelen aan de Repreſentanten zenden, om zich daar naar te gedraagen. Zij begrijpen nooit, dat eene zaak van aanbelang waarſchijnlijk beter zal gewikt en gewoogen worden, in eene Vergadering van bekwaame mannen, uit alle de deelen van den Staat bijëenge-

gekoomen, dan in eenen donkeren hoek, waar ſlegts eenige weinige perzoonen, en die geene gelegenheid hebben, om over het onderwerp genoegzaame en algemeene narigten intezamelen, bijëen zijn. De geest van partijſchap is de oorzaak, dat zij ſteeds onder elkänderen verſchillen; en de een tragt altijd den anderen zijne politieke denkbeelden optedringen. Wanneer zij gewaar worden, dat een Vreemdling in *Engeland* of *Ierland* te huis behoort, dan zullen zij zich terſtond op hunne Staatsregeling en hunne vrijheid beroemen, en hem te verſtaan geeven, dat zij de *Engelſchen* als Slaaven beſchouwen, wijl dezen gedoogen, dat men hen Onderdaanen noemt. Hunne gevoelens zijn, over het algemeen, zeer waanwijs, onbekookt, en, voor het grootſte deel, ontleend uit de nieuwspapieren, welken men, uit de blauwboekjens en brochuren van den dag, ellendig zamenflanst. Wanneer zij eenigen van deze nieuwspapieren geleezen hebben, dan verbeelden zij zich, den hoogſten trap van menschlijke kundigheid bereikt te hebben, en bevoegd te zijn, om de grootſte en geheimſte Staatsbelangen te overweegen, en te beöordeelen.

Ik heb ſtraks reeds gezegd, dat de *Duitſchers* er zeer opgeſteld zijn, om zich, zoo veel

veel mogelijk, digt bij elkänderen nedertezetten, en te blijven. Wanneer een jongling volwasſen is, dan beijvert hij zich, in het algemeen, om een ſtuk lands in den omtrek, waar zijne vrienden en bloedverwandten woonen, te bekoomen; en zijne naarſtigheid maakt dit wel dra vrugtbaar. De *Amerikaan* is integendeel genegen tot omzwerven, en geheel ongevoelig en zorgloos omtrent de banden van bloedverwandtſchap. Hij neemt zijne vrouw met zich, gaat naar eenen afgelegenen oord des lands, en begraaft zich in het midden der bosſchen, honderden mijlen verwijderd van het overige van zijne familie, welke hij, misſchien, nimmer wederziet. In het binnenſte van het Land ontmoet men altijd eene meenigte menſchen, die omzwerven, om, hier of daar, een ſtuk lands goedkoop te koopen; en, zoo ras zij iets gevonden hebben, dat hun aanſtaat, verhuizen zij oogenbliklijk. Met éénmaal te verhuizen zijn zij niet te vrede: rustloos en onvergenoegd met 't gene zij bezitten, zijn zij voor eene geduurige verändering. Zeer zeldzaam vindt men, in eenig gedeelte van het vaste land, iemand van de midden of laagere clasſis der *Amerikaanen*, die niet verſcheidene maalen zijne landhoeve en zijn verblijf verwisſeld heeft. Deze

zugt

zugt tot verhuizen is de oorzaak, dat, offchoon er maar vier millioenen menfchen in den Vereenigden Staat gevonden worden, dezen egter over het geheele land verftrooid zijn, van de grenzen van *Canada* tot aan de uiterfte einden van *Geörgiä*, en van de *Atlantifche* zee tot aan de oevers van de *Misfisfippi*. Jaarlijks worden er, in de ongezondfte en onvrugtbaarfte ftreeken des Lands, duizenden *acres* woesten en onbebouwden gronds ontgonnen en aanvaard, niettegenftaande de best bebouwdfte en gezondfte deelen der Middenftaaten meer dan vijfmaal zoo veele Inwooners zouden kunnen voeden, dan dezelven thands doen. Het is egter niet, om alleen aan hunne zugt tot veränderíng te voldoen, dat de *Amerikaanen* zoo dikwils van woonplaats verwisfelen; zij bedoelen daarmede ook hun voordeel en de vermeerdering van hun geld. Beide, zoo wel de *Duitfchers* als de *Amerikaanen* van allerleië clasfen, worden, in alle hunne daaden, door de begeerte naar geld geregeerd: eigenbelang is altijd het voornaamfte en heerfchende in hunne denkbeelden en onderneemingen; het is de afgod, welken zij aanbidden; en, in alle de deelen van het land, vindt men er duizenden en duizenden, gereed, om aan dezen de edelfte en treffendfte gevoelens,

lens, die het menschlijk hart verſieren, opteofferen.

Op mijne reis van *Lancaster* herwaards, paſſeerde ik de rivier de *Susquehannah*, die, omtrent halfweg tuſschen deze beide Steden, doorloopt, bij het kleene dorpjen *Columbiä*, waar men veel betere vaartuigen vindt, dan op eenige andere plaats meer naar boven, of naar beneden op deze rivier. De *Susquehannah* is hier iets meer dan een vierde van eene mijl breed, en, tot op eenen aanmerkelijken afſtand, zoo wel boven als beneden het Veer, vol van eene groote meenigte eilanden, en zwaare rotzen, over welken het water met eene hevige ſnelheid henen ſtort. Het ontzagchlijk geluid, dat dit maakt, wordt zeer ver gehoord. De oevers verheffen zich, aan beide zijden, trotsch, en zijn met dikke bosſchen bezet; ook zijn de eilanden met kleene boomen bedekt, welk alles, te gelijk met de rotzen, een treffend gezigt oplevert. Het geheel is hier, uit welk punt ook beſchouwd, ſchoon, en romanesk. De rivier overvaarende, moet men een eind wegs, onder den oever, tegens den ſtroom oproeiën, en dan, beneden de grootſten der eilanden, waar de ſtroom minder is, naar de andere zijde overſteeken. De ſnelheid van den ſtroom ver-

verſcheidene mijlen aanhoudende, wordt, daar door, de ſcheepvaart geheel verhinderd, uitgezonderd wanneer er vloed is op de rivier: als dan kunnen groote vlotten, belaaden met honderden vaten meel, dezelve afvaaren. Men zegt, dat de rivier, in dezen omtrek, zou kunnen bevaarbaar gemaakt worden, maar dat de onkosten daartoe verbaazende zommen bedraagen zouden; en, in de daad, er is weinig waarſchijnlijkheids, dat dit immer door de *Penſylvaniërs* zal ondernomen worden, daar zij reeds bezig zijn met het graaven van twee kanaalen, een beneden *Harrisburgh*, dat het bevaarbaar gedeelte van deze rivier met de *Schuijlkill* vereenigen zal, en een van de *Schuijlkill* tot in de *Delaware;* door welke beide kanaalen er eene vaart zal geöpend zijn, om de voordbrengzels van het land, dat aan de *Susquehannah* gelegen is, naar *Philadelphiä* te voeren. Deze doorgraavingen zouden reeds voltooid zijn, indien de Inteekenaars aan hunne beloften voldaan hadden; maar thands ſtaat dit werk, uit gebrek aan de noodige penningen, meeſtäl ſtil.

De meenigte van wildgevogelte, welke men, overäl aan de oevers van de *Susquehannah*, ziet, is verbaazende. Alöm in geheel *Amerika* is het

het wild gevogelte uitneemend en overvloedig; maar in het bijzonder vindt men, in den omtrek van deze rivier, en in dien van de *Patowmac* en de *James*, een Eendvogel, die alle anderen ver overtreft. Men noemt denzelven den witten Eendvogel, of den Eendvogel met den Kanefasrug, om dat de veeren tusſchen de vleugels van dit dier iets van deze koleur hebben. Deze Eend is, bij de *Amerikaanen*, in zulk eene achting, dat zij denzelven dikwils honderden mijlen ver ten geſchenken zenden, — en waarlijk hij zou een lekker beetje zijn voor den grootſten Epicurist der geheele waereld!

Jork bevat omtrent vijf honderd huizen en zes Kerken, en heeft zeer veel overëenkoomst met *Lancaster*. Zij wordt bewoond door *Duitſchers*, bij welken men dezelfde handwerken vindt, die men te *Lancaster* aantreft.

Het gewoone Gerechtshof, en het Algemeene, elk vierendeel jaar bijëenkoomende, (*Court of General quarter Seſſions*) waren juist vergaderd, toen ik hier aankwam. Dit maakte het mij, in het eerst, moeilijk, om een verblijf te vinden; maar, eindelijk, wierd ik toegelaaten in een huis, waar zich meeſtäl Rechtsgeleerden ophielden. Het was waarlijk een vermaak, de zonderlinge vergadering van menſchen, welken,

ken, dezen morgen, in het eenig armoedig vertrek, dat voor alle de gasten beſtemd was, waren bijëengekoomen, te beſchouwen. Hier zag men een Rechtsgeleerden met zijne Cliënten in een' hoek van de kamer; gindsch een ander met de zijnen: de een ſchoor, de ander poederde zich, en een derde was aan het ſchrijven. De tafel ſtond in het midden van het vertrek: aan de eene zijde zaten eenige luidrugtige oude mannen; en aan den anderen kant drie of vier weenende vrouwen. Ik en de overigen van het gezelſchap, die geene Rechtsgeleerden waren, zaten afgezonderd, en gebruikten ons ontbijt.

Een Vreemdling, in de Gerechtshoven van *Amerika* koomende, kan zich nauwlijks van lagchen onthouden, wanneer hij het zonderling voorkoomen der Rechters, die dezelven uitmaaken, en derzelver gedrag in de Rechtbank ziet. Maar deze trek tot lagchen maakt wel dra plaats voor, en verändert in eenen ſtillen eerbied, wanneer hij zich herinnert, dat er, misſchien, geene plaats is in de geheele Waereld, waar het recht onzijdiger wordt uitgeöeffend, of men gemaklijker voldoening krijgt, wanneer men beleedigd is. De Rechters op het Platte Land in *Penſylvaniën*, zijn niets meer dan eenvouwige Boeren, die, van hunne jeugd af, tot weinig

anders zijn opgebragt, of aan niets anders gewoon zijn, dan den ploeg te volgen. Daar de wetten volſtrekt mede brengen, dat er, ten minſte, drie Rechters in elk Landſchap hun verblijf houden moeten, en de belooning, welke dezen krijgen, zeer gering is, wil geen Rechtsgeleerden deze bediening aanneemen, men is dus genoodzaakt, deze te vervullen door de Ingezetenen (*), die allen in eenen gelukkigen middenſtaat leeven, en elkänderen volkoomen gelijk zijn. De Rechter, die in deze Gerechtshoven voorzit, heeft egter een ruimer inkoomen, en is een man van eene andere clasſis. De Diſtricten beſtaan uit ten minſte drie, maar ook niet meer dan zes Landſchappen. De Diſtrict- of Landſchaps-Rechters, van welken ik ſprak, zijn Leden van het Gewoone Gerechtshof, en, uithoofde van hun ambt, gewettigd, om zulken, die zich aan zwaare en andere misdaaden hebben ſchuldig gemaakt, in de gevangenis te werpen. Alleen twee Rechters maaken het Gerechtshof uit, dat elk vierendeel jaars bijëenkoomt (*The court of quarter Seſſions*). On-

(*) Dit is hetzelfde te *Philadelphiä*, waar men, in de Gerechtshoven, Artzen en Heelmeesters als Rechters ziet zitten. *Aanmerk. van den Schrijver.*

Onder zekere bepaalingen bij de wetten vastgeſteld, heeft de beſchuldigde het recht, om zijne zaak te brengen voor het Hooge Gerechtshof, dat het rechtsgebied heeft, over alle de deelen van den Staat.

Dit kort berigt van de Gerechtshoven heeft alleen zijne betrekking op *Penſylvaniën:* elk gedeelte van den Verëenigden Staat heeft zijn eigen wetboek, en eene onderſcheidene rechtsoeffening.

*

TIENDE BRIEF.

Beſchrijving van het land omſtreeks Jork. — De aart van den grond aan beide zijden van de blauwe bergen. — Frederic-Town. — Verandering welke men bij de Ingezetenen en het land vindt, wanneer men nader aan zee koomt. — Meenigte van Slaaven. — Voornaame tobaksteelt. — Nieuwsgierigheid van het Volk in de Herbergen. — Aanmerkingen daarover. — Beſchrijving van de groote watervallen op de rivier de Patowmac. — George-Town. — Het land tusſchen deze plaats, en Hoe's Ferrij. — Vergiftige wijnſtokken. — Port Tobacco. — Armoedig voorkoomen van het land in den omtrek van Hoe's Ferrij. — Zorgloosheid omtrent de Slaaven. — Gevaarlijke paſſage over de Patowmac. — Oesters in versch water. — Aanlanding op eene verlaatene plaats aan de kust van Virginiën. — Groote herbergzaamheid der Virginiërs.

Strat-

Stratford, Maart.

De grond in den omtrek van *Jork* en *Lancaster* beſtaat uit eene vrugtbaare, bruine, leemächtige aarde; en deze vindt men, wanneer men zuid-westlijk, in eene gelijke rigting met de blauwe bergen, voordgaat, overäl tot aan *Frederic-Town* in *Marijland*. Hier verandert dezelve allengskens, en krijgt eene hoog roode koleur, hoedanig hij meeſtäl blijft, langs de oostlijke zijde van de bergen, tot aan *Noord-Carolina*. De bergen, in eene regte lijn van *Frederic-Town*, overtrekkende, ontmoet men egter wederöm denzelfden vrugtbaaren bruinen grond, dien men gewoonlijk in den omtrek van *Jork* en *Lancaster* aantreft; en dezen vindt men overäl in de *Shenandoah* valleie, en, aan de westzijde der bergen, tot aan de beide *Carolina's*.

Tuſschen *Jork* en *Frederic-Town* in *Marijland*, ontmoet men twee of drie kleene ſteden, te weeten, *Hanover*, *Petersburgh*, en *Wooasburgh;* doch geene van dezen verdient, dat wij er eenig gewag van maaken. *Frederic-Town* beſtaat uit zeven honderd huizen, en heeft vijf Kerken: twee voor de *Duitſche Lutherſchen*; eene voor de *Presbyteriäanen*, eene voor de

Calvinisten; en de vijfde voor de *Doopsgezinden.* Zij is eene bloeiënde Stad, en drijft eenen aanzienlijken binnenlandschen handel. Men heeft, uit hoofde dat de gelegenheid van deze plaats zeer veilig, en vrij in het midden is, het Arsenaal van den Staat van *Marijland* alhier gevestigd.

Van *Frederic-Town* vertrok ik zuidwaards door *Montgomerij*, een Landschap in *Marijland.* In deze rigting verändert de grond in een geelächtig zoort van kleij, vermengd met grof zand; en zoodanig blijft dezelve tot bij de Bondgenootschaplijke Stad, agter welke het, zoo als ik te vooren gezegd heb, naar maate men nader aan zee koomt, meer en meer zandig wordt. Het voorkoomen des Lands vermindert, na dat men *Frederic-Town* verlaaten heeft, slegts langzaam; maar, na een dag reizens gevoorderd te zijn, is deze verändering en vermindering duidelijk zigtbaar. In plaats van wel gecultiveerde velden, voorzien van eenen rijken oogst, hoedanigen men, langs den geheelen weg in den omtrek der bergen, aantreft, ziet men niets dan groote onbebouwde stukken lands, uitgeput door het aankweeken van tobak, en nauwlijks met eenig kruid bedekt. In plaats van de vooren van den ploeg ver-

vertoont de grond niets dan de teekens van de ſpade: de velden zijn overdekt met kleene hoogtens, op welken de tobaksplanten geplaatst worden, en het oog ontmoet aan alle zijden de onaangenaame vertooning van geheele benden Slaaven, zoo mans als vrouwen, die zich, onder de wreede bevelen en het drukkende juk van eenen Opziener, afmatten. Het onderſcheid in de zeden der Inwoonërs is ook zeer groot. Het zijn niet meer die koudvogtige en koelbloedige *Duitſchers;* het zijn nieuwsgierige en vraagzieke *Amerikaanen*, onder welken de Reiziger zich wederöm bevindt, en, om welken te voldoen, hij, in eene Herberg koomende, altijd een gedeelte van zijnen tijd moet opöfferen.

Een Vreemdling in *Amerika* koomende, moge zich misſchien inbeelden, dat het de begeerte is naar eenig nuttig onderrigt, die het Volk, waar hij zich ophoudt, rondöm hem doet zamenvloeiën; hij moge zich voorſtellen, dat de bijzondere vraagen, welken men hem doet aangaande het oogmerk van zijne reis, de plaats van zijne wooning, den oord, werwaards hij voorneemens is te gaan, enz. alleen bedoelen, gelegenheid te geeven tot vraagen van een meer algemeen belang, en tot een aangenaam onder-

houd; hij moge gevolglijk zeer gereed zijn, om deze vraagers te andwoorden, in dat vertrouwen, dat men hem wederkeerig eenige berigten zal geeven van het land, waar hij doorreist: — wanneer hij gewaar wordt, dat alle deze vraagen niets anders dan de vrugt van eene ijdele en ſchaamtelooze nieuwsgierigheid, en de meesten dezer vraagers niets dan een hoop onkundige en lompe vlegels zijn, — wanneer hij beſpeurt, dat zij, met welken hij nog eenig onderhoud zou kunnen hebben, het geſprek onmiddenlijk op Staatkundige onderwerpen wenden, en alle Landen, behalven hun eigen, verächten, — eindelijk, wanneer hij ontdekt, dat het Volk zelden ten eerſte een voldoend andwoord geeft op de vraagen, welken een Vreemdling hun, aangaande hun Land, doet, maar integendeel altijd in twijfel ſtaat, even als waren zij bedugt, dat men deze vraagen alleen deed, om eenige plaatslijke berigten te hebben, ten einde hen, in eenen of anderen handel, te verſtrikken, of, ten hunnen nadeele eenig land te koopen, — wanneer hij dit ontwaart, dan verliest hij alle geduld, heeft eenen afkeer van menſchen van zulk een onaangenaam en vraagächtig character, en voelt zich genegen, om hen ſpoedig te verlaaten.

Wil

Wil hij egter dit Land vreedzaam en met rust doorreizen, en zich niet overäl, waar hij zich ophoudt, aan het gevaar van twist en ongenoegen blootſtellen, dan is het volſtrekt noodzaaklijk, dat hij, ten minſte, zommigen van hunne vraagen beändwoorde.

Den gemeenen weg gevolgd zijnde tot aan de plaats, waar het Gerechtshof van *Montgomerij* vergadert, 't welk omtrent dertig mijlen van *Frederic-Town* is, veränderde ik van weg, en koos een, door de bosſchen loopend, bijpad, ten einde de groote watervallen van de *Patowmac* te bezigtigen. Het gezigt van dezen aan den oever van *Marijland* is zeker zeer ſchoon en aangenaam, maar niet zoo aangenaam, noch ſchoon, als aan de overzijde. De rivier, digt bij deze Watervallen, bereikt hebbende, reed ik daaröm, langs dezelve, door de bosſchen, met welken de oevers bedekt zijn, tot op eenigen afſtand hooger op, waar men een Veer heeft, daar ik overvoer naar *Virginiën*. Van de plaats, waar ik aanlandde, tot aan de Watervallen, zijnde een afſtand van omtrent drie mijlen, heeft men een aangenaam en ſchilderächtig pad, dat langs de rivier loopt, en tegelijk rond den voet van eenen hoogen heuvel, die met ſchaduwrijke boomen en rot-

zen bedekt is. Digt bij den oever, bijna den geheelen weg lang, ziet men eene meenigte kleene boomrijke eilanden, die, den ſnellen loop der rivier op eenmaal verhinderende, gevaarlijke draaiſtroomen veröorzaaken, in welken de vaartuigen, wanneer de Schippers niet zeer voorzigtig en bedreeven zijn, dikwils verongelukken. Op het ſtrand vindt men groote hoopen wit zand, dat door de golven op den oever geworpen wordt, en, op veele plaatzen, is het pad bijna onbruikbaar door de verbaazende ſtapels zwaare boomen, die, door de overſtroomingen, uit de bovenſte deelen van het land worden afgevoerd, en bij een drijven.

De rivier is, ter plaatze van het Veer, waar van ik zoo even ſprak, omtrent vijf vierde eener mijle breed; en deze breedte houdt dezelve meeſtäl tot aan de Watervallen; maar hier wordt zij, door de verbaazende rotzen, die aan beide zijden gevonden worden, veel nauwër. Even beneden de Watervallen verändert zij ook zeer ſchielijk haaren loop, en wel zoo, dat zij, op eenen kleenen afſtand van dezelven, eene geheel andere rigting heeft, dan even te vooren: ſpoedig egter herneemt zij wederöm de voorige. Het water valt niet loodregt neder, dan alleen op ééne plaats, digt aan den

oever

oever aan de zijde van *Virginiën*, waar het van eene hoogte van omtrent dertig voet nederſtort. Op alle andere plaatzen valt het, met eene verſchrikkelijke ſnelheid, over eene reeks van rotzen, en maakt dus verſcheidene cascades. Het fraaiſte gezigt van dit treffend tooneel heeft men op den top van eenige rotzen, omtrent zestig voet boven de oppervlakte van het water, en, uit hoofde van de kromte der riviere, ten naasten bij regt tegen over dezen Waterval gelegen. Hier ſtaande, ziet men het water van de regte zijde afkoomen, zich langzaam draaiën, met geweld nederſtorten, en, met eene ontzettende ſnelheid, langs den voet der rots, op welke men zich bevindt, voorbijſtroomen. De rotzen hebben eene leiächtige koleur, en liggen in beddingen: op veele plaatzen is derzelver oppervlakte glansrijk en ſchitterende.

Deze plaats verlaatende, volgde ik den loop der riviere nederwaards tot aan *George-Town*, waar ik dezelve weder overvoer; en, na de Bondgenootſchaplijke Stad gepasſeerd te zijn, vervolgde ik mijnen weg, langs den oever aan de zijde van *Marijland*, tot aan *Piscatowaij*, en verder tot aan *Port Tobacco*, twee kleene ſtedekens, gelegen aan twee kreeken van denzelfden naam, die zich in de *Patowmac* ontlasten.

ten. In den omtrek van *Piscatowaij* heeft men verſcheidene ſchoone gezigten, van de kust van *Virginiën*, vooral vertoont zich *Mount Vernon* hier zeer voordeelig.

In deze ſtreek ontdekte ik eene meenigte vergiftige wijnſtokken, die rondöm groote zwaare boomen wiesſen, en bijzonder gelijk zijn aan de wijnſtokken van gewoone druiven. Wanneer men dezelven in den morgenſtond aanraakt, terwijl de ranken nog vogtig zijn van den dauw, krijgt men, onfaalbaar, blaaren op de handen, van welken men niet gemaklijk weder kan afkoomen.

Port Tobacco bevat omtrent tagtig huizen, van welken de meesten van hout, en zeer armoedig zijn. Aan de eene zijde van de Stad ſtaat eene groote *Engelſche Episcopaale* Kerk, geheel van ſteen gebouwd. Deze Kerk was eertijds een merklijk ſieraad dezer kleene ſtad, maar is nu geheel vervallen: de glazen en vengſters zijn allen gebroken, en de gemeene weg loopt thands, daar men de ſchutting rondöm het Kerkhof heeft weggenomen, over hetzelve, en over de graven. Digt bij deze Stad ligt een Berg, *Mount Miſerij*, op welken men, omtrent op deszelfs grootſte hoogte, eene medicinaale bron aantreft, die merkwaardig is, we-

wegens de koelheid en frischheid van derzelver water in den zomer.

Van *Port Tobacco* tot aan *Hoe's Ferrij*, aan de rivier de *Patowmac* is het land vlak en zandig, en levert eene akelige vertooning op. Geduurende verſcheidene mijlen ziet men niets dan uitgeſtrekte vlakten, uitgemergeld door het teelen van tobak, begroeid met geele *Sedge* (*), en, hier en daar, bedekt met kleene boschjens pijn- en- cederboomen, welker donker groen een zonderling contrast maakt met het geel van de *Sedge*. In het midden van deze vlakten ziet men de overblijfzels van verſcheidene goede en groote wooningen, welken een bewijs zijn, dat het land te vooren in eenen geheel anderen ſtaat was, dan het thands is. Deze huizen behoorden hoogstwaarſchijnlijk aan hun, die, in het

(*) Dit *Sedge*, zoo als hetzelve genoemd wordt, is een zoort van grof gras, zoo hard, dat het Vee hetzelve niet wil vreeten. Het ſlaat, in dit gedeelte van het land, op zulke gronden, die men ledig heeft laaten liggen, van zelf op, en wordt gewoonlijk twee voet hoog. Tegen den winter verändert het van koleur, en wordt geel; en zoo blijft het ſtaan tot den volgenden zomer, wanneer een nieuw gewas dat van het voorige jaar vervangt. Wanneer het eerst opſlaat, is het helder groen. *Aanmerk. van den Schrijver.*

het begin, zich met *Lord* BALTIMORE in *Marijland* nederzetteden; maar vermoedelijk heeft men dezelven moeten laaten vervallen, wijl de grond, in derzelver omtrek, uitgeput was, en het Volk het voordeeliger oordeelde, naar een ander gedeelte des Lands te vertrekken, en dáár eene nieuwe en vrugtbaare ſtreek te ontginnen, dan te onderneemen, om deze uitgemergelde vlakten te verbeteren. Het gevolg hiervan is, dat veelen der benedenſte gedeeltens van *Marijland* het voorkoomen hebben, als of zij door de helft van hunne inwoonërs verlaaten waren.

Er loopen zoo veele verſchillende wegen over deze vlakten, op welken men nergends eenig teeken vindt, dat den weg aanwijst, en maar zeer zelden eenig menschlijk ſchepzel ontmoet, dat het den Vreemdling nauwlijks mogelijk is, den rechten te vinden. In plaats van twaalf mijlen, zijnde, langs den naasten weg, de afſtand van *Port Tobacco* tot aan het Veer, had mijn paard zeker tweemaal zoo veel wegs afgelegd, eer wij aldaar aankwamen. Dit Veerhuis was een van die zoo evengenoemde oude verlaatene gebouwen, en te vooren misſchien de woonplaats van dezen of genen rijken Planter, bij wien de vermoeide Reiziger, ten tijde dat de tobaksteelt

teelt alhier zoo veele voordeelen opleverde, eene vriendlijke gastvrijheid, en behoorelijke ververſchingen genoot; maar thands vond ik het in zulk eenen ſtaat, dat het een waar tafreel van armoede en ellende opleverde. Na dat ik naar mijn ontbijt twee en een half uur gewagt had, beſtond alles, wat ik krijgen kon, in twee eiëren, een pint melk, en een ſtukjen brood, nauwlijks zoo groot als mijne hand, en weinig beter dan deeg. Dit alles moest ik nog daarteboven deelen met mijnen knegt, die mij kwam zeggen, dat er, buiten het gene men mij gebragt had, volſtrekt niets in huis was, om te eeten. Toen ik in *Virginiën* kwam, kon ik niet nalaaten, deze bijzonderheid aan verſcheidene perzoonen te verhaalen, van welken veelen mij zeiden, dat zij, in dit huis, een gelijk onthaal genooten hadden: en evenwel noemt men dit eene Herberg! Ik kon niet ontdekken, waarvan de blanken, die dit huis bewoonden, leefden; en egter was het duidelijk, dat zij zeer goed voor zich zelven zorgden. Wat de arme Slaaven betreft, welken ik, in meenigte, in de hutten bij deeze wooning behoorende, aantrof, dezen hadden een ellendig voorkoomen, en ſcheenen half uitgehongerd. Mans en vrouwen waren bedekt met oude vod-

den,

den, en de kinderen liepen geheel moedernaakt.

Toen wij op het water waren, zeide mij de man van het huis, overtuigd zeker van mij flegt onthaald te hebben, dat er in de rivier, op eene plaats, waar wij noodzaaklijk digt moesten langs vaaren, eene Oesterbank gevonden wierd, en dat, indien ik mij daar een weinig wilde ophouden, men mij eenen overvloed van dezelven bezorgen zoude. De begeerte, om Oesters uit versch water te hebben, haalde mij over, om van zijne aanbieding gebruik te maaken, en, binnen weinige minuuten, vingen zij bijna een fchepel van dezelven. Deze Oesters zijn buitengemeen goed, wanneer zij gekookt zijn, maar zeer flegt en onäangenaam, wanneer men dezelven rauw eet. In de daad alle de Oesters, die men in *Amerika* vindt, zelfs die niet uitgezonderd, die men te *New-Jork*, zoo nabij aan zee, vangt, zijn, in den mond van de meeste *Europeäanen*, zeer flegt en fmaakloos, wanneer zij rauw zijn. De *Amerikaanen* daarëntegen vinden wederöm, van hunne zijde, de onzen zeer flegt, en meenen, dat dezelven, om haaren koperächtigen fmaak, op geenerleië wijze zoo kunnen worden toebereid, dat men die met genoegen kan eeten. De

Pa-

Patowmac, zoo wel als alle de overige rivieren van *Virginiën*, is zeer rijk in uitmuntenden visch van allerleië zoort; zoo als, Steur, Elft, Voorn, Haaring enz., welke een voornaam gedeelte van het voedzel voor het Volk in den omtrek uitmaakt.

De rivier is, ter plaatze van het Veer, omtrent drie mijlen breed; en, bij zommige winden, rijzen de golven zeer hoog. In zulke gevallen binden de Schippers, om alle gevaar voortekoomen, de paarden altijd vast, eer zij afvaaren; en, in de daad, de kleene opene booten, welken men hier gebruikt, maaken deze voorzorg altijd hoogst noodzaaklijk, wijl de wind, in dit Land, dikwils zeer fchielijk, en wanneer men er het minst aan denkt, opſteekt. Daar wij verzuimd hadden, dit te doen, waren wij, geduurende ons overvaaren, verſcheidene reizen in gevaar, om met den boot omteſlaan.

De oever van *Virginiën* tegen over het Veerhuis, van waar ik afvoer, is doorſneeden met verſcheidene wijde Kreeken, welken zich in de *Patowmac* ontlasten, en die het onmogelijk is, te paard te pasſeeren, zonder dertig of veertig mijlen, in een zandig en onäangenaam gedeelte van het Land, hooger opterijden, waar men

bruggen of ondiepten aantreft. Daar mijn oogmerk was, om over deze Kreeken te gaan, bewoog ik den Veerman door geld, om mij, met zijn vaartuig, tien mijlen laager, beneden den ingang van alle deze Kreeken, aan land te brengen. Dit deed hij, en in den agtermiddag ſtapte ik aan wal, niet weinig verheugd, dat wij den oever bereikt hadden, zonder genoodzaakt geweest te zijn, een gedeelte van den afſtand te moeten zwemmen, daar de paarden, geduurende het laatſte uur, geene twee minuuten hadden ſtilgeſtaan. Tweemaal vielen zij beide te gelijk naar eene zijde, zoo dat wij, daar door, het evenwigt geheel verlooren, en, niet dan met de grootſte moeite, het omſlaan voorkwamen.

Dat gedeelte van den oever en het Land, waar wij aankwamen, heeft het voorkoomen van eene volſtrekte wildernis te zijn. Geen het minſte ſpoor noch teeken van eenigen weg, of eenig pad kon men in het losſe witte zand, waarmede het ſtrand bedekt was, ontwaaren, en de Ceder- en- Pijnboomen ſtonden, aan alle zijden, zoo digt bij elkänderen, dat het nauwlijks mogelijk was, om, aan eenigen kant, verder dan honderd *yards* van zich aftezien. Eenen koers neemende, zoo goed ik gisſen kon,

in

in eene regte linie van den oever landwaards in, kwam ik, ten einde van een uur, op eenen ſmallen weg, die mij aan een groot oud ſteene huis bragt, eenigzins gelijk aan dat, 't welk ik op den oever van *Marijland* gezien had. Twee Zwarten, aan welken ik naar eene Herberg vroeg, zeiden mij, dat zoodanig iets, in dezen omtrek, niet gevonden wierd, en er in dit huis niemand van het huisgezin tegenwoordig was, maar dat ik een weinig verder voordrijdende, verſcheidene huizen van bijzondere perzoonen zoude aantreffen, waar men mij zeer gereedlijk zou inneemen, en behoorlijk onthaalen. Geduurende vijf of zes mijlen zag ik verſcheidene zoortgelijke oude ſteene huizen; en, de avond nu reeds beginnende te vallen, gevoelde ik de noodzaaklijkheid, om mij aan een of ander van dezelven te vervoegen. Ik had al eenige mijlen gereeden, zonder iemand te ontmoeten, dien ik vraagen kon, wie, of waar de Eigenaars dezer wooningen waren, en ſtond reeds met mij zelven te overleggen, aan welk huis ik zou aangaan, wanneer ik een' vrolijken ouden Neger gewaar wierd, die op een kleen paard, agter mij kwam aanrennen. Hem mijne vergelegenheid te kennen geevende, en om raad vraagende, gaf hij zich zeer veel moei-

te, om mij te verzekeren, dat ik in elk huis, welk ik ſlegts verkiezen zou, zeer wél zou ontfangen worden. Hij zeide mij ook, dat er, in dezen omtrek, geene Herbergen waren, en ſpoorde mij ſterk aan, om met hem naar de wooning van zijnen Meester te rijden, welke ſlegts éene mijl verder was. „ Masſera," voegde hij er bij, „ zal zeer verheugd zijn, „ van u te zien: niets kan hem zoo aange- „ naam zijn." Daar ik, reeds te vooren, onderrigt was, dat het in *Virginiën* zeer gebruiklijk is, dat een Reiziger, wanneer er geene Herbergen in den omtrek zijn, zich, zonder bezwaar, aan het huis van den eenen of anderen bijzonderen perzoon aanmeldt, liet ik mij door den Neger overhaalen, om zijnen raad te volgen, en reed met hem naar het huis van zijnen Meester. Ik verhaalde dezen mijne omſtandigheden, en verzogt hem, om mijne paarden, geduurende den nagt, op zijne ſtal te mogen zetten: het onthaal, dat hij mij deed, was egter zoo verſchillende van 't gene ik, volgends het gezegde van den Neger, mij had voorgeſteld, dat ik zeer verheugd was, en mij gelukkig achtte, toen hij mij zeide, dat ik twee mijlen verder eene *goede* Herberg zou aantreffen. Ik maakte mijne verſchooning over de vrijheid,

die

die ik gebruikt had, en begaf mij weder spoedig op weg. In plaats van twee mijlen bleek het egter, dat de afstand omtrent driemaal zoo ver was, en, toen ik aan deze gewaande Herberg kwam, was dezelve niets anders dan eene armoedige loots: elke plaats, hoe ellendig ook, was mij evenwel ver verkieslijk boven het huis van eenen man, zoo geheel ontbloot van de deugd van herbergzaamheid.

Den volgenden dag kwam ik alhier, zijnde de verblijfplaats van iemand, die, te *Philadelphiä* zijnde, mij verzogt had, om, wanneer ik in *Virginiën* kwam, eenigen tijd bij hem doortebrengen. Zommigen van zijne Nabuuren gisteren hier eetende, verhaalde ik hun mijn lotgeval bij mijne aankoomst in *Virginiën*, waarover zij zeer verwonderd waren. Zij verzekerden mij allen, nooit te vooren, in dit gedeelte van dezen Staat, gehoord te hebben, dat men eenen Vreemdling had toegelaaten, om, wanneer hij aan het huis van eenen *Amerikaan* was afgetreeden, naar eene Herberg te gaan, al ware deze ook digt in den omtrek; en scheenen zeer begeerig, om den naam te weeten van hem, die mij zoo onëdelmoedig behandeld had, welken zij mij verzogten hun te zeggen. Ik voldeed aan hun verzoek; en de *Virginiërs* waren

volkoomen voldaan, want het was — — een *Schotsman*, die, naar het ſcheen, eerst onlangs, uit de eene of andere Stad, op de Plantagie was aangekoomen, waar ik hem ontmoette. De *Virginiërs* in de benedenſte deelen van den Staat zijn bekend wegens hunne beleefdheid en gastvrijheid omtrent Vreemdlingen: aan de andere zijde der bergen vindt men een groot verſchil in de zeden en gewoonten der Inwooners.

ELFDE BRIEF.

Beſchrijving van de noordlijke landëngte (Northern Neck) van Virginiën. — Allerëerst bevolkt door de Engelſchen. — Overgebleevene huizen, door dezelven gebouwd. — Onderſcheid van ſtaat onder de Ingezetenen. — Land bebouwd door Negers. — Toeſtand der Slaaven. — Derzelver lot erger in de beide Carolina's. — Land uitgeput door het kweeken van tobak. — Wijze, hoe men de tobak voordteelt, en toebereidt. — Huizen in Virginiën. — Die van hout worden het meest geächt. — Mindere Claſſis van Volk in Virginiën. — Derzelver ongezond voorkoomen.

Stratford, April.

Dit gedeelte van *Virginiën*, gelegen tusſchen de beide rivieren de *Patowmac* en de *Rappahannock*, wordt genoemd de *Northern Neck* (*noordlijke Landëngte*), en is merkwaardig, uit hoofde dat het de geboorteplaats is van vee-

le beroemde perzoonen, die zich, geduurende het oorlog in *Amerika*, door hunne talenten onderſcheiden hebben; aan welker hoofd men noemen moet den Generaal WASHINGTON. Het was hier, dat een aantal *Engelſchen*, toen de Volkplanting van *Virginiën* nog eerst in haare kindschheid was, zich neerzetteden; en veelen van de huizen, die door dezen, volkoomen in den ſmaak der oude Heerenhuizen of Sloten in *Engeland*, gebouwd wierden, zijn nog in wezen, vooräl in de Landſchappen van *Richmond*, en *Westmoreland*. Zommigen van deze gebouwen zijn, even gelijk de huizen in *Marijland*, geheel vervallen; maar de overigen zijn zeer wel onderhouden door derzelver tegenwoordige eigenaars, welken eene levenswijze houden, veel nader bijkoomende aan die van eenen gegoeden *Engelschman* op het land, dan ergends elders in *Amerika*, zommige andere gedeelten van *Virginiën* alleen uitgezonderd, plaats heeft.

Onder de Ingezetenen alhier en in de Laagere Deelen van *Virginiën* vindt men eene ongelijkheid, welke in alle andere oorden van *Amerika*, de groote Steden alleen uitgenomen, geheel onbekend is. Wel ver van dat de Landerijën op eenen gelijken voet zouden verdeeld zijn, zijn dezelven het eigendom van eenige weinige bijzon-

zondere perzoonen, die daarvan verbaazende zommen trekken, terwijl het grootere deel des Volks zeer middenmaatig leeft, en ſober bedeeld is; en, daar de meesten van deze Eigenaars van zulke uitgeſtrekte goederen eene rijke en aanzienlijke opvoeding genooten hebben, welke de anderen misſen, is deze ongelijkheid tusſchen hen nog des te zigtbaarër. In dezen omtrek heb ik verſcheidenen dezer Landëigenaars ontmoet, welken, in hunne jeugd, waren opgevoed in de Schoolen en aan de Akademiën in *Engeland*, werwaards de Jonglingen, voor het ongelukkig oorlog, dat de Coloniën van dit Rijk affcheurde, vrij algemeen tot dat einde gezonden wierden. En deze zugt en eerbied voor het Land, van waar hunne Vooröuders oorſpronglijk waren, en met het welk zij zelven zoo lang in betrekking ſtonden, zijn bij deze *Virginiërs* nog geheel niet uitgedoofd: nog geduurig worden er eenigen naar *Engeland* gezonden, om daar hunne opvoeding te ontfangen.

Deze ongelijkheid is egter, voor het tegenwoordige, op verre na zoo groot niet onder de Inwooners van deze noordlijke Landëngte, dan dezelve in vroegere jaaren was, en wordt ook langzaam, van jaar tot jaar, minder merk-

baar. De oorzaak hier van is, deels dat veelen dezer uitgeſtrekte bezittingen, wanneer derzelver Eigenaars naar andere gezondere oorden vertrokken, meer verdeeld en in onderſcheidene handen gekoomen zijn; deels en vooräl, dat de tegenwoordige wetten van *Virginiën* niet gedoogen, dat de eene zoon, met uitſluiting van alle de overigen, de Landerijën van den vader alleen erft.

De voornaamſte Planters in *Virginiën* hebben bijna alles, wat zij noodig hebben, op hunne eigene goederen. Onder hunne Slaaven vindt men Kleermaakers, Schoenmaakers, Timmerlieden, Smeden, Draaiërs, Wagenmaakers, Weevers, Leêrtouwers, enz. Ik heb ſtaalen gezien van zeer goed laaken, en eene meenigte katoene manufactuuren, waaronder zeer fraaie Nankins, dat alles door de Slaaven in het Land gemaakt was. De Katoenboom groeit hier bijzonder wel: zomwijlen ſterven dezelven wel eens, geduurende den winter, door de vorſt; maar altijd draagen zij, in het eerſte jaar na dat zij geplant zijn, zeer overvloedig. Het katoen, waarvan het Nankins gemaakt wordt, is eene bijzondere zoort, en heeft natuurlijk eene geelächtige koleur.

De groote Plantagiën worden beſtuurd door Rent-

Rentmeesters en Opzienërs, terwijl de Eigenaars zich alleen bezig houden, met den voordgang van het werk natezien. De arbeid wordt verrigt alleen door Slaven, welker getal, in dit gedeelte van het Land, meer dan eens zoo groot is, dan dat der Blanken. De Slaaven op de groote Plantagiën worden, in het algemeen, zeer wel verzorgd, en met zagtheid behandeld. Geduurende bijna drie maanden, dat ik in *Virginiën* vertoefde, hoorde ik flegts twee of driemaal van eene flegte behandeling der Slaaven. Derzelver kwartieren (*quarters*), met welken naam hunne verblijfplaatzen beſtempeld worden, liggen gewoonlijk op eenen afſtand van een of tweehonderd *yards* van het woonhuis van den Planter, en geeven dus aan elke Plantagie in *Virginiën* het voorkoomen van een dorp. Wanneer egter eene Plantagie zoo uitgeſtrekt is, dat dezelve in verſcheidene Landbouwerijën kan verdeeld worden, dan heeft men, bij het huis van den Opziener van elke Landhoeve, een afzonderlijk Kwartier, of bijzondere Verblijfplaats voor de Slaaven. Bij hunne kleene wooningen hebben zij, in het algemeen, kleene tuinen en plaatzen voor gevogelte, welk alles hun bijzonder eigendom is; en men geeft hun genoegzaamen tijd, om deze hun-

hunne kleene bezigheden te bezorgen: hunne tuinen zijn gewoonlijk bijzonder wel voorzien, en hun gevogelte is talrijk. Behalven 't gene zij zelven teelen, krijgen zij ruime uitdeelingen van gezouten ſpek en *Indiäaansch* koorn. Veelen van hunne kleene hutten zijn zeer wel gemeubileerd, en zelven zijn zij buitengemeen goed gekleed. Met één woord, hun toeſtand is op verre na niet zoo ongelukkig, als men zich misſchien zou voorſtellen. Het is waar, zij zijn genoodzaakt eenige uuren daags te werken; maar daarëntegen worden zij gekleed, van voedzel verzorgd, en behoorlijk gehuisvest, en hebben geene de minſte bekommering omtrent het onderhoud en beſtaan hunner nakoomelingen. Met dat alles, laat de toeſtand van eenen Slaaf nog zoo draaglijk gemaakt worden, zoo lang hij bewust is, het eigendom te zijn van eenen anderen, die, naar zijn welgevallen, en overëenkoomende zijne grilligheden, over hem beſchikken kan; zoo lang hij het Volk om hem hoort roemen op de voorrechten van vrijheid, en hij zich zelven in Slaavernij ziet, kan men niet vooronderſtellen, dat hij zich zelven zoo gelukkig acht, als hem, dien hij vrij kent. Het is onlochenbaar, dat, onder welke gedaante de Slaavernij zich

ook

ook vertoont, de Menschheid, bij derzelver beſchouwing, altijd ruime ſtof heeft, om te weenen, en zich te beklaagen, dat er menſchen kunnen gevonden worden, die hunnen eigenen aart zoo ver vergeeten, dat zij zorgloos zijn omtrent het gevoel hunner Natuurgenooten.

Wat betreft de Staatkunde, met betrekking tot het houden van Slaaven in zommige Landen, ten aanziene van de verbastering der zeden, welke de Slaavernij noodzaaklijk veröorzaakt, en de ontelbaare andere onheilen, welken zij ten gevolge heeft, daaröver hebben anderen reeds zoo veel gezegd, dat het onnoodig is, daaromtrent verder eenige aanmerkingen te maaken.

De Slaaven vermeenigvuldigen zeer ſchielijk, en neemen dus ſpoedig in aantal toe; en hier over klaagen alle Planters, wijl het onderhoud van meer Slaaven, dan zij op hunne Plantagiën noodig hebben, hun zwaare onkosten veröorzaakt. De beginzels van menschlijkheid verhinderen hen egter, deze ongelukkige ſchepzels te verkoopen, of hen te verwijderen van de plaats, waar zij, in het midden hunner vrienden en bloedverwandten, geboren en opgevoed wierden.

Het gene ik hier, ten aanziene van den toeſtand

ſtand en de behandeling der Slaaven, gezegd heb, moet men wel in het oog houden, dat alleen ziet op die genen, welken op de groote Plantagiën in *Virginiën* gevonden worden: zij, die het ongeluk hebben, om te vallen in de handen van de mindere Clasſis des Volks, of van ſtrenge Meesters in de ſteden, ondervinden een geheel ander lot; en in de beide *Carolina's* en in *Geörgiä* vertoont zich de Slaavernij in eene nog veel treurigere gedaante, dan zij dit doet daar, waar zij, in *Virginiën*, zelfs het drukkendſte is. Men heeft mij verhaald, dat het, in deze plaatzen, geheel niet ongewoon is, bij harddraaverijën geheele troepen van Negers te zien verwedden, en deze ongelukkigen, geduurende verſcheidene dagen, uit de handen van het eene gezelſchap dronkene ſpeelers in die van het andere, te zien overgaan. Hoe affchuwlijk en verfoeilijk zijn niet die wetten, die zulke wandaaden toelaaten! En egter dit zijn, dit doen de wetten van dat Volk, dat zoo zeer op zijne liefde tot vrijheid en onäfhanglijkheid roemt, en dat zich inbeeldt, dat de voorrechten der vrijheid alleen in het hart van den *Amerikaan* recht gekend, geächt en vereerd worden.

De Noordlijke Landëngte is, alleen eenige wei-

weinige plaatzen uitgezonderd, vlak en zandig, en overdekt met Pijn- en- Cederboomen. In zommige ſtreeken wordt de grond zeer goed bebouwd, en levert eenen goeden oogst op; maar deze bebouwde plaatzen zijn zoo zeer vermengd met groote uitgeſtrekte vlakten onbebouwd lands, dat door de tobaksteelt geheel uitgemergeld, en van alle groen bijna volſtrekt ontbloot is, dat, over het geheel, het land het voorkoomen heeft van eene wildernis. En dit is overäl het geval, waar men van het aankweeken van tobak de hoofdzaak gemaakt heeft.

Het is niet zoo zeer toeteſchrijven aan het veele voedzel, dat de Tobaksplant noodig heeft, dan wel aan de wijze, op welke men dezelve kweekt, dat het land zoo zeer vermagerd en uitgeput wordt. De wijze, op welke de tobak geteeld wordt, maakt het noodzaaklijk, dat men, van het begin dat de planten gezet zijn, aanhoudende tuſchen dezelven gaat, om die te bezorgen; en hier door wordt de grond, daar dezelve tuſchen en rondöm de planten, geduurende den geheelen zomer, aan de brandende hitte der zon is blootgeſteld, bij het einde van het jaargetijde, zoo hard en ſtug, als een gewoon voetpad. Daarteboven heeft men

men de verderflijke gewoonte, om, van jaar tot jaar, hetzelfde ſtuk lands te bepooten, tot dat het eindelijk geheel is uitgemergeld, waar na men het verwaarloost en verlaat, en een ander ontgint, dat altijd, een of twee zomers, eene goede inzameling oplevert, maar ook, op zijne beurt, uitgeput, en verlaaten wordt. Verſcheidene Planters hebben eindelijk de dwaasheid beginnen te zien, van, op deze wijze, hun land te benadeelen. Dezen teelen nu ook, op een nieuw ſtuk lands, ſlegts één jaar tobak, en daar na zaaiën zij, twee jaaren agter elkänderen, tarw, en, het derde jaar, klaver. Zij gebruiken, om het land te mesten, van twaalf tot vijftien honderd ſchepels mest op elke *acre* lands, en dit heeft men bevonden, zoo wel voor de tobak als voor de tarw, genoeg te zijn. De laatſte geeft omtrent twintig ſchepels op iedere *acre*.

In zommige deelen van *Virginiën* levert het land, dat men op deze wijze onbebouwd heeft laaten liggen, binnen weinig tijds en van zelf, eene meenigte Pijn- en- Cederboomen op, onder welker ſchaduw het, beveiligd tegens den geweldigen invloed der drukkende warmte, ten einde van vijftien of twintig jaaren, zijne voorige vrugtbaarheid wederkrijgt; maar op andere

plaat-

plaatzen verloopen er verſcheidene jaaren eer men eenig groen op hetzelve gewaar wordt. De boomen, die dus van zelven opſlaan, groeiën gewoonlijk zeer digt bij elkanderen, en bereiken de hoogte van vijftien tot twintig voet, misſchien, in hetzelfde getal van jaaren; zij hebben egter zeer weinig ſaps in zich, en ſterven zeer ſpoedig na dat men ze geveld heeft.

De Tobak wordt op de volgende wijze geteeld en toebereid.

Wanneer de Lente zoo ver gevoorderd is, dat men geene vrees meer heeft voor vorst, kiest men eene plek gronds uit van twintig tot honderd voet in het vierkant. Op deze plaats brengt men eene groote meenigte houts bijëen, en ſteekt dezelve in brand, om daar door het onkruid en het ongedierte te verdelgen. Deze warme asſche wordt daarop, te gelijk met den grond, omgeſpit, en daarin het zaad, dat zwart en buitengemeen kleen is, gezaaid. Dit gedaan zijnde bedekt men alles met haagdoorne takken, om daar door, ware het mogelijk, de vogels en vliegen te verhinderen, het zaad wegtehaalen. In 't algemeen, heeft men egter, bevonden, dat dit middel niet genoegzaam is, daar de plant veeltijds nauwlijks even boven

den grond gekoomen is, of dezelve wordt aangetast door eene groote zwarte vlieg, van het geſlagt der torren, die de bladen vernielt. Men bevlijtigt zich wel, om deze vliegen, zoo veel mogelijk, te verdelgen; maar dikwils hebben zij, niettegenſtaande alle aangewende moeite, reeds zoo veel kwaads gedaan, dat er ſlegts weinige planten in het leven blijven. Toen ik door *Virginiën* reisde, hoorde ik algemeen klaagen over het nadeel, dat dit ongedierte gedaan had: de bedden waren meeſtäl geheel verwoest.

Zoo ras de jonge planten groot genoeg zijn, dat gewoonlijk is in het begin van Maij, worden dezelven overgeplant op velden, en gezet op heuveltjens op den afſtand van drie of vier voet van elkänderen. Hier hebben zij weder te kampen met andere vijänden: de wortels worden door wormen aangetast, en verſcheidene zoorten van vliegen leggen heure eiëren tusſchen de bladen en den ſtengel, waar door de plant, wanneer dezelven niet ſpoedig worden weggedaan, onfaalbaar verdorven wordt. Het is daaröm, zoo als ik zeide, volſtrekt noodig, dat men geduurig bij, en tusſchen de planten gaat, om dezelven, op den rechten tijd, natezien en optepaſſen. Zoo ras de plant eene

ze-

zekere hoogte gekreegen heeft, breekt men er den top uit, en doet de zuigers, die tusſchen de bladen uitſpruiten, zorgvuldig weg, zoo ras men dezelven ontdekt. Naar maate de bijzondere zoort van tobak, welke de Planter begeert te hebben, laat men de onderſte, de middenſte of de bovenſte bladen ſtaan. De onderſte bladen worden het grootst, en zijn daarteboven malschër, en meer genegen om geel te worden, dan de bovenſten.

Wanneer de Plant tot rijpheid gekoomen is, dat gemeenlijk omtrent de maand Augustus plaats heeft, ſnijdt men dezelve af, ſteekt ſpijlen door de ſtengels, en hangt die dus, in ruime, tot dat einde geſchikte lootzen, op, om te droogen. Indien het weder niet gunſtig genoeg is, om de bladen te droogen, ſteekt men eenige vuuren aan, en laat de rook tusſchen de planten doortrekken: dit doet men ook wel eens, om de bladen eene geelere koleur te geeven, dan zij natuurlijk hebben. Droog zijnde, bindt men dezelven in bosſen van zes of zeven bladen, die men op hoopen legt, om te zweeten, waar na men die weder droogt. Dit verrigt zijnde, worden deze bosſen, door middel van persſen, ingepakt in

vaten, die gewoonlijk, van agt honderd tot duizend pond, weegen.

De Tobak dus ingepakt, en geheel gereed zijnde ter verzending, zendt de Planter dezelve naar de naastbijgelegene Zeehaven, waar zij, eer men dezelve verzendt, door iemand, die daartoe is aangeſteld, wordt nagezien. Bevindt deze dezelve goed en leverbaar, dan geeft hij vrijheid tot de inſcheeping en verzending; bevindt hij dezelve zoo niet, dan wordt zij aan den Eigenaar terug gezonden. Zommigen van deze Pakhuizen, in welken de tobak wordt nagezien, zijn zeer groot; en bekwaame en ervaarene kooplieden kunnen de qualiteit der tobak reeds beöordeelen, indien zij het pakhuis kennen, waarin dezelve is nagezien (*). Wanneer

(*) Volgends de wetten van *Amerika* mag geen voordbrengzel, 't welk eenige toebereiding ondergaan heeft, zoo als Meel, Potäsch, Tobak, Rijst, enz. uitgevoerd, of zelfs in eenen boot, om het, langs de rivier, naar eene of andere Zeehaven te vervoeren, gelaaden worden, zoo lang het niet behoorelijk onderzogt is. Deze Inſpecteurs ſtaan onder eed, worden door den Staat betaald, en mogen, onder geenerlei voorwendzel, van wien het ook zij, eenig geſchenk aanneemen. Deze maatregel is zeker zeer ſtaatkundig, wijl, wanneer niets dan het beste mag verzonden worden, dit noodzaak-

neer de wegen goed en droog zijn, verzendt men de vaten met tobak naar deze plaatzen, op eene zonderlinge wijze. Men ſlaat twee dikke pinnen van hout, aan beide de einden, op de wijze van eene as, in den bodem van het vat; aan deze beide pinnen worden twee ſtokken, even gelijk disſelboomen, vastgemaakt, en in dezer voege wordt het vat, door een of twee paarden, voordgetrokken. Wanneer men zich van dit middel bedient, draagt men altijd zorg, dat de hoepels zeer ſterk zijn.

Voor het tegenwoordige teelt men, op verre na, niet zoo veel Tobak als in vroegere jaaren, wijl de groote vraag naar Tarw de meeſte Planters heeft aangezet, om, bij voorkeur, dit graan aantekweeken. Zij, die Tobak en Tarw teelen, worden genoemd Planters, de anderen, die minder graan zaaiën, noemt men Landlieden.

Oſſchoon veele huizen op de Noordlijke Landëngte, zoo als ik gezegd heb, van klinkers of ſteen, en in den ſmaak der oude Heeren-

zaaklijk den prijs der *Amerikaanſche* producten op de vreemde buitenlandſche markten moet doen ſtijgen, en de vraag naar dezelven vermeerderen. *Aanmerk. van den Schrijver.*

renhuizen in *Engeland* gebouwd zijn, zijn thands egter de meesten aldaar, en door geheel *Virginiën*, van hout; en onder dezen telt men vooräl die, welken in de laatſte jaaren getimmerd zijn. Dit is in het bijzonder toeteſchrijven aan het heerſchende, offchoon dwaaze denkbeeld, dat de huizen van hout, uit hoofde dat derzelver binnenwanden, bij regenächtig weder, nooit zoo vogtig ſchijnen als die van ſteen, voor de gezondheid beter zouden zijn. Voor het huis heeft men eene gaanderij of afdak, gewoonlijk zoo lang als de geheele breedte der wooninge: dikwils vindt men er ook eene agter het huis; en zomwijlen geheel rondöm hetzelve. Deze gaanderijën geeven, geduurende den zomer, eene aangenaame beſchutting tegens de brandende hitte der zonne. De Zaal, of *Saloon*, zoo als het genoemd wordt, is altijd de plaats, aan welke men, in een *Virginiesch* huis, om de meerdere koelte, welke men daar gevoelt, geduurende het warme jaargetijde, de voorkeur geeft; en deze is gewoonlijk, even gelijk een ſpreekvertrek, met Sofa's, Fauteuils enz. gemeubileerd.

Het gemeene Volk in de benedenſte gedeelten van *Virginiën* heeft een zeer bleek voorkoomen, 't welk men moet toeſchrijven aan de ge-

geweldig heete ſtraalen der zonne in den Zomer, en de galachtige ziekten, aan welken zij in den Herfst zijn blootgeſteld. De vrouwen zijn ver van ſchoon en bevallig te zijn; en de kapzels, van welken zij, wanneer zij uitgaan, zich bedienen, om voor de hitte der zonne beveiligd te zijn, geeven heur een nog veel leelijkër aanzien, dan zij in de daad hebben. In het algemeen draagen zij eene muts of bonnet, welke haar bijzonder misvormt. Deze beſtaat uit een netje, dat digt aan het agterhoofd ſluit, en een voorſtuk of eene luifel, ondersteund door ſmalle eindjens rotting, die zich, tot omtrent twee voet van het hoofd, in eene horizontaale rigting uitſtrekken. Eene vrouw, zulk een kapzel draagende, is verpligt, wanneer zij iemand, die aan haare zijde is, zal aanzien, het geheele ligchaam omtedraaiën.

In de bovenſte gedeelten van het Land, naar den kant der bergen, zijn de vrouwen geheel onderſcheiden van dezen, en hebben een gezond en bevallig gelaat.

TWAALFDE BRIEF.

De Stad Tappahannock. — De Rivier Rappahannock. — Haaiën in dezelve. — Het land in den omtrek van Urbanna. — Brand zeer gewoon in de bosſchen. — Wijze, op welke men deszelfs vernielende voordgangen ſtuit. — Manier, om den terpentijn uit de boomen te trekken. — Glouceſter. — Jork Town. — Overblijfzelen van de Veſtingwerken, aldaar aangelegd geduurende het Amerikaanſche Oorlog. — Huizen door de bomben vernield nog aanweezig. — Holen op den oever van de rivier. — Williämsburgh. — Het Staatshuis geheel vervallen. — Standbeeld van Lord BOTTETOURT. — *Collegie van* WILLIAM *en* MARIJ. — *Toeſtand van de Studenten.*

Williämsburgh, April.

Zedert mijn laatſte ſchrijven aan u, heb ik het grootſte gedeelte van mijnen tijd, in de huizen

zen van verſcheidene perzoonen op de Noordlijke Landëngte, doorgebragt. Voor vier dagen pasſeerde ik, digt bij eene kleene Stad, uit omtrent honderd huizen beſtaande, *Tappahannock*, of *Hobb's Hole* genaamd, de Rivier *Rappahannock*, die deze Noordlijke Landëngte aan de eene zijde beſproeit. Voor het oorlog was deze Stad in eenen veel bloeiënderen ſtaat, dan dezelve thands is: deze ongelukkige gebeurenis vernietigde den geheelen koophandel van deze kleene plaats, even gelijk die van meest alle de Zeeſteden van *Virginiën*. De *Rappahannock* is, tegen over deze Stad, die zeventig mijlen boven deszelfs ingang gelegen is, omtrent drie vierde eener mijle breed. Dikwils ziet men in deze rivier Haaiën; en, 't gene aanmerkelijk is, al de visch, welk in dezelve gevangen wordt, vindt men aan de zijde naar de Stad.

Van *Tappahannock* tot aan *Urbanna*, eene andere kleene Stad aan de rivier *Rappahannock*, omtrent vijf-en-twintig mijlen laager gelegen, heeft het land een armoedig voorkoomen.

De weg, die zeer vlak en zandig is, loopt door bosſchen van verſcheidene mijlen uitgeſtrektheid. Men ontmoet, op deze reis, zeer

weinig wooningen, en die, welken men nog ontmoet, zien er ellendig uit. De bosschen beſtaan meeſtäl uit Eiken, Pijn en Cederbomen, die alleen in het ſlegtſte land wasſen.

Geduurende dezen weg moet men verſcheidene kreeken overtrekken, die zich ontlasten in de *Rappahannock*, in welker omtrek men zeer uitgebreide moerasſen aantreft, die, zoo als men onderſtellen mag, het omliggende land, door haare uitdampingen, zeer ongezond maaken. In deze moerasſen vindt men altijd zulk eene ontelbaare meenigte ſneppen, dat het bijna niet mogelijk zoude zijn, een geweer, in eene horizontaale rigting, afteſchieten, zonder, in eene ſchoot, een groot aantal van dezelven te vellen.

Bij het doorreizen van dit Land, ontdekte ik, in de bosſchen, verſcheidene ſpooren en overblijfzelen van brand, welke, naar het ſchijnt, in het voorjaar hier zeer dikwils plaats heeft. Gewoonlijk wordt dezelve veröorzaakt door de onächtzaamheid van hun, die de ſtruiken en doornen afbranden, om het land te zuiveren; en het is te verwonderen, dat, daar dit toeval zoo dikwils plaats heeft, hetzelve van geene ernſtigere en nadeeligere gevolgen is, dan men meeſtäl ziet. Ik was zelve eenmaal ge-

getuige van dusdanig eenen brand op de Noordlijke Landëngte. De dag buitengemeen helder en lugtig zijnde, en tot dit werk zeer geſchikt ſchijnende, had men, op verſcheidene plaatzen, eene groote meenigte ſtruiken en ander onkruid in brand geſtoken. In den agtermiddag wierd het egter zeer heet, en men gevoelde duidelijk ſtroomen van eene heete brandende lugt, de gewoone voorteekens van 't gene volgde. Omtrent vijf uuren betrok de lugt tegen het Noorden, en wierd zeer donker, en er ſtak oogenbliklijk een verſchrikkelijke wervelwind op. Ik ſtond op dit tijdſtip, met eenige andere perzoonen, op eene hoogte, van waar wij dezen wind van tijd tot tijd zagen naderen. In zijnen loop voerde hij eene wolk van ſtof, drooge bladen en verrot hout met zich; rukte, op verſcheidene plaatzen, de ſtaketzels om, en wierp de daken der hutten voor het vee af. Wij deeden ons best, om eene veilige ſchuilplaats te bereiken, maar te vergeefsch: eer twee minuuten verloopen waren, overviel ons de wind; de ſchok was allergeweldigst, en wij hadden zeer veel moeite, om ſtaande te blijven, en adem te haalen. In omtrent drie minuuten was de Wervelwind voorbij; maar daarop volgde een ſtorm, vergezeld van eenen he-

vi-

vigen donder en zwaaren blikſem, die meer dan een half uur aanhield. Oogenbliklijk na dat de wervelwind voorbij was, omziende, zagen wij, op eene plaats in het bosch, waar men de ſtruiken had aangeſtoken, eene ontzettende kolom van vuur opgaan. Op meer dan ééne plaats rees de vlam ver boven den top der boomen, die zeer hoog waren, uit. Dit alles leverde een ontroerend, maar te gelijk grootsch gezigt op. De Slaaven van de nabuurige Plantagiën waren allen bijëengekoomen; en op alle hoeken ſtelde men, op dat de brand niet algemeen zou worden, wagten uit, om te waarſchuwen, wanneer het vuur zich ook elders mogt ontdekken. Op eene Plantagie waren de vonken meer dan eene halve mijl ver door den wind aangevoerd. Gelukkig egter viel er kort daar na een geweldige ſlagregen, die het Volk in ſtaat ſtelde, om overäl den brand te blusſchen.

Wanneer deze brand niet in tijds geſtuit wordt, dan verheft dezelve zich zomwijlen tot eene beängſtigende hoogte, en breidt zich ontzettende uit; en, wanneer het gras, en de dorre bladen bij toeval zeer droog zijn, en de wind ſterk is, dan gaat dezelve met zulk eene ſnelheid voord, dat de ſnelſte loopers dikwerf door

door de vlam overvallen worden, eer zij dezelve ontkoomen kunnen. Ik heb menſchen geſproken, op welker trouw men zich veilig verlaaten kan, die mij verzekerden, dat zij moeite gehad hadden, om te ontvlugten en zich veilig te ſtellen, niettegenſtaande zij zeer goede paarden onder zich hadden.

Er is ſlegts één middel om eenen brand van dezen aart, die zulke ſnelle voordgangen langs den grond maakt, te ſtuiten. Dit middel beſtaat in het volgende. Op eenigen afſtand van het vuur, dat men voorneemens is, te blusſchen, ſteekt men eenige andere vuuren aan, en wel zoo, dat dezen eene andere rigting hebben, dan, of dwars zich uitſtrekken voor die, welke de eigenlijke brand, ingevolge den wind, ſchijnt te zullen neemen. Bij deze vuuren plaatst men eene meenigte Volks voorzien van ſpaden en haaken, welken dezelven zeer nauwkeurig moeten gadeſlaan, en zorg draagen, dat zij zich niet verder uitbreiden, dan alleen aan die zijde, die naar den voornaamen brand gekeerd is: iets, dat gemaklijk te doen is, wanneer men, van het begin af, daaröp behoorelijk acht geeft. Door dit middel ontmoeten deze vuuren elkänderen binnen weinig minuuten, en, daar zij nu geen voed-

zel

zel meer vinden, wijl het gras en de bladen aan alle kanten verbrand zijn, gaan zij van zelf uit. In het algemeen vindt men in de bosschen van *Amerika* zeer weinig kreupelhout, zoo dat deze brand zich meestäl alleen langs den grond uitstrekt; en het, hoe zeer de boomen dikwils gezengd worden, egter zeer zelden gebeurt, dat eenigen van dezelven geheel verbranden.

Het land tusschen *Urbanna* en *Gloucester*, eene Stad gelegen aan de rivier *York*, is niet zoo zandig noch zoo vlak, als dat in den omtrek van de *Rappahannock*. De boomen, meestäl Pijnboomen, zijn zeer zwaar en geeven overvloed van Terpentijn, welken de Ingezetenen in groote meenigte van dezelven verzamelen, offchoon meestäl voor hun eigen gebruik. Men verzamelt den Terpentijn door eene diepe snede te doen in den boom, en daaronder een vat te zetten, waarin men de harstächtige stof, die uit deze wonde zijpelt, ontfangt. De boomen, die deze bewerking ondergaan hebben, en dus afgetapt zijn, duuren slegts eenen korten tijd, na dat zij zijn omgehakt. In dezen omtrek ontmoet men eene meenigte staande waters of kleene meeren, omringd met bosschen, langs zommigen van welken men een zeer aangenaam gezigt heeft. De

mees-

meesten dezer Meeren leveren watervallen op, die zich in eene of andere kreek of rivier ontlasten, en dus eene ſchoone gelegenheid geeven tot het aanleggen van molens.

Gloucester bevat ſlegts tien of twaalf huizen, en ligt op eenen uithoek lands, omtrent tegenover de Stad *Jork*, die aan de andere zijde van de rivier gelegen is. Men ziet hier eenige overblijfzelen van één of twee verſchansſingen, die, geduurende het oorlog, zijn opgeworpen. De rivier tusſchen deze beide plaatzen is omtrent anderhalve mijl breed, en vier en eene halve vadem diep.

De Stad *Jork* beſtaat uit omtrent zeventig huizen, eene *Episcopaale* Kerk, en eene Gevangenis. Zij heeft thands niet meer dan een derde van den luister, welken zij, voor het oorlog, had, en het ſchijnt niet vermoedelijk, dat zij haaren voorigen bloeiënden toeſtand ſpoedig zal wederkrijgen. In vroegere tijden wierd hier zeer veel Tobak onderzogt en gekeurd; maar voor het tegenwoordige teelt men denzelven zeer ſpaarzaam in dezen omtrek, wijl het Volk thands in het algemeen de gewoonte heeft aangenomen, om aan het zaaiën en teelen van Tarw den voorrang te geeven. Het weinige, dat nog ter bezigtiging herwaards gezonden

den

den wordt, houdt men voor de beste zoort, en is alleen beſtemd voor de markt van *London*.

Jork is merkwaardig, als zijnde de plaats, waar Lord CORNWALLIS genoodzaakt was, zich met zijn geheel Leger aan de verëenigde magt der *Amerikaanen* en *Franſchen* overtegeeven. Eenige weinige verſchansſingen, die door beide de Legers, aan wederzijden, waren opgeworpen, zijn tot hier toe overgebleeven; maar de voornaamſte werken zijn meeſtäl geheel geſlegt. Zommigen van dezelven heeft men omgeploegd, en op anderen zijn, niettegenſtaande men, geduurende de belegering, alle de boomen in den omtrek der Stad had weggeruimd, kleene bosſchen van Pijnboomen opgeſlagen. De eerſte en tweede Parallel kan men nog nauwkeurig zien, wanneer dezelven worden aangeweezen door iemand, die haar te vooren gekend heeft, toen zij nog in eenen beteren ſtand waren.

De huizen van *Jork* draagen nog de duidelijke kenmerken van de belegering; en de Ingezetenen willen, tot geenen prijs, toeſtaan, dat de gaten, door de kanonkogels in de muuren hunner wooningen gemaakt, aan de buitenzijde toegemaakt worden. Er is in het bijzon-

der

der een huis aan den buitenkant der Stad, dat deerlijk gehavend, en nog in den ellendigſten toeſtand is. Dit huis wierd bewoond door den Heere NEILSON, Secretaris geduurende de Koninglijke Regeering; en door Lord CORNWALLIS, toen hij eerst in de Stad kwam, tot zijn Hoofdkwartier verkoozen; maar was zoo zeer aan het vuur van den vijänd blootgeſteld, en wierd zoo zeer door denzelven tot een *point de vue* genomen, dat hij ſpoedig genoodzaakt was, hetzelve te verlaaten. NEILSON, naar het ſchijnt, had egter beſlooten in hetzelve te blijven, en deed dit ook getrouw, tot dat eindelijk zijnen Neger, den eenigen perzoon, die met hem in zulk eene wooning wilde blijven, terwijl hij naast hem ſtond, het hooſd, door een' kanonkogel wierd weggeſchooten. Nu oordeelde hij het tijd, om te vertrekken, en zich te bergen; maar het huis bleef aanhoudende door de Belegeräars beſchooten, even als ware het nog het Hoofdkwartier. De wanden en het dak zijn, op ontelbaare plaatzen, doorboord, en, aan den eenen hoek, is een groot gedeelte van den muur geheel weg. In dezen ſtaat wordt het egter, in één vertrek, bewoond door den eenen of anderen, die even zoo eigenzinnig is als de oude Secretaris. Er zijn

eenige gragten en wallen rondöm hetzelve, in welken men overäl zeer diepe gaten ziet, die door de bomben gemaakt zijn. Tot voor een paar jaaren lagen hier nog de gebrokene overblijfzels en ſtukken dezer vernielende werktuigen; maar de matroozen der *Amerikaanſche* ſchepen, die op *Jork* handelen, oordeelende, dat zij die voor oud ijzer zouden kunnen verkoopen, hebben dezelven opgegraaven, en met hunne ſchepen vervoerd.

De oevers van de rivier, waar de Stad gelegen is, zijn zeer hoog en ongenaakbaar, uitgezonderd op eenige weinige plaatzen: het voornaamſte gedeelte van de Stad is op derzelver hoogte gebouwd, en er ſtaan ſlegts eene enkele Viſchershut en eenige pakhuizen aan derzelver voet. Men toont aan den oever een hol, 't welk het Volk voorwendt, dat, geduurende de belegering, toen het vuur van den vijänd het hevigst was, tot een verblijf voor het Hoofdkwartier zou gedient hebben; maar, in de daad, was hetzelve gemaakt, en met groene baai behangen, voor eene Dame, de vrouw, of de minnaares van eenen Officier, die bevreesd was, om in de Stad te blijven; doch die van ſchrik ſtierf, toen zij in dit onderäardſche gat wierd neergelaaten.

Twaalf

Twaalf mijlen ten westen van *York* staat *Williamsburgh*, eertijds de zetel van het Bestuur van *Virginiën*. Geduurende het oorlog verkoos men daartoe *Richmond*, als zijnde verder verwijderd van de Zeekust, en deshalven niet zoo zeer bloorgesteld aan plundering, wanneer de vijand, onverwagt, eene landing deed. *Richmond* heeft daarteboven het voordeel van aan den oorsprong van eene bevaarbaare rivier gelegen, en dus meer geschikt te zijn tot eenen bloeienden en luisterrijken staat, dan de andere immer zou kunnen bereiken. Het is, in de daad, onbegrijpelijk, wat het Volk heeft kunnen beweegen, om ter plaatze, waar *Williamsburgh* gelegen is, eene Stad te stichten: in het midden van eene vlakte, anderhalve mijl ver van eenige bevaarbaare rivier; en dat daar er zoo veele voortreffelijke rivieren in den omtrek zijn.

De Stad bestaat uit eene voornaame straat, en twee anderen, die in dezelfde rigting loopen. Aan het eene einde van de voornaamste straat staat het Collegie, en aan het ander einde het oud Capitool of Staatshuis, zijnde een ruim gebouw van steen, maar dat thands op het punt is, om intestorten, wijl het verwaarloosd wordt. De huizen rondöm hetzelve staan meestal ledig,

en maaken eene treurige vertooning voor het oog van den aanſchouwer. In de zaal van dit Staatshuis ziet men een verminkt Standbeeld van Lord BOTETOURT, een der Koninglijke Gouverneurs van *Virginiën*, ter eere van zijns Lordſchaps billijk en vriendlijk beſtuur, op kosten van den Staat, opgeregt. Ten tijde van het oorlog, toen de woede der partijzugt op het hoogst, en alles, wat de Koninglijke Regeering herinneren kon, zoo gehaat was, heeft men het hoofd en den eenen arm van dit ſtandbeeld afgeſlagen: thands ſtaat het geheel blootgeſteld, en wordt dagelijks meer en meer geſchonden. Ik durf niet bepaalen, of het Motto: „ *Refurgo rege favente*," dat onder het wapenſchild geleezen wordt, iets tot deszelfs tegenwoordigen toeſtand heeft bijgebragt; maar, zoo als het thands is, blijft het zeker een gedenkteeken van de vernietiging der Koninglijke magt in *Amerika*.

Het Collegie van WILLIÄM en MARIJ, zoo als het thands altijd genoemd wordt, ſtaat aan het andere einde van de Hoofdſtraat, en is een groot ligchaam, „ dat," zoo als ik meen, de Heer JEFFERSON zegt, „ zeer veel overëenkoomst heeft met eenen grooten ſteenöven, uitgezonderd dat hetzelve een dak heeft." Het ge-

getal der Studenten bedroeg, toen ik aldaar was, omtrent dertig; en, aan derzelver voorkoomen, zou men gedagt hebben, dat dit Seminarie eer eene Latijnſche School, dan een Collegie behoorde genoemd te worden. Thands heb ik gehoord, dat de Opzieners, na de tegenwoordige omwenteling, hetzelve opgevuld vindende met kinderen, die juist bezig waren, met de beginzelen van het Grieksch en Latijn te leeren, iets, dat natuurlijk andere meer gevoorderden moest affchrikken, van in hetzelve te gaan, het profesſoraat in deze beide taalen afgeſchaft, en anderen in derzelver plaats ingeſteld hebben. Voor het tegenwoordige worden aldaar lesſen gegeeven in de Rechten, de Medicijnen, de natuurlijke en zedenlijke Wijsgeerte, de Wiskunde, en de hedendaagſche taalen. De Bisſchop van *Virginiën* is Preſident van dit Collegie, en houdt zijn verblijf in het gebouw. Op eenen dag, dat ik mij bij hem bevond, aten een dozijn of meer der Studenten, van welken de oudſte omtrent twaalf jaar was, aan de tafel van den Bisſchop: zommigen van dezelven hadden geene ſchoenen, anderen geene kouſen, en nog anderen geen rok aan. Geduurende het eeten ſtonden zij aanhoudende op, om zich zelven aan het Buffet te bedienen. Een paar

ſchotels gezouten vleesch, en wat ſoep van Oesters maakten den geheelen maaltijd uit. Ik verhaal dit alleen, om een kleen denkbeeld te geeven van de Collegie's en deze Heeren in *Amerika*.

De *Episcopaale* Kerk, de eenige in deze Stad, ſtaat in de middenſte of voornaamſte ſtraat, en is bijna geheel vervallen. Aan beide zijden heeft men eene uitgeſtrekte plek groen land, omringd met vrij nette huizen, het welk juist het voorkoomen geeft van een *Engelsch* Dorp.

De Stad beſtaat uit omtrent twaalfhonderd Inwooners, welker onderling verkeer uitgebreider en te gelijk aangenaamer en welleevender ſchijnt te zijn, dan men dit, in eenige andere plaats van die uitgeſtrektheid in *Amerika*, aantreft. *Williämsburgh* levert geene eigene manufactuuren op, en nauwlijks vindt men er eenigen Koophandel.

Er is ter dezer plaatze een Hospitaal voor Krankzinnigen; maar hetzelve ſchijnt zeer kwalijk ingerigt te zijn.

DER-

DERTIENDE BRIEF.

Hampton. — Veer te Norfolk. — Gevaar in het paſſeeren der talrijke Veeren in Virginiën. — Norfolk. — Wetten van Virginiën, ſchadelijk voor het belang van den Koophandel. — Straaten te Norfolk eng en vuil. — Geele Koorts aldaar. — Aanmerkingen over deze ziekte. — Verſchrikkelijke partijzugt onder de Ingezetenen. — Gering getal van Kerken in Virginiën. — Verſcheidenen zijn geheel vervallen. — Bijzondere begraafplaatzen.

Norfolk, April.

Van *Williämsburgh* tot aan *Hampton* is het Land vlak, en heeft niets aangenaams, noch dat de aandacht eenigzins waardig is. *Hampton* is eene kleene Stad, in eene baai, digt bij den ingang der riviere de *James*, gelegen, beſtaande uit omtrent dertig huizen en eene *Episcopaale* Kerk. Jaarlijks worden hier eenige

weinige Barken gebouwd, en voor omtrent twee-en-veertig duizend *Dollars* aan koorn en grove meubilen uitgevoerd. Het is eene morsige, vuile plaats, waar men altijd geplaagd is met eenen hoogst onäangenaamen ſtank, dien de modderige oever, welken men hier heeft, wanneer het water is afgeloopen, oplevert.

Van deze Stad heeft men een gewoon Veer op *Norfolk*, ſchuins tegen over de reede van *Hampton*, zijnde agttien mijlen. Ik was genoodzaakt, mijne paarden hier verſcheidene dagen agter te laaten, wijl alle de platte vaartuigen hier te huis hoorende, eene Kreek, eenige mijlen ver, waren opgevaaren, om duigen en andere goederen te haalen, en men hier geen ander middel heeft noch kent, om de paarden in de Veerſchepen, die te groot zijn, dan dat zij digt aan den oever kunnen koomen, te laaden, dan dezelven op zulke platte Vaartuigen naar buiten, en aan het ſchip te brengen, en dan daar in te doen overſpringen. Het overvaaren der rivieren is in *Virginiën* hoogst onäangenaam: onder zes Veeren is er niet één, waar men goede vaartuigen heeft, en waar dezelven wel beſtuurd worden, en men moet de grootſte omzigtigheid gebruiken, om geene ongelukken te krijgen, welken op deze plaatzen

zen maar al te gemeen zijn. Terwijl ik hier pasſeerde, hoorde ik van verſcheidene onlangs voorgevallene onheilen van paarden, die, bij het in en uitſpringen der Veerſchuiten, de beenen gebroken hadden, verdronken, of, op eene andere wijze, omgekoomen waren.

Norfolk ligt digt bij den mond van den Oostlijken arm der riviere de *Elizabeth*, de meest zuidlijke van alle de rivieren, die zich in de *Cheſapeak* Baai ontlasten. Deze is de grootſte koopſtad van geheel *Virginiën*, en drijft eenen bloeiënden handel op de *West-Indiën*. De uitvoer beſtaat hoofdzaaklijk in Tobak, Meel, Koorn, en verſchillende zoorten van gemeene goederen, van welke laatſten het groote moeras, *Dismal Swamp*, onmiddenlijk in den omtrek gelegen, haar eenen onuitputbaaren toevoer geeft.

De Koophandel van *Norfolk* zou veel grooter en uitgebreider zijn, dan dezelve thands nog is, indien dit niet verhinderd ware door het onſtaatkundige van zommige wetten, welken in den Staat van *Virginiën* hebben plaats gehad. Eene van deze, voor den Koophandel zoo ſchadelijke, wetten, wierd geduurende het oorlog vastgeſteld. Bij deze wierd bepaald, dat alle Kooplieden en Planters van *Virginiën*,

welken eenig geld aan Kooplieden in *Engeland* ſchuldig waren, van deze hunne ſchulden zouden ontſlagen zijn, wanneer zij dit geld, in plaats van hetzelve naar *Engeland* te zenden, aan de publieke ſchatkist opbragten; en men noodigde hen uit, om, op deze wijze, het hunne bijtedraagen tot het oorlog, waarin *Amerika* toen was ingewikkeld.

Weinig voordeels deed deze wet, in het eerst, aan de ſchatkist van den Staat; en men bragt geen geld in dezelve. De *Virginiſche* ſchuldenaar kon, bij dezen maatregel, voor zich zelven in het bijzonder geheel niets winnen, wijl hij juist dezelfde ſom aan de ſchatkist betaalen moest, welke hij in *Engeland* ſchuldig was: integendeel, hij kon daarbij zeer veel verliezen: zijn crediet zou, bij zulk een gedrag, in het oog der *Engelſche* Kooplieden geheel ophouden, en het zou hoogst bezwaarlijk zijn, na het eindigen van het oorlog, weder met hun te kunnen handelen. Zoo dagten de *Virginiërs*, en dit hield hen terug van aan deze wet en uitnoodiging gehoor te geeven. Maar, toen het papieren geld van *Amerika* zoo zeer in prijs gedaald was, dat honderd Dollars in papier niet meer, dan ééne Dollar in zilver, waardig waren, begonnen veelen, die verbaazende

de ſommen aan *Engelſche* Kooplieden ſchuldig waren, deze zaak uit een geheel ander oogpunt te beſchouwen. Zij zagen er nu daadlijk winst in voor zich zelven, wanneer zij hunne ſchulden, in dit papier, aan de ſchatkist betaalden, en ſchikten zich te gelijk naar de wetten, en, uit dit beginzel handelende, voldeeden zij daaraan en wierden, door de wetten van het Land, van hunne ſchulden ontſlagen, offchoon zij, in de daad, niet meer dan een honderdſte gedeelte van dezelven betaald hadden. Te vergeefsch daagden de *Engelſche* Kooplieden, na het eindigen van het oorlog, hunne ſchuldedenaars voor het Gerecht: bij geen een Gerechtshof van *Virginiën* konden zij gehoor of herſtel krijgen. Op deze wijze ſchandelijk bedroogen, wierden de *Engelſchen* natuurlijk wantrouwende omtrent die van *Virginiën*, en weigerden, om met hun, op dien voet, te handelen, zoo als zij met die der overige Staaten doen. Dit waren de vrugten, welken de *Virginiërs* van hun laag en onëerlijk gedrag inzamelden (*).

Eene

(*) In Februarij 1796 hebben de gelastigden der *Britſche* Kooplieden deze ſchandelijke zaak het laatst voor het Opper-Gerechtshof van den Verëenigden Staat te

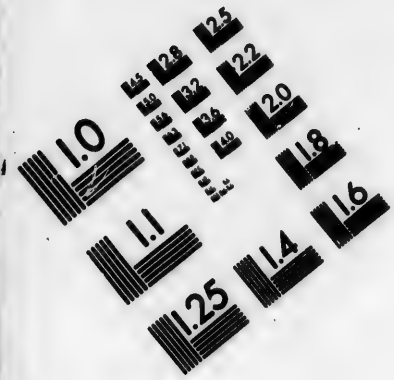

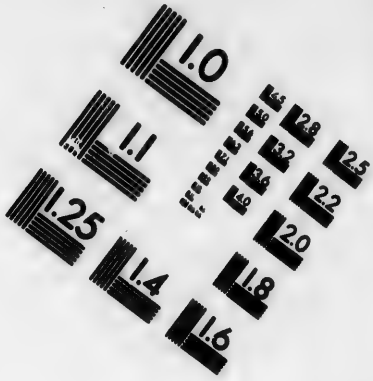

IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)

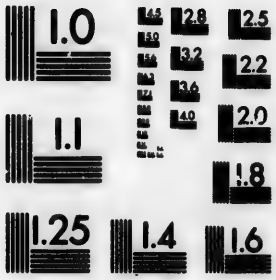

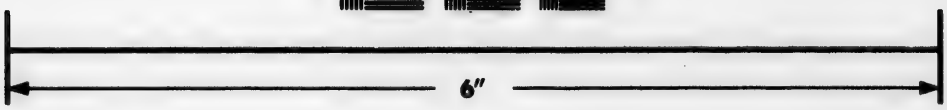

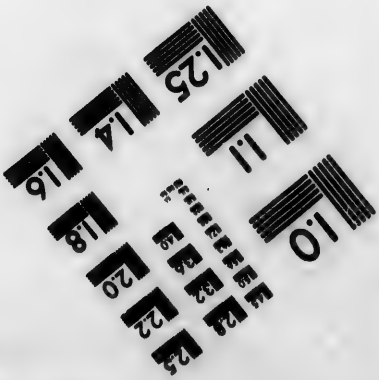

Photographic Sciences Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

Eene andere wet, allerverderflijkst voor het welzijn van den Koophandel, is die, welke alle landerijën voor een onſchendbaar eigendom verklaart. Deze wet heeft veelen aangezet, om zich in ſchulden intewikkelen; en, zoo lang deze ſtand houdt, zullen de Vreemdlingen huiverig en te voorzigtig zijn, om een uitgeſtrekt crediet te geeven aan menſchen, die, wanneer zij goedvinden, om voor het goed of het geld, hetwelk men hun heeft toebetrouwd, een ſtuk lands te koopen, op hetzelve volkoomen veilig, en, onder de beſcherming der wetten van hun Land, buiten het bereik van alle hunne ſchuldëisſchers zijn. Uit hoofde van deze wet zijn zij ook nog niet in ſtaat geweest, om eene Bank te *Norfolk* te vestigen, niettegenſtaande dit voor de Kooplieden van het grootſte belang zijn zoude. De Beſtuurërs van de Bank des Verëenigden Staats hebben altijd volſtrekt geweigerd, om, zoo lang deze wet van kracht blijft, eenen tak van dezelve, in eenig

te *Philadelphiä* gebragt; en het vonnis der Rechters deed denzelven eer aan. Zij verklaarden, dat alle deze ſchulden, op nieuw, *bona fide*, aan de *Engelſche* Kooplieden zouden betaald worden. *Aanmerk. van den Schrijver.*

eenig gedeelte van *Virginiën*, te vestigen, en haare gemeenschap derwaards uitteſtrekken. Te *Boſton*, *New-Jork*, *Baltimore*, *Charleſton* en andere plaatzen heeft men takken van de Bank van den Verëenigden Staat, behalven nog andere bijzonderen, die, onder bekrachtiging van de wetgeevende magt van elken Staat, zijn opgerigt.

Verſcheiden maalen heeft men, in de Vergadering van den Staat van *Virginiën*, voorſlagen gedaan, om deze laatſte wet te doen intrekken en vernietigen; maar dezelven zijn ſteeds allen vrugtloos geweest. De debatten over deze zaak waren zeer hevig en warm, en men heeft de naamen van de meerderheid, die voor de voortduuring ſtemden, openlijk bekend gemaakt, om dezelven, ware het mogelijk, te ſchande te maaken; maar er zijn zoo veelen, die zich van deze wet bediend hebben, en die nog hun voordeel bij dezelve vinden, dat het niet waarſchijnlijk is, dat dezelve ſpoedig zal worden ingetrokken.

Het getal der huizen te *Norfolk* bedraagt omtrent vijfhonderd, van welken de meesten van hout en zeer flegt getimmerd zijn. Dezen zijn alle gebouwd zedert het jaar 1776, toen de geheele Stad, op last van Lord DUNMORE,

des-

destijds Koninglijk Gouverneur van *Virginiën*, verbrand wierd. De ſchade, door dien brand veröorzaakt, wierd begroot op driemaal honderd duizend Ponden Sterling. Omſtreeks de haven zijn de ſtraaten nauw en ongeregeld; maar, in de overige deelen van de Stad, vindt men dezelven taamelijk breed: geenen zijn geplaveid, en allen zeer morſig, zoo dat de ſtank, welke gewoonlijk, geduurende de heete zomermaanden, in zommigen van dezelven plaats heeft, in de daad onverdraagelijk is. Men moet zich waarlijk verwonderen, dat een Volk zoo zorgloos kan zijn omtrent de zuiverheid, die zoo belangrijk is voor de gezondheid der Ingezetenen; en dit in eene Stad, waar het zesde deel derzelver, binnen den tijd van een jaar, aan eene beſmetlijke ziekte is omgekoomen!! (*)

On-

(*) De Geele Koorts, welke, zedert eenige Jaaren, zulke ontzettende verwoestingen in *Amerika* heeft aangeregt, moet zeker beſchouwd worden als eene zoort van peſt. Allereerst ontdekte zich dezelve, in het jaar 1793, te *Philadelphia*; vervolgends, in 1794, te *Baltimore*; in 1795, te *New-York*; en in 1796, hoorde men, geduurende den Zomer en den Herfst, in deze laatſte plaats, niettegenſtaande men, zoo veel mogelijk, van deze zaak zweeg, ten einde zoodanige beweegingen, als,

Onder de Inwooners heeft men een groot aantal *Schotten* en *Franſchen*. De laatſten zijn bij-

als, in het voorige jaar, de Stad verontrust hadden, voortekoomen, van veel meer geſtorvenen, dan gewoonlijk, 't gene men ook aan deze zelfde ziekte toeſchreef.

De berigten, welken men aangaande de ſchadelijke gevolgen dezer ziekte, uit deze onderſcheidene plaatzen, heeft bijëengezameld, zijn meestäl dezelfden, en hebben zeer veel overëenkoomst met die der pest. — Het Volk ſtierf in meenigte, zeer onverwagt, ſchielijk, en in den treffendſten toeſtand. Zij, die nog wel waren, vlugtten, — de zieken wierden verlaaten en kwamen om, uit gebrek aan de noodigſte behoeften, — de geſtorvenen wierp men, zonder eenige pligtpleeging, op hoopen in gaten, en wierden zoo begraaven, — de liefdaadigheid hield op — en de banden van vriendſchap en bloedverwandtſchap waren bij de meesten krachtloos. Eenigen egter kwamen, wel ver van deze voorbeelden te volgen, edelmoedig ten voorſchijne, en deeden, met gevaar van hun eigen leven, alles, wat in hun vermogen was, ter verligting hunner medeburgeren, en ter leeniging der algemeene onheilen. — Te *Philadelphiä* ſtierven er, aan deze akelige ziekte, binnen den tijd van omtrent drie maanden, niet minder dan vier duizend Ingezetenen; een getal, in dien tijd, ten naastenbij een tiende van het geheel uitmaakende. *Baltimore* en *New-York* leeden niet zoo veel; maar te *Norfolk*, dat op omtrent drie duizend Inwooners gerekend wordt, waren er niet minder dan vijfhonderd de ſlagtöffers van deze aandoenlijke kwaal.

Op

bijna allen uit de *West-Indiën*, en bijzonder van *St. Domingo* gekoomen. Toen de *Engelſchen*

Op verſchillende wijze wierd deze ziekte door de onderſcheidene Artzen behandeld; maar, daar er, bij elke bijzondere behandeling, ſlegts weinigen zijn overgebleeven, heeft men, tot dus verre, nog geen algemeen ſtelſel aangenomen. Verſcheidene perzoonen te *Norfolk*, die, geduurende al den tijd, dat deze ziekte plaats had, zich in dat gedeelte der Stad ophielden, waar dezelve het hevigst woedde, verhaalden mij, dat men, zeer algemeen, als een behoedmiddel had voorgeſchreeven en gebruikt, eerſt eene ſterke mercuriaal purgatie, en daarop de koortsbast (*Cort. per.*); en dat weinigen van die genen, die dit middel gebruikt hadden, door de koorts waren aangetast geworden. Met dat alles ſchijnt het egter, dat de medicijnen zeer weinig nuts doen, om deze ziekte tegentegaan, wanneer dezelve eenmaal is uitgebroken: ſtaande de grootſte hitte, blijft deze koorts aanhoudende voordduuren; maar, wanneer de koude aankoomt, houdt dezelve gewoonlijk op. Wat den oorſprong dezer kwaale betreft; daaromtrent loopen de gedagten zeer uit een. Zommigen hebben gemeend, dat dezelve overal, waar zij plaats had, uit de *West-Indiën* was overgebragt; anderen, dat zij in het Land zelf begonnen was. Deze onderſcheidene gevoelens zijn, aan beide zijden, met zeer veel ernst en krachts ſtaande gehouden door Artzen, die op zulke plaatzen woonden, waar deze ziekte zich geöpenbaard en geheerscht heeft.

Eenige duidelijke omſtandigheden hebben mij egter, als

ſchen zich meester maakten van de *Franſche* Eilanden, vlugtten de Ingezetenen in zulk eene mee-

als een bijzonder perſoon, overgehaald, om te gelooven, dat de Geele Koorts haaren oorſprong genomen heeft op het vaste land van *Amerika* zelf. Vooreerst; deze ziekte heeft zich altijd in de ſteden het eerst ontdekt op zulke plaatzen, die het nauwst betimmerd waren, en waar de zorgloosheid oorzaak was, dat er zeer veel vuiligheids op de ſtraaten liggen bleef. Ten tweede; deze ziekte is altijd uitgebarſten geduurende de heetſte tijden van het jaar; in de maanden Julij en Augustus, wanneer de lugt op de kusten van *Amerika*, voor het grootſte gedeelte, zeer ſtil en heet is, en alle groeiënde en dierlijke ligchaamen, in eenen onbegrijpelijk korten tijd, verrotten. En eindelijk, geduurende het jaar 1796., ſtierven er te *New-York* een verbaazend aantal menſchen, aan deze ziekte, niettegenſtaande elk ſchip, dat, in dezen tijd, uit de *West-Indiën* kwam, zoo ras het in eene haven binnenliep, door den Officier van gezondheid, zijnde een geëxämineerd en bekwaam Arts, onderzogt wierd, en dat elk, die eenigzins wierd verdagt gehouden, verpligt was, quarantaine te houden. Het Volk te *New-York* is zoo volkoomen overtuigd, dat deze ziekte haaren oorſprong aan *Amerika* zelve, en aan den ſtank van verrotte ligchaamen ſchuldig is, dat zij reeds een paar plaatzen hebben doen dempen, in welken de vuiligheid uit den omtrek bij een liep, en die, wanneer het water was afgeloopen, door haare uitwaazemingen, de lugt verpestten. *Aanmerk. van den Schrijver.*

meenigte herwaards, dat men er, op éénen tijd, te *Norfolk*, tusschen de twee en drie duizend van dezelven telde. Naderhand verspreidden zich egter de meesten van dezen in alle de deelen van het Land. Zij, die in de Steden bleeven, zetteden kleene winkels van onderscheidenen aart op; en onder dezen vond ik er verscheidenen, die, eer zij van hunne haardsteden verdreeven wierden, in zeer goede omstandigheden waren, en in overvloed leefden.

Er heeft altijd een hevige geest van partijzugt onder de Ingezetenen van deze Stad geheerscht, zoodanig, dat, eenige weinige jaaren geleeden, bij gelegenheid, dat, zommige *Engelsche* en *Fransche* Oorlogschepen op de Reede van *Hampton* liggende, de matroozen van dezelven met elkanderen aan wal verschil kreegen, het volk zich openlijk, en in gevegt, de een voor deze, de ander voor gene partij verklaarde; dan, de Regeering de soldaaten onder de wapenen gebragt hebbende, keerde elk naar zijne wooning terug.

Er zijn hier twee Kerken; de eene voor de *Episkopaalen*, en de andere voor de *Methodisten*. In de eerste wordt de dienst, niet meer dan eens om de veertien dagen of drie weeken, waargenomen; en, in het algemeen, geeft het

Volk

Volk weinig achts op den Zondag. Het Gemeen in de benedere gedeelten van *Virginiën*, tusſchen de Bergen en de Zee, heeft, in de daad, zeer weinig bezef van Godsdienst; en op het Land zijn alle de Kerken in verval. Geduurende mijne reis zag ik nauwlijks ééne Kerk, die niet in eenen zeer ellendigen toeſtand was: de vengſters waren allen gebroken, de deuren hingen uit de hengzels, en ſtonden open voor de Varkens en het vee dat in de bosſchen liep: veelen waren egter zeer wel te herſtellen. De Kerken in *Virginiën* ſtaan, uitgezonderd die in de Steden, meest allen in de bosſchen, ver verwijderd van de huizen, en het ſchijnt niet, dat er iemand is, die last heeft, om voor derzelver onderhoud te zorgen.

Men heeft in *Norfolk* eene zonderlinge gewoonte, daarin beſtaande, dat bijzondere perzoonen groote Kerkhoven hebben, op welken zij anderen vergunnen, hunne dooden te begraaven. Deze Kerkhoven beſchouwt men als een zeer voordeelig eigendom, wijl de Eigenaars van dezelven, van hun, aan welken zij vrijheid geeven, om hier hunne geſtorvenen ter aarde te beſtellen, jaarlijks eene zwaare belasting vorderen. Het is hier dus

zeer gemeen, op de groote Plantagiën, niet ver van het woonhuis, en digt bij den tuin, groote omheinde Kerkhoven aantetreffen, op welken allen, die tot zoodanig eene familie behooren, begraaven worden.

VEER-

VEERTIENDE BRIEF.

Beſchrijving van het moeras Dismal Swamp (*). — Wilde menſchen, welken men aldaar vindt. — Beeren, Wolven, enz. — Het land tusſchen dit Moeras en Richmond. — Wijze, op welke men Pik en Teer maakt. — Schraale grond. — Ellendige Herbergen. — Brood van Indiäansch koorn. — Moeilijkheid, om voeder voor de paarden te bekoomen. — Petersburgh. — Harddraaverijën aldaar. — Beſchrijving der Virginiſche Paarden. — Manier van paardrijden in Amerika. — Beſchrijving van Richmond, de Hoofdſtad van Virginiën. — Zonderlinge bruggen over de rivier de James. — Staatshuis. — Watervallen op de rivier de James. — Het dobbelen zeer gemeen in Richmond. — Twistzugt onder de mindere clasſis van Volk.

(*) *Dismal Swamp*, ſchriklijk, afſchuwelijk, enz. Moeras.

Volk. — *Deszelfs wijze van vegten.* — Gouging.

Richmond, *Maij.*

Van *Norfolk* ging ik, om het groot moeras *Dismal* te bezigtigen, 't welk, negen mijlen van deze Stad, een begin neemt, en zich uitſtrekt tot in *Noord-Carolina*, beſlaande omtrent honderd en vijftig duizend *acres* lands. Deze groote uitgeſtrektheid is geheel overdekt met boomen: op de meest vogtige plaatzen met Genever, en Cijpresboomen, en op die, die drooger zijn, met zwarte en roode Eiken, en verſcheidene zoorten van den Pijnboom.

Deze boomen groeiën tot eene ontzettende zwaarte; en tusſchen dezelven ſlaat het kreupelhout zoo dik en digt op, dat het Moeras, op veele plaatzen, volſtrekt ondoorganglijk is. In dit opzigt verſchilt hetzelve van de gewoone bosſchen in dit Land. Dit Moeras is, voor het overige, zeer vrugtbaar in eene zoort van riet of lies, en een lang voedzaam gras, dat beide door het vee zeer graag gegeeten wordt, en hetzelve, in weinig tijds, bijzonder vet maakt. In het algemeen houdt men dit lies voor het beste groene voeder, dat men het vee kan geeven. Zij, die op de grenzen en in den

den omtrek van deze plaats hun verblijf houden, zijn gewoon, hun vee in dit moeras te drijven, om hetzelve aldaar te weiden; egter die voorzorg gebruikende, dat zij het gewennen, om alle avonden geregeld naar het huis van den Eigenaar uit zich zelf terug te keeren, wijl het, buiten dat, onmogelijk zoude zijn, hetzelve wedertevinden. Om dit te doen, handelen zij op de volgende wijze. Geduurende de eerſte weeken zenden zij met het vee, 't welk zij in het Moeras jaagen, twee of drie oude melkkoeiën mede, die aan deze plaats gewend zijn, en aan welker hals zij eenige kleene ſchelletjens vastmaaken. Deze koeiën gewoon zijnde, des avonds naar huis te keeren, om gemolken te worden, volgen de overigen, die met dezelven zijn uitgedreeven, dezen op het geluid dier ſchelletjens. Te huis koomende geeft men hun een handvol zouts, of iets anders, dat zij gaarne eeten, en dat hen aanzet, om vervolgends telkens te huis te koomen. Binnen eenen zeer korten tijd zijn zij gemeenzaam met de plaats, en, daar zij, van den eerſten dag af, gewend wierden, om terug te koomen, wandelen zij, alle avonden, geregeld naar hunne ſtallen.

In het binnenſte van het Moeras ontmoet

men groote kudden wild vee, hoogstwaarſchijnlijk oorſpronglijk zulke beesten, die, herwaards gedreeven om te weiden, verdoold zijn geraakt, en men niet weder heeft kunnen vinden. Behalven dezen vindt men hier ook veele Beeren, Wolven, Herten en andere wilde dieren; en verhaalt men, in dezen omtrek, elkänderen gewoonlijk verſcheidene ſprookjens van wilde menſchen, welken zich hier zouden ophouden, en die men onderſtelt, dat, in hunne jeugd, in dit Moeras verlooren zijn.

De grond is hier, op verſcheidene plaatzen, zeer verſchillende. Op zommigen is de oppervlakte volkoomen droog en hard genoeg, om een paard te kunnen draagen: op anderen ſtaat dezelve onder water; en op nog anderen is dezelve zoo week en modderig, dat een mensch er tot aan den hals zoude inzakken, indien hij het waagen wilde, er overtegaan. Op de droogſte plaatzen is het niet mogelijk eenige weinige voeten diep te graaven, of het water dringt van alle zijden in, en vult oogenblikklijk het gat. In die ſtreeken, waar men het kanaal, ter verëeniging van de engte van *Albemarle* met *Norfolk*, gegraaven heeft, vloeit het water, op verſcheidene plaatzen, onöphoudelijk, in groote ſtroomen, ter diepte van drie voet,

voet, in hetzelve. Deszelfs koleur gelijkt juist naar brandewijn, 't gene men toeſchrijft aan de wortels van den Geneverboom: het is egter volkoomen klaar en geheel niet onſmaaklijk. Men zegt, dat hetzelve eene wateräfdrijvende kracht bezit; en het Volk in den omtrek, die het voor zeer gezond houden, verkiest het boven alle ander. Er is zeker iets buitengewoons in den aart van dit Moeras, daar de menſchen, welken in deszelfs omtrek woonen, geheel van geene koortzen, of galächtige ziekten weeten, welken anders onder hen, die zich, digt bij moerasſen en Veengronden, ophouden, meestäl zoo gemeen zijn. Of men dit egter aan de medicinaale kracht van het water heeft toeteſchrijven, durf ik niet bepaalen.

Daar het Moeras *Dismal* zoo nabij *Norfolk* gelegen is, waar men eenen aanhoudenden aftrek heeft van ſparren, duigen, enz. welken men naar buiten verzendt, en de beste goederen van dezen aart gemaakt worden van het hout, dat in hetzelve wast, is het duidelijk, dat dit een belangrijk eigendom is. Daar te boven zal het kanaal, 't welk men thands bezig is te graaven, deszelfs waarde ongemeen verhoogen, daar, wanneer dit gereed is, deze goederen van de verstafgelegene plaatzen zul-

len kunnen worden aangevoerd. De meer zuidlijke gedeeltens zijn, wanneer dezelven wel gezuiverd worden, zeer geſchikt tot het teelen van rijst; maar, in den omtrek van *Norfolk*, ſchijnt de grond, tot de diepte van tien voet beneden de oppervlakte, uit niets anders dan uit eene vermenging van de wortels en vezels van onderſcheidene planten en wit zand te beſtaan, en is dus geheel niet goed voor rijst, die eene vette en vrugtbaare aarde vordert. De boomen, die op dezen grond wasſen, geeven egter zeer veel voordeels. In plaats van dezelven, zoo als men anders gewoonlijk doet, zonder onderſcheid allen uitteroeiën, hakken zij alleen dezulken, die eene genoegzaame dikte hebben; en, door dit middel, houden zij ſteeds eenen voldoenden voorraad houts ter vervaardiging van die goederen, welken ik ſtraks noemde. Tagtig duizend *acres* van dit Moeras zijn het eigendom van een Gezelſchap, vereenigd en bekend onder den naam, *the Dismal Swamp Company*. Voor dat het oorlog was uitgebroken, gebruikte deze Compagnie bij aanhoudendheid een groot aantal Slaaven, tot het omhakken der boomen en het vervaardigen van duigen, enz. en gingen derzelver zaaken zeer goed; maar, zedert dat *Norfolk*

is

is afgebrand, heeft zij alle haare Slaaven verlooren, en doet zij weinig meer van aanbelang. De goederen, welken men thands naar *Norfolk* zendt, koomen meest uit die ſtreeken van het Moeras, welken aan bijzondere perzoonen toebehooren.

Van de *Dismal Swamp* tot aan *Richmond*, zijnde een afſtand van honderd en veertig mijlen, langs de zuidzijde van de rivier de *James*, is het land vlak en zandig, en mijlen ver met Pijnboomen bedekt. In het Landſchap *Nanſemonde*, grenzende aan het Moeras, is de grond zoo ſchraal, dat men er ſlegts zeer weinig koorns kan teelen; maar daarëntegen is hij zeer goed voor Perſikboomen, welken zeer voordeelig zijn. Van de Perſiken maaken zij Brandewijn, die, wanneer dezelven rijp zijn, zeer aangenaam, en hooggeächt is, en aan welken men, in dit gedeelte van het Land, eenen uitneemenden geur geeft, door er gedroogde peeren intedoen. Behalven dit maaken zij van de Pijnboomen eene groote meenigte Teer en Pik. Tot dit einde graaft men eene zoort van ſloot, in welke men een groot aantal van deze boomen opëenſtapelt en verbrandt. Door dit branden loopt het Teer uit de boomen en blijft op den grond van de ſloot liggen, van waar men het op-

opneemt, van de ſtukjens houtskool, die met hetzelve mogten vermengd zijn, zuivert, en vervolgends in vaten doet. Het Teer, door kooken uitgewaazemd en verdikt, wordt Pik.

Het onthaal in de Herbergen op dezen weg vond ik ellendig: bedorven visch, vet gezouten ſpek, en brood van *Indiäansch* koorn was alles, wat wij konden krijgen; en, naar zulk eenen armoedigen maaltijd, moesten wij dikwils nog een paar uuren wagten. Het brood van *Indiäansch* koorn is redenlijk goed, wanneer het wel is klaar gemaakt; maar zeer weinige menſchen kunnen het met ſmaak eeten, wanneer zij het voor het eerst proeven: het is zeer grof en ſterk, en heeft veel van den ſmaak van brood, dat van haver gebakken is. De beste wijze, om hetzelve klaar te maaken, is, er kleene bollen van te bakken: de groote brooden zijn van binnen altijd als deeg. Behalven brood maakt men van dit *Indiäansch* koorn nog een geregt, dat in *Virginiën* en *Marijland* zeer gemeen is, en *Hominy* genoemd wordt. Dit beſtaat uit geſtooten *Indiäansch* koorn en boonen, gekookt met melk, tot dat het dik is; 't gene men dan, heet of koud, eet met gerookt ſpek of ander vleesch.

Wat betreft mijne paarden, dezen waren bijna

na uitgehongerd. Hooij wordt er in dit gedeelte van het Land nauwlijks ooit gebruikt, maar zij voederen, in plaats daarvan, hun vee met de bladen van de plant van *Indiäansch* koorn. Op den geheelen weg van *Norfolk* tot aan *Richmond* konden wij egter nergends eenig voeder krijgen, dan alleen op twee plaatzen; en, daar het jaargetijde buitengemeen droog geweest was, was het weinige gras, dat de grond nog had opgeleverd, overäl door het vee in den omtrek afgeweid. Haver was er onmogelijk te bekoomen; en het *Indiäansch* koorn was zoo ſchaarsch, dat ik dikwils in verſcheidene huizen moest zenden, eer ik zoo veel kon krijgen, om aan elk paard eene kleene portie te geeven. Het Volk in het land zogt deze ſchaarschheid toeteſchrijven aan den ſlegten oogst van het voorige jaar; maar ik geloof, dat de zaak eigenlijk was, dat de groote vraag naar koorn om uittevoeren, en de hooge prijs, welken men voor hetzelve bood, hen hadden overgehaald, om meer te verkoopen, dan zij wel eigenlijk miſsen konden. Daar elk begeerig was, om zijn eigen koorn, tot zulk eenen hoogen prijs, te verkoopen, en in het vertrouwen leefde van, bij zijnen buurman, onder-

derstand te zullen vinden, waren zij, daar door, allen in verlegenheid.

Petersburgh ligt aan het begin van het bevaarbaar gedeelte van de rivier de *Appamatox*, en is de eenige plaats van eenig aanbelang, ten zuiden van de rivier de *James*, tusschen *Norfolk* en *Richmond*. De overige Steden, die zeer kleen zijn, schijnen digt bij heuren ondergang, en hebben, voor het tegenwoordige, een bedroefd en armoedig voorkoomen. De huizen van *Petersburgh* bedraagen omtrent drie honderd in getal, en zijn zonder eenige orde gebouwd. Bijna alle de Ingezetenen zijn Vreemdlingen, zoo dat men in de geheele Stad geene tien familiën zou kunnen vinden, die in dezelve geboren zijn. Er heeft hier een bloeiende koophandel plaats: meer dan twee duizend vaten Tobak worden er jaarlijks in de pakhuizen onderzogt; en, aan het bovenëinde van de Stad, digt bij de watervallen van de rivier de *Appamatox*, heeft men eenige, de beste Koornmolens van het geheele Land.

Terwijl ik door *Petersburgh* passeerde, zag ik, ter dezer plaatze, eene verbaazende meenigte menschen, die verzameld waren, om eene harddraaverij bijtewoonen, welken hier gewoonlijk

lijk vier of vijf maalen in het jaar gehouden worden. Het harddraaven is een begunſtigd vermaak in *Virginiën*, en wordt, in verſcheidene plaatzen van dezen Staat, met zeer veel pragts, en ijvers gedaan. De, tot dit einde best afgeregte, paarden zijn uit *Engeland* overgebragt; egter vindt men er ook eenigen in het Land zelve, die zeer goed zijn. Gewoonlijk rijden zij om eene zom gelds, welke bij inſchrijving wordt zamengebragt. De eenige bijzonderheid, welke ik, bij deze wedloopen, in *Virginiën*, heb opgemerkt, is, dat men altijd naar de linkerzijde rijdt. De paarden worden gemeenlijk bereeden door jonge Negers, onder welken men zoms zeer goede rijders aantreft.

In het algemeen zijn de paarden, in dit gedeelte van den Verëenigden Staat, kleen, en voornaamlijk geſchikt om onder het zadel te gebruiken. Zommigen van dezelven zijn fraai, maar meeſtäl worden zij bedorven door de verkeerde wijze, op welke zij geleerd worden, en den valſchen gang, dien men hen doet aanwennen. *De Virginiërs* zijn ſlegte ruiters, zoo als, in de daad, alle de *Amerikaanen*, welken ik ooit ontmoet heb, uitgezonderd eenige weinigen in den omtrek van *New-York*. Daar zij hunne ſtijgbeugels zeer laag laaten hangen, en

het

het zadel kort aan den nek van het paard leggen, zitten zij met de teenen onder deszelfs neus; en, wat de behandeling van den toom betreft, daarvan hebben zij geheel geen denkbeeld. Zij hebben eenen afkeer van het draaven, en kunnen zich niet genoeg verwonderen, dat iemand, in zulk een ongemaklijk en vermoeiënd rijden, zoo als zij het noemen, genoegen kan vinden. De geliefdkoosde gang, welken zij hunnen paarden aanwennen, is eene *tel*, en een *wrack*. In het eerſte geval ligt het dier de beide voeten aan elke zijde te gelijk op, en gaat met eene zoort van zijdelingſche ſlingerende beweeging, niet in ſtaat zijnde, om zich met deze beide beenen, even gelijk in het draaven, van den grond genoegzaam optegeeven. Wij zouden dit zeker zeer onnatuurlijk noemen, daar geen van onze paarden zulk eenen gang, uit zich zelf, en zonder toedoen van den bereider, zou aanneemen; maar de *Amerikaanen* verzekeren ons van het tegendeel, wijl veelen van hunne veulens, zoo ras zij geboren zijn, dus gaan. Deze zoort van paarden noemt men *natuurlijke Telgangers*, en het is zeer moeilijk, hen eenen anderen gang te doen aanneemen; maar onder vijfhonderd wordt er ook nauwlijks één gevonden, dat dezen

zen tred heeft, zonder dat hetzelve door kunst geleerd is. Bij de *wrack* galopeert het paard met de voorſte, en draaft met de agterſte pooten. Deze gang is, even zeer als de voorige, van alle bevalligheid geheel ontbloot, en volſtrekt ſtrijdig met het natuurlijke: daarteboven vermoeit dezelve het paard ten ſterkſte; maar de *Virginiër* vindt dit gemaklijker voor zich zelven, en dit is genoeg, om hem elke andere overweeging te doen voorbij zien.

Het Volk in dit gedeelte van het Land, in den omtrek van de rivier de *James*, is buitengemeen ingenomen met, en gezet op een onthaal, of vermaak, 't welk zij *Barbacue* noemen. Dit vermaak beſtaat daarin, dat men, in eene groote meenigte, onder het lommer van eenige boomen, of in een of ander huis, bijeenkoomt, en met elkänderen een' Steur, of een jong Varken, in de open lugt op eene horde over een kleen vuur gebraaden, eet. Deze uitſpanning, welke egter voornaamlijk alleen door de laagſte clasſen des Volks bemind wordt, eindigt gewoonlijk, even gelijk de meeste zoortgelijke vermaaken, met zich in dronkenſchap te buiten te gaan.

Richmond, de Hoofdſtad van *Virginiën*, ligt onmiddenlijk beneden de Watervallen van de

rivier de *James*, aan den noordlijken oever. Deze rivier is voor de Stad omtrent vier honderd *yards* breed, en wordt gepasseerd over twee bruggen, welken van elkänderen gescheiden zijn door een eiland, dat, ten naastenbij, in het midden van het water gelegen is. De brug, die van den zuidlijken oever naar het eiland leidt, rust op vijftien platbodemde vaartuigen, welken aan zwaare ankers en kettingen zijn vastgehegt. Deze vaartuigen liggen met den steven, die zeer spits is, tegens den stroom, en zijn, voor en agter, voorzien van zwaare balken, op welken de pijlers der brug steunen. Het water tusschen de Stad en het eiland minder diep zijnde, is de brug aan deze zijde gebouwd op pilaaren, gemaakt van vierkante raamen van zwaare balken, met steen gevuld. Aan deze bruggen heeft men geene leuningen, en de planken, met welken dezelven overdekt zijn, liggen zoo los, dat het zeer gevaarlijk is, met een paard er over te rijden, wanneer hetzelve daaräan niet gewoon is. Meermaalen worden deze bruggen, door het water, geheel vernield en weggespoeld; en daaröm oordeelt men het vergeefsche kosten, beteren te maaken, dan die er thands zijn; en, waarlijk! de sterkste steenen brug zou nauwlijks bestand zijn te-

tegens de verbaazende ſtukken ijs, die, na het eindigen van eenen ſtrengen winter, van de watervallen afſtortende, met een ontzettend geweld tegens dezelve worden aangedreeven.

Offchoon men te *Richmond* niet meer dan zevenhonderd huizen telt, ſtrekken dezelven zich egter bijna anderhalve mijl langs den oever der riviere uit. Het benedenſte gedeelte van de Stad is digt bij het water, en langs den loop der riviere gebouwd, liggende tegen over hetzelve de reede, waar de goederen worden ingeſcheept. Dit benedenſte gedeelte is met de Bovenſtad verëenigd, door eene lange ſtraat, die, omtrent vijftig *yards* van den oever, zich in dezelfde rigting met de rivier uitſtrekt. De Bovenſtad is zeer aangenaam gelegen, op eene hoogte, van waar men een zeer ſchoon en verrukkend gezigt heeft op de Watervallen in de rivier, en het omliggende land aan de overzijde van dezelve. De beſte huizen, als mede het Kapitool of Staatshuis, treft men hier aan. Wanneer men dit laatſte gebouw van de overzijde der rivier ziet, ſchijnt hetzelve er zeer wel uittezien, wijl men, op dien afſtand, deszelfs gebreken niet gewaar wordt; maar, wanneer men het van nader bij beſchouwt, dan vertoont het niets anders dan eenen lom-

pen misvormden ſteenhoop. Het origineele plan, waar naar dit gebouw zou worden ingerigt, was, door den Heere JEFFERSON, uit *Frankrijk* overgezonden, en was zeer fraai; maar de geestige, en vindingrijke Landgenooten van dezen man oordeelden; dat zij hetzelve zouden kunnen verbeteren, en, om dit te doen, keerden zij het beſtek geheel om, en plaatſten, 't gene daarin voor de bovenſte verdieping bepaald was, om laag op den grond, en de kolommen daar boven op. Ook in andere opzigten wierp men het geheele plan het onderſte boven. Het geheele gebouw, als mede de kolommen is van roode klinkers; maar, om aan de laatſten het voorkoomen te geeven van ſteen, heeft men dezelven met gewoone kalk gewit. Het binnenſte van dit huis is weinig beter dan het buitenſte. Het voornaamſte vertrek is geſchikt voor het Vertegenwoordigend Ligchaam, en wordt te gelijk gebruikt tot den openbaaren Godsdienst, wijl men in deze Stad geheel geene Kerken heeft. Het voorportaal heeft eene ronde gedaante, en is zeer donker: hetzelve zal verſierd worden met een ſtandbeeld van den Generaal WASHINGTON, dat door eenen uitmuntenden *Franſchen* Kunſtenaar, die, terwijl ik in de Stad was, aldaar aan-

aankwam, vervaardigd is. Hoe misvormd en verkeerd dit gebouw ook zijn moge, moet egter geen Vreemdling het waagen, om daaraan iets te berispen, wijl de Inwooners het als een meesterſtuk van bouwkunde aanmerken.

De Watervallen in de rivier, of de ſtroom, zoo als men dezelven veelëer behoorde te noemen, beginnen zes mijlen boven de Stad, in welken afſtand men een verval heeft van omtrent tagtig voet. Ter dezer plaatze is de rivier vervuld met eene meenigte groote rotzen, over welken het water, hier en daar, met eene verbaazende ſnelheid heenſtort. Aan de noorderzijde van deze Watervallen heeft men een kanaal gegraaven, waar door de gemeenſchap, van *Richmond* tot aan de *Blauwe Bergen*, volkoomen geöpend is; en, op zommige tijden van het jaar, kunnen booten, die niet al te zwaar belaaden zijn, nog veel hoogerop vaaren. Tegen over de Stad is de Rivier niet meer dan zeven voet diep; maar tien mijlen laager heeft men omtrent twaalf voet waters. Op deze plaats losſen de meeſte Koopvaardijſchepen, die op *Richmond* vaaren, het grootst gedeelte van hunne laading in kleenere vaartuigen, welken op de rivier gebruikt wor-

den, en vaaren als dan, met het overige, hooger op tot aan de Stad. De meeste koophandel, welke hier plaats heeft, wordt door Vreemdlingen gedreeven, wijl de *Virginiërs* weinig geneigdheid tot denzelven hebben, en te zeer op hunne vermaaken gefteld zijn, dan dat zij zich, met eenig gunftig gevolg, daar op zouden kunnen toeleggen.

Richmond bevat omtrent vier duizend Ingezetenen, van welken de helft Slaaven zijn. Onder de Vrijën vindt men een aantal Rechtsgeleerden, Bedienaars van het Beftuur van den Staat en Renteniers, welken allen in het bovenfte gedeelte der Stad hun verblijf houden; het andere gedeelte wordt meeftal door Kooplieden bewoond.

Misfchien vindt men, in de geheele Waereld, nergends eene plaats van die grootte, waar men zoo zeer aan het fpel verflaafd is, als in *Richmond*. Nauwlijks was ik van mijn paard gefteegen en in de Herberg gekoomen, of de Hospes voegde zich bij mij, om mij te vraagen, welk fpel ik het meest beminde, mij onderrigtende, dat ik, in de eene kamer, eene faraotafel, in de andere, een hazardfpel, in eene derde, een billiard zou vinden, en zich te gelijk aanbiedende, om mij aan een van dezelven te

te brengen. Men maakt geen het minſte geheim van het houden van zulke tafels; de vertrekken zijn altijd opgepropt met volk, en men ſluit de deuren met geen ander oogmerk, dan om alleen het gemeene Volk buiten te keeren. In de laagere gedeelten van den Staat van *Virginiën*, en in dat gedeelte van *Marijland*, dat naast aan hetzelve gelegen is, vindt men, in de daad, nauwlijks eene zoo kleene Herberg, waar men geen billiard aantreft; en deze is altijd omringd door een gezelſchap van ledigloopers en zoortgelijke gasten, terwijl anderen, die niet aan de tafel zijn, zich bezig houden met het drinken van ſterke dranken, of het ſpeelen op de kaart. Haanengevegten zijn daarteboven een ander geliefkoosd vermaak der *Virginiërs*. Met dit alles is het egter vooräl de laagere Claſſis van Volk, die zich aan deze zoorten van uitſpanningen in de Herbergen overgeeft: in de bijzondere huizen en gezelſchappen ſpeelt men, in *Virginiën*, zoo weinig als misſchien in eenig ander gedeelte van *Amerika*.

Deze omſtandigheid, dat de Herbergen overäl ſteeds met zulk gezelſchap opgevuld, en beſmet zijn, maakt het reizen buitengemeen onäangenaam. Dikwils was ik genoodzaakt, veel verder op eenen dag te reizen, dan ik begeerde,

alleen om de tooneelen van buitenſpoorigheden en twisten, welken ik in de Herbergen ontmoette, te ontwijken, en die men, zoo lang men in een huis is, waar dezelven plaats hebben, onmogelijk ontgaan kan, wijl alle de vertrekken als gemeen worden aangemerkt, en men verzekerd kan zijn, dat dat, waarin een Vreemdling zijn verblijf neemt, het meest van allen bezogt wordt.

Wanneer het, bij deze twisten, onder dit Volk tot ſlaan koomt, zoo als dikwils het geval is, dan vegten zij, even gelijk de wilde beesten, bijtende, ſchoppende, en er op toeleggende, om elkänderen, met de nagels, de oogen uit het hoofd te rukken. Het is geheel niet ongewoon, iemand te ontmoeten, die, in zulk een gevegt, een oog verlooren heeft; en er zijn er, die zich openlijk beroemen op hunne handigheid, om anderen dezelven uitterukken. Dit noemt men *Gouging*. Om deze afſchuwlijke daad te verrigten, wikkelt de vegter zijne voorſte vingers in de zijdlokken van het haair van zijne partij, en drukt daaröp zijne duimen op den benedenſten rand van de holligheid des oogs, om hetzelve dus doende met geweld daar uit te perſſen. Gebeurt het nu of dan, dat geen der vegtenden een oog verliest, dan zijn hun-

hunne aangezigten egter deerlijk gehavend, door het krabben met de nagels, zoo dikwils zij hunne poogingen tot dit *Gouging* aanwenden. Dan 't gene nog veel erger en afschuwelijker is, dan dit alles, deze ongelukkigen leggen er zich, in hunne gevegten, op alle mogelijke wijzen, op toe, om elkänderen de zaadballen afterukken. Vier of vijfmaal zag ik, geduurende mijne reis door *Marijland* en *Virginiën*, het voorbeeld van mannen, die door de wonden en de ongelukken, welken zij in dit zoort van gevegt gekreegen hadden, op hunne bedden gekluisterd lagen. In de beide *Carolina's*, en *Georgiä*, is het Volk, zoo als geloofwaardige menschen mij verzekerd hebben, in dit opzigt, nog veel wreeder, en bedorvenër dan in *Virginiën*, en, in zommige bijzondere deelen van dezen Staat, vindt men, onder de drie of vier mannen, er altijd één, die een oog kwijt is.

VIJFTIENDE BRIEF.

Beſchrijving van Virginiën tusſchen Richmond en de Bergen. — Geur van de bloemen en heestergewaſſen in de bosſchen. — Gezang van het gevogelte. — Vogels van Virginiën. — Spot-vogel. — Blauwe Vogel. — Roode Vogel, enz. — Bijzonder geluid der Kikvorſchen. — Columbiä. — Magazijnen aldaar. — Vuurige vliegen in de bosſchen. — Groene Bronnen. — Ellendig onthaal aldaar. — Moeilijkheid, om den weg te vinden door de bosſchen. — Slangen. — Ratelſlang. — Koperſlang. — Zwarte ſlang. — Zuid-westlijke, of groene Bergen. — Grond van dezelven. — Schaden door de ſtroomen van de bergen afkoomende veroorzaakt. — Gezondheid van het climaat. — Groote ſchoonheid van het Landvolk. — Renteniers hier van hunne bezitting leevende. — Monticelle, de verblijfplaats van den Heere JEFFERSON. — *Wijn-*

Wijnſtokken. —— Aanmerkingen over de cultuur der druiven en het maaken van wijn.

Monticelle, Maij.

Mij, iets langer dan eene week, te *Richmond* opgehouden hebbende, dat ik volſtrekt noodig vond, al ware het alleen geweest, om mijne paarden, die op den weg van *Norfolk* half uitgehongerd waren, te doen bekoomen, vervolgde ik mijnen weg, in eene noordwestlijke rigting, naar de Zuid-westlijke of Groene Bergen.

De grond in den omtrek van *Richmond* is zandächtig, maar niet zoo zandig, noch zoo vlak als aan de zuidzijde van de rivier de *James* naar de zeekust. Deze Oord leverde thands een verrukkend gezigt op. Het was in de eerſte week van Maij; de boomen ſtonden meestal in vollen blad; en de lugt in de bosſchen wierd veräangenaamd door den verrukkenden geur van duizenden bloemen, en bloeiënde heestergewasſen, die alöm in het wild groeiden, terwijl het vervrolijkend gezang van eene meenigte vogelen van alle zijden het oor ſtreelde. Men meent, dat de zingende Vogels in *Virginiën* veel ſchoonër van ſtem zijn, dan in

eenig

eenig ander gedeelte van het Vaste Land, wijl de lugtsgeſteldheid voor dezelven veel geſchikter is, zijnde, in den zomer, niet zoo brandende heet als in de beide *Carolina's*, noch, in den winter, zoo geweldig koud als in de meer noordlijke Staaten. De toonen van den Spotvogel of de *Virginiſche* Nachtegaal zijn in het bijzonder zeer zoetluidende. Deze vogel heeft de koleur en omtrent de grootte van een Lijster, maar ſchraaler en ſpigtiger: hij bootst den toon en het gezang van alle andere vogels naar, doch met meer krachts en lieflijkheids. In het algemeen vliegen deze gevederde boschbewooners, welker zang hij, als 't ware ſpottende naäapt, weg en verwijderen zich, even als waren zij overtuigd van zijne meerderheid, en onvergenoegd met hunne eigene bekwaamheden. Het is egter eene aanmerking van CATESBIJ, die zeer juist ſchijnt, dat de Vogels van *Amerika*, hoe zeer zij de onzen in ſchoonheid en luister van veeren overtreffen, egter, ten aanziene van de welluidendheid van derzelver toonen, ver beneden die van *Europa* te achten zijn. Ik ken geenen eenen vogel in *Amerika*, die in welluidendheid van zang met onze Merel, in leevendigheid van toonen, met onzen Leeuwrik, of in zagtheid en het klaa-

gen-

gende van het geluid met onzen Nagtegaal kan gelijk geſteld worden.

Wanneer men den toon van dezen Spotvogel gehoord heeft, houdt die van alle andere vogels op eenige nieuwheid of fraaiheid te hebben; en, in de daad, derzelver zang is voor het grootſte gedeelte, wanneer men elken vogel op zich zelven hoort, zeer eenvouwig en van weinig aanbelangs, offchoon zij, met elkänderen verëenigd, een concert uitmaaken, dat geheel niet onäangenaam is.

Onder die genen, welken men gewoonlijk ontmoet, zijn de meest, wegens hunne veeren, merkwaardigen de Blauwe, en de Roode Vogel. De eerſte heeft omtrent de grootte van een Sijsjen: deszelfs rug, kop, en vlerken zijn van eene donker, doch helder blauwe koleur, en wanneer hij vliegt, hebben deszelfs veeren den meesten luister. De Roode Vogel is grooter dan een Leeuwrik, offchoon kleener dan een Lijster: deszelfs hoofd is verfierd met eene kleene kuif, en deszelfs veeren zijn van een vermilioen rood. In den zomer vertoonen zich eenige Bromvogeltjens; doch derzelver pluimaadie is niet zoo fchoon noch treffende, als die van deze zelfde zoort van vogels in de meer zuidlijke ſtreeken.

On-

Onder de overige gewoone vogels zijn er ſlegts zeer weinigen, die eenige opmerking verdienen. Duiven en Kwartels, of Patrijzen, zoo als dezelven zoms genoemd worden, leveren een groot gendegen voor den Jaager op. Deze laatſten zijn, in derzelver heblijkheden, volkoomen gelijk aan de *Europeeſche* Patrijzen, alleen dat zij zomwijlen op de takken der boomen vliegen. Derzelver grootte is die van den Kwartel, maar ſtaat geenszins gelijk aan die van den *Engelſchen* Kwartel, of *Engelſchen* Patrijs. Even zoo is het met verſcheidene andere zoorten van Vogels, zoo als de Spegt, het Roodborstjen, de Leeuwrik, de Faiſant en anderen, welken de *Engelſche* Inwooners den naam geeven van zoortgelijke Vogels in *Engeland*, om dat zij met dezen eenige overëenkoomst hebben, offchoon zij, in de daad, zeer veel van dezelven verſchillen. In de laagere gedeeltens van *Virginiën* en meer zuidwaards vindt men eene meenigte groote vogels, *Turkey Burrards* genoemd, die, wanneer zij vliegen, Arenden ſchijnen te zijn. Men heeft in *Carolina* eene wet gemaakt, welke verbiedt deze vogels te dooden, wijl zij, op doode en bedorvene ligchaamen aazende, zeer veel toebrengen tot de zuiverheid en gezondheid der lugt.

lugt. Er is flegts nog één Vogel, van welken ik gewag zal maaken, te weeten, de *Whipper-will*, of de *Whip-pour-will*, zoo als dezelve zoms genoemd wordt van wegen den klaagenden toon, dien hij heeft, en die, in mijne ooren, het geluid maakt van *wȳp-ŏ-ĭl*. Omtrent den avondſtond begint hij dit zijn gezang, dat men tot op eenen grooten afſtand hoort, en houdt daarmede aan geduurende het grootſte gedeelte van den nagt. Deze Vogel is verbaazend ſchuuw en voorzigtig, zoo dat men hem zeer zelden te zien krijgt, en nog minder kan gevangen krijgen, 't gene veröorzaakt heeft, dat veelen zich verbeeld hebben, dat het geluid, 't welk hij maakt, niet van een' Vogel, maar van eenen kikvorsch voordkoomt; vooräl daar hij meestäl in den omtrek van laage en moerasſige gronden zijn verblijf houdt, en gehoord wordt.

De Kikvorſchen van *Amerika*, dit moet ik hier aanmerken, maaken een zeer zonderling geluid: zommigen volſtrekt fluitende, anderen zoo luid kwaakende, dat het zomwijlen moeilijk is, te bepaalen, of dit geraas door een kalf, of door eenen kikvorsch gemaakt wordt; en, meer dan eens, vond ik mij, daar door, bedroogen, wanneer ik in het veld wandelde.

De-

Deze laatſten noemt men hier ſtier-kikvorſchen (*Bull frogs*). Meeſtäl vindt men dezelven in paaren bij elkänderen, en nooit dan op zulke plaatzen, waar men goed water heeft. Derzelver lijf is van vier tot zeven duim lang, en hunne pooten zijn naar evenredigheid. Zij zijn zeer leevendig, en doen verbaazend groote ſprongen.

De eerſte Stad, waar ik, op den weg naar de Bergen, aankwam, was *Columbia*, of *Port of Fork*, zoo als dezelve, in den omtrek, genoemd wordt. Zij is omtrent zestig mijlen boven *Richmond* gelegen, ter plaatze, waar de beide rivieren de *Rivanna* en de *Fluvanna* in elkänderen vloeiën, en, zamen veréenigd, de rivier de *James* formeeren. Dit is eene kleene bloeiënde plaats, bevattende omtrent veertig huizen, benevends een pakhuis tot het onderzoeken van de Tobak. Op den uithoek lands tuſchen de beide rivieren heeft men het Arſenaal van den Staat, waarin twaalf duizend geweeren, en omtrent dertig tonnen buskruit bewaard worden. De laage landen, aan de rivier in dezen omtrek gelegen, zijn van buitengemeen veel waarde.

Van *Columbia* tot aan de Groene Bronnen, omtrent twintig mijlen verder, loopt de weg meest-

meestäl geheel door een bosch van Pijnboomen en is zeer eenzaam. De nagt kwam aan, eer ik het einde van hetzelve bereikt had, en, zoo als het vrij algemeen den, in dit gedeelte der Waereld, reizenden gebeurt, dwaalde ik al ſpoedig van den weg af. Een licht, dat wij, tusſchen de boomen door, ontdekten, ſcheen ons egter te zeggen, dat wij niet ver van een huis waren. Mijn Bediende liep ſpoedig naar hetzelve, maar hoe groot was zijne ontſteltenis, toen hij zag, dat hetzelve zich van hem verwijderde, en, op het eene oogenblik, naar hem toekwam, maar, op het ander, weder in de bosſchen terugweek. Ik ſtond zelve, eenigen tijd, in twijfel, wat ik van dit verſchijnzel denken moest; maar, een weinig verder voordgegaan zijnde, zag ik hetzelfde zoort van licht op verſcheidene plaatzen, en, van mijn paard afſtappende, om een kreupelboschjen te onderzoeken, waarin eene dezer vonken gevallen ſcheen, ontdekte ik, dat het door de vuurvlieg veröorzaakt wierd. Wanneer de zomer aankoomt, verſchijnt deze zoort van vliegen alle nagten, en zoms zag ik, na eenen zagten regen in den agtermiddag en avond, de bosſchen rondom door dit inſect verlicht. Het licht koomt van den ſtaart van dit dier, dat het vermogen heeft,

om hetzelve, naar zijn welgevallen, al of niet uitteſchieten.

Na, tot omtrent elf uuren, gedwaald te hebben, ontdekten wij, ten laatſte, eene Plantagie, en hier van de Negers, die, in het algemeen, de halve nagt in hun verblijf, en, welk jaargetijde het ook is, bij het vuur opzitten, eenig nader onderrigt omtrent den weg gekreegen hebbende, vervolgde ik mijne reis naar de Groene Bronnen, waar wij eindelijk, den weg met moeite gevonden hebbende, om middennagt aankwamen. Het uur was zoo ontijdig, dat men in de Herberg zeer onwillig was, om mij de deur te openen; en, niet dan na dat ik hun twee of driemaal mijne laatſte lotgevallen verhaald had, kon ik hen beweegen, om mij intelaaten. Eindelijk kwam er een opgeſchooten jongen in het hembd, al grommende, aan de deur, en zeide mij, dat ik konde inkoomen, indien ik wilde. Nu had ik weder een geſprek van meer dan een kwartier uurs, om hem overtehaalen, om aan mijne paarden eenig koorn te geeven. In het eerst was hij hier toe zeer ongenegen; doch eindelijk gaf hij, offchoon geheel tegens zijnen zin, toe, en opende ons de deur van den ſtal. Weder in huis gekoomen zijnde, wees

men

men mij eene kamer van omtrent tien voet in het vierkant, waar ik twee vuile flegte bedden vond, die vol wandluizen waren: de zolder geheel vermolmd, en, op verſcheidene plaatzen, ſcheen het licht door de wanden Dit laatſte was egter zeer gelukkig, wijl het vengſter van dit vertrek zoodanig was, dat hetzelve noch licht, noch eenige verſche lugt kon doorlaaten. Gaarne wilde ik hier iets gehad hebben, om te eeten; maar er was zelfs geen ſtuk broods te bekoomen. In de daad in dit gedeelte van het land, denkt men er zeer zelden aan, om eenig brood in voorraad te hebben: een half uur voor dat men het noodig heeft om te eeten, maaken zij zoo veel gereed, als zij begrijpen daartoe te behoeven; en dit gebruiken zij dan warm. Dus buiten de mogelijkheid zijnde, om eenig voedzel te krijgen, en afgemat door eene lange reis, geduurende eenen zeer heeten dag, wierp ik mij, in mijne kleederen, op een der bedden, waar ik het geluk had, van, niettegenſtaande de geduurige aanvallen der wandluizen en ander ongedierte, door het welk ik gekweld wierd, in eenen diepen ſlaap te vallen.

Behalven deze Herberg en de verblijfplaatzen der Slaaven, ſtaat hier ſlegts nog ééne

wooning, zijnde een groot boerenhuis, waarin zij, die zich naar deze bronnen begeeven, gewoonlijk hun intrek neemen, en omtrent even zoo goed gehuisvest zijn, als in de Herberg. Deze gebouwen ſtaan in het midden van een ſtuk lands van omtrent vijftig *acres* groot, waar men, ten dien einde, de boomen heeft uitgerooid, en dat geheel door bosch omringd is. De Bronnen liggen aan het einde van dit bosch, aan den voet van eene ſchuinſche helling, die bij de huizen begint; en zijn, voor het invallen der bladen, met eenige planken bedekt. Het water van deze Bronnen is zeer mineraal, en wordt meeſtäl gedronken door de zulken uit de laagere ſtreeken van *Virginiën*, wier gezondheid, door de hitte van den zomer, verzwakt is.

Na dat ik, op deze ellendige plaats, mijn ontbijt in den morgenſtond genomen had, vervolgde ik mijne reis naar deze Zuid-westlijke Bergen. Geduurende dezen dag zag ik een groot aantal ſlangen, welken thands uit hunne holen begonnen ten voorſchijne te koomen. Ik doodde eene zwarte, die ik, dwars over den weg, vond liggen ſlaapen: zij was vijf voet lang. De zwarte ſlang is, in dit gedeelte van *Amerika*, meer algemeen, dan eenige ander

der zoort, en heeft gewoonlijk van vier tot zes voet lengte. Naar maate van de lengte is dezelve zeer dun en ſpigtig: de kop is volkoomen zwart, en de buik heeft eene loodkoleur, bij den hals, naar het wit hellende. De beet van deze ſlang is niet vergiftig, en het Volk in dit land is, in het algemeen, niet genegen, om dezelve omtebrengen, wijl zij van zeer veel nuts is in het uitroeiën van ratten, en muizen. Zonderling is dit dier gezet en verlekkerd op melk, zoo dat men het dikwils aantreft, en betrapt in de melkkamers, die, in *Virginiën*, meeſtäl, even gelijk kelders, in den grond gemaakt zijn, wijl men, zonder dit, de melk, geduurende den zomer, geene twee uuren zou kunnen goed houden. In den tijd, wanneer zij zich vermengen, vervolgt de zwarte ſlang elk, die haar in het gezigt koomt; en dit met zulk eene gezwindheid, dat de ſterkſte looper, zelfs op eenen vlakken grond, haar niet ontkoomen kan. Behalven deze vindt men hier nog veele andere zoorten van onſchadelijke Slangen, onder welken zommigen, door de verſcheidenheid der koleuren, zeer ſchoon zijn; zoo als de Kouſeband, het Lind, de blauwächtige Groene Slang, enz. Wat betreft de vergiftige Slangen: de

gewoonlijkſten onder dezelven zijn de Ratelſlang, en de Koper-, of de Mocasſin-Slang. De eerſte wordt meestäl gevonden op de bergen; maar, offchoon men dezelve zeer dikwils aantreft, gebeurt het egter zeldzaam, dat het Volk door haar gebeeten wordt; daarëntegen gaat er nauwlijks een zomer voorbij, dat niet zeer veelen, door de Koperſlang, geſtoken worden. Het vergif van deze laatſte is niet zoo fijn en doordringende als dat der Ratelſlang, maar is egter zeer gevaarlijk, en heeft, wanneer men niet in tijds de noodige middelen gebruikt, den dood onvermijdelijk ten gevolge. De Ratelſlang is zeer log, en zal nimmer iemand aanvallen, die haar niet beleedigt, maar gaat ook nooit uit den weg, om iemand te ontwijken. Eer zij ſteekt, maakt zij altijd eenig geluid door het beweegen van haaren ratel, zoo dat iemand, die dit hoort, haar zeer gemaklijk vermijden kan. De Koperſlang is, integendeel, meer leevendig en valschër, en legt zich, zoo als men zegt, opzetlijk op iemands weg, om hem te bijten Over het geheel zijn deze dieren niet zoo talrijk, noch zoo vergiftig en ſchadelijk in de Noordlijke, als in de Zuidlijke Staaten van *Amerika*.

De Paarden, Koebeesten, Honden en Vogels

gels ſchijnen een ingeſchapen gevoel te hebben van het gevaar, waaräan zij, ten aanziene van dit vergiftig kruipend gedierte, zijn blootgeſteld, en geeven, wanneer zij hetzelve naderen, zelfs al is het reeds dood, de grootſte en duidelijkſte teekenen van hunnen afkeer en vrees. De Varkens daarëntegen, 't gene opmerkelijk is, zijn zoo ver van voor deze Slangen beängst te zijn, dat zij dezelven integendeel vervolgen, en met de grootſte gretigheid inzwelgen en verſlinden, zonder derzelver beet eenigzins te dugten. Men gelooft, dat het vet, waarmede het ligchaam dezer dieren voorzien is, het vergif verhindert bij hen die uitwerking te hebben, welke het op andere dieren heeft. Misſchien zou men hier uit kunnen beſluiten, dat het ſpek en het vet van Varkens een zeer goed hulpmiddel zoude zijn tegens den beet der Slangen. Ik heb egter nooit gehoord, dat men hetzelve beproefd heeft: in het algemeen bedient men zich van zekere kruiden, welken men op de wond legt, en waarvan de bijzondere hoedanigheden en krachten zeer nauwkeurig bekend zijn. Het is een zeer zigtbaar en opmerkelijk bewijs van de goedheid der Godlijke Voorzienigheid, dat in alle die plaatzen van dit Land, waar men deze ver-

giftige dieren in zulk eene meenigte aantreft, die kruiden, die het zekerst tegengift zijn tegens derzelver venijn, in grooten overvloed gevonden worden.

De Zuid westlijke Bergen loopen ten naastenbij evenwijdig en in eene gelijke rigting met de Blauwe Bergen, en zijn het eerst, dat men, landwaardsin gaande, in *Virginiën* ontmoet, na dat men de Zeekust verlaaten heeft. Zij zijn niet hoog, en verdienen eer den naam van Heuvels, dan van Bergen. Men ontdekt dezelven niet, dan op den afstand van eenige weinige mijlen, en derzelver rijzing is zoo langzaam, dat men den top gewoonlijk bereikt heeft, meestal zonder het eenigzins te zijn gewaar geworden.

De grond verändert hier in eene zwaare leemachtige aarde, die bijzonder geschikt is tot het teelen van kleen koorn en klaver, en eenen zeer goeden oogst oplevert. Daar egter deze aarde het water niet zeer spoedig naar zich neemt noch inzuigt, is de Landman dikwils, wanneer het sterk regent, aan groote schaden blootgesteld. Meenigmaal wordt het zaad uit den grond weggespoeld, zoo dat men zoms herzelfde stuk lands twee of driemaal bezaaiën moet; en, wanneer men niet de grootste voorzorg

zorg gebruikt, om zulke velden, die aan de afhelling der bergen gelegen zijn, door bijzondere flooten en gragten te beveiligen, wordt de oogst zomwijlen geheel vernield, na dat dezelve reeds rijp is. Het gebeurt, in de daad, niet zelden, dat, niettegenſtaande alle aangewende moeite en zorg, het water buiten zijne gewoone oevers treedt, en alles omwerpt en medevoert, wat het op zijnen weg ontmoet. Meer dan eens zag ik, na eenen zwaaren ſtortregen, alle de Slaaven eener Plantagie, met ſpaden en houweelen, op de onderſcheidene velden en akkers in beweeging, om het water afteleiden, wanneer hetzelve ongelukkig eene verkeerde rigting mogt neemen. Aán die zijden van de bergen, waar de grond, door de tobaksteelt uitgeput, verlaaten en woest is, en men dus aan het water eenen vrijën loop gelaaten heeft, ziet men met verwondering, de verbaazend diepe vooren, welke hetzelve, na verloop van eenigen tijd, gemaakt heeft. Dezen ſchijnen zoo veele afgronden, en zijn onopenbaare ſlagboomen, wanneer men, van de eene zijde der bergen, naar de andere wil gaan.

Niettegenſtaande zulke gewigtige nadeelen, is egter het land, in den omtrek van deze bergen, veel volkrijker, dan dat, 't welk bij *Richmond*

gelegen is, en wordt zelfs door veelen aangemerkt als de Lusttuin van den Verëenigden Staat. Alle de voordbrengzels van het laagere gedeelte van *Virginiën* worden ook hier in overvloed gevonden, terwijl te gelijk de hitte ter dezer plaatze geenszins zoo drukkende is als elders, daar, zelfs in de warmſte maanden van het jaar, de lugt hier eene frischheid en veerkracht heeft, welken in het benedenland geheel onbekend zijn. De uiterſten van hitte en koude zijn 90° en 6° boven nul; maar het gebeurt zeer zelden, dat de Thermometer boven de 84° rijst, en de winters zijn in het algemeen zoo zagt, dat het iets zeer zeldzaams is, wanneer de ſneeuw drie dagen op den grond blijft liggen.

De gezondheid van het lugtsgeſtel is daarteboven gelijk aan die van eenig ander gedeelte van den Verëenigden Staat, en de Inwooners hebben hier dus een zeer gezond en bloozend voorkoomen. De vrouwen zijn in het bijzonder geheel onderſcheiden van die in de laagere deelen des Lands. In plaats van de bleeke, zieklijke en zwakke ſchepzels, welken men daar ontmoet, vindt men er hier, onder deze bergbewooneresſen, verſcheidenen, die treffende voorwerpen zouden zijn voor het penſeel van den besten Schilder. Het is, in de daad, ver-

verrukkende, de groepen van ſchoone vrouwen te zien, welken hier zoms bijëen zijn, om kersſen en andere vrugten intezamelen, die op deze plaats, in den omtrek van, bijna, elks huis, in overvloed wasſen! Derzelver gedaante en houding is aanlokkende, en het losſe en ongedwongene van haare kleeding, die, in het algemeen, uit weinig meer, dan een eenvouwig korsjet en een rok beſtaat, ſchijnen haar nog bekoorlijker te maaken.

Het gemeene Volk in dezen omtrek ſchijnt mij een vrijër en openhartiger character te hebben, meer tot gastvrijheid genegen te zijn, en in hunnen ſtand vergenoegder te leeven, dan dat in eenig ander gedeelte van den Veréenigden Staat, waar ik geweest ben, en mij heb opgehouden. Daar het hun intuſschen zoo gemaklijk is, zich van de noodige behoeften voor hun beſtaan te voorzien, zijn zij veelëer zorgloos, en zeer genegen tot vermaak en verſtrooïing. Dronkenſchap is onder hen zeer algemeen, en het is bezwaarlijk iemand te ontmoeten, die niet, zoo ras hij opſtaat, den dag begint, met het drinken van twee, drie of meer glazen ſterkendrank. Brandewijn is hunne geliefkoosde liqueur, welke zij het meest gebruiken; en, daar zij eenen overvloed van perſiken heb-

hebben, maaken zij deze met zeer weinig kosten. Nauwlijks vindt men een huis, waarin men twee vertrekken aantreft; maar men vindt er geen, waar de huisgenooten niet eenen distilleer-ketel hebben. De vrouwen zijn niet zoo genegen tot den drank als de mannen; maar, in alle andere opzigten, hebben zij eene gelijke neiging tot vermaak, en derzelver zedenlijk character is even zeer bedorven.

Langs deze bergen woonen verſcheidene Eigenaars van uitgeſtrekte Landerijën, welken zij, even gelijk in de laagere deelen van *Virginiën*, verhuuren. Onder dit getal is de Heer JEFFERSON (*), in wiens wooning ik dezen ſchrijf. Deszelfs huis ligt omtrent drie mijlen van *Charlottesville* en twee van *Milton*, dat aan den oorſprong van de rivier de *Rivanna* gelegen is. Hetzelve is zeer bijzonder aangelegd, zijnde gebouwd op den top van eenen kleenen berg, welks bovenſte hoogte men geſlegt heeft, ten einde eene vlakte te hebben van omtrent anderhalve *acre* in den omtrek. Tot dus verre is het nog niet voltooid; maar, wanneer men het ontwerp volgt, dat men zich heeft voorgeſteld, zal het een zijn der ſchoonſte huizen van bij-

(*) Vice-Preſident van den Verëenigden Staat.

bijzondere perzoonen in den geheelen Vereenigden Staat. Men heeft een groot vertrek aangelegd tot eene Bibliotheek en een Muſaeum, dat de geheele breedte van het huis beſlaan, én zijn uitzigt hebben zal op eene groote Orangerie en eene Voliere. In het midden is er een ander zeer ruim vertrek van eene agthoekige gedaante, dat van het voorſte van het huis tot aan het agterſte van hetzelve doorgaat, en welks groote glaaze ſchuifdeuren, aan beide einden, onder een Balcon opengaan. Zoortgelijke vertrekken, die van vooren tot agter doorloopen, zijn, in de huizen van *Virginiën*, zeer algemeen: men noemt dezelven de zaal, *Saloon*, en, geduurende den zomer, verkiest het huisgezin dezelven gewoonlijk tot zijn verblijf, wijl zij ruimer en lugtiger zijn, dan eenig ander. Deze wooning van den Heere JEFFERSON heeft een uitſteekend uitzigt: aan de eene zijde, op de keten van Blauwe Bergen, welken omtrent veertig mijlen van dezelve afliggen; en, aan den anderen kant, op het laage land, dat eene uitgeſtrekte vlakte vertoont, bedekt met boomen, waarvan de toppen alleen te zien zijn. De nevels en dampen, die, uit de laage gronden, oprijzen, geeven eene geduurige verandering aan dit tooneel. De berg, op welken het

huis

huis ſtaat, is, aan de eene zijde, bedekt met een zwaar bosch, rondöm 't welk men verſcheidene wandelwegen gemaakt heeft, die in verſchillende rigtingen in elkänderen loopen. Aan de zuidzijde liggen de tuin, en de wijngaarden, die eenen overvloed van ſchoone vrugten opleveren.

Men heeft, in dezen omtrek, verſcheidene poogingen gedaan, om de behandeling en het toebereiden van den wijn tot volkoomenheid te brengen; maar geeren hebben aan den wensch der belanghebbenden voldaan. Een gezelſchap van bijzondere Perzoonen deed de kosten, om, tot dit einde, zes *Italiäanen* te doen overkoomen; maar dezen vonden den wijn, die hier wast, zoo wel als den grond zeer onderſcheiden van die, welken zij, in hun land, gewoon waren, en hadden dus geen beter gevolg, dan de Ingezetenen zelven. Men moet egter hier uit niet beſluiten, dat men nimmer eenigen goeden wijn op deze bergen zou kunnen bereiden. Het is zeer bekend, dat de wijnſtok en de behandeling van denzelven, in verſcheidene deelen van *Europa*, even zoo onderſcheiden is, als de grond op de eene plaats verſchillende is van dien op de andere. Er zullen dus tijd en herhaalde proefneemingen noodig zijn, eer

eer men met zekerheid zal kunnen weeten, welke zoort van druif het best voor den grond op deze bergen geſchikt, en welke derzelver voordeeligſte behandeling is. Maar, wanneer dit eenmaal bekend is, dan is er alle reden, om te denken, dat de wijnſtok hier tot den grootſten trap van volkoomenheid zal gebragt worden, wijl de lugtsgeſteldheid daartoe, ter dezer plaatze, zoo gunſtig is als in eenig ander land van *Europa;* en er is niet aan te twijfelen, of de Ingezetenen zullen, bij verloop van tijd, daarteboven door ondervinding leeren, hoe, op de beste wijze, van derzelver zap, wijn te vervaardigen.

ZESTIENDE BRIEF.

Land tusschen de Zuid-westlijke en Blauwe Bergen. — Kooper- en Yzermijnen. — Lijnchburgh. — New-London. — Arsenaal aldaar. — Beschrijving van den weg over de Blauwe Bergen. — De Piek van de Otter, de grootste hoogte van deze Bergen. — Veronderstelde hoogte, die zeer overdreeven is. — Aantal Duitsche Kolonisten aan gene zijde der Blauwe Bergen. — Zonderling contrast tusschen het land en de Ingezetenen aan de eene en de andere zijde dezer Bergen. — De Klander. — De Hessische Vlieg. — Het Graaffschap Bottetourt. — Grond van hetzelve. — Gezondheid van het lugtsgestel. — Medicinaale Bronnen, zeer veel bezogt.

Fincastle, Maij.

Het land tusschen de Zuid-westlijke en de keten der Blauwe Bergen is zeer vrugtbaar, en veel

veel volkrijker dan de laagere gedeeltens van *Virginiën*. De lugtsgeſteldheid is zeer goed en gemaatigd, en het Volk ziet er zeer gezond en ſterk uit. Men heeft hier verſcheidene rijke Koper- en IJzermijnen ontdekt, ter welker bewerking men reeds inrigtingen gemaakt heeft; doch, zoo lang het land niet meer bevolkt is, kan men niet verwagten, dat hetzelve met veel ijvers zal worden voordgezet.

Over de Zuid-westlijke Bergen gepaſſeerd zijnde, vervolgde ik mijnen weg, door dit Graafſchap, naar *Lijnchburgh*, eene Stad, aan de zuidzijde van de rivier de *Fluvanna*, honderd en vijftig mijlen boven *Richmond* gelegen. Deze Stad beſtaat uit omtrent honderd huizen, en een Pakhuis tot onderzoek van de Tobak, van welk voordbrengzel hier jaarlijks omſtreeks twee duizend vaten, tot dat einde, worden aangevoerd. Dezelve is geheel, zedert de laatſte vijftien jaaren, gebouwd, en, door derzelver voordeelige ligging voor den Koophandel met het omliggende land, zoo ſpoedig toegenomen. De Booten, in welken de goederen, de rivier af, vervoerd worden, zijn van agt-en-veertig tot vier-en-vijftig voet lang, maar, in evenredigheid tot derzelver lengte, zeer ſmal. Drie menſchen zijn genoegzaam om de-

zelven te beſtuuren, en, in tien dagen, doen zij de reis naar *Richmond* en van daar weder terug. In het derwaards vaaren hebben zij den ſtroom in hun voordeel, waarvan zij zich bedienen; maar in het terugkoomen, moeten zij met boomen tegens denzelven opwerken. De laading van deze vaartuigen is altijd geëvenredigd aan de diepte van het water in de rivier, die zeer verſchillende is. Toen ik dezelve te *Lijnchburgh* paſeerde, was het niet moeilijk er te paard doorterijden, doch, aan den anderen oever koomende, zag ik eene groote meenigte onkruids, offchoon te paard zittende, zeer ver boven mijn hoofd, in de takken der boomen hangen, 't gene duidelijk aanwees, dat hetzelve door eenen vloed daar gebragt en agtergelaaren was; en in de daad had er, in de laatſte maand September, zoodanig een vloed plaats gehad, geduurende welken het water vijftien voet boven deszelfs gewoon peil gereezen was.

Eenige weinige mijlen van *Lijnchburgh*, naar den kant der Blauwe Bergen, ziet men eene kleene Stad, *New-London* genoemd, in welke men een Magazijn en een Arſenaal heeft, dat geduurende het oorlog is aangelegd. Toen ik er door kwam, waren er omtrent vijftien menſchen

ſchen bezig, met het herſtellen van oude geweeren, en het ſchoon maaken en polijsten van anderen; en waarlijk, naar de ſlordige wijze, op welke zij met hunne wapenen handelen, te oordeelen, verbeeld ik mij, dat men dit getal, het geheele jaar door, aanhoudende noodig heeft. Aan het eene einde van het vertrek lagen de ſnaphaanen, ten getale van omtrent vijfduizend, op eenen hoop bij elkänderen, en, aan het andere einde, eene meenigte van ledere benoodigdheden, volſtrekt bedervende, uit gebrek van eenige de minſte voorzorg. In alle de Arſenaalen van geheel *Amerika* handelt men meeſtäl op dezelfde wijze.

Tuſchen deze plaats en de Blauwe Bergen is het land onëven en bergächtig, en maar zeer ſchaars bevolkt. De weinige Inwooners, die men hier ontmoet, zijn egter buitengewoon kloek en ſterk van ligchaam: het is zeer zeldzaam iemand onder hen te zien, die geene zes voet lengte heeft. Zij hebben, ten aanziene van hunne ligchaams-ſterkte, een zeer grootsch denkbeeld van hunne meerderheid boven de Inwooners van het laagere land. Een zoortgelijk ſlag van menſchen vindt men overäl langs de Blauwe Bergen.

Deze Bergen zijn, tot op derzelver hoog-

ſten top, bedekt met zwaare boomen. Zommigen van dezelven zijn zeer ongelijk, en bovenmaate ſteenachtig, maar anderen niet; en op deze laaſten is de grond rijk en vrugtbaar. Het is niet dan op zekere bijzondere plaatzen dat men deze keten van bergen kan paſſeeren, en op eenigen van dezen is de weg zeer ſteil en moeilijk; maar daar, waar ik over dezelve ging, zijnde digt bij de Piek van de Otter, aan de zuidzijde, heeft men, in plaats van éénen grooten berg te moeten paſſeeren, zoo als men, op het zien van de kaart, zou oordeelen, eene aanëenſchakeling van kleene heuvels, die zich ongevoelig, de één boven den anderen verheffen, zoo dat men den top van deze Bergketen bereikt heeft, eer men het bijna gewaar wordt.

De Pieken van de Otter zijn de hoogſten van deze Blauwe Bergen, en worden, uit derzelver voet gemeeten, gerekend hooger te zijn, dan eenige andere Bergen, in *Noord-Amerika*. Volgends den Heer JEFFERSON, op wiens gezag, na dat hij zijne aanmerkingen over *Virginiën* heeft bekend gemaakt, bijna alle Schrijvers, die over dit onderwerp gehandeld hebben, zich beroepen, heeft de voornaamſte Piek eene regtſtandige hoogte van omtrent vier duizend

zend voet. Maar men dient in het oog te houden, dat de Heer JEFFERSON niet zegt, dat hij deze hoogte zelve gemeeten heeft; integendeel hij erkent, dat de hoogte der Bergen in *Amerika* nog nooit met eenige nauwkeurigheid bepaald is: het is alleen op grond van eenige omſtandigheden, waaruit hij meent deze giſſing, als waarſchijnlijk, te mogen opmaaken, dat hij veronderſtelt, dat dit de hoogte van deze voornaamſte Piek zou zijn. Het zou zeker zeer wanvoeglijk gehandeld zijn, wanneer men, zonder op eenigerleïë wijze dezen berg gemeeten te hebben, ſtellig wilde ſtaande houden, dat dezelve zoo hoog niet is; en, daar ik deze meeting niet gedaan heb, is het mijne bedoeling geheel niet, den Heer JEFFERSON tegen te ſpreeken: ik wil alleen zeggen, dat de verhevenſte Piek van de *Otter* mij, in vergelijking met de *Snowden* in *Wales*, ſlegts een zeer weinig beduidende berg ſchijnt; en elk, dien ik geſproken heb, en die beide gezien heeft, en ik ſprak er verſcheidenen, maakte dezelfde aanmerking. Nu is de hoogſte Piek van de *Snowden*, bij eene driehoeksmeeting, bevonden, niet hooger te zijn dan drieduizend, vijfhonderd en agt-en-zestig voet, te rekenen uit de kaai te *Carnavon*. Geen der overigen van deze *Blau-*

we Bergen wordt, naar die zelfde gisſingen, onderſteld meer dan tweeduizend voet regtſtandige hoogte te hebben.

Aan gene zijde van deze *Blauwe Bergketen*, na dat ik dezelve hier, digt bij de Pieken van de *Otter*, was overgetrokken, vond ik ſlegts zeer weinig plantagiën en gebouwen, tot dat ik *Fincastle*, in het Graaffchap *Bottetourt*, naderde. Deze Stad ligt op den afſtand van omtrent twintig mijlen van de *Blauwe Bergen*, en omtrent vijftien ten zuiden van de rivier de *Fluvanna*. Dezelve wierd, eerst omſtreeks het jaar 1790, begonnen, bevat nu egter reeds zestig huizen, en neemt verbaazende ſchielijk toe. De Akkerbouw in dezen omtrek is even ſchielijk toegenomen, en het land verbeterd, zoo dat hetzelve thands bijna dezelfde waarde heeft, en denzelfden prijs geldt, dien het geldt in den omtrek van *Jork* en *Lancaster* in *Penſylvaniën*. De Ingezetenen beſtaan meestäl uit *Duitſchers*, die hunne bezittingen en Volkplantingen hebben uitgebreid, van *Penſylvaniën*, langs de geheele vrugtbaare ſtreek lands, die door het bovenſte gedeelte van *Marijland*, en van daar agter de *Blauwe Bergen* omloopt, tot aan de zuidlijkſte deelen van *Virginiën*. Deze *Duitſchers* woonen, zoo als ik, reeds in eenen voor-

voorgaanden, gemeld heb, veeläl bij elkänderen, en nooit vindt men dezelven anders, dan in zulke oorden, waar de grond bijzonder goed en vrugtbaar is. Het is zonderling, dat, ofschoon zij drie vierden van het getal der Inwooners, aan de westzijde der *Blauwe Bergen*, uitmaaken, egter niemand van hun zich, tot nog toe, aan de andere zijde heeft nedergezet, niettegenstaande het land in den omtrek van de zuidwestlijke Bergen, voor een vierde van den prijs, welken men, in het Graafschap *Bottetourt*, daar voor betaalt, gekogt wordt Meenigmaal zijn zij, zoo als men mij verhaalde, over deze Bergketen gegaan, om het land te bezigtigen, maar de roode grond, welken zij hier vonden, en die zoo zeer onderscheiden is van dien, aan welken zij gewoon zijn, en de verwoestingen, aan welken dezelve hier, door de stroomen, die, bij zwaare regens, van de bergen afkoomen, is blootgesteld, scheenen hun zoo veele onöverkoomelijke beletzelen, om zich in dit gedeelte van het Land nedertezetten. Het onderscheid tusschen deze beide streeken, de Oostlijke en Westlijke zijde der *Blauwe Bergen* in het Graafschap *Bottetourt*, is ook, in de daad, hoogst te bewonderen, vooräl, wanneer men in aanmerking neemt,

dat zij onder denzelfden graad van lengte gelegen zijn, en dit onderſcheid, binnen den korten afſtand van dertig mijlen, zigtbaar is.

Aan de oostlijke zijde groeit de katoenboom buitengemeen wel, en blijft de ſneeuw, geduurende den winter, zelden langer dan een paar dagen op den grond liggen: aan den anderen, den westlijken, kant, integendeel, koomt het katoen nooit tot volkoomenheid, zijn de winters bijzonder ſtreng, en de velden, geheele weeken lang, met ſneeuw bedekt. Op elke landhoeve aan deze zijde vindt men ſleden, eene zoort van voertuig, waar van men op de ſneeuw gebruik maakt; zeker een duidelijk bewijs, dat de winters hier gewoonlijk eenen geruimen tijd aanhouden, daar men anders niet zoo dwaas zou zijn, van de kosten te doen, tot het maaken van dezelven, wanneer men niet genoegzaam zeker was, die te zullen noodig hebben: aan de andere zijde ziet men integendeel volſtrekt geene rijdtuigen van deze zoort, en is derzelver gebruik geheel onbekend.

Ik heb, reeds te vooren, gezegd, dat de grond aan de oostzijde van deze Bergketen, in het algemeen, beſtaat uit eene roode aarde, en het altijd zeer bezwaarlijk en gevaarlijk is, een

ſtuk

ſtuk lands te bezaaiën, uit hoofde van de regens, die, niet zelden, het zaad, en de beärbeide aarde, van de oppervlakte, wegſpoelen: in het Graaffchap *Bottetourt* is dezelve integendeel ruin en zeer vruchtbaar, en levert van zelven eene meenigte klaver op, die in het wild wast. Om eene grasrijke weide te hebben, is het genoeg, een ſtuk lands, geduurende één jaar, aan de natuur overtegeeven. Aan de oostzijde vindt men nauwlijks eenige ſteenkalk: aan de andere zijde loopt eene bedding van deze ſtof het geheele land door, zoo dat hetzelve, door zommigen, met nadruk genoemd wordt het Steenkalk Graaffchap. Bij het graaven van putten, moet men altijd eene vaste rots van deze ſteen, vijftien of twintig voet diep, doorbooren, eer men water heeft.

Nog eene andere bijzonderheid moet ik u melden, welke een zeer wezenlijk verſchil maakt tusſchen het land aan deze, en dat aan gene zijde der *Blauwe Bergen;* naamlijk, dat agter deze Bergen, te weeten aan de westzijde, de Klander volſtrekt onbekend is. De Klander is een kleen Inſect van het geſlagt der Motten, dat deszelfs eiërtjens in de hollingheden en openingen van het koorn, en bijzonder in die van de tarw legt, die, wanneer het

gewas is binnengebragt en met ſchooven in de ſchuuren gelegd, als dan, door het broeiën, uitkoomen, en gevolglijk het graan geheel bederven en vernielen. Om dit voortekoomen, dorscht men, in de beneden deelen van *Virginiën* en de overige ſtreeken, waar dit ongedierte zoo gemeen is, het koorn zoo ras de oogst is ingezameld, en laat hetzelve in het kaf, 't welk eenen genoegzaamen graad van warmte geeft, om de Klander te verdelgen, zonder dat het aan de tarw eenig nadeel doet. Dit Inſect is, eerst zedert weinige jaaren, in *Amerika* bekend. In het algemeen denkt men, dat hetzelve van de oostkust van *Marijland* is overgekoomen, waar iemand, in de hoop, dat de prijs der tarwe zeer zoude rijzen, zijnen geheelen oogst, zes jaaren lang, had laaten overleggen, ten einde van welken tijd hij denzelven geheel vervuld en beſmet vond met dit ongedierte. Van hier heeft hetzelve zich, van tijd tot tijd, door verſcheidene deelen van het Land verſpreid. In het begin was de rivier de *Patowmac*, langen tijd, een ſluitboom tegens deszelfs voordgang, zoo dat, terwijl de oogst in *Marijland* geheel verwoest wierd, dezelve in *Virginiën* onäangetast bleef; maar eindelijk vond dit dier een middel, om deze rivier over-

te-

teſteeken. Voor het tegenwoordige zijn de *Blauwe Bergen* een muur tegens hetzelve, en beveiligen voor deszelfs woede dat gedeelte lands, dat aan de westlijke zijde van dezen gelegen is.

Er is nog een ander Inſect, 't welk zich, in het eerſte, op dezelfde wijze ontdekte, en zich naderhand door een groot gedeelte van het land verſpreid heeft, zijnde ook zeer ſchadelijk aan het gewas. Men noemt hetzelve de *Hesſiſche Vlieg*, wijl men gelooft, dat het, geduurende het oorlog, met den voorraad voor de Hesſiſche troepen, is overgekoomen. Dit ongedierte hegt zich op verſcheidene plaatzen van den ſtengel, terwijl het koorn nog groen is, en maakt zulke ſchielijke verwoestingen, dat de oogst van eenen akker, die in den best mogelijken ſtaat ſchijnt, zoms in twee of drie dagen geheel vernield is. In *Marijland* zegt men, dat, wanneer het land ſterk gemest is, het koorn geen gevaar heeft van door de Hesſiſche Vlieg te worden aangetast; ook wil men, dat de oogst op zulke akkers, welken lang agter den anderen beteeld zijn, veel meer aan de verwoesting door dit ongedierte is blootgeſteld, dan die op nieuw land. Indien dit zoo is, dan mag men de verſchijning van deze Hesſiſche

Vlieg

Vlieg veeléer als een voorrecht, dan als een onheil voor dit Land aanmerken, daar het de Ingezetenen zal aanzetten, tot het afleggen van de verderflijke gewoonte, om een en hetzelfde ſtuk gronds, jaar op jaar, te beärbeiden, tot dat het geheel is uitgeput, en het dan te laaten woest liggen, in plaats van de moeite te neemen, om het, door mesten, weder in ſtaat te brengen. Voor het tegenwoordige is deze Vlieg nog niet bekend ten zuide der riviere de *Patowmac*, en agter de *Blauwe Bergen*.

Het Graaffchap *Bottetourt* is geheel omringd door bergen, en daar te boven, in verſchillende rigtingen, door eene meenigte ketens van dezelven doorſneeden, iets, dat het lugtsgeſtel hier bijzonder aangenaam maakt. Het koomt mij voor, dat, in geen gedeelte van *Amerika*, het klimaat geſchikter is voor een Inboorling van *Groot-Brittanniën* of *Ierland*. De koude in den winter is geregelder, maar niet zoo ſtreng, als gewoonlijk op deze eilanden plaats heeft; en, in den zomer, is de warmte, misſchien, wel wat ſterker, doch er is geen nagt in het geheele jaar, waarin men niet, zeer gevoeglijk, zich van eene deken bedient. Voor tien uuren des voormiddags is de hitte het grootst; maar, op dit uur,

koomt

koomt er een koeltjen van de bergen, dat, geduurende den geheelen dag, den dampkring verfrischt, en aangenaam maakt. Koortzen zijn eene ziekte, die, ter dezer plaatze, geheel onbekend is; en de lugt is hier zoo gezond, dat menſchen, die, door deze ziekte aangetast, uit de meer benedene deelen omſtreeks de zeekust, herwaards koomen, binnen korten tijd geheel herſteld zijn.

In het westlijk gedeelte van dit Graafſchap heeft men verſcheidene medicinaale Bronnen, werwaards eene meenigte menſchen zich, omſtreeks het einde van den zomer, begeeven, zoò wel, om de warmte, die in het benedenland heerscht, te ontwijken, als om de wateren te gebruiken. De genen, die het meest bezogt worden, noemt men de zoete Bronnen, en liggen aan den voet der bergen van *Alleghanij*. In het laatſte ſaizoen telde men hier over de twee duizend perzoonen, met derzelver paarden en bedienden. Het verblijf en onthaal aan deze Bronnen is, voor het tegenwoordige, uiterst armoedig en ſlegt; maar, zoo als mij gezegd is, heeft een Gezelſchap Heeren uit *Zuid-Carolina*, na mijn vertrek van daar, deze plaats gekogt, en is voorneemens, om, in den omtrek, eenige geſchikte

hui-

huizen aanteleggen, tot gerief van de genen, die herwaards koomen. Behalven deze Bronnen zijn er nog eenige anderen in de Bergen van *Jackſon*, zijnde eene Bergketen tuſſchen de *Blauwe Bergen*, en die van *Alleghanij*. Eene van deze Bronnen is warm, en eene andere kookend heet. Eenige weinige paſſen van deze laatſte, ziet men eene derde van gewoon water, dat uit den grond opkoomt; en deze is, uit hoofde van het contraſt, even zoo merkwaardig wegens derzelver koelheid, als het water van de andere wegens deszelfs hitte. Niet ver van deze is er eene Bron, welker water zeer zwavelächtig is: bladen van boomen, in dezelve vallende, zijn, in eenen korten tijd, bedekt met eene dikke korst van zwavel, en het zilver wordt daarin, meeſtäl in een oogenblik, zwart. In vervolg van tijd zullen de hoedanigheden en krachten van deze Bronnen vermoedelijk bekend worden; voor het tegenwoordige zijn zij dit nog zeer weinig. Wat de herſtelling betreft, welke zij, die deze Bronnen, bijzonder de zoeten, bezoeken, ondervinden: het is zeer waarſchijnlijk, dat zij deze meer aan de verändering van lugt, dan wel aan de bijzondere hoedanigheden van het water te danken hebben.

ZE-

ZEVENTIENDE BRIEF.

Beſchrijving van de beroemde Rotsbrug, en eene onmeetlijke ſpelonk. — Beſchrijving van de Vallei van Schenandoa. — Derzelver Inwooners meeſtal Duitſchers. — Grond en Lugtsgeſteldheid. — Aanmerkingen over de Landsdouw in Amerika. — Wijze om de boomen te vellen. — Gemeene weg te Kentuckij agter de Blauwe Bergen, welke meest gebruikt wordt. — Onbeſchoftheid, en nieuwsgierigheid van het Volk. — Lexington. — Staunton. — Militaire eertitels zeer gewoon in Amerika. — Oorzaak daarvan. — Winchester.

Winchester, Maij.

Na dat ik eenen geruimen tijd in het Graafſchap *Bottetourt* had doorgebragt, ging ik weder over de rivier de *Fluvanna* naar het Graafſchap *Rockbridge*, zoo genoemd, wegens de merkwaardige natuurlijke brug van rots, die

in

in hetzelve gevonden wordt. Deze brug ligt omtrent tien mijlen van de rivier de *Fluvanna*, en, ten naastenbij, even zoo ver van de Keten van *Blauwe Bergen*. Dezelve ſtrekt zich uit over de diepe opening in eenen berg, welke, bij de eene of andere geweldige omwenteling der Natuure, van den top tot aan den grond, is van een geſcheurd, en ſchijnt aldaar alleen gelaaten te zijn, om eenen toegang te geeven, van de eene tot de andere zijde van dezen afgrond. Deze opening of ſcheur is omtrent twee mijlen lang, en, op zommige plaatzen, meer dan driehonderd voet diep: deze diepte verſchilt naar maate van de hoogte van den berg, zijnde daar het diepst, waar deze het hoogst is. De breedte is ook, op verſcheidene plaatzen, zeer verſchillende, maar overäl is dezelve boven eenpaariglijk wijder dan naar beneden. Dat de beide zijden van dezen afgrond te vooren met elkänderen zijn verëenigd geweest, en ſlegts één geheel hebben uitgemaakt, blijkt zeer duidelijk, niet alleen uit de uitſteekende hoeken van de eene zijde, welken overëenſtemmen met juist zulke holligheden aan den anderen kant, maar ook uit de verſchillende laagen van aarde, zand, kleij, enz., welken, van den top tot aan den voet,

ug ligt
Fluvan-
van de
ſtrekt
n berg,
ge om-
tot aan
hijnt al-
nen toe-
e andere
ening of
, en, op
erd voet
e van de
t diepst,
ook, op
de, maar
k wijder
ijden van
leren zijn
heel heb-
, niet al-
de eene
uist zulke
maar ook
de, zand,
t aan den
voet,

Gezicht der Rots-Trap.

Weld, delin. W. v. Jenus, sculp.

Gezicht der Rots-brug.

voet, aan beide zijden, volkoomen aan elkänderen gelijk zijn. Bij welk eene gedugte beweeging en ſchok, zij van één geſcheiden zijn; of dit door vuur of water veröorzaakt is, dit behoort tot die geheimen der Natuure, welken wij te vergeefsch tragten te ontzwagtelen.

Het Gewelf beſtaat uit een vast ligchaam van ſteen, of van verſcheidene ſteenen, zoo nauw aan elkänderen gehegt en zamengegroeid, dat dezelven ſlegts één geheel ſchijnen uittemaaken. Men mag veronderſtellen, dat, toen deze rots zich van één ſcheidde, dit ligchaam, te vooren aan de eene zijde vast gehegt, en nu van deszelfs bed van aarde aan de andere zijde afgeſcheurd zijnde, dwars over de opening geſtulpt of gelegd is. Het koomt mij althands wel zoo waarſchijnlijk voor, dat deze masſa van ſteen, die het Gewelf uitmaakt, op deze wijze, van de eéne zijde is afgerukt en over de opening geworpen, dan dat de berg, van boven tot beneden, op deze ééne plaats onverëenigd zou gebleeven zijn, en het water naderhand zich met geweld een pad door deze opening zou gebaand hebben. De weg, die naar deze Brug leidt, loopt door een digt bosch, en over eenen berg. Wanneer men bijna den top van dezen berg bereikt heeft, ſtaat men een oogenblik ſtil, ziende dat

de boomen, aan de eene zijde, op eens ophouden; maar hoe groot is niet de verbaazing, welke men gevoelt, wanneer men zich, eenige weinige treden naar dezen kant voordgegaan zijnde, in eens op den rand van eenen verſchrikkelijken afgrond bevindt?! Onwillig deinst men terug en ſtaart in het rond; maar wendt zich daaröp weder voordwaards, om te onderzoeken, of 't gene men zag, daadlijk beſtaat, dan wel eene ſpeeling der verbeelding is. Nu ontwaart men, dat men op den top der Brug is, op welke men, aan de eene zijde gerust tot aan derzelver rand gaan, en, beveiligd door eene borstweering van hegte rotzen, in den afgrond neerzien kan. De wanden van deze Brug, zoo als men dezelven zou kunnen noemen, zijn, aan deze zijde, zoo regtſtandig, dat iemand, over de borstweering van ſteenen leunende, een ſchietlood, uit de hand, tot op den bodem van dezen ontzettenden afgrond, zou kunnen nederlaaten. Aan den anderen kant is er geene zoodanige borstweering, maar eene, langzaam tot aan den rand der opening afloopende, helling, op welke het eenigzins gevaarlijk is, zich te willen waagen. Deze ſchuinte is bedekt met eene meenigte zwaare boomen, vooräl Ceder- en- Pijnboomen. De andere zijde was

te vooren ook even zoo met boomen bezet; maar dezen, vooräl die op den rand der Brug ſtonden, zijn, van tijd tot tijd, door den eenen en anderen omgehouwen, alleen, om het vermaak te hebben, van dezelven in deze diepte te zien neerſtorten. Eer dit plaats had, zou men over deze Brug gegaan zijn, zonder eenmaal te beſpeuren, dat men op dezelve geweest was, daar zij niet minder dan tagtig voet breed is. De weg loopt, ten naasten bij, midden over dezelve, en wordt dagelijks door een aantal wagens gebruikt.

Op den afſtand van eenige weinige *yards* van de Brug, ontdekt men een ſmal pad, loopende, in verſcheidene bogten, langs de zijden van deze opening, tusſchen verbaazende rotzen, en eene meenigte boomen, tot beneden op den grond der Brug. Het is hier, dat dit ontzettend Gewelf zich, in al zijnen luister, vertoont; en deszelfs hoogte de wolken ſchijnt te tarten. Waarlijk een tooneel, dat men niet zonder de uiterſte ontroering beſchouwen kan, en, hoe meer en hoe nauwkeuriger men hetzelve beſchouwt, hoe deszelfs luister in ons oog meer en meer toeneemt, en onze verwondering ten hoogſten toppunte voert. De hoogte van de Brug tot aan het

bovenſte van de borstweering is, met eene lijn gemeeten, tweehonderd en dertien, de dikte van het Gewelf, veertig, deszelfs oppervlakte boven op negentig, en de afſtand van den eenen wand tot den anderen, beneden op den grond, vijftig voet. Deze wanden beſtaan, aan beide zijden, uit een vast ligchaam van ſteenkalk, en ſchijnen, zoo wel als het Gewelf, door kunst beärbeid. Een kleen riviertjen, de *Cedar-Kreek* genoemd, en, op den bodem dezer opening, over een bed van rotzen ſtroomende, vermeerdert de ſchoonheid van dit treffende tooneel.

Op eenmaal en zeer ſchielijk draait zich, even boven de Brug, deze opening, en neemt aldaar eene andere rigting, zoo dat, wanneer men beneden ſtaat, en onder het Gewelf doorziet, het gezigt, op den afſtand van vijftig *yards* van de Brug, onderſchept en afgebroken wordt. De Heer JEFFERSON vergist zich volkoomen, wanneer hij, in zijne Aanteekeningen, zegt, dat de opening regt doorloopt, en het gezigt alleen ſtuit tegen, en bepaald wordt door de, voor het oog verrukkende, bergen van het Noorden. De beide zijden van deze diepte zijn overäl bedekt met eene talrijke meenigte zwaare boomen, uitgezonderd alleen op die plaatzen,

zen, waar de verbaazende rotzen van ſteenkalk zich vertoonen.

Behalven het gezigt beneden, vertoont zich deze Brug ook nog zeer ſchoon en treffende, wanneer men dezelve beſchouwt van den top van eenige rotzen, omtrent vijftig voet beneden het opperſte van deze ſcheur. Ter dezer plaatze ziet men niet ſlegts het Gewelf in al deszelfs ſchoonheid, maar wordt men tevens gevoelig aangedaan, door de leevendigſte denkbeelden van zijne grootschheid en zijnen luister, daar men te gelijk neerziet in den treffenden en diepen afgrond, over welken hij eenen vasten en veiligen weg baant.

Vijftig mijlen ten noorden van deze Rotsbrug, en dus agter de Blauwe Bergen treft men eene andere zeer aanmerkelijke bijzonderheid der Natuure aan. Dit is een groot onderaardsch Hol, bekend, in den omtrek, onder den naam van *Maddiſon's Cave*. Hetzelve is in het midden van eenen berg, omtrent tweehonderd voet hoog, en, aan de eene zijde, zoo ſtijl, dat iemand, die op deszelfs top ſtaat, zeer gemaklijk een ſteentjen in de rivier zou kunnen werpen, welke aan deszelfs voet voorbijſtroomt. De andere zijde is, daarëntegen, zeer gemaklijk te beklimmen; en aan dezen

kant heeft men het pad, dat naar het Hol leidt, uitgezonderd alleen de laatſte twintig *yards*, wanneer het ſchielijk langs de ſtijle zijde van den berg loopt, die zeer oneffen, en, van boven tot beneden, met onmeetlijke rotzen en zwaare boomen bedekt is. De ingang van het Hol, aan deze ſtijle zijde, is, omtrent twee derde van den weg, belemmerd door eene bijster groote hangende rots, die gereed ſchijnt, om elk oogenblik te zullen neerſtorten; en het is nauwlijks mogelijk onder dezelve te bukken, zonder met eene onwillige huivering van ſchrik zich voorteſtellen, dat niets in ſtaat zou zijn, om te verhinderen van, wanneer dezelve neerſtortte, binnen de verſchrikkelijke wanden van dit ontzettend Hol, jammerlijk om te koomen.

Gereed zijnde, om in deze onderaardſche ſpelonk te gaan, ſtak de Gids, welken ik uit een nabuurig huis had medegenomen, de einden van drie of vier latjens hartsachtig dennen hout aan, van welken hij eenen grooten voorraad bij zich had. Deze latjens verbranden zeer ſchielijk; maar, zoo lang zij duuren, ſtrekken zij tot uitneemende fakkels. Het vuur, waar bij dezelven wierden aangeſto-

ſtoken, beſtond in een brandend ſtuk *Hiccory* hout, dat, wanneer het eens is aangeſtoken wel zeer flauw, en zonder eenige vlam te geeven brandt, maar ook niet uitdooft, tot dat het geheel verteerd is.

Het eerſte hol, waarin men koomt, is omtrent twintig voet hoog en vijftien breed, en ſtrekt zich een verbaazend eind wegs ter rechter en linkerzijde uit, zijnde de grond, naar den eerſten kant, rijzende, en naar de linkerzijde afhellende. Hier is het zeer vogtig uithoofde van het veele water, dat aanhoudende van boven nederdruipt. De Thermometer van FAHRENHEIT, die in de open lugt op 67° ſtond, viel in hetzelve tot 61°. Eenige weinige *yards* naar de linkerzijde, aan den anderen kant, dan daar men inkoomt, ziet men eene opening, welke naar eene zoort van Antichambre leidt, van waar men koomt in de Echo- of geluidkamer, zoo genoemd van wege de meenigvuldige terugkaatzing van het geluid der ſtem of van eenig ſpeeltuig in hetzelve. Dit Hol is omtrent twintig voet in het vierkant, en van boven gewelfd. Deszelfs wanden zijn, even gelijk die van dat, waarin men het eerst koomt, overäl heerlijk verſieerd met verſteeningen. Van hier in de Antichambre terugkee-

rende, en drie of vier gangen links en rechts gedaan hebbende, koomt men in eenen langen gang omtrent dertien voet wijd, en misschien omtrent vijftien voet regtstandig hoog; doch, indien men van den grond tot aan het hoogste gedeelte van het gewelf mat, zou deze hoogte veel meer zijn, wijl de wanden aan beide zijden eenen boog uitmaaken, en zich in het bovenste der zolderinge vereenigen. Deze gang loopt zeer schielijk af, en is, naar ik gis, omtrent zestig *yards* lang. Naar het einde wordt dezelve ongelijk veel nauwer, en loopt uit in een' poel klaar water, van omtrent drie of vier voet diepte. Hoe ver deze zich uitstrekt is onmogelijk te bepaalen. Voor eenigen tijd was er een gezelschap, dat, begeerig om dit te onderzoeken, een kano tot dat einde had afgelaaten; dan, ingevolge 't gene zij bij hunne terugkoomst verhaalden, hadden zij van hun voorneemen moeten afzien, wijl zij, slegts een kort einde wegs gevoorderd zijnde, het vaartuig, uit hoofde der weinige diepte, niet verder konden voord krijgen. Het is egter veel waarschijnlijker, dat de vrees, dan dat de ondiepte hen deed terugkeeren. Ik schoot eene pistool met een' kogel gelaaden over het water af; doch het geluid wierd, niet van de zij-

zijde over het water, maar van den agterkant van het Hol teruggekaatst, waaruit ik opmaak, dat deze poel zich niet veel verder uitſtrekt, dan men met het gezigt bereiken kan. De wanden van dezen doorgang beſtaan, aan beide zijden, uit eene vaste rots van ſteenkalk, en ſchijnen, door eene of andere aardbeeving, van elkänderen geſcheiden te zijn. De grond beſtaat uit eene dik zandächtige aarde, welke men meermaalen heeft uitgegraaven, om er de ſalpeter uit te haalen, die in dezelve gevonden wordt. Ten dezen einde vermengd men de uitgegraavene aarde met water, 't welk men, na dat de grove deelen op den bodem gezakt zijn, weder afgiet, en laat uitwaazemen, wanneer het overblijvende de ſalpeter geeft. Men vindt, in dezen omtrek, en verder naar het westen van *Virginiën*, verſcheidene andere Holen, uit welken men, op deze wijze, eene groote meenigte ſalpeters verzamelt. Het Buskruit, 't welk men met hetzelve in her Binnenland vervaardigt, maakt eenen voornaamen tak van koophandel uit, en wordt, in ruiling tegen *Europeeſche* waaren, naar *Philadelphiä* gezonden.

Omtrent twee derde naar beneden in dezen, zoo evengemelden, langen doorgang, ontmoet

men, aan de rechterhand, eene groote opening in den wand, leidende naar een ander Hol, welks grond omtrent tien voet laager is dan die van den gang, zoo dat het niet gemaklijk is, in hetzelve te koomen, wijl de zijden zeer ſtijl en ſlibberig zijn. Dit vertrek is het grootſte en ſchoonſte van het geheele Hol; en heeft eene eenigzins ovaale gedaante, zijnde omtrent zestig voet lang, dertig voet breed, en, op zommige plaatzen, bijna vijftig voet hoog. De verſteeningen, welken door het water, dat van boven nederdruipt, gemaakt worden, zijn zeer ſchoon, en hangen van het gewelf naar beneden in de gedaante van een fraai tapijt, dat met eenen hoek, in een ruim vertrek is opgehangen. Wanneer men met een' ſtok ſlaat, hoort men een diep hol geluid, dat door de gewelven van het Hol wordt teruggekaatst. In andere deelen van dit vertrek zijn de verſteeningen op den grond begonnen, en maaken pilaaren van onderſcheidene hoogte, van welken eenigen bijna aan het gewelf raaken. Indien men zich op eenigen afſtand van deze verſteeningen verwijdert, laatende iemand met eene brandende fakkel, welke hij geduurig beweegt, bij dezelven, dan ziêt men duizenden ingebeelde gedaanten, en men zou zich bijna voorſtellen

len in het rijk der geesten te zijn, aan alle zijden omringd door ſpooken en monſters. De grond van dit vertrek helt langzaam van de eene naar de andere zijde af, en loopt uit op een' waterpoel, welks waterpas gelijk ſchijnt aan dat van dien aan het einde van den langen doorgang; ook is het, uit derzelver geſteldheid, zeer waarſchijnlijk, dat beide met elkänderen gemeenſchap hebben. De Thermometer, welke ik bij mij had, ſtond, in het afgelegenſte gedeelte van deze zaal op 55°. Van hier keerden wij terug naar den ingang van het Hol, waar wij, in het licht zijnde, het voorkoomen hadden, als kwamen wij daadlijk uit het helſche rijk ten voorſchijne, zijnde onze aangezigten, handen en kleederen geheel bedekt met roet en vuil, dat door den rook en den damp der fakkels, met welken men zoo dikwils in dit Hol gaat, veröorzaakt wordt, en overäl in hetzelve aanſlaat. De rook der hartsächtige dennen is buitengemeen dik en zwaar. Eer dit Hol zoo vaak bezogt wierd, en de wanden van hetzelve door den gezegden damp geheel zwart waren, was hetzelve, zoo als mij door bejaarde Ingezetenen verhaald wierd, in de daad zeer ſchoon, wijl de verſteeningen aan het gewelf en de wanden natuurlijk bleek en wit zijn.

Het

Het land onmiddenlijk agter de Blauwe Bergen, tusschen het Graafschap *Bottetourt* en de rivier de *Patowmac*, is aangenaam doorsneeden met onderscheidene heuvels en dalen, en levert eenen uitgestrekten vrugtbaaren grond op. Het laage land, digt aan de rivier de *Shenandoah*, welke, meer dan honderd mijlen ver, langs den voet der Blauwe Bergen loopt, is vooräl bekend wegens deszelfs vrugtbaarheid. Deze laage gronden maaken, nauwkeurig gesproken, eigenlijk de *Shenandoah*-valleie uit, offchoon, in het algemeen, het land, liggende verscheidene mijlen afstands van de rivier, en op zommige plaatzen zelfs bergächtig, onder dezen naam bekend is. De natuurlijke weiden zijn hier niet zoo goed als in het Graaffchap *Bottetourt*: evenwel, wanneer de klaver eens gezaaid is, groeit dezelve zeer weelig; ook geeft de tarw hier eenen zoo rijken oogst, als in eenig ander gedeelte van den Verëenigden Staat. Tobak wordt er niet geteeld dan voor eigen gebruik; en Indiäansch koorn zaait men slechts zeer weinig, wijl hetzelve zeer ligt beschadigd wordt door de nagtvorsten, die hier, in het voorjaar, zeer gewoon zijn.

De lugtsgesteldheid is ter dezer plaatze niet zoo warm als in de benedere gedeelten van het

het land aan de Oostlijke zijde der Bergen; maar egter op verre na niet zoo gemaatigd als in het Graafschap *Bottetourt*, dat, door ketens van bergen omringd, geduurende den zomer door verkwikkende koeltjens verfrischt wordt, en in den winter bedekt en beschut is tegens de scherpe winden uit het Noordwesten.

Het geheele Land ten westen der Bergen neemt zeer schielijk toe in volkrijkheid. In den omtrek van *Winchester* is hetzelve zoo digt bewoond, en gevolglijk zoo zeer van boomen ontbloot, dat het hout aldaar thands zeer in waarde geklommen is, en de Landlieden dikwils genoodzaakt zijn, hunne paalen en balken, tien en vijftien mijlen ver, te haalen. Het is egter alleen in dezen omtrek, dat het hout zoo schaars en het land zoo van hetzelve beroofd is: op andere plaatzen heeft men uitgestrekte velden met houtgewas, en de heuvels zijn in het algemeen onaangeroerd gebleeven. De boomen, met welken de laatsten bedekt zijn, brengen zeer veel toe tot de schoonheid van het land, en, daar deze heuvels afgewisseld worden door groote velden met het schoonste groen, en bevogtigd door de meenigte takken van de rivier de *Shenandoah*, geeft dit meest overäl op den weg van *Bottetourt* tot

aan

aan de *Patowmac*, eene verſcheidenheid van aangenaame landgezigten, van welken veelen nog ſchooner zijn, door het gezigt der Blauwe Bergen, die zich op den agtergrond vertoonen.

Wat egter de Landgezigten hier, en in het algemeen in geheel *Amerika* betreft, moet men aanmerken, dat derzelver ſchoonheid zeer verminderd wordt, door de ruuwe hoekige heiningen, en de lompe houten huizen, welken men overāl aantreft, en die, op eenen kleenen afſtand, een onāangenaam, bedompt en ſomber voorkoomen hebben. Daarteboven zijn de ſtompen der boomen, welken men op het land, dat men eerst ontginт en in orde brengen wil, ſtaan laat, een verveelend voorwerp voor het oog, dat dezelven geduurig ontmoet. Wanneer men, in *Amerika*, boomen velt, hakt men dezelven nooit digt aan den grond af, maar twee of drie voet boven denzelven; wijl men bevonden heeft, dat iemand, wanneer hij het ligchaam ſlegts een weinig behoeft te buigen, in éénen dag, veel meer boomen kan afhakken, dan wanneer hij verpligt is, zoo laag te bukken, dat hij met de bijl aan den voet des booms kan koomen; ook maakt dit voor den Landbouwer geheel geen verſchil, wijl de wortel des booms, onverſchillig of dezelve

twee

twee of drie voet boven, of wel gelijk met den grond is afgehouwen, hem toch verhindert het land te beploegen. Deze ſtompen verteeren gewoonlijk binnen den tijd van zeven of agt jaar: zoms eerër, zoms ook wel wat laater, naar maate van het hout; en nooit ſchieten zij weder uit, zoo als dezelven in *Engeland* zouden doen, wanneer men ze dus ſtaan liet.

De bebouwde gronden zijn, in dezen omtrek, verdeeld in kleene gedeeltens. Men vindt hier niet, gelijk aan de andere zijde der bergen, rijke Eigenaars, die uitgeſtrekte Landerijën bezitten, noch menſchen, die, door hunne opvoeding of hunne kundigheden, ver boven het overige gedeelte hunner Medeburgeren uitmunten. Armoede is daarteboven in dit land even zoo onbekend, als groote weelde: elk is eigenaar van het huis, waarin hij woont, en van het land, dat hij beärbeidt, en ſchijnt in eenen gelukkigen ſtand van middenmaatigheid te leeven, geene begeerte hebbende naar eenen luisterrijkeren en verheveneren ſtaat, dan hij daadlijk geniet.

De vrijë Inwooners beſtaan, voor het grootſte gedeelte, uit *Duitſchers*, welken hier hetzelfde character, en dezelfde zeden hebben behou-

houden, als in *Penſylvaniën*, en in andere Staaten, waar zij zich hebben nedergezet. Omtrent een zesde gedeelte van het Volk zijn Slaaven; maar in zommige Graaffchappen is dit getal, naar evenredigheid, veel minder: in *Rockbridge* maaken dezelven niet meer dan een elfde, en in het Graaffchap *Shenandoah* flegts een twintigſte deel van het geheel uit.

Tuſſchen *Fincastle* en de *Patowmac* ontmoet men verſcheidene Steden, zoo als *Lexington*, *Staunton*, *Newmarket*, *Woodſtock*, *Winchester*, *Strasburgh*, en eenige anderen. Alle deze Steden liggen aan den grooten weg, die, in eene Zuidlijke en Noordlijke rigting, agter de Blauwe Bergen loopt, en de gewoone weg is uit de Noordlijke Staaten naar *Kentuckij*.

Langs denzelven paſſeerende, ontmoette ik eene meenigte Volks, uit *Kentuckij* en den nieuwen Staat van *Tenaſſee* koomende, en naar *Philadelphiä* en *Baltimore*, en een groot aantal juist den anderen weg gaande, om, zoo als zij het noemen, *naarteſpooren*, dat is, om eenig land in het westlijk gedeelte te zoeken, dat geſchikt zou zijn tot nieuwe Volkplantingen. Dit Volk reist allen te paard, voorzien van pistoolen, een zabel, en onder hunne zadels eene groote opgevouwene deken, welke zij ge-

gebruiken om onder dezelve te ſlaapen, wanneer zij genoodzaakt zijn den nagt, onder den blooten hemel, in de bosſchen doortebrengen. Thands, na dat de Vrede met de *Indiäanen* geſlooten is, heeft men zelden noodig, wapenen te gebruiken; maar, voor dien tijd, was het eene zeer ſtoute onderneeming, langs dezen weg naar *Kentuckij* te reizen; en de Reizigers waren verpligt, in troepen van veertig of vijftig man, te gaan, allen wel bepaald en gereed, om zich te verdedigen. Het zou egter, zelfs tegenwoordig, nog zeer gewaagd zijn, om alleen dezen weg te paſeeren; doch, wanneer vijf of zes perzoonen bij elkänderen zijn, is men volkoomen veilig. Thands vindt men, bijna den geheelen weg langs, van *Fincastle* tot aan *Lexington* in *Kentuckij*, overäl huizen, zoo dat men, op deze geheele reis, niet noodig heeft, meer dan twee of drie nagten, in de bosſchen doortebrengen.

Onder alle de lompe en onbeſchaafde ſcheppzels, die ik in *Amerika* ontmoette, is dit Volk uit de westlijke ſtreeken wel het ergſte en onbeſchoftſte. Derzelver nieuwsgierigheid kent geene paalen. Meenigmaal wierd ik onverhoeds, op eene eenzaame plaats op den weg, door den eenen of anderen van hun tegengehou-

den; en wel op zulk eene wijze, dat, indien ik in een ander Land geweest ware, ik zeker gedagt zou hebben, met eenen Struikroover te doen te hebben, die mij mijne beurs wilde ontneemen. Intusschen was het hun alleen te doen, om mij, zonder eenige pligtpleegingen, of verschooningen, te vraagen, van waar ik kwam, of ik eenig nieuws had, werwaards ik heen ging, en eindelijk hoe mijn naam was. — „ Staa, Mijn Heer! — wel ik gis nu, gij „ koomt uit den Nieuwen Staat. — Neen, „ Mijn Heer! — Wel dan, ik gis dan nu, gij „ koomt van *Kentuc* (*). — Neen, Mijn „ Heer! — O! wel dan, ik bid u nu, waar „ moogt gij van daan koomen? — Uit het „ Benedenland. — Wel, dan moet gij al het „ nieuws gehoord hebben: ik bid u, Mijn „ Heer! wat is daar de prijs van het gerookte „ spek? — Op mijn woord, mijn Vriend! ik „ kan het u niet zeggen. — Ei! Ei! Ik zie, „ Mijn Heer! gij zijt geen van ons: ik bid u, „ Mijn Heer! hoe is toch uw naam?" — Een Vreemdling, dezen weg reizende, is zeker van het gezelschap van dit aangenaam Volkjen, dat zoo genegen is tot vraagen, geduurende zijne ge-

(*) *Kentuckij.*

geheele reis tot aan de naaste Herberg, te zullen ontmoeten; en hier kan hij zelden vijf minuuten vertoeven, zonder dat hij weder door anderen wordt aangerand, die hem dezelfde vraagen doen.

De eerſte Stad, aan welke men koomt, wanneer men noordwaards van het Graafſchap *Bottetourt* reist, is *Lexington*, een kleen net plaatsjen, dat omtrent honderd huizen, een Gerechtshof en eene gevangenis bevat; doch welke gebouwen, voor het grootſte gedeelte, even voor ik hier kwam, door eenen hevigen brand vernield waren. Een groot aantal *Ieren* heeft zich in deze Stad nedergezet. — Dertig mijlen verder ligt *Staunton*. Deze plaats drijft eenen grooten handel met het Binnenland, en beſtaat, uit bijna twee honderd wooningen benevends eene Kerk, welke wooningen meeſtal van ſteen gebouwd zijn. Dit was de eerſte plaats op den geheelen weg van *Lijnchburgh*, zijnde honderd en vijftig mijlen afſtands, met welken ik omtrent tien dagen doorbragt, waar ik niet in ſtaat was, een weinig versch vleesch te bekoomen, uitgezonderd bij het pasſeeren der Blauwe Bergen, daar men mij eenig wild voorzettede, dat men zoo even gedood had. Ik ging vijftig mijlen verder van *Stauton*, eer ik

hetzelve weder kon krijgen. Gezouten ſpek, gekookt met het loof van raapen, op de wijze van groenten, of gefruit ſpek, of gefruite zoute visch, met warme ſalade, gereed gemaakt met azijn, en het geſmolten vet, dat, na dat men het ſpek gebraaden heeft, in de braadpan is overgebleeven, is het eenige, wat men, in de meeste Herbergen in dit Land, krijgen kan. In het voorjaar is dit het gewoone voedzel van het Volk in dezen omtrek, en, in de daad, gebruikt men hier, zoo als men mij verhaald heeft, het geheele jaar door, bijna niets anders dan gezouten vleesch.

Een *Europeäan*, in *Amerika* reizende, is verwonderd, overäl zoo veele perzoonen aantetreffen, verſierd met militaire eertitels; en dit te meer, daar hij een groot aantal van dezelven bezig vindt in dingen, die weinig ſchijnen overëenteſtemmen met den rang, welken zij bekleeden. Immers het is geheel niet vreemd, een' Capitein in het gewaad van eenen Voerman, en eenen Colonel als Koetſier van eene postkoets te ontmoeten, of een' Generaal, agter zijne toonbank, ſtuivers lint te zien verkoopen. Maar nergends vindt men ook zulk eenen overvloed van deze militaire perſoonaadiën, dan in de kleene Stad *Staunton*. Er is,

de

de Rechtsgeleerden en Doctoren alleen uitgezonderd, nauwlijks iemand, eenigzins boven het gemeen verheven, die niet de waardigheid van Colonel, Major, of Capitein bekleedt. De oorzaak hiervan is in het volgende te zoeken. In *Amerika* is elk, die vrij, en boven de zestien en beneden de zestig jaaren oud is, wanneer zijne [illegible]roepsbezigheden hem niet volſtrekt verhinderen, verpligt, zich onder het krijgsvolk te laaten opſchrijven. In *Virginiën* alleen beloopt dit krijgsvolk omtrent twee en zestig duizend man, welken in vier Diviſiën en zeventien Brigaden verdeeld zijn, die ieder hunnen bijzonderen Generaal en andere Officieren hebben. Wanneer er deshalven geene andere Officieren waren, dan dezen, die daadlijk tot het krijgsvolk behooren, zou derzelver getal reeds aanmerkelijk groot zijn; maar, behalven dit, zijn er, in de meeste Steden, nog zekere Corps Vrijwilligers, die geheel op zich zelven ſtaan, en hunne afzonderlijke Opperhoofden hebben. In *Staunton* heeft men twee zulke Corpſen: een Cavallerie, en een Artillerie. Dezen beſtaan, voor het grootſte gedeelte, uit perzoonen, die in den wapenhandel vermaak vinden, en welker ijdele glorie hen aanſpoort, om zich, tot dat einde, in Regimen-

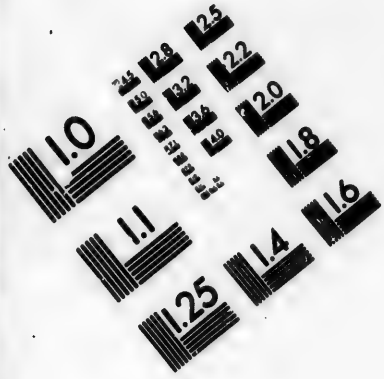

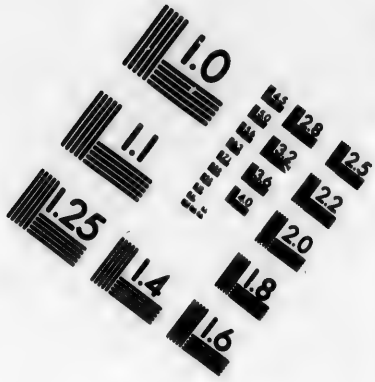

IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)

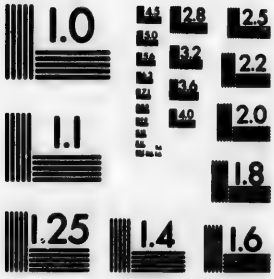

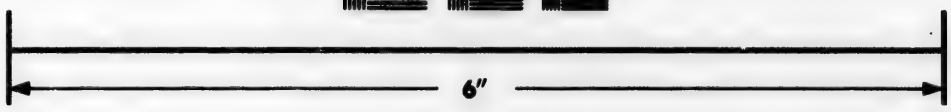

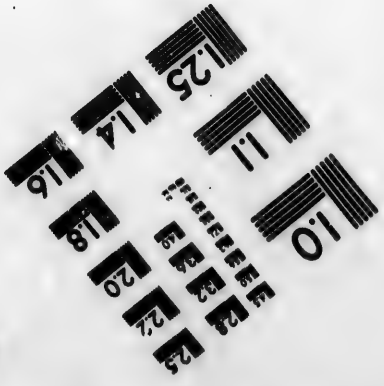

Photographic
Sciences
Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

ten te verëenigen. Het Krijgsvolk verzamelt niet meer dan eens in de twee of drie maanden; en, daar elk Individu verpligt is, zich zelven van wapenen en kleeding te voorzien, en het niet volſtrekt noodzaaklijk is, eene uniform te draagen, hebben deze Corps zeer weinig militair voorkoomen. Bij dit alles koomt nog, dat veele Officieren van deze Vrijcorps, als mede van het Krijgsvolk dagelijks hun affcheid neemen, en dan, hoe kort zij ook bij dezelven geweest hebben, geduurende het overige van hun leven, den naam van Colonel of Capitein, wanneer zij dezen rang bij dezelven bekleedden, behouden, waartoe dit eene listige kunstſtreek ſchijnt. Voeg hier eindelijk bij, dat er nog verſcheidene Officieren van de oude Armée over zijn, welken noch tot het Krijgsvolk, noch tot de Vrijcorpſen behooren.

Winchester ligt honderd mijlen ten Noorden van *Staunton*, en is de grootſte Stad van den Verëenigden Staat aan de Westzijde van het Blauwe Gebergte. Men rekent het getal der huizen alhier op driehonderd en vijftig, en dat der Inwoonërs op twee duizend. Er zijn vier Kerken in deze Stad, welken, even gelijk de huizen, zeer eenvouwig gebouwd zijn. De

ſtraa-

ſtraaten zijn geregeld aangelegd, maar zeer nauw. Er is niets bijzonders in deze plaats, dat eenigzins de aandacht verdient; en even zoo is het met alle de overige kleene Steden, van welken ik geſproken heb: geene van dezelven bevat meer dan zeventig huizen.

*

AGTTIENDE BRIEF.

Beſchrijving van den loop der Rivieren de Patowmac en de Shenandoah door eene opening in de Blauwe Bergen. — Aanmerkingen op het verhaal van den Heere JEFFERSON *omtrent dit onderwerp. — Hoofdzaaklijk berigt omtrent Marijland. — Aankoomst te Philadelphiä. — Aanmerkingen op de lugtsgeſteldheid in den Verëenigden Staat. — Geſteldheid der Stad Philadelphiä geduurende de hitte van den zomer. — Moeilijkheid, om boter, melk, vleesch, visch enz. goed te houden. — Algemeen gebruik van Ys. — Winden. — Invloed van dezelven op den ſtaat van het weder in Amerika.*

Philadelphiä, Junij.

Het land ten weste van de Blauwe Bergen in *Virginiën*, in verſchillende rigtingen, doorkruist hebbende, kwam ik eindelijk aan den oever van de *Patowmac*, ter plaatze, waar de-

ze

ze Rivier door deze Bergketen doorloopt, welke plaats de Heer JEFFERSON ons, in zijne Aanteekeningen over *Virginiën*, beſchreeven heeft als „ een van de treffendſte tooneelen „ in de Natuur, en waardig eene reize over „ de *Atlantiſche* zee." — De aannadering naar deze plaats en de omtrek zijn' woest en romanesk. Na een aantal kleene heuvels, die zich, agtervolgende, de een boven den anderen verheffen, te zijn overgetrokken, ontdekt men eindelijk de opening in de Blauwe Bergketen; en, ten zelfden tijde, de weg ſchielijk draaiënde, loopt dezelve, in verſcheidene bogten nederwaards, langs eenen hoogen en ſteilen heuvel, die bedekt is met zwaare loofrijke boomen, welker takken zich van boven verëenigen. Aan de eene zijde van den weg ziet men eene groote meenigte rotzen boven zijn hoofd, die den onder dezelven voorbijgaanden den dood ſchijnen te dreigen. Aan den anderen kant vertoont zich een diepe afgrond, op welks bodem men het geruisch hoort van het water, dat, door de meenigte van bladen, voor het oog onzigtbaar is. Bijna aan het einde van dezen Heuvel, omtrent zestig voet boven de oppervlakte van het water, vindt men eene Herberg, en eenige wei-

nige huizen. Op zommige plaatzen agter deze huizen heeft men, naar mijne gedagte, het ſchoonſte en voordeeligſte gezigt op den loop der riviere door het gebergte.

Aan de linkerzijde loopt de *Patowmac*, door eene vrugtbaare landſtreek, ſlangswijze naar het gebergte: aan de rechtehand vloeit de *Shenandoah*. Zamen, aan den voet van den Berg verëenigd, ſtorten zij door de opening; zich daaröp ſchielijk uitbreidende tot eene breedte van omtrent vier honderd *yards*, vervolgen zij heuren loop naar de zee, en worden eindelijk, door de omliggende bergen, geheel voor het oog bedekt. Het ruuwe voorkoomen van de zijden der bergen naar den kant der riviere, en de verbaazende rotzen, die, omtrent op den bodem, hier en daar verſtrooid liggen, en van welken veelen, zoo als men duidelijk ziet, door de eene of andere geweldige werking der Natuure, zijn van een geſcheurd, „ zijn, — zoo als de Heer JEFFERSON aan- „ merkt, — overblijfzels en gedenkteekenen van „ het oorlog, dat, ter dezer plaatze, tusſchen „ de rivieren en bergen heeft plaats gehad, „ en leiden ons, op het eerſte gezigt, tot „ het denkbeeld, dat de bergen geſchapen „ zijn geweest, eer de rivieren begonnen te

„ ſtoo-

„ ſtroomen, — dat het water van de *Patowmac*
„ en de *Shenandoah*, geduurende eenigen tijd,
„ door het Blauwe Gebergte is tegengehou-
„ den geworden, maar, aanhoudend rijzende,
„ zich, ten laatſte, op deze plaatze eenen
„ doortogt gebaand, en deze Bergen van bo-
„ ven tot beneden van een gereeten heeft."
Het is zeker, dat, indien deze Bergketen weder kon verëenigd worden, de rivieren de *Patowmac* en de *Shenandoah*, aan de westzijde van dezelve, eene ontzaglijke meenigte waters zouden bijëenbrengen, en dat dit water het diepst zoude zijn, en gevolglijk met meer gewelds zou werken, om zich eenen doorgang door het gebergte te baanen ter dezer zelfder plaatze, waar nu de opening is, dan wel op eenige andere, wijl de grond hier veel laager is, dan elders in eene groote uitgeſtrektheid lands. Het zal genoeg zijn, het oog even op de kaart te vestigen, om, omtrent dit ſtuk, voldaan te zijn, en te gelijk te zien, dat alle de rivieren van het omliggende land heuren loop herwaards neemen. Of deze Bergketen egter oorſpronglijk in zijn geheel, dan of er eene opening in dezelve gelaaten was voor den doorloop dezer rivieren, dit kan thands onmogelijk bepaald worden; maar dit is zeker,

dat

dat de zijden der opening, door eene of andere gedugte overſtrooming, tot derzelver tegenwoordigen ruuwen en onëffenen ſtand gebragt zijn. Indedaad, veronderſteld, dat de *Patowmac* en de *Shenandoah*, geduurende eenen vloed, welken, in het voorjaar en den herfst, hier zeer gemeen zijn, altijd alleen tot diezelfde hoogte rijzen, welke de rivier de *James*, ten jaare 1795, had, dat is vijftien voet boven derzelver gewoon waterpas, dan zou zulk eene omſtandigheid eene aanmerkelijke verändering in de uitwendige gedaante der opening hebben kunnen veröorzaaken.

De Blauwe Bergen beſtaan, aan beide zijden van de *Patowmac*, van den grond tot aan den top, uit zwaare rotzen, in beddingen van eene weeke vrugtbaare aarde liggende. Deze aarde is zeer blootgeſteld aan het gevaar, van, door het water, uitgeſpoeld te worden, en in dat geval raaken de rotzen gevolglijk los. Meenigmaal gebeurt dit zelfs door zwaare ſtortregens. Eens was ik zelve getuige hiervan, en deze gebeurenis zal mij nimmer uit het geheugen gaan. Op denzelfden dag dat ik hier aankwam, had het, geduurende den geheelen morgen, buitengewoon ſterk geregend. De avond was egter zeer ſchoon, en, daar

daar ik begeerig was, om dit grootsch tooneel, zoo veel mogelijk, uit elk gezigtspunt te beſchouwen, ging ik over de rivier, en klouterde, aan de overzijde, den berg op, op eene plaats, die zeer ſteil was, waar ik geen pad vond, en daar verſcheidene zwaare rotzen met hoeken en punten uitſtaken. Ik was, omtrent vijftig *yards* hoog, opgeklommen, wanneer een groote ſteen, op welken ik mijnen voet zettede, en die mij volkoomen vast en veilig ſcheen, mij op eens begaf, en onder mijne voeten wegviel. Dezelve was, door den regen, los geworden, en nam, in zijnen val, eenen verbaazenden hoop ſteenen mede, welken, bij het nedervallen, zulk een verſchrikkelijk geweld maakten, dat ik niets anders dagt, of de geheele berg viel op mij, en ik elk oogenblik verwagtte vermorzeld te worden. Ik gleed omtrent twintig voet naar beneden, waar ik gelukkig aan den tak van eenen boom bleef hangen, aan welken ik mij met geweld vasthield, terwijl intuſſchen de ſteenen aanhoudende, in eene groote meenigte, nederſtortten, en verſcheidene maalen, na een paar minuuten ſtilſtands, wederöm, met een toenemend geweld, begonnen te vallen. In dezen ſtand, tuſſchen Hemel en Aarde hangende,

bleef

bleef ik eenen zeer geruimen tijd, ſteeds onkundig of, en vreezende, dat de eene of andere rots, grooter dan de voorigen, mogt losraaken, en, in zijnen val, den boom medeneemen, aan welken ik mij vasthield. Onbekend met de paden van den berg, ſcheen er mij geen ander weg open, om beneden te koomen, dan over de nedergevallene ſteenen; een weg, dien ik met ontroering en ſchrik beſchouwde. De nagt begon intusſchen reeds zeer te naderen, en het was volſtrekt onmogelijk, langer in dien ſtand te blijven, in welken ik mij bevond: ik beſloot dus, het te waagen; en gelukkig kwam ik eindelijk beneden aan den voet des bergs, zonder eenig ander letzel bekoomen te hebben, dan twee of drie ligte kneuzingen aan mijne heupen en elboogen. Toen ik weder terug kwam, wenschte het Volk mij geluk met mijne ontkooming uit zoodanig een gevaar, en verhaalde mij, dat het zeer dikwils gebeurde, dat de ſteenen, na eenen zwaaren ſtortregen, los wierden, en dat zomwijlen, na het ontdooiën van veel ſneeuws, geheele rotzen nederploften, met zoodanig een geweld, dat men het verſcheidene mijlen ver kon hooren. Men kan zich zeer gemaklijk voorſtellen, welken de gevolgen zouden zijn,

wan-

wanneer eene zwaare rots, beneden aan den voet des bergs, door het water ondermijnd, los raakte: de rots boven dezelve, beroofd van haar ſteunzel, zou insgelijks noodwendig nederſtorten, en, in haaren val, eene meenigte anderen, met welken zij verbonden was, medeſleepen, en dit zou natuurlijk eene geheele ſcheuring en opening van den berg, van den voet tot aan deszelfs hoogſten top, ten gevolge hebben.

De loop der rivieren door deze Bergketen ter dezer plaatze levert, buiten tegenſpraak, een heerlijk tafreel op, en verdient opmerking; maar ik ben er ver af van, met den Heere JEFFERSON, te oordeelen, dat dit „ een is van de ſchoonſte tooneelen in de Natuur, en waardig eene reize over de *Atlantiſche* zee:" ook heb ik nooit iemand ontmoet, die, deze plaats gezien, en de beſchrijving van dezelve van dezen Heere geleezen hebbende, niet merkelijk in gedagte daaröver van hem verſchilde. Om tooneelen, die veel meer verwonderings verdienen, te zien, heeft men niet noodig, verder dan *Wales* te gaan. Het is waar, men vindt aldaar geene rivier, die, in groötte, aan de *Patowmac* gelijk ſtaat; maar men vindt er verſcheidenen, die, met veel meer

ge-

gewelds en ſnelheids, over heure beddingen van rotzen heenſtorten, dan de *Patowmac*, en de *Shenandoah*; en de rotzen, de afgronden, en de bergen van deze Blauwe Bergketen ter dezer plaatze zijn ſlegts kleenheden, en dus weinig beteekenende, in vergelijking met die, welken men in het land van *Wales* aantreft. In de daad, uit elk gedeelte der beſchrijvinge van den Heere JEFFERSON ſchijnt het, als of hij deze plaats alleen gezien heeft, niet in derzelver tegenwoordigen ſtaat, maar op het oogenblik, dat de ſcheuring plaats had, en alles in beweeging en verwarring was.

Na dat ik de *Patowmac* was overgegaan, ging ik naar *Frederic-Town* in *Marijland*, waar van ik reeds, in eenen voorgaanden, geſproken heb; en van daar naar *Baltimore*. Het land tusſchen deze beide Steden is, op ver na, niet zoo vrugtbaar, als dat ten Westen van de *Blauwe Bergen*, evenwel wordt hetzelve vrij wel bebouwd. Op verſcheidene plaatzen wordt hier ijzer en koper gevonden; doch, tot nog toe, heeft men nog geene werkhuizen aangelegd, of inrigtingen gemaakt ter bearbeiding van het laatſte metaal, maar voor die van het ijzer heeft men er, die zeer groot en uitgeſtrekt zijn. Het ijzer, dat men hier aan-

aantreft, is buitengemeen taai, en zoodanig is het overal door geheel *Marijland*, *Virginiën* en *Penſylvaniën*. Het vaatwerk, dat van hetzelve gemaakt wordt, zoo als potten, ketels, enz., kan, offchoon veel dunner zijnde, dan het gewoonlijk in *Engeland* is, veilig op eenen wagen, en weder van denzelven geworpen worden, zonder eenig gevaar te loopen van te breeken. De arbeid aan de ſmisſen en de ovens wordt alleen door Negers verrigt, welken daartoe bijzonder geſchikt ſchijnen, niet alleen uit hoofde van hunnen zwarten aart, maar wijl zij, zonder eenig ongemak, eenen veel hoogeren graad van hitte verduuren kunnen, dan eenig Blanken. In de heetſte dagen van den zomer zijn zij nooit zonder vuur in hunne hutten.

De Landhoeven en Plantagiën, verſchillen in grootte van honderd tot duizend *acres* lands. In het bovenſte gedeelte van den Staat, naar den kant der Bergen, is het land verdeeld in kleene gedeelten: men zaait aldaar meeſtal koorn, en vindt er weinig Slaaven. In de beneden ſtreeken van denzelven, en in dat deel van het Land, dat tuſſchen *Frederic-Town* en *Baltimore* gelegen is, zijn de Plantagiën zeer uitgeſtrekt, teelt men eene zeer groote hoeveelheid tobaks, en wordt het werk bijna geheel

door Slaaven gedaan. De Eigenaars, die op deze groote Plantagiën hun verblijf houden, leeven bijna op dezelfde wijze, als de Planters in *Virginiën:* allen hebben zij hunne Rentmeesters en Opzieners, en bemoeiën zelven zich zeer weinig met het beſtuur van hunnen grond. Even gelijk in den laatstgenoemden Staat, zoo worden ook hier de kleeding voor de Slaaven, en het grootſte gedeelte van het gereedſchap tot den Landbouw en der benoodigdheden voor de huishouding, op de Plantagiën zelven, vervaardigd. De Kwartieren voor de Negers ſtaan in den omtrek van het voornaamſte Woonhuis, en geeven aan de verblijfplaats van elken Planter het voorkoomen van een kleen dorp, juist zoo als in *Virginiën.* De huizen zijn, voor het grootſte deel, gebouwd van hout, en met ſpaansch-bruin geverwd. Aan het voorſte gedeelte heeft men, in het algemeen, eene lange gaanderij, die wit geſchilderd is.

Van *Baltimore* keerde ik terug naar *Philadelphiä*, waar ik, na eene afweezigheid van omtrent drie maanden, op den veertienden Junij aankwam. Geduurende dezen geheelen tijd was het weder buitengemeen veränderlijk geweest, zoo dat hetzelve, nauwlijks eens, vier dagen agter den anderen gelijk bleef. Reeds

op

op den veertienden Maart ſtond de Thermometer van FAHRENHEIT, in *Penſylvaniën*, op den middag, op 65°, niettegenſtaande dezelve, niet langer dan ééne week te vooren, op 14° geſtaan had. In het laatst van deze maand, zag ik dezelve, in *Marijland*, op hetzelfde uur, nauwlijks ooit hooger dan op 50°: de avonden waren altijd koud, en het weder was vogtig en ruuw. Op den Noordlijken Uithoek van *Virginiën* rees de Thermometer, in de tweede week van April, twee of drie dagen agter elkanderen, op het midden van den dag, van 80° tot 84°; maar, de wind ſchielijk veranderende, daalde dezelve weder, en bleef eenige dagen beneden de 70°. Door de meer benedene deelen van *Virginiën* reizende, zag ik denzelven naderhand, geduurende de maand April, verſcheidene maalen op de hoogte van 80°; maar niet voor den veertienden Maij rees zij weder tot dien zelfden graad: in de daad, het was er zoo ver van daan, dat wij integendeel verſcheidene zulke koude dagen hadden, dat men het vuur niet kon ontbeeren; en in den nagt van den negenden dier maand, wanneer ik mij in den omtrek der Zuid-westlijke Bergen bevond, had er zulk eene ſcherpe vorst plaats, dat dezelve alle de kersſen, het groot-

ſte deel der vroege tarw, en de jonge ſcheuten van het Indiäansch koorn vernielde: op zommige plaatzen waren zelfs de jeugdige bladeren der boomen in de bosſchen, verſcheidene mijlen ver, geheel verdord; en het land had volmaakt het voorkoomen, als in de maand November. Op den tienden, den dag na de vorst, was de Thermometer, op het midden van den dag, op 40°, en vier dagen daarna ſtond dezelve op 81°. Geduurende het overige van deze, en de geheele maand van Junij, tot aan mijne terugkoomst te *Philadelphiä*, was dezelve bij afwisſeling van 60° tot op 80°: het weder was, over het geheel, ſchoon; maar verſcheidene maalen was de lugt, twee of drie dagen agter elkänderen, zeer onäangenaam en koud. De verändering in de geſteldheid van den Dampkring was daarteboven zomwijlen zeer ſchielijk. Op den zesden Junij, waneeer ik, de *Patowmac* gepaſſeerd zijnde, op weg was naar *Frederic-Town*, zag ik de grootſte verändering van dezen aart, van welke ik ooit gehoord heb. De voormiddag was drukkende heet geweest; de Thermometer ſtond op 81°, en de wind was Zuid-Zuid-West. Omtrent één uur in den agtermiddag vertoonde zich aan den gezigtsëinder eene donkere

kere wolk, en kwam er een verſchrikkelijke wind op, die met donder en blikzem vergezeld ging: verſcheidene zwaare boomen wierden, door den wind, met de wortels uit den grond gerukt; geduurende eenige minuuten vielen er hagelſteenen, omtrent driemaal zoo groot dan eene gewoone erwt, en naderhand eene zoo zwaare ſtortregen, als of er eene wolkbreuk plaats had. Even voor dat de wind opſtak, had ik mijnen Thermometer opgehangen in een vengſter, dat op het Noorden uitzag, en ſtond dezelve op 81°: na verloop van drie-en-twintig minuuten, wanneer de wind geheel voorbij was, op denzelven ziende, vond ik hem gedaald op 59°, een verſchil van 22°. Nu kwam er een Noord-westlijke wind op; de avond was alleräangenaamst, en de Thermometer klom wederöm tot 55°. In *Penſylvaniën* heeft men den Thermometer, binnen den tijd van zes-en-twintig uuren, vijftig graaden zien verſchillen.

Het klimaat in de Midden en Zuidlijke Staaten is bijzonder veränderlijk: zelden zijn de ſaizoenen van twee aanëenvolgende jaaren aan elkänderen gelijk, en bijna nooit gaat er eene maand voorbij, zonder de grootſte afwisſelingen in de geſteldheid van het weder. Doctor

RITTENHOUSE teekent aan, dat hij, geduurende zijn verblijf in *Penſylvaniën*, had opgemerkt, dat het, in alle nagten van het geheele jaar, vroor, uitgezonderd alleen in de maand Julij, en dat er zelfs in deze maand, geduurende welke de hitte het grootst en drukkendst is, zomwijlen dagen invielen, die zoo koud waren, dat men met genoegen bij het vuur zat.

De lugtsgeſteldheid in den Staat van *New-York* is vrij gelijk aan die van *Penſylvaniën*, uitgezonderd dat, in de Noordlijke deelen van dezen Staat, grenzende aan *Opper-Canada*, de winters altijd ſtreng zijn, en lang aanhouden. Het klimaat van *New-Jerſey*, *Delaware*, en het bovenſte gedeelte van *Marijland* is ook meeſtal hetzelfde, als in *Penſylvaniën:* in de Laagere deelen van *Marijland* verſchilt hetzelve niet veel van dat in *Virginiën*, ten Ooste van de Blauwe Bergen, waar het zeer zelden gebeurt, dat de Thermometer beneden de 6° onder o daalt.

In *Penſylvaniën* heeft men waargenomen, dat de hoogte van het vogt, in den Thermometer van FAHRENHEIT, van 24° beneden o tot 105° boven dezelve was; maar het gebeurt zeer zeldzaam, dat hetzelve op een dezer beide

de uiterſten ſtaan blijft; en gewoonlijk nadert het veel meer den hoogſten graad van hitte, dan den laagſten van koude. Geduurende den winter van 1795, en die der drie voorige jaaren, daalde het niet laager dan op 10° boven nul: zelden gaat er egter een zomer voorbij, dat hetzelve niet tot 96° rijst. Het wordt als eene groote bijzonderheid opgegeeven, dat, in het jaar 1789, de Thermometer nooit boven de 90° ſtond.

Het is onmogelijk zich een nauwkeurig denkbeeld te vormen van de drukkende hitte van den zomer in *Amerika*, zonder eene juiste kennis te hebben, zoo wel van den ſtaat des Hygrometers, als van de hoogte van den Thermometer. De vogtigheid van de lugt is zeer verſchillende in de onderſcheidene deelen van het Land, en overal hangt dezelve af van den wind: het is te bewonderen, welk eenen hoogeren graad van hitte men, zonder eenig ongemak, kan doorſtaan, wanneer de lugt droog, dan wanneer dezelve vogtig is. In *New-Engeland*, in eene aanmerklijk drooge lugt, is de hitte niet ondraaglijker, wanneer de Thermometer op 100° ſtaat, dan dezelve in de Laagere deelen der Zuidlijke Staaten is, wanneer dezelve op de hoogte van 90° is, onderſteld

egter, dat de wind, in beide deze plaatzen, uit denzelfden hoek waait. Van *Virginiën* ſpreekende, heb ik aangemerkt, dat er een zeer groot onderſcheid is tusſchen de lugtsgeſteldheid in den omtrek der Bergen, en die van het Laage Land van dezen Staat. Even zoo is het in elk ander gedeelte van *Amerika*. Van de Bergen in *New-England*, langs de onderſcheidene Bergketens, die, door *New-York*, *New-Jerſey*, *Penſylvaniën*, *Marijland* en de Zuidlijke Staaten loopen, tot aan de uiterſte grenzen van *Geörgiä*, is de hitte nooit zeer drukkende, terwijl dezelve integendeel, ten Noorden, zoo ver *Perſylvaniën* en *New-York* zich uitſtrekken, in de beneden deelen des Lands, tusſchen de Bergen en de Zee, dikwils ondraagelijk is.

In de weinige dagen, welken ik in deze maand te *Philadelphiä* doorbragt, rees de Thermometer herhaalde reizen tot 86°; en twee of drie dagen ſtond dezelve op 93°. Geduurende dezen tijd zag men niemand buiten de deur van zijn huis, dan alleen in geval van de uiterſte noodzaaklijkheid. Zij, wier bezigheden het eenigzins toelieten, gingen niet uit, dan met zonneſchermen, om hen tegens de ſtraalen der zonne te dekken: in het algemeen droeg men lig-

ligte witte hoeden; en de jonge lieden kleedden zich in ligte buisjens en lange broeken van katoen of linnen. Elke zonneſtraal ſcheen men aantemerken als hoogst nadeelig en doodlijk: reeds vroeg in den morgenſtond wierden de buitenvengſters geſlooten, zoo dat men ſlegts even zoo veel lichts had, als volſtrekt noodig was, ter verrigtinge der huislijke bezigheden; en veele huizen wierden zoo donker gehouden, dat, wanneer men van de ſtraat inkwam, het, bij het eerſte inkoomen, volkoomen onmogelijk was te zien, of zich iemand in dezelven bevond. De beste huizen van de Stad zijn voorzien van *Venetiäanſche* blinden, die, van buiten, voor de vengſters en deuren der zaale geplaatst, en zoodanig gemaakt zijn, dat dezelven, even gelijk de gewoone vengſterblinden, kunnen worden toegeſlagen. Zij, die zoodanige blinden hadden, hielden dezelven beſtendig geſlooten, terwijl zij de deuren en vengſters agter dezelven openlieten, ten einde de lugt intelaaten. Zoo ras de zon onder was, vertoonde de Stad een geheel ander tooneel: alle de huizen waren open, en de Inwooners verdrongen zich in de ſtraaten, om hunne avondwandeling te doen, of hunne bekenden te bezoeken. Elke nagt ſcheen het, als of er een

of ander belangrijk ſchouwſpel zou vertoond worden, zoodanig was men in alle de ſtraaten en hoeken der Stad in beweeging: Deze beweeging duurde gewoonlijk tot tien uuren des avonds. Om elf uuren was alles zoo ſtil, als mogelijk in éene Stad in de geheele Waereld: op dat uur kan men, geduurende het geheele jaar, de halve Stad doorwandelen, zonder een eenig menschlijk wezen te ontmoeten, dan de wagt. Zomwijlen valt er, na zulk eenen heeten dag, zoo ras de zon onder is, een ſterke daauw, en als dan zijn de nagten zeer koud: zoms heeft men geheel geen' daauw, en blijft de lugt, den ganſchen nagt door, heet. Verſcheidene dagen agter elkänderen daalde de Thermometer, te *Philadelphiä*, geduurende de geheele vier-en-twintig uuren, niet beneden de 80°.

Het vleesch kan men nooit éénen dag goed houden, dan in eenen ijs-, of anderen bijzonder kouden kelder. De melk wordt gewoonlijk, binnen een of twee uuren, na dat dezelve uit het beest koomt, zuur. Visch wordt nooit ter markt gebragt, dan bedekt met ſtukken ijs; en, niettegenſtaande deze voorzorg, is dezelve egter dikwils zoodanig, dat zij niet eetbaar is. De boter brengt men, op dezelfde

de wijze, ter markte in ijs, waar van men, in het algemeen, in elke boerenwooning eenen grooten voorraad heeft, wijl men hetzelve, in deze laage ſtreeken des Lands, meeſtal als eene noodzaaklijke behoefte des levens aanmerkt. Het gevogelte, dat men voor het middagmaal beſtemt, wordt nooit eer, dan omtrent vier uuren voor men het zelve noodig heeft, geſlagt, en als dan in water gezet, wijl het zonder dit volſtrekt bedorven zou zijn. Dan niettegenſtaande deze verbaazende hitte, zeide men mij, dat, indien ik, tot aan het einde van Julij, of het begin van Augustus, te *Philadelphiä* wilde blijven, ik dezelve nog veel ondraaglijker zoude vinden, dan zij tot dus verre geweest was. Bijna alle de overige groote Zeeſteden ten Zuide van *Philadelphiä* zijn, geduurende den zomer, ten dezen aanziene, even zoo onaangenaam; en te *Baltimore*, *Norfolk* en op eenige andere plaatzen is dit nog erger.

De winden maaken, in elk gedeelte van dit Land, een aanmerkelijk verſchil in de geſteldheid der lugt. Wanneer de Noord-weste wind waait, is de hitte, offchoon de Thermometer op denzelfden graad van hoogte ſtaat, veel draaglijker, dan met eenigen anderen wind. Deze wind is ongemeen droog, en geeft, als 't ware,

re, aan elk leevend ſchepzel een nieuw leven, en nieuwe krachten. Offchoon dezelve in den winter, zeer ſcherp is, geloof ik egter niet, dat, wanneer deze heerscht, men zoo zeer over koude zal klaagen, dan wanneer de Noord-Oostlijke zich doet gevoelen; althands, wat mij betreft, nooit vond ik, welk jaargetijde het ook ware, de lugt zoo aangenaam, als bij eenen Noord-westen wind. De Noord-ooste wind is ook koud, maar maakt de lugt ruuw en dampächtig. Die uit het Zuid-ooste is vogtig, maar warm. Gewoonlijk heeft men ſneeuw of regen, wanneer de wind uit den eenen of anderen hoek van het Oosten koomt. De Zuid-westlijke is, even gelijk de Noord-westlijke, droog, doch meestäl heeft dezelve plaats, wanneer het weder warm is. Wanneer de wind in een of ander gedeelte van het Zuide is, heerſchen er gewoonlijk Orkaanen (*gusts*, zoo als dezelven genoemd worden), dat is, ſtormen vergezeld van donder, blikzem, hagel en regen.

Het is niet moeilijk de reden te vinden van deze verſchillende uitwerkzelen der winden in *Amerika*. De Noord-westlijke wind, zulk eene verbaazende uitgeſtrektheid lands doorloopende, moet noodzaaklijk droog, en, uit ſtreeken koomende, die met eeuwig ſneeuw en ijs be-

bedekt liggen, natuurlijk koud zijn. De Noord-oostlijke, eene bevroozene zee overkoomende, moet ook koud zijn, maar, vervolgends een groot gedeelte waters overwaaiënde, zeer veele dampen en veel vogtigheids medevoeren. Alle de winden, die uit het Ooste waaiën, zijn, om die zelfde reden, zeer vogtig en belaaden met dampen. De Zuidlijke winden, uit de warme ſtreeken, tuſſchen de zonne-keerkringen, koomende, moeten natuurlijk heet, en de Zuid-westlijke, even gelijk de Noord-westlijke, eene groote uitgeſtrektheid lands doorgaande, daarteboven te gelijk droog zijn. Geen is egter zoo droog, als die uit het Noord-westen. Men zegt, maar met welken grond van waarheid, durf ik niet bepaalen, dat ten weste van de *Alleghanij* en de *Appalachian* Bergen, welken allen in eene reeks liggen, de Zuid-westlijke winden koud zijn, en met regen vergezeld gaan. Deze groote uiterſten van hitte en koude, die men aan de Oostlijke zijde der Bergen gewaar wordt, zijn aan den Westkant van dezelven geheel onbekend.

NEGENTIENDE BRIEF.

Onäangenaamheid van, zonder gezelſchap, in Amerika te reizen. —— Ontmoeting van twee Engelſchen. — Vertrek met dezelven naar Canada. — Beſchrijving van het land tuſſchen Philadelphia en New-York. —— Briſtol. — Trenton. — Princeton. — Hooge School aldaar. — Beſchrijving van dezelve. — Brunswick. — Watervallen van de Poſack. — Kopermijn. — Zonderlinge ontdekking van dezelve. — New-York. — Beſchrijving van deze Stad. — Character en zeden van derzelver Inwoners. — Spoedig vertrek van den Schrijver van daar, uit hoofde van de koortzen. — Vaart op de Noord-Rivier van New-York naar Albanij. — Groote ſchoonheid van de Noord-Rivier. — West-Punt. — Highlands. — Rukwinden, welken men, bij het paſſeeren van dezelven, gewoonlijk gevoelt. — Albanij. — Beſchrijving van de Stad en der-

derzelver Inwoonërs. — Viering van den 4den Julij. — Jaarlijksch Feest van de onafhangelijkheid van Amerika.

Albanij, Julij.

Ik ſtond op het punt, om *Philadelphia* te verlaaten, en naar *New-York* te vertrekken, voorneemens zijnde, van daar mijnen weg naar *Canada* voordtezetten, wanneer het geval mij in gezelſchap bragt van twee jonge *Engelſchen*, welken zich ook, elk afzonderlijk, gereed maakten, om dezelfde reis te doen. Een aangenaam en verſtandig Reisgezel, aan wien men zijne waarneemingen mededeelen, en dien men, bij alle gelegenheden, raadpleegen kan, moet, naar mijn inzien, worden aangemerkt als een aangenaam en belangrijk voordeel voor iemand, die in een vreemd Land op reis is. Indien iemand van een tegengeſteld gevoelen zijn mogt, dan zou ik durven verzekeren, dat hij, in de Verëenigde Staaten van *Amerika*, — waar men, naar maate van de uitgeſtrektheid des Lands, zoo weinig Inwoonërs vindt, — om van de eene Stad naar de andere te koomen, dikwils genoodzaakt is, verſcheidene mijlen ver, door de digtſte en akeligſte bosſchen te rijden, — en in de Steden, eenige weinige Zee-

Zeehavens aan de *Atlantiſche* Zee uitgezonderd, zoo veel eentoonigheid in de zeden, de gewoonten en den omgang met de Ingezetenen, en zoo weinig, dat voór het verſtand of het hart belangrijk is, aantreft, — dat hij, in dit gedeelte van *Amerika*, niet ver zal gereisd hebben, of hij zal gereedlijk toeſtemmen, dat een Reisgenoot, niet ſlegts zeer veel toebrengt tot het aangenaame van de Reis, maar zelfs volſtrekt noodzaaklijk is, om het verveelende, en zoms kwellende en verdrietige van dezelve te verdrijven.

Wat mij betreft: op mijne terugreis van gene zijde der Blauwe Bergen, had ik mij vast voorgenomen, geen gedeelte van *Amerika* weder alleen doortereizen, indien ik, hier of daar, eenig mij aangenaam Medereiziger kon aantreffen. De *Engelſchen*, welken ik ontmoette, hadden, even gelijk ik, een groot gedeelte der Verëenigde Staaten doorkruist, en ook het beſluit genomen, om niet weder alleen op reis te gaan. Wij beſlooten deshalven, om, in gezelſchap, naar *Canada* te gaan; en, eenen wagen gehuurd hebbende, die ons naar *New-York* zou brengen, verlieten wij het bedompte en onäangenaame *Philadelphiä* op den *twintigſten* Junij.

De

De weg loopt, geduurende de eerſte vijf-en-twintig mijlen, zeer digt langs de rivier, de *Delaware*, die zich, van tijd tot tijd, zeer voordeelig laat zien door de openingen in de boſchen, welken, langs den oever van dezelve, verſpreid liggen. In het bijzonder heeft men een uitneemend ſchoon gezigt op deze rivier te *Briſtol*, dat op eene hoogte van derzelver oever, twintig mijlen boven *Philadelphiä*, gelegen is. De rivier, die hier omtrent eene mijl breed is, loopt ter dezer plaatze, in verſcheidene bogten, majestueus langs de punt, op welke de Stad gebouwd is, en verſpreidt zich, verſcheidene mijlen ver, zoo wel naar boven als naar beneden, zagtlijk en deftig voordſtroomende, door eene zeer rijke en vrugtbaare landſtreek, terwijl men dezelve overäl met kleene ſloepen en andere vaartuigen bedekt ziet. Tegen over *Briſtol* ligt de Stad *Burlington*, eene van de grootſte Steden van *New-Jerſey*, en gedeeltelijk op een Eiland, gedeeltelijk aan den vasten oever gebouwd. Deze Plaats heeft een zeer goed voorkoomen, en draagt ongemeen veel bij tot de ſchoonheid van het gezigt te *Briſtol*.

Tien mijlen verder, tegenöver *Trenton*, dat op die plaats van de *Delaware* gelegen is,

waar de vaart met ſloepen een begin neemt, gaat men over deze rivier. De watervallen of ſtroomen, die de vaartuigen verhinderen om hoogerop te vaaren, vertoonen zich volkoomen, wanneer men overvaart, maar derzelver gezigt heeft volſtrekt niets, dat behaagt. Boven dezelven is de rivier opwaards weder, voor kleene booten, bevaarbaar tot op den afſtand van honderd mijlen. *Trenton* is de hoofdſtad van *New-Jerſey*, en bevat omtrent tweehonderd wooningen, en vier Kerken. De ſtraaten zijn gemaklijk, en de huizen zeer net gebouwd. Het Staatshuis, waarin het Congres, geduurende het oorlog, eenigen tijd bijeenkwam, is een lomp, zwaar gebouw.

Twaalf mijlen van *Trenton* ligt *Princeton*, eene nette Stad, uit omtrent tagtig huizen beſtaande, die ſlegts eene ſtraat uitmaaken. Men heeft hier ééne groote Hoogeſchool, die, in de omliggende Staaten, zeer beroemd is. Het getal der Studenten op dezelve beloopt ruim zeventig: naar derzelver voorkoomen, en den loop der ſtudiën, waarin zij onledig ſchijnen, verdient dezelve egter, even gelijk alle de Schoolen, welken ik ooit in *Amerika* zag, beter den naam van eene Latijnſche, dan van eene Hoogeſchool. De Bibliotheek, die wij hier

hier zagen, is zeer ellendig, beſtaande, voor het grootſte gedeelte, uit eenige oude Godgeleerde Boeken, zonder eenige orde door elkanderen geplaatst. Aan het eene einde van het vertrek ſtaat een Planetarium, uitgevonden door den Heere RITTENHOUSE, wiens talenten, bij zijne Landgenooten, zoo zeer geroemd worden; maar hetzelve is, zoo wel als eenige Philoſophiſche ſtukken, die in dezelfde glazene kast ſtaan, geheel in verval. Aan het andere einde van deze kamer vindt men twee kleene kasten, die het Muſaeum uitmaaken. Dezen bevatten een paar opgevulde Alligators, en eenige weinige zonderlinge visſchen, die zeer ſlegt bewaard zijn, en van welken de huid, door het geduurig heen en weder ſmijten, op verſcheidene plaatzen, geſcheurd is. Het gebouw is zeer eenvouwig, en van ſteen: hetzelve is honderd en tagtig voet lang, en vier verdiepingen hoog.

De naaste pleisterplaats na *Princeton* is *Brunswick*, waar men omtrent twee honderd huizen telt. Men vindt hier niets, dat eenige aandacht verdient, dan alleen eene zeer nette en gemaklijke houtene brug, die over de rivier de *Raritan*, omtrent twee honderd ſchreden verder, gelegd is. Dat gedeelte, dat over de

diepte ligt, is zoodanig gemaakt, dat hetzelve kan worden opgetrokken; en aan beide zijden heeft men een voetpad, voorzien van leuningen en verfierd met lampen. *Elizabeth-Town* en *Newark*, waar men vervolgends, de eene na de andere, doorkoomt, fchijnen beide zeer vrolijk en leevendig te zijn, doch geene van dezelven is geftraat. *Newark* is zeer verftrooid, en verward gebouwd, en heeft bijzonder wel het voorkoomen van een groot *Engelsch* dorp. In deze Stad vindt men eenen aangenaamen omgang. Beide deze plaatzen liggen flegts agt mijlen van elkänderen, en hebben elk twee fraaije Kerken, welker hooge fpitzen, wanneer men dezelven op eenigen afftand nadert, zeer fchoon boven de bosfchen, door welken zij omringd zijn, uitfteeken.

De Staat van *New-Jerfey* is, van het Noorden, naar het Zuiden, omtrent honderd en zestig mijlen lang; en deszelfs breedte verfchilt van veertig tot tagtig mijlen. Het Noordlijk gedeelte wordt doorfneeden door de keten van Blauwe Bergen, die door *Penfylvaniën* loopen, en in den omtrek heeft men verfcheidene andere kleene Gebergtens, die uit deze Bergketen uitfchieten. Het zuidlijk deel van dezen Staat, naar den zeekant liggende, is, integendeel, zeer

vlak

vlak en zandig, verſcheidene mijlen ver met Pijnboomen, gewoonlijk onvrugtbaare of dorre Pijnboomen genoemd, bedekt, en wordt zeer weinig bebouwd. In het middenſte gedeelte, dat men doorkoomt, wanneer men van *Philadelphiä* naar *New-York* gaat, vindt men veele uitgeſtrekte ſtukken goed lands: de grond is egter ongemeen verſchillende: op zommige plaatzen is dezelve zeer zandig, op anderen ſteenächtig, en op nog anderen beſtaat hij uit eene vrugtbaare bruine aarde. In dit gedeelte van dezen Staat, legt men zich, over het geheel, zeer wel toe op den akkerbouw, en hier en daar vindt men, op verſcheidene plaatzen, zeer goede boerderijën: veel lands ligt egter, tot dus verre, nog ledig. Aan gene zijde van *Newark* is de grond zeer laag en moerasſig. Tusſchen de Stad en de Rivier de *Poſaick* heeft men een moeras, dat zich alleen twintig mijlen ver uitſtrekt, en ter plaatze, waar men hetzelve paſeert, omtrent twee mijlen breed is. De weg door hetzelve is gemaakt van zwaare balken van hout, digt aan elkänderen gelegd, aan welks beide zijden men ſlooten gegraaven heeft, om denzelven droog te houden. Dit was de eerſte plaats, waar wij muggen (*Mousquitoe*) aantroffen, die ons, geduurende onzen

weg, niet weinig hinder deeden. Tegens het laatst van den zomer is dit ongedierte te *Philadelphiä* zeer talrijk; doch hetzelve was nog niet verſcheenen, toen wij die Stad verlieten. De *Poſaick* loopt zeer digt langs de oevers van dit moeras; en hier heeft men eene zeer goede houtene brug over deze rivier, bijna even zoo als die over de *Raritan*, te *New-Brunswick*. Omtrent vijftien mijlen boven dezelve, is er eene zeer merkwaardige waterval op deze rivier. De rivier is, bij deze waterval, omſtreeks ve' tig *yards* breed, en loopt, met eene gemaatigde ſnelheid, tot op eenige weinige roeden van den kant des watervals; hier ſtort zij zich ſchielijk, en in ééne maſſa, over eenen rand van rotzen, die omtrent tagtig voet regtſtandige hoogte hebben, naar beneden, en loopt vervolgends, door eene opening, die aan beide zijden gemaakt wordt, door verbaazend groote rotzen, welken veel hooger zijn dan de waterval zelve, en eenmaal één geheel ſchijnen te hebben uitgemaakt.

In dezen omtrek wordt eene zeer rijke Kopermijn gevonden. Reeds meermaalen heeft men poogingen aangewend, om dezelve te openen, en te beärbeiden; maar, of de onkosten tot het werk voor zulk eene onderneeming te groot

groot zijn, dan of de Eigenaars geen goed overleg gemaakt hebben, zeker is het, dat zij daarin niet geſlaagd zijn, en er groote ſchaden bij geleeden hebben. Deze mijn wierd het eerst ontdekt, in het jaar 1751., door iemand, die, des morgens om drie uuren langs dezelve voorbijgaande, eene blauwe vlam, ter hoogte van omtrent eens mans lengte, uit den grond zag opkoomen, welke ſpoedig weder verdween: hij teekende de plaats met eenen ſtok, dien hij in den grond ſtak; en, toen men den berg opende, vond men verſcheidene groote ſtukken ruuw koper. Men verzekert, dat de koper-ader in deze mijn thands nog veel rijker is, dan toen dezelve eerst geöpend wierd.

Van de *Poſaick* tot aan de *North-Rivier* is het land bergachtig, bar, en weinig belangrijk, tot dat men digt bij de laatſte koomt; als dan vertoont zich op eens een treffend gezigt van de Stad *New-York*, derzelver Haven, en Reede, die aan den overöever gelegen zijn. De rivier, die zeer aanmerkelijk is, kan men, tot verſcheidene mijlen afſtands boven de Stad, zien: de oevers zijn, aan de zijde van *Jerſey*, zeer ſteil, en met boomen bezet, welken meestal met den voet in het water ſtaan; en de ſchepen en vaartuigen, die hier overäl af- en aan-

vaaren, geeven aan dit geheel eene bijzondere leevendigheid, en belangrijkheid.

New-York is geſticht op een Eiland van denzelfden naam, dat door de Noord- en Oostlijke rivieren, en eene kreek of inham, die deze beide verëenigt, gemaakt wordt. Dit Eiland is veertien mijlen lang, en omtrent eene mijl breed. Aan het zuidëinde van hetzelve ligt de Stad, die zich van de eene rivier tot de andere uitſtrekt. De Noorder-, of de *Hudſon*-rivier is bijna twee mijlen breed; de Oostlijke, of Noord-oostlijke, zoo als men dezelve liever moest noemen, is niet zoo breed. De diepte van het water digt bij de Stad is genoegzaam voor de grootſte Koopvaardijſchepen. De voornaamſte ſtapelplaats voor den handel is egter op de Oostlijke rivier, waar ook de meeste ſchepen liggen, wijl de vaart hier, geduurende den winter, niet zoo ſchielijk door het ijs belemmerd wordt. Aan deze kant van de Stad zijn de huizen en pakhuizen zoo digt op elkänderen gebouwd, als eenigzins mogelijk is. De ſtraaten zijn zeer eng en ongemaklijk, en, zoo als maar al te veel het geval is in de Zeeſteden, zeer morſig, en gevolglijk, geduurende het warme jaargetijde, verſchrikkelijk ongezond. Het was in dit gedeelte der Stad,

Stad, dat de Geele Koorts, in het jaar 1795, met zoo veel gewelds woedde; en, in 1796, verſcheidene menſchen, die aldaar bleeven woonen, de ſlagtöffers wierden van eene koorts, die, zo al niet de Geele Koorts zelve, ten minſte daar aan zeer gelijk was. De ſtraaten digt bij de Noorder-rivier zijn veel lugtiger; maar het aangenaamſte gedeelte van de Stad vindt men in den omtrek van de Batterij, op den Zuidlijken hoek van het Eiland, waar de beide rivieren in elkänderen vloeiën. Toen *New-York* nog in het bezit der *Engelſchen* was, beſtond deze Batterij uit twee of meer laagen kanon, de eene boven de andere; maar thands is dezelve geheel geſlegt, en levert eene vermaaklijke wandelplaats op, waar de Ingezetenen zich, bij zomerävonden, in meenigte verzamelen, wijl dezelve geheel open ligt voor de koeltjens, die uit zee koomen, en het hier, in het bijzonder, zeer aangenaam en verkwikkelijk maaken. Men heeft van hier een uitſteekend gezigt op de Reede, het *Lange-* en *Staaten-Eiland*, en de kust van *Jerſey*. Wanneer het water hoog is, is dit tooneel bijzonder merkwaardig uit hoofde van het groot aantal ſchepen, die de haven in- en uitloopen, van welken die genen, die de Oostlijke Rivier invaa-

ren, digt onder den wal der Batterij, op den afſtand van weinige *yards* van denzelven, voorbij paſſeeren.

Van de Batterij af loopt er eene ſchoone ſtraat van omtrent zeventig voet breed, genaamd *Broadway*, Noordlijk door de Stad; en, tusſchen deze en de Noord-Rivier, zijn er verſcheidene andere ſtraaten, welken met de eerſte zoo veele regte hoeken maaken. Wanneer men dezen doorwandelt, heeft men het gezigt op het water, en de meenigte vaartuigen, die op hetzelve op- en afvaaren; ook vertoont de overöever van de rivier zich zeer voordeelig. Wanneer men de ſtraaten ook aan de andere zijde van de *Broadway* tot aan de Oostlijke rivier had doen doorloopen, zou de uitwerking daar van zeer ſchoon geweest zijn, wijl deze voornaame ſtraat, op eenen verhevenen grond tusſchen de beide rivieren, is aangelegd; ook zou dit zeer veel hebben bijgedraagen tot de gezondheid van deze plaats; en, indien men aan beide zijden van de Stad, langs derzelver geheele lengte, eene ruime kaai gemaakt had, in plaats van de oevers der rivieren te belaaden met eene verwarde meenigte houtene pakhuizen, die op zoo veele, naast elkänderen aangelegde, en in verſchillende

de rigtingen, uitſteekende hoofden gebouwd zijn, zoo als nu het geval is, zou *New-York*, buiten tegenſpraak, eene der ſchoonſte Zeehavens van de geheele Waereld zijn. Alle de Zeeſteden van *Amerika* vertoonen zich, aan de waterzijde, wanneer men digt bij dezelven koomt, zeer ongunſtig, uit hoofde dat de oevers overäl, op dezelfde wijze, bezet zijn met eene verwarde meenigte houtene huizen, die, als 't ware, in het water ſtaan. Met de Bondgenootſchaplijke Stad, waar men reeds begonnen heeft, met het, in denzelfden ſmaak, opregten van houtene kaaiën en pakhuizen, zonder eenige orde aangelegd, zal het even zoo gaan. Het is te verwonderen, dat men, bij het ontwerpen van het plan dezer Stad, geheel niet gedagt heeft aan het aanleggen van eene groote kaai, die, buiten twijfel, even zoo veel, zo niet, meer gemaks aan het laaden der ſchepen gegeeven, en te gelijk ongemeen veel, tot de fraaiheid en den luister der Stad, toegebragt zou hebben.

Veelen van de bijzondere huizen te *New-York* zijn zeer goed, vooräl die in de *Broadway*; maar de publieke Gebouwen maaken weinig indruks. De Kerken en huizen tot den openlijken Godsdienst geſchikt, beloopen, in de-

deze Stad, niet minder dan twee en-twintig: vier voor de *Presbyteriäanen*; drie voor de *Episcopaalen* van de Kerk van *Engeland*; drie voor de *Hollandſche Gereformeerden*; twee voor de *Duitſche Lutheräanen* en *Calvinisten*; twee voor de *Kwaakers*; twee voor de *Doopsgezinden*; twee voor de *Methodisten*; eene voor de *Franſche Proteſtanten*; eene voor de *Moraviërs*; eene voor de *Roomsch-Katholieken*; en eene voor de *Jooden*.

Volgends den ſtaat der Bevolking, in het jaar 1790 opgemaakt, beliep het getal der Ingezetenen van *New-York* dertig duizend, een honderd en agt-en-veertig vrijë perzoonen, en twee duizend, een honderd en tagtig Slaaven; maar tegenwoordig gelooft men, dat dezelven ten minſte een aantal van veertig duizend zielen bedraagen. Reeds zedert lang hebben de Inwooners dezer Stad zich, van die van alle de overige ſteden van den Verëenigden Staat, uitgezonderd mogelijk het Volk van *Charleston*, onderſcheiden door hunne beleefdheid, vrolijkheid, en herbergzaamheid; en in de daad, in deze opzigten, munten zij verre uit boven de Ingezetenen van alle andere groote ſteden. Derzelver openlijke vermaaken beſtaan in dans- en ſpeelpartijën, en den Schouwburg.

Voor

Voor de eerſten heeft men onlangs eene meenigte vertrekken in gereedheid gebragt. De laatſte is van hout, en een allerëllendigst gebouw; doch men is thands bezig met het maaken van eenen nieuwen, die, naar een zeer uitgeſtrekt beſtek, wordt aangelegd, zoo dat men reden heeft, om te denken, dat deze, naar maate van de Stad, zoo veel te groot zal zijn, als de tegenwoordige te kleen is.

Daar wij zeer begeerig waren, om onzen weg te vervolgen, eer het jaargetijde te ver mogt verloopen zijn, en wij vooral verlangden, om *New-York*, uit hoofde van de koortzen, die, zoo als het gerugt liep, weder zeer ſterke voordgangen maakten, te verlaaten, namen wij onze reis op *Albanij* in eene van de ſloepen, die geſtaadig op de Noord-rivier, tusſchen deze beide ſteden, *New-York* en *Albanij*, af- en aanvaaren, en gingen, ten dien einde, op den tweeden Julij, omſtreeks ten twee uuren des namiddags ſcheep. Het was dood ſtil, zoo dat men nauwlijks eenig zugtjen beſpeurde; maar wij hadden den opkoomenden vloed in ons voordeel, die ons omtrent twee en eene halve mijl, in het uur, voorddreef. De lugt bleef, den geheelen dag, zoo zuiver en helder als mogelijk, en, daar het

wa-

water, uit hoofde van de ſtilte, volkoomen effen was, gaf hetzelve ons, even gelijk een ſpiegel, eene ſchitterende en treffende vertooning van de beelden der onderſcheidene voorwerpen, die op het ſtrand gevonden wierden, en der ontelbaare ſchepen, die, langs de geheele rivier, op verſchillende afſtanden, verſpreid lagen, en, als 't ware, daar de zeilen geheel ſlap en zonder eenige beweeging hingen, door eene zekere tooverkracht, ſcheenen te worden voordgedreeven. De zon, majeſtueus ondergaande, gaf aan dit ſtil en vreedzaam tooneel eenen nieuwen luister, en vergunde ons het genoegen, om de toornſpitzen van *New-York*, die zij, door haare buigende ſtraalen, ſchitterend verlichtte, nog eenen geruimen tijd in het oog te kunnen houden. Het zou onmogelijk, althands een eindeloos werk zijn, alle de trotſche en ſchoone gezigten, welken zich, wanneer men deze treffende rivier langs vaart, aan het oog vertoonen, te beſchrijven: alle de onderſcheidene uitwerkzelen, welken de leevendigſte verbeelding zich, van eene gunſtige vereeniging van boſſchen en water, heuvels en dalen, kan voorſtellen, voegen zich hier, als in één middenpunt, bij elkanderen, en bieden zich, in de grootſte volmaakt-

lkoomen
elijk een
vertoo-
ne voor-
wierden,
s de ge-
en, ver-
de zeilen
ging hin-
ſcheenen
, majes-
en vreed-
, en ver-
ornſpitzen
buigende
eenen ge-
den. Het
oos werk
gezigten,
effende ri-
bonen, te
uitwerk-
ding zich,
osſchen en
llen, voe-
, bij elk-
otſte vol-
maakt-

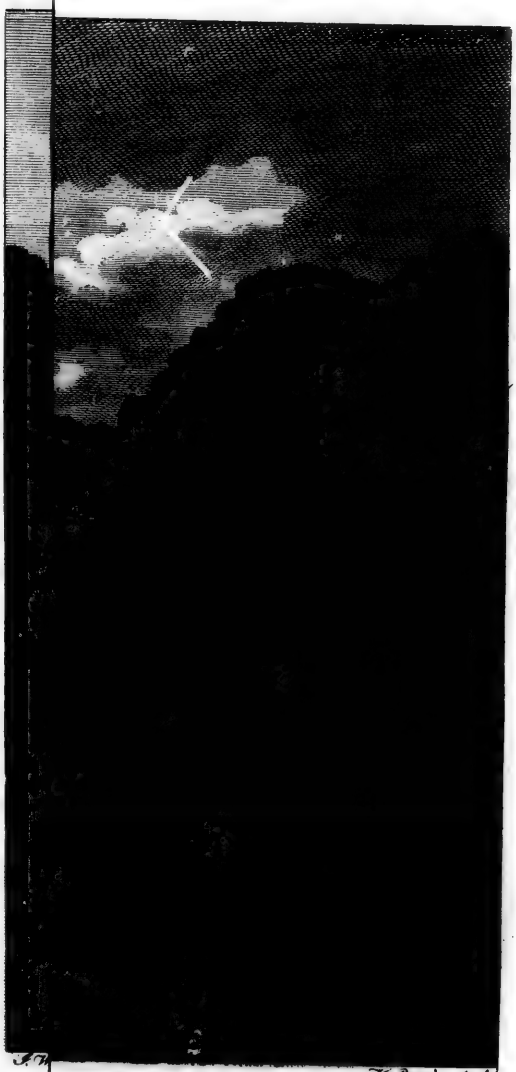

J. W. H. Roosing Sculp.

vier.

J. Wall del.

Gezicht op de Hudsons R

H. Roosing Sculp.

Hudsons Rivier.

maaktheid, aan het oog aan. Op zommige plaatzen breidt de rivier zich uit tot eene breedte van vijf a zes mijlen; op anderen is zij veel nauwer en flegts eenige honderd *yards* wijd, en in veelen met Eilanden overdekt. Nu eens kan men dezelve, zoo ver het gezigt reikt, naöogen; dan weder verliest men haar fchielijk uit het oog, daar zij op eens, tusfchen haare belommerde oevers, eene andere rigting neemt. Hier reizen bergen, bedekt met rotzen en boomen, meestäl regtftandig, uit het water op; gindsch vertoont zich eene fchoone effene landftreek, die tot aan den uiterften oever van het water bebouwd is, terwijl eenige nette landwooningen, en Steden, die men in het verfchiet ziet, aan dezelve eenen meerderen luister bijzetten.

Na dat de zon was ondergegaan, kreegen wij eene frisfche koelte, die ons, geduurende een groot gedeelte van den nagt, omtrent zes of zeven mijlen in het uur deed afleggen; maar eindelijk moesten wij eenige uuren ten anker liggen, op eene plaats, waar de vaart, bij den donkeren nagt, te moeilijk en gevaarlijk wierd. Onze floep was niet grooter dan van zeventig ton; maar het gemak in dezelve uitneemende, en veel meer, dan men aan boord van zulk

een

een kleen vaartuig zou kunnen verwagten. De Kajuit was zoo groot als die op een gewoon Koopvaardijſchip van drie honderd ton, waarmede men den Oceaan bevaart. Dit moet men toeſchrijven aan derzelver bijzondere breedte, zijnde niet minder dan twee-en-twintig en eene halve voet, offchoon de lengte ſlegts vijf-en-vijftig voet was. Alle de vaartuigen, die op deze pasſage gebruikt worden, zijn allen bijna op dezelfde wijze gebouwd; kort, breed en plat: weinigen van dezelven gaan meer dan vijf of zes voet diep, zoo dat zij alleen geſchikt zijn, om in ſtil water te vaaren.

Zeer vroeg in den volgenden morgen bevonden wij ons tegenöver *West-Point*, eene plaats aanmerkelijk in de geſchiedenis, door de deſertie van den Generaal ARNOLD, geduurende het *Amerikaanſche* Oorlog, en den dood van den ongelukkigen Major ANDRÉ, die daar van het gevolg was. Het Fort ligt omtrent honderd en vijftig voet boven het waterpas der riviere, aan de afhellende zijde van eenen dorren heuvel. Wij ontdekten geen menschlijk wezen in hetzelve dan een eenzaam ſchildwagt, die, op den met lang gras bewaſſenen wal, gindsch en herwaards wandelde. Dit alles gaf een zwaarmoedig en ſomber voorkoomen, dat mo-

mogelijk vermeerderd wierd, door het duistere van den morgenstond, en de herinnering der treurige omstandigheden van het droevig lot van den beklaagenswaardigen ANDRÉ.

Digt bij *West-Point* is er nog eene andere sterkte, genoemd Fort *Putnam*, welke men, zedert den vrede, zeer heeft laaten vervallen, maar thands weder in orde zal zoeken te brengen. Veronderstelt, dat er immer weder ongelukkig eene Vredebreuk tusschen *Groot-Brittaniën* en de Verëenigde Staaten van *Amerika* plaats had, dan zouden deze sterkten van het uiterst gewigt zijn, wijl dezelven eene schakel uitmaaken in die keten van posten, die zich uitbreiden langs de geheele uitgestrektheid der bevaarbaare wateren, die de *Britsche* Bezittingen met *New-York* verëenigen.

In dezen omtrek neemt het Hoogeland, zoo als het genoemd wordt, een begin, en strekt zich, aan beide zijden van de rivier, verscheidene mijlen ver uit. De rivier is hier zeer nauw, en er vallen zomwijlen zulke rukwinden, die tusschen de bergen doorkoomen, in deze engtens, dat de schepen dikwils hunne stengen verliezen. De schipper van het vaartuig, waar op wij ons bevonden, verhaalde ons, dat zijn groot zeil eens, op één oogen-

blik, geheel was in ſtukken gewaaid, en een groot gedeelte van hetzelve op het land gevloogen. Met eene betrokkene lugt dit gedeelte der riviere langs vaarende mindert men gewoonlijk zeilen.

Omtrent ten vier uuren in den morgenſtond van den vierden Julij bereikten wij *Albanij*, de plaats onzer beſtemminge, honderd en zestig mijlen van *New-York*.

Albanij is eene Stad, en bevat omſtreeks elf honderd huizen; doch dit getal neemt geſtadig toe, vooräl zedert dat de zetel van het Beſtuur van den Staat, van *New-York*, verwijderd is. In het oude gedeelte der Stad zijn de ſtraaten zeer nauw, en de huizen zeer leelijk: dezelven zijn meeſtäl gebouwd in den ouden *Duitſchen* ſmaak, de gevels en het bovenſte gedeelte ver over de ſtraat uitſteekende, en de toppen verſierd met groote ijzere weerhaanen. Maar in dat gedeelte, dat naderhand is aangelegd, zijn de ſtraaten gemaklijk, hebbende men groote moeite aangewend, om dezelven wel te plaveiën, en des nagts te verlichten; en verſcheidene huizen zijn zeer ſchoon. Men heeft hier vier plaatzen voor den openbaaren Godsdienſt, en een Hospitaal. *Albanij* is, in den zomer, eene zeer onäange-

naa-

naame plaats. Dezelve ligt zeer laag, digt aan den oever der riviere, welke hier zeer langzaam ſtroomt, en tegens den avond dikwils geheele wolken van dampen opgeeft. Onmiddenlijk agter de Stad heeft men eene groote zandhoogte, die het vrij doorſpeelen der winden belet, en, ten gelijken tijde, de ſtraalen der zonne, die den geheelen dag zeer ſterk op dezelve ſtaan, met geweld terugkaatst. Met dit alles wordt de lugtsgeſteldheid hier als zeer gezond beſchouwd.

De Inwoonërs van deze plaats waren, voor eenige weinige jaaren, bijna geheel van eene *Duitſche* afkoomst; maar tegenwoordig vloeiën er, van alle kanten, Vreemdlingen derwaards, wijl er weinige plaatzen in *Amerika* zoo voordeelig gelegen zijn voor den koophandel. Wij hebben reeds gewag maakt van den bloeiënden ſtaat van derzelver handel, ten welken aanziene zij, in vervolg van tijd, aan *New-York* de meerderheid betwisten zal.

De vierde van Julij, de dag van onze koomst te *Albanij*, was de Verjaardag van de onäfhanglijk verklaaring van *Amerika*, en men zeide ons, bij onze aankoomst, dat men groote toebereidzelen maakte, om denzelven te

vieren (*). Omſtreeks den middag kondigden eene trom en trompet aan, dat de feestvermaaken zouden beginnen. Naar eenen berg, omtrent een vierde eener mijle buiten de Stad gewandeld zijnde, zagen wij zestig man optrekken, gedeeltelijk Soldaaten, gedeeltelijk vrijwilligers, deels voet-, en deels paardevolk: de laatſten waren gekleed in ſcharlaken, en gezeten op paarden van allerleië zoort. Omtrent drie honderd aanſchouwers wagtten dezen optogt af. Er wierd eenige maalen uit eenen drieponder, en het kleen geweer gefchooten; en na dat dit, dat nog geen uur duur-

(*) Onze Hospes kwam, zoo ras hij vernomen had, wie wij waren, ons zijne verſchooning maaken over de verwarring en ongeregeldheid, die wij in zijn huis vonden, uit hoofde, zoo als hij zeide, van *den Verjaardag der Amerikaanſche Onäfhanglijkheid*, of, zoo als zommigen het, in de daad eigenäartiger noemden, *des Amerikaanſchen Naberouws*. Wij waren allen niet weinig verwonderd over deze taal, en dezen perzoon. Het ontbreekt egter niet aan dezulken, die openlijk verklaaren, dat zij, zedert de omwenteling, nooit zoo veel rusts en voorſpoeds in hunne eigene wooningen genooten hebben, als zij te vooren ondervonden, toen deze Staaten nog eene Volkplanting van, en in het bezit der *Engelſchen* waren. Onder de Planters van *Virginiën* hoorden wij meer dan eens eene dergelijke taal.

duurde, geëindigd was, keerde de hoop weder naar de Stad terug. Een gedeelte van de Officieren van het krijgsvolk gingen, in hunne uniform, agter den trein, maar onder zonneschermen, wijl de dag ongemeen heet was. In de Stad teruggekoomen zijnde, ging de hoop uit elkänderen. De Officiers van de Soldaaten en der Vrijwilligers hielden vervolgends te zamen het middagmaal; en daarmede eindigden de vermaaken van dezen dag: geene openlijke bals, geene algemeene gezelschappen, niets van dezen aart had er plaats. Een dag, die steeds bij elken *Amerikaan* in versch aandenken is, en in de jaarboeken van hun Land zoo luisterrijk aangeteekend staat, moest, zoo als men zeker verwagten zou, eene groote en meer algemeene vreugde veröorzaakt hebben; maar het eenvouwige phlegmatique Volk in dezen omtrek maakt veel meer werks van het bijëenschraapen van geld, en is weinig geneigd, om, de wezenlijke voordeelen der omwentelinge zich ten nutte maakende, zijnen tijd te verkwisten met 't gene zij beschouwen als louter ijdele, en niets beteekenende vreugdebetooningen.

TWINTIGSTE BRIEF.

Vertrek van Albanij. — Moeilijkheid om een rijdtuig te huuren. — Aankoomst te Cohoz — Beſchrijving van den fraaiën waterval van de rivier de Mohawk aldaar. — Stil water. — Saratoga. — Weinige werken, die aldaar zijn overgebleeven. — Mineraale Bronnen bij Saratoga. — Fort Edward. — M. Crea aldaar wreed door de Indiäanen vermoord. — Fort Anne. — Slegte weg derwaards. — Aanmerkingen over de Amerikaanſche Boſchen. — Slegte paarden. — Moeilijkheid, om verder te koomen. — Aankoomst te Skenesborough. — Schriklijk plaagen der Musquitoes. — Bijzondere beſchrijving van dit Inſect. — Groot gevaar, dat derzelver ſteeken zoms veröorzaakt. — Best hulpmiddel.

Skenesborough, Julij.

Wij vertoefden ſlegts eenige dagen te *Albanij*, en vervolgden toen onze reis naar *Skenes-*

nesborough, op het Meir *Champbrin*, in een rijdtuig dat wij, tot dat einde, gehuurd hadden. Het huuren hiervan ging niet zonder moeite, en hield ons langer in deze Stad op, dan wij voorneemens waren, aldaar te blijven. Er waren flegts twee rijdtuigen in de Stad te bekoomen; en de Voerlieden van dezen, zich met elkänderen verſtaande, en denkende, dat wij genoodzaakt zouden zijn te geeven, 't gene zij goedvonden te vraagen, weigerden volſtrekt ons een van beide te verhuuren minder dan voor zeventig dollars, zijnde vijftien guine's. Wij van onzen kant weigerden even volſtrekt te luisteren, naar eenen eisch, die wij wisten, dat zoo buitenſpoorig was; en beſlooten, liever te *Albanij* met geduld op eene andere gelegenheid te wagten, dan ons aan zulk eene ſchreeuwende onbillijkheid te onderwerpen. Twee dagen hielden zij het uit; toen eindelijk een van hun ons kwam zeggen, dat wij zijn rijdtuig voor de helft van den gevraagden prijs konden krijgen, welk voorſtel wij aannamen.

Wij vertrokken den volgenden morgen zeer vroeg, en, binnen omtrent twee uuren, kwamen wij aan het kleene Dorp *Cohoz*, digt bij het welk men de aanmerkelijke Waterval van

de rivier de *Mohawk* aantreft. Deze Waterval van *Cohoz* is omtrent drie mijlen van den ingang dezer riviere, die haaren oorſprong neemt in het noord oostlijk gedeelte van het Meir *Oneida*, en zich, na eenen loop van honderd en veertig mijlen, omtrent tien mijlen boven *Albanij*, in de *Hudſon*, of *Noord-Rivier* uitſtort. De breedte van dezelve is, ter dezer plaatze, drie honderd *yards;* een bedding van rotzen ſtrekt zich dwars over de geheele rivier uit, en over deze ſtort het water met geweld neder, ter diepte van omtrent vijftig voet, geheel rechtſtandig; en dit in eene linie van den eenen oever der riviere tot aan den anderen, die bijna lijnrecht dwars over gaat. Het gezigt van deze Cascade is zeer verſchillende naar maate van de hoeveelheid waters, welke de rivier aanvoert. Wanneer deze vol is, valt het water, in eene onafgebrokene reeks, van den eenen rand der riviere tot aan den anderen, neder, terwijl op andere tijden het grootſte gedeelte der rotzen geheel onbedekt en zigtbaar is. Deze rotzen zijn, even gelijk de grond der oevers aan beide zijden, welken zich zeer hoog verheffen, van eene buitengemeen donkere koleur. Men heeft een zeer ſchoon gezigt van dezen waterval op de brug, die,

om-

ze Waterval
van den in-
rong neemt
het Meir
an honderd
ijlen boven
Rivier uit-
ter dezer
edding van
heele rivier
met geweld
g voet, ge-
nie van den
en anderen,
Het ge-
erſchillende
ters, welke
vol is, valt
reeks, van
den ande-
n het groot-
nbedekt en
n gelijk de
welken zich
itengemeen
zeer ſchoon
brug, die,
om-

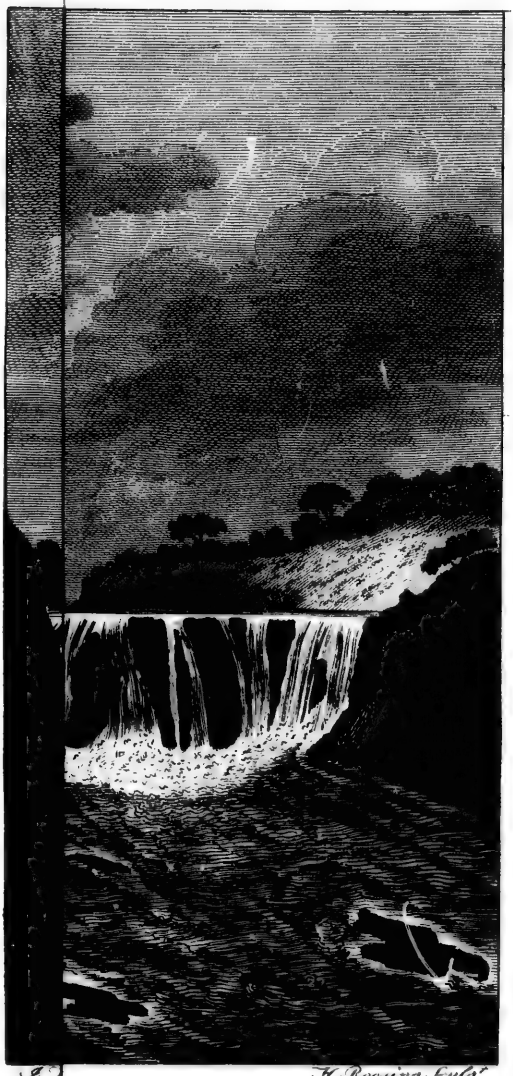

H. Reeuwijk, sculp.t

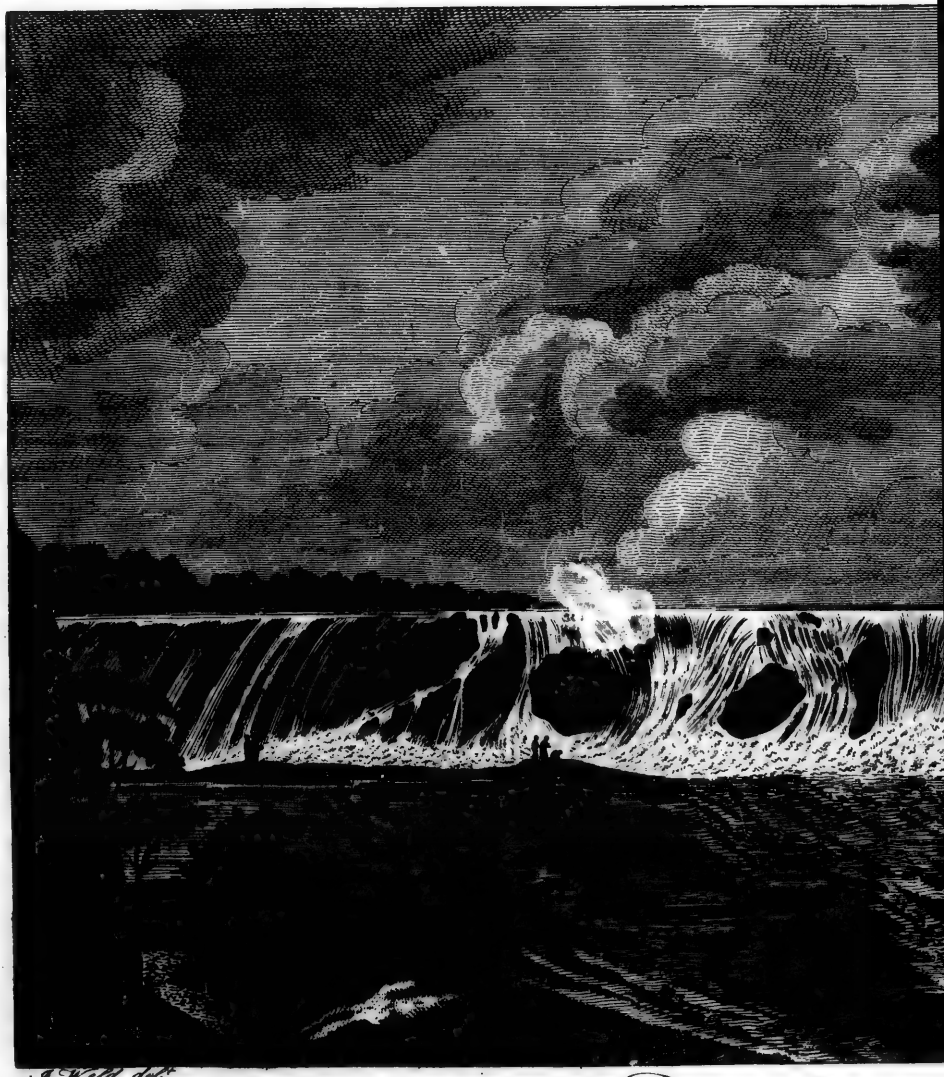

J. Weld del.t

Gezicht van den Waterval

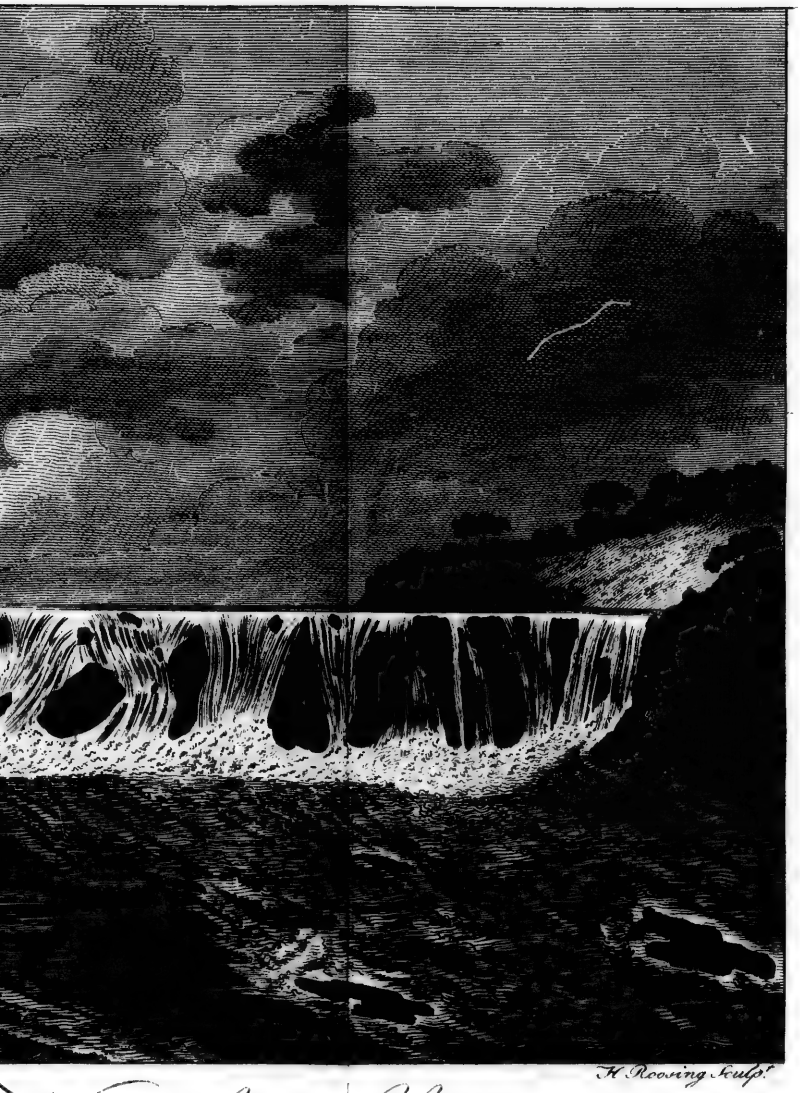

H. Roosing Sculp.t

Waterval van Cohez.

omtrent drie vierden eener mijle beneden denzelven, over de rivier ligt.

Van hier gingen wij voorder, langs de oevers van de rivier de *Hudſon*, door de Stad *Stillwater*, die haaren naam ontfangt van den aanmerkelijken ſtilſtand van het water der riviere tegen over dezelve, en kwamen laat in den avond te *Saratoga*, vijf-en-dertig mijlen van *Albanij*. Deze plaats beſtaat uit omtrent veertig huizen, en eene *Duitſche* Gereformeerde Kerk; maar deze gebouwen liggen zoo ver uit elkänderen verſpreid, dat dezelven geen het minſte voorkoomen hebben van eene Stad te zijn.

In dezen omtrek, op den oever van een moeras, vindt men verſcheidene aanmerkelijke mineraale Bronnen. Eene van dezelve, in den Crater van eene rots van eene Pyramidaale gedaante, omtrent vijf voet hoog, is in het bijzonder zeer fraai. Deze rots ſchijnt gevormd te zijn door de verſteening van het water; ook zijn alle de overige Bronnen, even gelijk deze, omgeeven met verſteeningen van denzelfden aart. Het water van de voornaamſte Bron blijft altijd, uitgezonderd in het begin van den zomer, wanneer het geregeld overvloeit, omtrent agt duim beneden den rand des Craters,

en bruischt aanhoudende op, even als of het kookte. De opening van den Crater heeft negen duimen middenlijns. Tot dus verre, heeft men de verſcheidene hoedanigheden van dit water nog met geene nauwkeurigheid bepaald, maar men zegt, dat hetzelve bezwangerd is met een fosfiel zuur en eenige zoutdeelen, en eene groote hoeveelheid vaste lugt bevat. Er is hier eene ſchoone gelegenheid tot het maaken van eene meenigte fraaië proeven.

Wanneer men dieren in dezen Crater nederlaat, verſtikken zij oogenbliklijk; maar, indien dezelven niet te lang er in gelaaten worden, koomen zij weder bij, wanneer men hen in de opene lugt brengt.

Eene brandende kaars nedergelaaten, gaat de vlam terſtond uit, en wel zoo, dat er geene de minſte vonk aan het lemmet overblijft.

Wanneer men het water, terſtond zoo als het uit de Bron koomt, in eene flesch doet, deze wel toeſtopt, en dan ſchudt, zal, of de ſtop met geweld er afvliegen, of de flesch aan ſtukken ſpringen: zet men het integendeel in een open vat, dan verliest het, in minder dan een half uur, zijne kracht. Hetzelve is zeer ſcherp van ſmaak, en heeft eene zeer verſchillende uitwerking bij den eenen, dan bij den anderen.

Van

Van de werken, welken, geduurende het oorlog, door de *Engelſche* en *Amerikaanſche* Legers te *Saratoga* zijn opgeworpen, zijn er ſlegts weinigen overgeble[illegible]. Het land in den omtrek is zeer v[illegible] bebo[illegible]d, en de meeſte verſchanzingen zijn met den ploeg geſlegt. Hier gingen wij over de rivier de *Hudſon*, en vervolgden onzen weg, langs derzelver Oostlijken oever, tot aan het Fort *Eduard*, waar wij haar geheel verlooren, wijl de weg hier geheel noordlijk loopt, terwijl de rivier op eens eene westlijke rigting neemt.

Het Fort *Eduard* was, voor het laatſte *Amerikaanſche* oorlog, geheel ontmanteld, maar de beide vijändige Legers ſtonden, geduurende dit ongelukkig verſchil in den omtrek. Verſcheidene menſchen, welken wij hier aantroffen, hadden, als Soldaaten, in het leger gediend, en verhaalden ons eene meenigte belangrijke bijzonderheden, betrekkelijk de verſchillende gebeurenisſen, die, ter dezer plaatze, waren voorgevallen. Onder anderen vertelde ons de Hospes uit de Herberg, waar wij waren afgetreeden, alle de omſtandigheden, die er bij den ongelukkigen dood van Juffrouw M. Crea hadden plaats gehad, en wees ons, op eenen heuvel, niet ver van het huis,

huis, de plaats waar zij, door de *Indiäanen* moorddaadig was omgebragt, en waar men haar begraaven had. Deze ſchoone jonge Dame was verloofd aan eenen Officier in de Armée van den Generaal BURGOIJNE, die, daar er verſcheidene ſtrooppartijën in den omtrek, waar zij woonde, omzwierven, voor haare veiligheid zeer bekommerd was, en haar daaröm een geleide van eenige vertrouwde *Indiäanen* toezond, om haar naar het leger te brengen. Deze *Indiäanen* hadden hunnen last gedeeltelijk volvoerd, en waren reeds, met het hun toebetrouwde pand, in het gezigt van het *Engelſche* Leger gekomen, wanneer zij eene andere partij *Indiäanen*, tot eenen anderen ſtam behoorende, maar thands ook de *Britſche* Armeé volgende, ontmoetten. In weinig minuuten kreegen zij verſchil, wie de eer zou hebben van de jonge Dame naar het Leger te vergezellen. Van woorden kwam men tot daaden, en het ſtond op het punt, dat men elkanderen met geweld aangetast, en er bloed geſtroomd zou hebben, wanneer een van hunne Opperhoofden, om een einde aan dezen twist te maaken, naar Juffrouw M. CREA toeging, en haar, door eenen ſlag met zijnen *Tomahawk*, op de plaats doodſloeg. Het onderwerp van het

het verſchil dus uit den weg geruimd zijnde, keerden de *Indiäanen* vredig naar het Leger terug. De affchuwlijkheid van deze wandaad was egter te groot, dan dat dezelve niet de algemeene aandacht zou getrokken hebben, en maakte elk, die te vooren geene getuigen geweest waren van de woestheid en wreedheid dezer *Indiäanen*, in gevallen even zeer tegens de Menschheid aandruiſchende, nu geheel afkeerig van, en verbitterd tegens dezelven. Men veröordeelde openlijk en hevig de flegte Staatkunde, van zoodanige Barbaaren te gebruiken, en, korten tijd na dit geval, wierden de meesten uit ons leger weggezonden.

Fort *Eduard* ligt digt bij de rivier; en de Stad van denzelfden naam, die omtrent twintig huizen bevat, op den afſtand van een paar honderd *yards* van hetzelve. Tot hier toe waren wij redenlijk wel gevoorderd; maar van daar af tot aan het Fort *Anne*, dat ook, voor het oorlog, ontmanteld was, is de weg allerflegtst, bijzonder langs eenen opgeworpenen weg tuſſchen de beide Forten, die men oorſpronglijk heeft aangelegd tot het vervoeren van kanon, zijnde de grond, ter dezer plaatze, buitengemeen vogtig en zwaar. Deze opgeworpene weg beſtaat uit zwaare boomen,

die

die, naast elkänderen, dwars over denzelven gelegd zijn. Zommigen van deze boomen, door den tijd, vergaan zijnde, veröorzaakte dit openingen, in welken de raden van het rijdtuig zoms zoo diep en vast inzonken, dat de paarden alleen niet in ſtaat waren, om dezelven daar weder uittetrekken. Op dezen weg in de wagen te blijven zou zeker eene gedugte ſtraf geweest zijn, wijl, offchoon dezelve voor de beste van geheel *Albanij* gehouden wierd, er egter geheel geene veêren aan dezelve waren, en zij weinig beter was dan eene gewoone wagen. Wij verkooren deshalven uit het rijdtuig te gaan; namen onze geweeren, en vermaakten ons, met, al wandelende door de bosſchen, te ſchieten. De bosſchen, die men hier ziet, hebben een veel majeſtueuſer voorkoomen, dan die, welken wij, op onzen geheelen weg van *Philadelphiä* tot hier toe, hadden aangetroffen. Dit moet men egter meer toeſchrijven aan de hoogte, dan wel aan de dikte van de boomen in dezelven, daar wij er geenen eenen zagen, die ons meer dan dertig duim diameters toeſcheen. In de daad, in het algemeen is de dikte der boomeu in de bosſchen van *Amerika* zeer onëvenredig aan derzelve lengte, en, in vergelijking met die van de

de boomen in *Engeland*, zeer gering, en weinig beteekenende. De zwaarſte boom, welken ik ooit in dit Land zag, was een *Egyptiſche* Vijgeboom, die op den oever van de rivier de *Shenandoah*, juist ter plaatze, waar deze zich met de rivier de *Patowmac* verëenigt, digt aan het water, in eenen vrugtbaaren grond ſtond; en egter had deze boom niet meer dan omtrent vier voet en vier duim middenlijns. In de laage gronden van *Kentuckij*, en in zommige ſtreeken van het westlijk gedeelte van *Amerika*, zegt men, dat de boomen gewoonlijk zeven en agt voet in het kruis dik zijn. Indien dit zoo is, dan moeten dezelven daar ter plaatze zeker veel verder van elkänderen verwijderd ſtaan, dan in de bosſchen in de Midden-Staaten naar den kant der *Atlantiſche* zee, want in deze oorden ſtaan dezelven zoo digt bij elkänderen op, dat het volſtrekt onmogelijk is, dat zij zwaar zouden kunnen worden.

De Bosſchen, welken wij hier ontmoetten, beſtonden, voor het grootſte gedeelte, uit Eiken, (*) Hiccorij's, Hemlocks en Beuken, ver-

(*) Men telt meer dan twintig verſchillende zoorten van Eiken in *Amerika*. *Aanm. van den Schrijver.*

vermengd met een groot aantal, zoo het ſcheen, Pijnboomen met eene gladde ſchors, of Pijnboomen van *Weijmouth*, zoo als dezelven genoemd worden, en die aan dit gedeelte van het Land zeer eigen ſchijnen. Eene meenigte wilde braamboozen, verſpreidden heuren aangenaamen geur door deze Bosſchen, waar zij in het wild opwiesſen. Zeer gemeen zijn dezen in de Bosſchen meer Noordwaardsch liggende, en in *Canada* vindt men daarvan eenen grooten overvloed.

Agter Fort *Anne*, dat omtrent agt mijlen van het Fort *Edward* gelegen is, de weg beter wordende, ſtapten wij weder in het rijdtuig; maar onze ellendige paarden, geheel afgemat, konden nauwlijks meer voord. Te vergeefsch ſchreeuwde, ſtampte en vloekte de Voerman: zijne zweep reeds eenige uuren te vooren, door het veelvuldig gebruik, dat hij genoodzaakt was van dezelve te maaken, geheel gebroken zijnde, en de dieren derzelver ſlagen niet meer gevoelende, ſcheenen, even gelijk de Muilezels der Abdiſſe van *Andouillet*, beſlooten te hebben, om niet verder te gaan. In dezen toeſtand konden wij niet nalaaten tegens den Voerman, over de voortreffelijkheid en de deugd van zijn geſpan, waaröp hij, bij ons ver-

vertrek, zoo zeer geroemd had, te ſpotten, en hij ſtond gereed, om, over het gene wij hem zeiden, in traanen uittebarſten, wanneer hij, toevallig hoorende, hoe veel wij voor het rijdtuig betaald hadden, zijne drift niet langer kon intoomen, maar in volle woede uitbrak. Het bleek nu, dat hij de Eigenaar was van twee van de paarden, en, volgends accoord, voor het gebruik van dezelven, en voor zijn rijden, de helft genieten zoude van 't gene men van ons bedongen had, doch dat de man, met wien hij was overëengekoomen, en die hem te *Albanij* betaald had, hem, voor zijn aandeel, ſlegts tien Dollars had gegeeven, hem verzekerende, dat dit juist de helft was van 't gene wij hem hadden toegezegd, niettegenſtaande hier aan zeven en eene halve Dollar ontbraken. Dus door zijnen Medegenoot misleid, en door zijne paarden in het nauw gelaaten, ſpoog hij vuur en vlam, en zwoer, bij zijne terugkoomst, zich aan hem te zullen wreeken. Dan daar verzekeringen en betuigingen van dezen aart niets baatten, om onzen weg te verkorten, of ons één oogenblik eer ter plaatze onzer beſtemminge te brengen, en er terſtond raad geſchaft, en iets bij de hand genomen moest worden, wilden wij niet den

geheelen nagt in het bosch doorbrengen, ſtelden wij hem voor, om, als Postiljon, op een der voorſte paarden te gaan zitten, terwijl een onzer bedienden de agterſten zou voorddrijven. Deze voorſlag wierd door ons geheel niet in ernst gedaan, want hoe konden wij ons verbeelden, dat een lang mager man, meer dan zes voet hoog, en gekleed met eene ſlegte dunne broek van Nankins, gereed zou zijn, om den ſcherpen uitſteekenden rug te beſchrijden van een mager paard, daarteboven geheel met zweet en vuil bedekt, dat de hitte van het weder, en de arbeid, dien hetzelve gedaan had, noodzaaklijk veröorzaakt hadden. Even zoo onvergenoegd over onze ſpotternijën, als wij over zijn rijdtuig, en aan niets, geloof ik, denkende, dan hoe hij best van ons zou ontſlagen worden, omhelsde hij egter gereedlijk ons voorſtel, en, zich van een rijsjen uit een bijliggend kreupelbosch voorzien hebbende, beſteeg hij zijnen geharnasden Roſinant. Op deze wijze vervolgden wij onzen weg; maar telkens keerde onze reusächtige Postiljon zich om, en beklaagde de ſlegte keus, die hij gedaan had; dan, even zoo dikwils, toonden wij hem de noodzaaklijkheid, die er was, om uit het bosch te geraaken, waar tegens hij niets had intebrengen.

gen. Zoo, langzaam, voordzukkelende, bereikten wij eindelijk de kleene Stad *Skenesborough*, niet weinig beſpot door de genen, die onze equipagie zagen, maar nog meer tot ons eigen genoegen, daar wij, uit hoofde van de verſcheidene ontmoetingen, die wij gehad hadden, niet minder dan vijf uuren, over de laatſte twaalf mijlen, hadden doorgebragt.

Skenesborough ligt even boven de plaats, waar de *Wood-Kreek* zich verëenigt met de *Zuid-Rivier*, zoo als deze op de beste Kaarten genoemd wordt, doch die het Volk in den omtrek als een gedeelte van het Meir *Champlain* aanmerkt. Voor het tegenwoordige ſtaan hier ſlegts twaalf huizen; maar, wanneer immer de ſcheepvaart van de *Wood-Kreek* geöpend, en, daar door, het Meir *Champlain* met de *Noord-Rivier* verëenigd worde, een ontwerp, waar aan men reeds ernſtig gedagt heeft, dan is het buiten twijfel, dat deze kleene plaats ſpoedig tot eene Koopſtad van den eerſten rang zal aanwaſſen, wijl als dan alle de voordbrengzels van den oever van dit Meir in dezelve zullen worden bijëengebragt, om van daar naar de markten van *New-York* en *Albanij* verzonden te worden. Reeds tegenwoordig zendt men, niettegenſtaande alle de nadeelen van een transport te land van

veertig mijlen afſtands tot aan de *Noord-Rivier*, uit verſcheidene ſtreeken van het Meir, een kleen gedeelte meel en potasch, de voornaamſte koopgoederen van den Staat van *New-Jork*, naar dit *Skenesborough*, die dan verder naar *Albanij* vervoerd worden: ook wordt er, over deze plaats, en het Meir *Champlain*, een aanzienlijke handel gedreeven tusſchen *New-Jork* en *Canadij*, uit welke laatſte plaats men hoofdzaaklijk bonten en paarden zendt, waartegen men weder *Oost-Indiſche* waaren en verſchillende andere manufactuuren ontfangt. Het Meir *Champlain* opent eene zeer gemaklijke, en geregelde gemeenſchap tusſchen *New-Jork*, en het land, grenzende aan de Rivier de *St. Lawrence*, en wordt bij de *Indiaanen* met nadruk genoemd *Caniad — Eri Guarunte*, de ingang of deur van het Land.

Skenesborough is ontzettende geplaagd met *Musquitoes*. Den eerſten nagt, welken wij daar doorbragten, wierden wij door zulk eene meenigte van dit gedierte aangevallen, dat, toen wij des morgens ontwaakten, onze aangezigten en handen geheel bedekt waren met groote puiten en blaaren, even als iemand, die de kinderziekte heeft: met dit alles hadden egter de menſchen van het huis, alle mogelijke moei-

te

te aangewend, om, eer wij naar bed gingen, het vertrek, door het rooken van groen hout, te zuiveren, en vervolgends de vengsters zorgvuldig toetemaaken. Den volgenden nagt waren wij, niettegenstaande dezelfde voorzorg, en het dooden van eene groote meenigte van deze Insecten aan de wanden, even zeer door dezelven gekweld, als den eersten. Deze *Musquitoes* waren veel grooter dan eenige anderen, die ik ooit elders zag, en derzelver beet was buitengemeen venijnig. De Generaal WASHINGTON verhaalde mij, dat hij nooit, in eenig gedeelte van *Amerika*, zoo zeer door dit ongedierte was geplaagd geworden, als te *Skenesborough*, waar zij hem zelfs door de dikste laarzen hadden doorgestoken. En, in de daad, de ligging van deze plaats is voor hetzelve zeer gunstig, als zijnde juist op den rand van een water, meestäl stilstaande, en omringd en beschaduwd door dikke bosschen. De *Musquitoe* is van hetzelfde zoort als de gewoone Mug in *Engeland*, en heeft zeer veel overëenkoomst met dezelve, zoo wel in grootte als in gedaante. Even gelijk de Mug legt zij haare eiërtjens op de oppervlakte van het water, waar dezelven, binnen weinige dagen, uitkoomen, ten ware het water te veel in beweeging is, in welk

geval zij verlooren gaan. Uit het ei koomt eerst een wormpjen voord, dat vervolgends in een popjen, en eindelijk in een *Musquitoe* verandert. Deze laatſte verändering geſchiedt op de oppervlakte van het water; en, wanneer op het oogenblik, dat het diertjen voor het eerst zijne vlerken uitſpreidt, het water niet volkoomen ſtil, en het weder bedaard is, koomt hetzelve onvermijdelijk om. Dit is de oorzaak, dat, op zulke plaatzen van dit Meir, die het meest voor den wind bloot liggen, en waar het water dikwils in beweeging is, nooit eenige *Musquitoes* gezien worden. Ook vindt men dezelven geheel niet in de nabijheid van groote en ſnelſtroomende rivieren, welker oevers hoog en droog zijn; maar in den omtrek van Moeraſſen, laage gronden, en ſtilſtaande waters zijn dezelven altijd in eene groote meenigte. Dit Inſect ſchijnt in het bijzonder geſteld te zijn op het verſche bloed der *Europeäanen*, die altijd, het eerſte jaar van hunne aankoomst in *Amerika*, veel meer van hetzelve te lijden hebben, dan naderhand; terwijl het Volk van het Land zelf zeer weinig acht ſchijnt te ſlaan op deszelfs aanvallen. Ter plaatze, waar hetzelve met zijnen angel ſteekt, koomt er gewoonlijk een kleen gezwel of puistjen op, welk men toeſchrijft aan

de

de gisting, die veröorzaakt wordt, door dien een kleen gedeelte vogts, dat het diertjen altijd in de wonde, die het met deszelfs ſteek te wege brengt, inſpuit, zoo als men door een Microscoop ontdekken kan, zich met het bloed vermengt, en hetzelve waarſchijnlijk vloeibaarër maakt. De onäangenaame jeuking, welke deze kleene gezwellen veröorzaaken, wordt het best tegengegaan door het gebruik van vlug loogzout: wanneer men de pas geſtokene plaats krabt, en dan terſtond in koud water ſteekt, geeft dit ook eene ongemeene verzagting; maar, indien het gif reeds eenigen tijd in de wonde geweest is, zou het krabben de jeukte ſlegts vermeerderen, en zeer gevaarlijk kunnen worden. Men heeft verſcheidene voorbeelden gehad van menſchen, die maanden lang te bed lagen, en nauwlijks het verlies van een of ander lid van hun ligchaam ontkwamen, alleen door onvoorzigtig een of ander deel, dat eenen geruimen tijd te vooren geſtoken was, te krabben. Eene groote verligting geeft het ook, wanneer men, op den tweeden dag, de blaar met een lancet opent, en het bloed en de waterächtige ſtof er laat uitloopen.

EINDE VAN HET EERSTE DEEL.